

Вернись із спогадів...

Володимир Івасюк

АЛЬБОМ ВИДАНИЙ ЗА СПРИЯННЯ ТА ФІНАНСУВАННЯ
ВАТ “КРЕДОБАНК”,
БЛАГОДІЙНОГО ФОНДУ “ГУМАНІТАРНІ ІНІЦІАТИВИ”,
ГРОМАДСЬКОГО ОБ’ЄДНАННЯ “МИСТЕЦЬКИЙ ФОНД ІМЕНІ КОРОЛЯ ДАНИЛА”,
ЯКІ Є ПРОДОВЖУВАЧАМИ ТРАДИЦІЙ
УКРАЇНСЬКОГО МЕЦЕНАТСТВА;
ЗА НАДАННЯ МАТЕРІАЛІВ ТА КОНСУЛЬТАЦІЙ –
ЧЕРНІВЕЦЬКОМУ МЕМОРІАЛЬНОМУ МУЗЕЄВІ
ВОЛОДИМИРА ІВАСЮКА

БЛАГОДІЙНИЙ ФОНД
ГУМАНІТАРНІ ІНЦІАТИВИ

УДК 78.071.1 (477) „19“
ББК Щ313 (4Ук) 7-81
К825

ISBN 978-966-8955-10-5

Криса Любомир
Фотоальбом “Вернись із спогадів...” Львів: УКРПОЛ. — 2008. — 336 ст.: 850 іл.
ISBN 978-966-8955-10-5

В альбомі розповідається про відомого українського композитора і поета Володимира Івасюка (1949–1979), його життя і діяльність на основі документальних фото та інших документів.

Упорядник *Л. Криса*
Текст *М. Івасюк, Г. Івасюк, Л. О. Івасюк, Л. Криса, О. Василишин*
Редактор *Я. Тучапський*
Коректор *Д. Василишин*
Художнє оформлення *Л. Криса, Т. Стефанишин*

ББК Щ313 (4Ук) 7-81
ISBN 978-966-8955-10-5

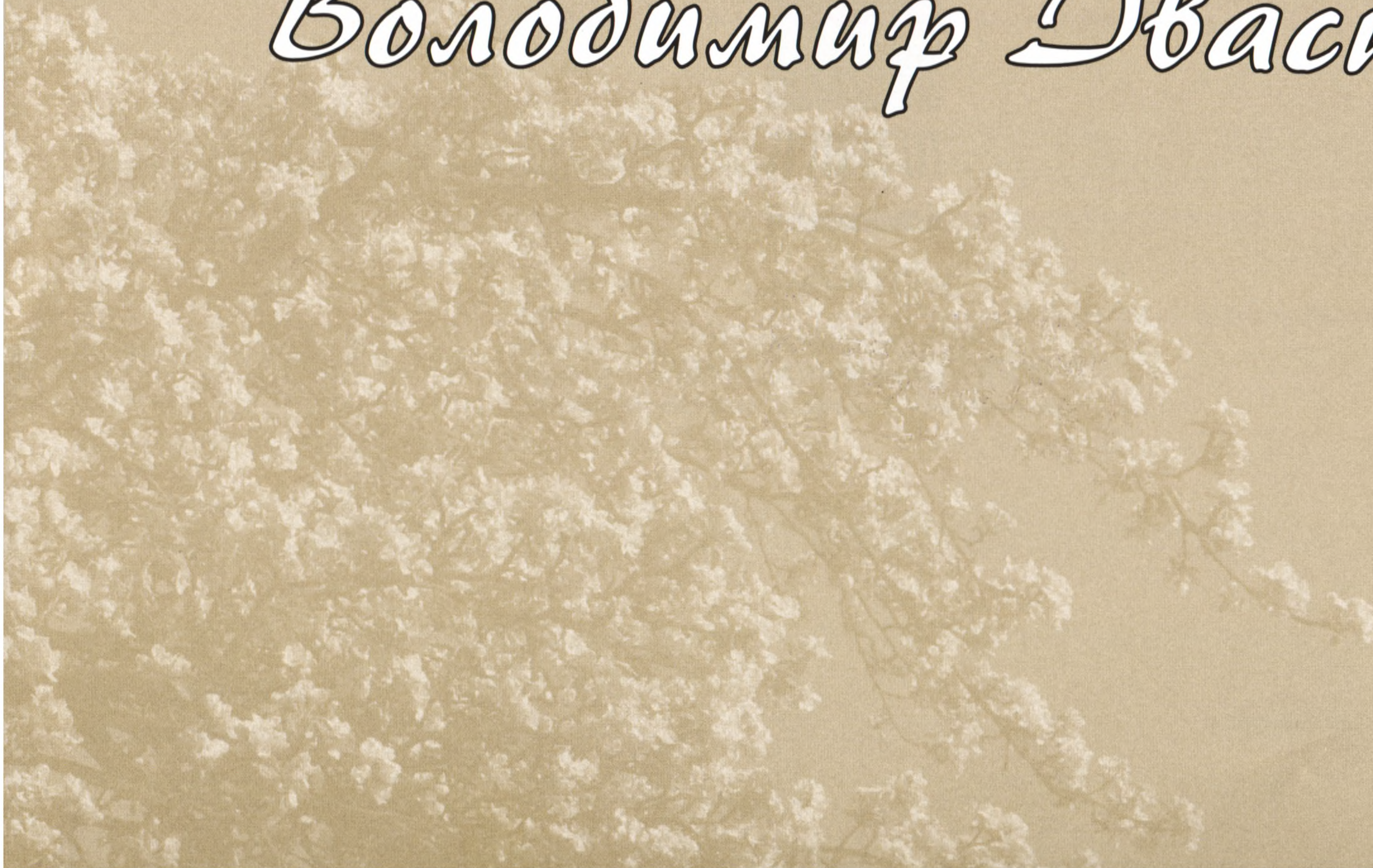
Світлій пам'яті батьків
Володимира Івасюка —
Софії та Михайлові Івасюкам,
присвячується

до 60-ліття
композитора і поета
ВОЛОДИМИРА ІВАСЮКА

1949
1979

Володимир Івасюк

Вернись із спогадів...

Львів 2008

Українську землю неодноразово спалювали до тла. У вогні гинуло все живе. І тільки загадкова дивоквітка цвіла червоно-фіолетовими спалахами, щоб засвідчити незнищенність українського народу. Неопалимою купиною охрестили її наші предки.

Йшли роки. Все рідше люди бралися за зброю. І таємнича квітка на деякий час зникла. Світ став досконалішим. У ньому поменшало ненависті. Та біда в тому, що й любов утратила свою чудодійну силу.

І тоді знову з'явилася дивовижна рослина — червона рута, яка символізує вічне і чисте кохання. Люди шукають чарівну квітку в дрімучих лісах, у високих горах, та не кожному щастить побачити цілюще чар-зілля.

Воно, як Божий дар, жевріє у серці людському. І займається, і підносить душу на променях високих. Той, хто спізнає вогонь неспокою, посягне таїнство чудесне, відчує в собі снагу любові: люблячим і любимим буде все життя.

Роки вже відшуміли – коні буйногриві,
З-за стін дощів – лиш тихий передзвін.
На пам'ять нашу, мов весняну ниву,
Лягає спогад, як прозора тінь.

Ростислав Братунь

Спогад, терпкий, як рута, коли молоді буковинці — Назарій, Володя, Софія, Василь — юні і чисті, дзвінко і вперто понесли на своїх крилах далеко у світ нашу пісню, нашу мову.

І мене, зачарованого красою та небуденним талантом молодих співаків, доля звела з Володимиром Івасюком з перших днів його перебування у Львові. Наше знайомство, приятельство переросли в дружбу, а згодом — і в родинні стосунки. Мені імпонували його ввічливість і доброзичливість, гарний гумор, ерудиція та світогляд, скромність, щира і непоказна любов до своєї України і свого народу. У нього було прекрасне бачення і художній смак до всього, що його оточувало, і це нас об'єднувало.

За своє коротке життя митець написав понад сто пісень, багато з яких отримали велике визнання і успіх ще при його житті, а "Червона рута" стала "нашим мистецьким паспортом у світі". Ми всі ним пишалися, адже творчість його була оптимістичною, глибоко національною, вона виховувала молодь і служила своєму народу. Володя своїм талантом і своєю важкою працею підняв занепалу українську пісню та мову, дав їм нове життя, поштовх до відродження.

Шановний читачу!

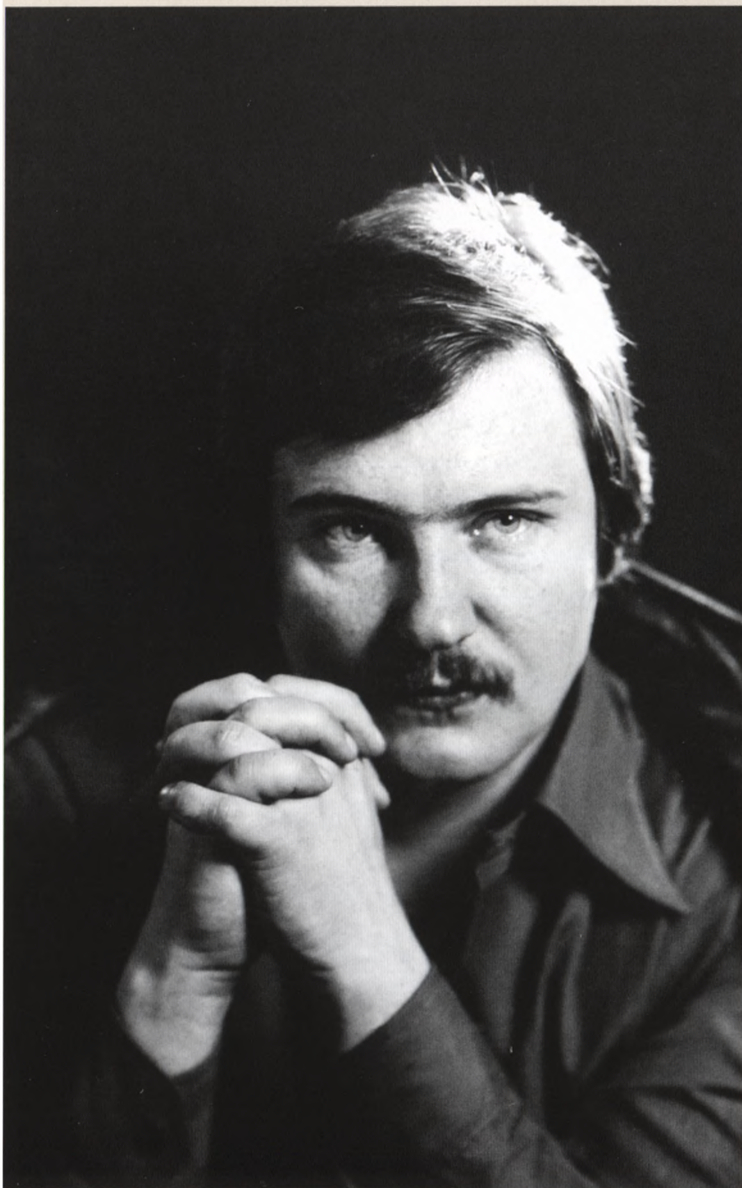
Прочитай та переглянь цей документальний фотоальбом з батьківською розповіддю про життя його обдарованого сина, бо ж ніхто, крім батька, краще не напише. Ознайомся з життям композитора, який любив його і пісню до останньої хвилини. У фотоальбомі подано понад 800 світлин, які охоплюють все його життя. Світлини використанні з родинного архіву, більша частина яких — роботи Володі. Він сам створив свою фотоісторію.

Не багатьом відомо про багатогранність таланту композитора. Крім творення музики, він захоплювався малюванням, фотографією, підводним плаванням, знімав на кінокамеру. В альбомі Ви знайдете розділ з його мистецькими спробами — якби не передчасна смерть, їх було б більше і, напевно, він би був цікавим художником.

Нехай у Вашому серці назавжди залишиться глибока повага та любов до нашого Великого Українця — Володимира Івасюка.

Любомир Криса

БІОГРАФІЧНІ ДАНІ

Володимир Михайлович Івасюк — видатний український композитор і поет — народився 4 березня 1949 року у м. Кіцмані Чернівецької області в родині учителів Михайла та Софії Івасюків. З 1956 по 1966 роки навчався у Кіцманській середній школі.

Проявляючи неабияку увагу до музики, Володю у віці п'яти років віддали у підготовчий клас філії Чернівецької музичної школи, де він почав навчатися по класу скрипки.

1960 року батько Володимира купує рояль, на якому, власне, і будуть написані перші твори і майбутні хіти.

Після закінчення сьомого класу середньої школи і дев'яти років музичної школи Володя вступає в Київську десятирічну музичну школу для обдарованих дітей ім. М. Лисенка за спеціальністю альт. Однак навчання і виснажлива робота над собою, проживання у гуртожитку далеко від батьків, позначились на здоров'ї підлітка і він, відмінник, після першого семестру повернувся в Кіцмань, де продовжив навчання в середній та музичній школах за класом фортепіано.

1964 року Володимир у школі створив вокально-інструментальний ансамбль "Буковинка" і написав першу пісню "Колискова".

1965 року ансамбль "Буковинка" за перемогу в республіканському конкурсі було нагороджено поїздкою по Дніпру. Напередодні 25-річчя возз'єднання Північної Буковини з Радянською Україною колектив виступив у Києві. Концерт зняли на кінострічку й показали по Центральному (Московському) телебаченню. Отже, це був перший вихід музиканта, співака та початкуючого композитора на всесоюзний екран (у його творчому доробку вже були пісні "Колискова для Оксаночки", "Моя пісня", "Ласкаво просимо", "Колискова" і "У 20 літ"). До речі, за дві останні пісні він отримав третю премію на обласному конкурсі.

1966 року родина Івасюків переїжджає до Чернівців. Володя вступив на лікувальний факультет медичного інституту, однак згодом буде виключений через звинувачення у зумисному „демонтажі" пам'ятника В. І. Леніна.

В результаті, з 1966 по 1967 роки Володимир працював спочатку штампувальником фурнітурного цеху, а згодом

слюсарем-гравером на Чернівецькому заводі “Легмаш”. Невдовзі він вже керував заводським хором. Згодом цей хор починає займати провідні місця в оглядах художньої самодіяльності. На хвилі натхнення Івасюк ризикує, і під псевдонімом “Весняний” надсилає на обласний конкурс пісні “Колискова для Оксаночки” та “Відлітали журавлі”. За останню пісню отримує першу премію.

1 вересня 1967 року вдруге успішно вступає до Чернівецького медичного інституту. Тут Володимир стає учасником оркестру народних інструментів “Трембіта”, камерного оркестру медінституту та вокально-інструментального ансамблю “Карпати” Валерія Громцева. Також Івасюк виконував художні роботи в інституті.

1970 року Володимир Івасюк пише всесвітньовідомі хіти “Червона рута” та “Водограй”, які вперше виконує на всю Україну у передачі “Камертон доброго настрою” з Оленою Кузнєцовою.

1971 року пісня “Червона рута” перемагає на першому всесоюзному фестивалі “Пісня-71” у Москві. На заключному концерті в Останкіно її виконують Назарій Яремчук, Василь Зінкевич і Володимир Івасюк у супроводі естрадно-симфонічного оркестру під керівництвом Юрія Силантьєва. Успіх пісень Івасюка на телеконкурсі в Москві вилився у перший український музичний фільм “Червона рута”, який знімали в селищі Яремче. Головні ролі у фільмі виконали Софія Ротару та Василь Зінкевич.

Під час літніх канікул 1971 року Володимир знявся в одному з епізодів у художньому фільмі “Юлька” про життя учнів і студентської молоді. Брав участь у зйомках, як танцюрист, у сцені “Весільний танець молодої” у фільмі “Білий птах з чорною ознакою” (у с. Ростоки).

1972 року пісня “Водограй” перемагає в телевізійному конкурсі “Алло, ми шукаємо таланти!” (ведучий О. Масляков) та “Пісня–72”. А на чернівецькому телебаченні відбувається прем’єра пісні “Балада про дві скрипки”, яку виконує Софія Ротару.

Влітку, перебуваючи на перепідготовці в рядах Радянської Армії у Новоград-Волинському (де був заспівувачем у роті мотострілецького полку), Володя їздив до Севастополя у складі чернівецької делегації на святкування Дня військово-морського флоту.

Цього ж року Володимир переводиться до Львівського державного медичного інституту і паралельно стає студентом підготовчого курсу композиторського факультету Львівської консерваторії. У Львівському театрі ім. М. Заньковецької його пісні виконує ансамбль “Смерічка”.

11.07.1973 року Івасюка було зараховано до аспірантури Львівського медінституту на кафедру патологічної фізіології, а за наказом від 29 квітня 1974 року направлено на посаду анестезіолога обласної клінічної лікарні.

У серпні 1974 року в складі радянської делегації Володимир їздив на міжнародний пісенний конкурс “Сопот–74”, на якому Софія Ротару перемагає з його піснею “Водограй”.У вересні став студентом композиторського факультету Львівської консерваторії по класу теорії музики і композиції.

19 березня 1975 р. у Львівському театрі ім. М. Заньковецької відбувається прем’єра вистави “Прапороносці” за О. Гончарем. За музику до спектаклю Володимир отримав диплом першого ступеня і звання лауреата на Всесоюзному конкурсі музики до спектаклів, присвячених 30-літтю Перемоги.

У серпні-вересні у селі Ростоки на Буковині знімається фільм “Пісня завжди з нами”, в якому Софія Ротару виконує шість пісень В. Івасюка.

В 1976 році Володимир написав музику до вистави “Мезозойська історія” Рустама Ібрагімбекова, прем’єра якої відбулась у Дрогобицькому обласному музично-драматичному театрі ім. І. Франка. В липні Володимира Івасюка виключають з консерваторії за пропуски занять.

У вересні 1977 року Володимир відновлює навчання у Львівській консерваторії. У видавництві “Музична Україна” виходить збірка пісень Івасюка “Моя пісня”. Майже водночас із книжкою у всесоюзній фірмі “Мелодія” вийшла платівка-гігант “Пісні Володимира Івасюка виконує Софія Ротару”. Цього ж року Софія Ротару з піснею В. Івасюка “У долі своя весна” перемагає на фестивалі “Сопот–77”.

У квітні 1978 року Івасюк взяв участь у всесоюзному конкурсі молодих композиторів у Єревані ("Сюїту-варіації" виконувала піаністка М. Десяткіна), а у жовтні — у всеукраїнському злеті творчої молоді (Київ), де лунала "Сюїта для камерного оркестру" та відбулась прем'єра пісень "Літо пізніх жоржин" та "Нам спокій, друже, тільки сниться". Пісні виконував соліст Львівської опери Ігор Кушплер.

Літо 1978 року Володимир провів у Прибалтиці. Ніхто й гадки не мав, що це було останнє літо у житті Володимира Івасюка. У листопаді він став лауреатом на Всесоюзному огляді-конкурсі молодих композиторів у Москві й отримав диплом II ступеня за "Сюїту-варіації для камерного оркестру" та "Баладу про Віктора Хара". Крім того, нагороджений Почесною грамотою ЦК ВЛКСМ "За заслуги перед комсомолом у зв'язку з 60-річчям Всесоюзної Ленінської Комуністичної Спілки Молоді", а перед тим — грамотою "За активну роботу з пропаганди радянського мистецтва, високу виконавчу майстерність".

У квітні 1979 року був членом журі першого республіканського конкурсу артистів естради у м. Хмельницькому.

24 квітня за телефонним викликом Володимир Івасюк пішов з дому й більше не повернувся...

18 травня його тіло було випадково знайдене у лісовому масиві селища Брюховичі на території військової частини 42190 солдатом Жамсунбеком Чорнобаєвим. А 22 травня у Львові відбувся похорон Володимира Івасюка на Личаківському цвинтарі, що втілився у масову акцію протесту проти тогочасної влади. З того моменту на творчість композитора було накладено неофіційну заборону.

1989 року відновлюється інтерес до творчості Володимира Івасюка. "Червона рута" стає назвою однойменного фестивалю.

2 березня 1994 року президент України Леонід Кравчук (за поданням правління Львівського міського Клубу творчої молоді ім. В. Івасюка) підписує Указ про присудження (посмертно) Володимиру Михайловичу Івасюку Державної національної премії України ім. Т. Г. Шевченка в галузі музики — за видатний внесок у розвиток українського національного музичного мистецтва.

4 березня 1994 року в Чернівцях відбулось відкриття Меморіального музею Володимира Івасюка.

1998 року у палаці "Україна" в Києві відбувся величезний концерт "Володимир Івасюк. Повернення", який ознайомив сучасників з творчою спадшиною композитора. Меценатом концерту була фірма "Coca-Cola".

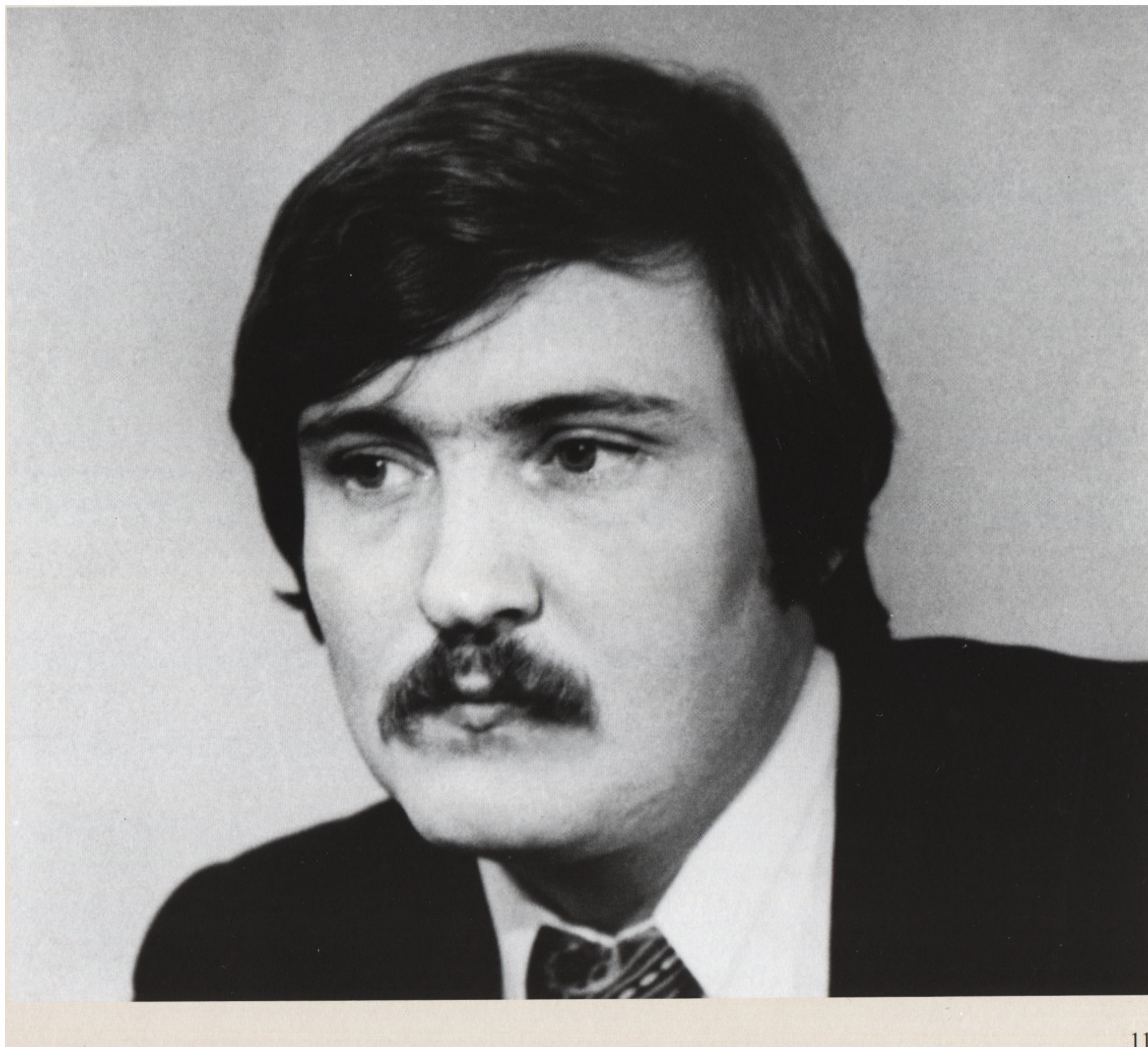
2001 року на V ювілейній церемонії нагородження лауреатів Всеукраїнської премії у галузі музики та масових видовищ "Золота Жар-птиця" Володимира Івасюка нагороджено у номінації "За внесок у розвиток музичної культури України XX століття".

У 2003 році виходить компакт-диск "Наш Івасюк" у виконанні Тараса Чубая та групи "Плач Єремії". У Чернівцях виходить книжка спогадів та есе "Володимир Івасюк. Життя — як пісня". Зростає зацікавленість творчістю композитора серед сучасної молоді. У серпні цього ж року в Інтернеті з'являється повноцінний сайт, присвячений Володимиру Івасюку — www.ivasyuk.org.ua.

2006 року, під час святкування 750-річчя Львова, Святослав Вакарчук (лідер гурту "Океан Ельзи") заявив, що подарує Львову пам'ятник композитора Володимира Івасюка. Скульптуру планують встановити на проспекті Шевченка, де проліг найкоротший шлях від Львівської державної музакадемії ім. М. Лисенка, де навчався Івасюк, до Львівської філармонії, з якою була пов'язана його творчість.

2007 рік був доволі багатим на події. До 58-ї річниці з дня народження В. Івасюка відбулась презентація документального фільму "Володимир Івасюк. Моє життя — обірвана струна". За кілька днів у приміщенні Львівської філармонії пройшов концерт "Невідомий Івасюк", що познайомив слухачів з невідомою камерною та естрадною музикою композитора. А на "Форумі видавців" відбулась презентація книги про життя, смерть та творчість композитора "Творча спадщина Володимира Івасюка" автора О. Василишина.

Олег Василишин

40
994-27MO

Кіцмань — місто, в якому народився і провів дитячі та юнацькі роки Володимир Івасюк. Кіцманщина — край неповторної краси, мистецтва і поезії. Вона подарувала світові багатьох видатних митців: оперних співаків братів Руснаків, Дмитра Гнатюка, Івана Миколайчука, Оксану Савчук, Кароліну Куєк (Ані Лорак), але найбільшу славу цьому краю приніс Володимир Івасюк.

Будинок міської Ради (колишня міська управа)

Будинок творчості та дозвілля

Церква святого Миколая

Мешканці міста Кіцманя завжди дбали про своє духовне життя і сповідували різні релігійні вірування. Здавна тут діяли православна та греко-католицька церкви, римо-католицький костел, дві єврейські синагоги. За тоталітарного радянського режиму дерев'яну церкву зруйновано, а церкву святого миколая вмуровано в двоповерхову будівлю, у якій розмістили: ресторан, гастроном, кафе та інші господарські приміщення, а сама церква в цім комплексі була складом. І тільки на початку 90-х років минулого століття за загальним рішенням віча кіцманців цю споруду було розібрано, а саму церкву реставровано і надано їй нового життя. Реставровано було також і костел, що довгі роки був спортивним залом, а тепер його приміщення використовуються за призначенням. Споруда храму Господнього – не лише місце для культових обрядів, а це ще й своєрідний осередок для виховання високих духовних ідеалів, естетичних та етичних уподобань.

Магазин "Рута"

Кафе "Водограй"

Аграрний технікум (колишня гімназія в якій працювали відомі українські письменники Денис Лукіянович та Сильвестер Яричевський)

Найдавніша письмова згадка про Кіцмань датується 1413 роком. Розміщений на берегах річки Совиці (притоки Прута) він розташований за 22 км від Чернівців і проживає тут трохи більше 7000 мешканців. Через своє географічне розташування Кіцмань був прикордонним пунктом в різні часи і між різними державами, але завжди залишався українським. Мешканці міста відзначалися високим патріотизмом і волелюбством. Високо цінувалося тут, просвітництво і висока культура ремісництва, особливо килимарства. Центральна частина міста забудована адміністративними спорудами, які до сьогодні прикрашають його і мають високу мистецьку цінність.

Поруч з будинком творчості та дозвілля, на площі – стрункий юнак із скрипкою, що народився в цьому славному містечку і за коротке життя зумів примножити йому славу всоєю творчістю. Пам'ятник Володимиру Івасюку встановлено у 1999 році.

ІВАСЮК

Музична школа, в якій навчався Володимир Івасюк, тепер названа його іменем (праворуч нове приміщення школи)

◄ *Пам'ятник Володимиру Івасюку. Скульптори Л. Яремчук , М. Посікіра, архітектор М.Федик (Львів), 1999 р. Бронза, камінь*

"Дід Ґора" дідусь Володимира, (Григорій Івасюк)

Бабуся Олександра з синами Михайлом та Дмитром

Бабуся Олександра

Михайло Івасюк, школяр

РОДОВІД ВОЛОДИМИРА ІВАСЮКА

(по лінії тата)

На горбистій місцевості розкинулося старовинне містечко Кіцмань, якому виповнилося 595 років. Милують око зелені ліси, блакитні ставки, охайні доглянуті хати з веселими барвистими квітниками, а посередині — Миколаївська церква з розписами Миколи Івасюка. Кіцманчани завжди славилися високою моральністю та природною красою, великою працьовитістю та глибокою національною свідомістю. Юрій Федькович писав: "Хто не може на Україну та там ся народного Духа учити, то най йде в руську Буковину, до Кіцманя… Не знаєте ви, кілько там краси та поезії".

Батько, Михайло Григорович Івасюк, народився 25 листопада 1917 року в місті Кіцмань на Буковині в селянській сім'ї і був п'ятим сином Григорія та Олександри (з дому Перегінська). Двоє старших братів, Василь та Іван, змушені були виїхати на заробітки в чужі землі, за океан — до Канади. Василь, працюючи на фабриці, трагічно загинув.

Кіцмань був повітовим містом Австро-Угорщини, де були чоловіча та жіноча українські семирічні школи, українська гімназія, український та польський Народні доми, православна та греко-католицька церкви, римо-католицький костел. Тут пройшли юнацькі роки видатного українського композитора Сидора Воробкевича, в гімназії викладав відомий український письменник Сильвестер Яричевський (згодом, по творчості якого Михайло Івасюк захистив кандидатську дисертацію).

Після Першої світової війни 1918 року Північна Буковина була насильно приєднана до Румунії. За короткий час було закрито гімназію і засновано ліцей з румунською мовою навчання, заборонено вивчення рідної мови в школах. Української грамоти малого Михайлика навчив батько Григорій (кіцманчани називали його Ґора), який був письменним і читав дітям книжки. За навчанням сина дуже пильнувала мама Олександра, яку сусіди ласкаво кликали "мамуня" за розум, порядність та розважливість. То ж з юних років Михайло Івасюк зазнав приниження, як і всі українці, від румунської влади — жодного дня не навчався батьківською мовою, але це не завадило йому уже перші поезії писати літературною українською мовою.

В 1939 році закінчив румунську гімназію і вступив до Чернівецького університету на філологічний факультет. Почалася Друга світова війна. За навчання у вузі треба було платити, а грошей в сім'ї не було, виникла загроза потрапити на фронт у складі румунської армії, яка була сателітом Німеччини. Повіривши радянській пропаганді про краще життя в радянській Україні, можливість продовжити навчання, молодий романтик з високою національною свідомістю пізньої осені 1939 р. в селі Завалля перейшов кордон в Україну. Реальністю стали в'язниці Коломиї, Одеси, Харкова та заслання в Печорлаг (Комі АРСР), котрі ще більше загострили його любов до свого народу, тугу за рідним краєм, Україною.

В 1946 р. повернувся на Україну, в рідний Кіцмань, де викладав французьку мову в середній школі та сільськогосподарському технікумі. Вступив на заочне навчання в Чернівецький університет на філологічний факультет (романо-германська філологія), який успішно закінчив за два з половиною роки!

Юнацький портрет Михайла Івасюка

Михайло Івасюк (сидить) з друзями, в роки навчання в гімназії

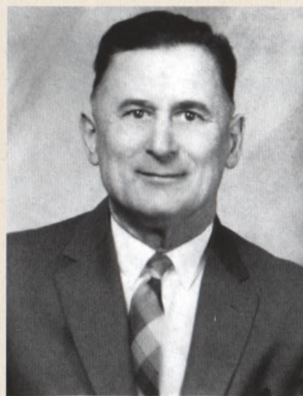
Михайло Івасюк у студентські роки

Брати Івасюки серед друзів. Михайло стоїть перший зліва, Іван сидить у центрі

Іван Івасюк (брат) під час служби в румунському війську

Іван Івасюк у 1964 р.

В 1947 році одружився з молодою вчителькою Софією Карякіною, яка приїхала на Буковину із Запорізьких країв, а 4 березня 1949 року народився син Володимир, через рік і 9 місяців донька Галина. Вчителі поважали Михайла Григоровича за ерудованість, тактовність, велику працьовитість, він був цікавий співрозмовник, уважний і терпеливий слухач. Учні шанували свого викладача, але й побоювались його за вимогливість, оцінки в щоденнику ставив зеленим чорнилом, щоб оцінку добре було видно і не можливо її підробити. Всі ці роки пише вірші, оповідання, які публікує в районній та обласних газетах. Зосередитись тільки на творчості не мав можливості, бо робота, сім'я і діти вимагали великої уваги, побут забирали багато сил і часу. У 1957 році побачила світ перша повість Михайла Григоровича "Чуєш брате мій", яку схвально оцінила Ірина Вільде, а її автора благословила на письменницьку працю.

1960 рік дуже щасливий для родини — народилася ще одна донька Оксаночка, вийшов друком роман "Червоні троянди", Михайла Григоровича прийняли до Спілки письменників України.

З часу повернення з Півночі постійно розшукував свого благодійника, лікаря Олександра Мойсейовича Шульдера, котрий врятував йому життя в таборах. Знайшовши його в Ленінграді, запросив до Кіцманя. Це була незабутня зустріч — щира, радісна, яка перепліталася жахливими спогадами. Вдячність — це велике почуття, це одна з великих чеснот, і протягом усього життя письменник умів бути вдячним і вірним своїм друзям, своїм вчителям, колегам.

За сприяння відомих літературознавців Буковини професора Василя Лесина та доцента Олекси Романця в

1964 році Михайла Григоровича запросили викладачем на кафедру української літератури Чернівецького університету, згодом він кандидат філологічних наук, доцент до 1987 року. 1966 року сім'я переїжджає на постійне проживання до Чернівців, а в 1970 році повернувся з Канади брат Іван і до кінця своїх днів в любові, пошані та опіці жив у сім'ї свого молодшого брата.

Михайло Івасюк був високого зросту, статний, худорлявий, елегантний, вимогливий, мав австрійську педантичність, ретельність, чого, відповідно, вимагав від студентів та своїх дітей, любив гарні жарти та гумор.

1979 — страшна трагедія, неймовірно жорстокий удар долі — смерть улюбленого сина Володимира. Цинічна та жорстока поведінка слідчих органів, садистське ставлення прокурора Б. Антоненка та його підлеглих, виклики в КГБ посилювали розпач та душевні муки, в першу річницю смерті сина на цвинтар письменника супроводжував працівник КГБ, правда, з квітами. Михайло Григорович продовжував працювати, оберігав сім'ю, убиту горем. Але його серце втомилося — переніс важкий інфаркт, та лікарі і сім'я виходили його. Він не дозволив собі хворіти, бути немічним, адже не має пам'ятника синові, не закінчена повість про нього! А так багато ще не написано про рідну Буковину! При всій трагічності долі вражала гідність його поведінки. І знову він на лекціях, за письмовим столом, активний громадський діяч. В його житті, як в тій пісні "гей, поєднались радість і туга": щастя, гордість, радість та любов при житті сина і невимовна розпука, нестерпний біль та печаль після його втрати, які він вилив у своїх творах "Монолог перед обличчям сина" та "Елегія для сина".

Протягом життя виходять романи, повісті, три збірки казок, упорядкував твори Сидора Воробкевича.

Михайло Івасюк після закінчення університету

Брати Івасюки: Михайло, Дмитро, Юрій, Іван (1960 р.)

Родина Івсюків в Кіцмані (Володя в білій сорочці).

Михайло Григорович з мамою Олександрою.

Письменницька праця відзначена літературними преміями Дмитра Загула (закатованого на Колимі) та Сидора Воробкевича.

У письменника було особливе ставлення до жінки: Богоматері, матері, дружини, жінки взагалі. Особливий пієтет до улюбленої геніальної Лесі Українки, бо вважав, що тільки декілька народів світу мають такого рівня поетес, а ми, українці, маємо аж дві — Лесю Українку та Ліну Костенко.

Захоплює велика працездатність, ерудиція (володів п'ятьма мовами), натхнення та енергія Михайла Григоровича. За таку важку працю письменника, викладача, з щоденними мудрими і експресивними лекціями, фольклориста, активного громадського діяча професор Чернівецького університету Богдан Мельничук назвав його "інтелігентом з мужицькими руками. Він умів примирити двох українців". Основне кредо його життя і творчості — "потрібним хочу бути".

Історик, професор Чернівецького університету Олександр Масан говорив: "Він народився в Австро-Угорській імперії, жив в королівській Румунії, потім в імперіалістичному ГУЛАГу — СССР і в Незалежній Україні — це величезний історичний досвід".

Помер Михайло Григорович Івасюк 5 лютого 1995 року і вперше в церкві Трьох Святителів відспіваний Митрополитом Буковинським Данилом, який, відмовивши скорботну Літургію за його страдницьку душу, закінчив "Одою українській мові", автором якої був покійний. Похований на Руському цвинтарі в Чернівцях. Посмертно його іменем названа Чернівецька універсальна наукова бібліотека, в якій все життя працював Великий Батько — Великого Сина, ерудит з енциклопедичними знаннями.

(по лінії мами)

"Володю, уже скоро буде рік (24 квітня), як я розмовляю з тобою вдень і вночі, свої надлюдські страждання повторюю щохвилинно подумки. Полегшення не може бути мені, так як і не повернутись тобі до мене. Але писання листа до тебе в небуття забиратиме в мене час, який ні нащо вже мені не потрібний. Може не буду повторювати одне і те ж повсякчас, проходячи з тобою в думках по нашому життю і записуючи про все прожите.

Ніколи я не думала, мій дорогий єдиний і найулюбленіший сину (нехай пробачать мені твої сестрички Галочка і Оксаночка), що колись і комусь буде цікава моя особа, моє життя. Але тепер, коли ти зі своїм талантом музиканта-композитора, зі своїм небуденним розумом пішов від нас передчасно, можуть, мабуть, запитати.

- А хто ж була його мати?

Іван та Липистина Карякіни, дідусь і бабуся Володимира по лінії мами

Батько ж письменник — це всім відомо. А мати? Та й тобі сину, за браком часу, у нас обох (ти поспішав із загальної школи в музичну, з татом за ручку, а я — вчити людських дітей російської мови і літератури) не встигла розповісти нічого про себе. Діди переселені з Курської області в XIX ст. на українські степи.

Народилась твоя мама в так званих Таврійських степах. З тобою і з усією сім'єю ми збиралися відвідати Асканію Нову, а там би й заїхати в село Нижні Торгаї, яке розкинулося в пахучому полином, чебрецем і всіма цілющими травами рівного-рівного степу. Як станеш посеред степу, то й горизонт ніби циркулем обведений, круглий. Кажуть, що біля мого села проходив Тарас Бульба зі своїми синами. Так от, у цьому селі, Нижні Торгаї (так його назвали тому, що через нього проходив торговий шлях до Чорного моря і базари в ньому великі збиралися), Нижнє-Сірогозького району 28 серпня 1922 року у Липистини Тимофіївни Карякіної

Мама Володимира, Софія Карякіна (стоїть) з братовою Марією

** Цю автобіографію Софія Іванівна написала на прохання Михайла Григоровича Івасюка в першу річницю смерті сина Володі.*

Софія Іванівна з племінницями Валентиною і Світланою

Софія Карякіна другий ряд, друга зліва) серед працівників освіти в будинку відпочинку у Києві (в Пущі-Водиці). 10.11.1947 р.

(Біляєвої) і Івана Фадійовича Карякіна народилася дванадцята дитина — твоя мама Софія.

Батьки — селяни, але Іван Фадійович, твій дід, був великим книголюбом. Читав цілими ночами, чим викликав невдоволення моєї матері, дуже працьовитої, доброї і розумної жінки. Вона була неписьменна і не вбачала в дідусевому захопленні книжками якогось практичного сенсу. Але коли підростали діти, вона дуже хотіла, щоб всі вчилися. Мені говорила: "Ти маленька, фізично працювати не зможеш, вчися!". І я вчилася, як могла, старалася сама, хворий тато не міг допомогти мені, а брати і сестри займалися своїми життєвими справами.

Запам'яталися дуже яскраві години в рідному селі, коли ми з братом Василем (мій улюблений і наймолодший із трьох братів, і ти сину, на нього подібний) пасли коней у степу. Поїхали з ним на баштан, де кавуни повиставляли блискучі зелені лоби до сонця, а там поруч пустили коней у густу, високу траву. Я бігала за цвіркунами і щось їм розповідала, бо була дуже балакуча і жвава, а брат мовчун, як і ти. Жайворонок, сіренький клубочок, у синьому-синьому небі (як твої очі) тріпотів крильцями і видзвонював незрозумілу, але приємну моєму дитячому слуху, симфонію радості життя, а поблизу коні м'якими губами зривали і смачно хрумтіли траву. Тепер, коли чую слово Батьківщина, в моїй уяві, чомусь все життя постає ця незабутня картина мого безхмарного дитинства.

Батько працювати не міг, той довелося їм з мамою і зі мною переїжджати від одного сина чи доньки до другого, допомагати дітям посильною працею і жити на їх утриманні в такі страшні голодні роки. Тому я вчилася, майже кожний рік, в іншому місці. Ось село Кринки недалеко від Цюрюпінська і я, степовичка, потрапивши до Дніпра, розгубилася від такої незвичної краси — поєднання барв неба, Дніпрової води і безмежної кількості смарагдових дерев, чого не було в степу. А потім Сірогози, Асканія Нова, Основа, там і закінчила середню школу і поступила на філфак Херсонського педінституту, та не довелося мені навчатися в Херсоні, навчання там було платним (1940 р.), а грошей не було, тому я перевелася у Бердянський учительський інститут, бо тут жив мій старший брат Іван.

Почалася війна, нас евакуювали до Сталінграду, де ми копали траншеї, а потім Приволжськ на Саратовщині, де ми орали землю биками та сіяли просо. І тільки в 1944 році, блукаючи залізничними лабіринтами, добралися з мамою і сестрами Марією та Євдокією до Бердянська, який вщент був спалений. Війна забрала трьох братів – Івана, Павла та Василя. Я продовжила навчання в Бердянському учительському інституті, а закінчивши його, міністерство освіти направило на роботу, на Буковину. Так таємниче і красиво звучала ця назва, згадувались фото з газет 1940 року про воз'єднання Буковини з Україною, де люди у вишитих сорочках і чомусь чоловіки…у білих штанах.

По дорозі до Чернівців все здавалося незвичним: вузенькі вулички, звивисті гірські дороги, що петляли поміж біленьких хаток, здебільшого вкритих соломою, величезні клуні для сіна і збіжжя, скошені жовті нивки на горбах з зеленими пасмами картоплі. Складалося

Софія Карякіна серед пешокурсників (другий ряд, друга зліва) Осипенківського учительського інституту.

Софія Карякіна з товаришами-однокурсниками в Бердянському учительському інституті.

Софія Іванівна в 1960 р.

враження, що перед тобою пасуться величезні зебри. Жінки в білих довгих сорочках та горбатках, чоловіки також у білих сорочках поверх білих портяниць і обов'язково в солом'яних капелюхах-брилях. Перше враження від Чернівців було вражаюче — місто не було зруйноване війною, приваблива архітектура і чисті вулиці, охайні маленькі крамниці, а разом з тим від нього віяло холодом чужини. Я спочатку працювала в Шишківській школі, потім у Суховерхівській, а потім в Кіцмані. На концерті чоловічого хору зі Станіславова (нині Івано-Франківськ) ми і познайомились з Михайлом Григоровичем Івасюком, твоїм майбутнім батьком, Володю. Чомусь у мене склалося таке враження про ті часи, що тоді було набагато більше концертів, вистав, молодь багато танцювала і співала, а це були значно важчі часи для життя, ніж тепер. Одружилися ми 24 серпня 1947 року.

Через тиждень нам, молодій сім'ї, виділили хатину, колись там жили люди, котрі виїхали в Польщу. Пусту хату через деякий час ми обставили потрібними речами і почали господарювати, так ми почали подружнє життя. 4 березня 1949 року під акомпонемент небувалої зимової завірюхи, при каганці (електричні дроти обірвав вітер) в тяжких муках матері народився син, це був ти, сину. Синочок виявився гарно розвинутою дитиною вагою 3 кг.700 гр. Коли через місяць мене покликали на роботу, до нас прийшла Міля, твоя няня, а ще через три місяці ми сім'єю поїхали в Бердянськ до моєї мами. Твоя бабуся, Липистина, дуже радо нас зустріла, вона жила біля дочки Марії. На море я рідко ходила, боялася тебе брати, в таку спеку, а тато після північних таборів насолоджувався морем і південним сонцем. Бабуся хоч і була згорьована смертю трьох синів і чоловіка, була ще красивою і розсудливою жінкою, вчила мене як поводитися з тобою, щоб ти ріс здоровим. Я більше писати не можу, рука не слухається..."

У 1951 році закінчила філологічний факультет Чернівецького університету і працювала в Кіцманській середній та вечірній школах, викладаючи російську та українську мови та літератури. Була Софія Іванівна невисокого зросту, зґрабна, чорнява, карооока та білолиця, мала красивий голос і гарно співала. Її поважали за щирість, відданість родині, вірність чоловікові та сім'ї.

З 1966 року, коли сім'я переїхала до Чернівців, працювала методистом в Інституті удосконалення вчителів, виявляючи турботу та опіку до педагогів.

Після смерті Володі Софія Іванівна трималася, як могла, беручи на свої тендітні плечі нові тягарі: їздила в прокуратуру до Москви з заявою про перегляд справи

сина, ходила в обком партії за дозволом виготовити і встановити пам'ятник сину (який так і не був отриманий), пережила повторний перегляд справи сина, витримуючи кожного разу жахливі приниження та образи. Такі походи відбивалися на її душевному та фізичному стані, почала часто хворіти, але намагалася як могла, допомогти чоловікові та донькам, знаходячи розраду в дітях та онуках. І тихо танула, як свічечка…

Померла 7 березня 2000 року, відспівав Софію Іванівну митрополит Буковинський Данило, похована біля Михайла Григоровича.

У листопаді 2007 року подружжю встановлено надмогильний пам'ятник роботи відомого скульптора Миколи Посікіри. Скорботний ангел, ставши на коліно, тримає вінок з калини та колосся, як знак великої шани і печалі їх чистому, чесному і такому трагічному життю.

Сестра Галина, 1951 року народження, лікар, одружена з Любомиром Крисою, мають двоє дітей — Софію та Володимира.

Сестра Оксана, 1960 року народження, філолог, доцент, одружена з Віктором Павлюком, мають сина Михайла.

Племінниця Софія, 1979 року народження, філолог, одружена з Романом Ковальським, мають доньку Соломію 2006 року народження.

Племінник Володимир, 1980 року народження, лікар, одружений з Катериною Мар'єнко, мають доньку Ольгу 2007 року народження.

Племінник Михайло, 1984 року народження, аспірант кафедри міжнародних відносин Чернівецького державного університету.

Галина та Оксана Івасюк

Могила Михайла і Софії Івасюків на Руському цвинтарі в Чернівцях

НАШ БРАТ

Народився Володя в місті Кіцмань на буковинській землі, що схожа на Великодню писанку, розписану для душі на голубиному яйці. Ця благословенна земля подарувала світові прекрасних співаків, мабуть, сам Господь Бог пильнує, аби з роками не переводилися її співучі діти.

Тато наш, Михайло, з Кіцманя, а мама, Софія, з Надніпрянщини. У цієї гарної пари, яка перенесла величезні психологічні та фізичні потрясіння, лихоліття, які випали на долю їхнього покоління, народилася синьоока радість – син Володимир. У родині з'являється няня – Магдалина Порфирівна Колотилюк, яку всі ласкаво називали Міля. Міля стала нашою берегинею, другою мамою, безмірно відданою сім'ї, яка знала безліч казок і пісень, і прожила вона в нашій сім'ї 45 років. Батьків шанували в Кіцмані за працьовитість, їх ґаздування, уважне ставлення до людей, вимогливість та любов до учнів. Татові учні дали йому прізвисько "бонжюр" (по-французьки "добрий день"), а нас, відповідно, дражнили "бонжюринєтами". Мама органічно вписалася в життя Кіцманя, полюбила цей край, його традиції. Приїжджих зі сходу кіцманчани називали "совіт-маґлавіт", а нашу маму – ласкаво Софійка, за її лагідну вдачу, глибоку порядність, родинність. Наша хата стояла біля розкішного яблуневого саду, а внизу саду дзюркотів потік. Коли слухаєш твір Гершвіна "Дим", завжди згадується той прекрасний сад і гіркуватий запах диму, коли обкурювали яблуні прілим листям, щоб мороз не побив їх цвіт. І пливуть перед очима, як гарний кольоровий фільм, спогади про наше рожеве безтурботне дитинство, яке подарували нам батьки. Ліси, де ми збирали ягоди і гриби, слухали казки та цікаві історії, забави, пустощі, розваги з двоюрідними братами Анатолієм і Віктором, сусідськими ровесниками. Поїздки в Бердянськ до чудових тіток Марії та Євдокії, улюбленої сестрички

Світлани, де ми знайомились з морем, кораблями, а мама вчила нас добре плавати і не боятися води; захоплення Володі малюванням та фотосправою, навчання в школі, заняття музикою у прекрасних педагогів, які любили дітей. Красива, щира, чиста перша взаємна любов Володі і Люди Шкуркіної, ВІА "Буковинка", який вдало виступив у Києві, а для кіцманчан це був гонор, адже і по телевізору показали, і в газеті написали. Найбільше вплинула на його талант, світогляд, смак – родина. Від раннього дитинства, ненав'язливо але постійно, батьки працювали над розвитком своїх дітей, плекаючи любов до книжки, класиків рідної та світової літератури, виконавців бельканто. Святим обов'язком батьків було повезти нас у Канів на Чернечу гору, вклонитися Великому Кобзареві. З дитинства ми знали про великі трагедії нашого народу – сталінські концтабори, виселення із західних земель та голод на Великій Україні, адже це була історія і нашого роду.

Вчився Володя на відмінно, претендував на золоту медаль, але в квітні стався такий випадок, який мав досить драматичні наслідки. Ввечері, відпочиваючи та бавлячись в сквері, де стояв бюст Леніна, поставлений замість пам'ятника Сталіну, хлопці, нехотячи, закинули картуза вождю на голову, посміялися, пожартували, але ж картуза треба було зняти! Полізли на п'єдестал, а бюст був погано прикріплений, впав і розбився. Боже, який ґвалт зчинився в Кіцмані! Майже щодня з райкому партії телефонували до університету і питали, чому ще Івасюк там працює! Хлопців забрали в міліцію, поголили голови і посадили на 15 діб за хуліганство. Тепер хлопці підмітали вулиці Кіцманя і рили рови, а Міля, не зважаючи ні на що, постійно носила їм обід, загорнувши його в чисту хустиночку. Сім'я дуже важко пережила цей інцидент. Мама не спала ночами, бідкалася, а наш дуже гарний сусід Гайдей, який повернувся з Другої світової війни інвалідом, без ноги, щоб якось розрадити і заспокоїти маму, сказав: "Софійко, не побивайся так, ще трохи пройде часу і того дідька всюди поскидають!". Втішив. Тепер, коли пройшло стільки років, це трохи смішно згадувати, а тоді таки було лячно. Так що перший "демонтаж" пам'ятника Леніну зробили кіцманські хлопці. Закінчив школу Володя без медалі, а по поведінці отримав оцінку "4". Сім'я переїжджає до Чернівців і з 1966 по 1972 роки триває чернівецький період життя брата.

Чернівці – дуже красиве місто на заході України, якому виповнилось 600 років, розкинулося на горі серед парків, зелених скверів, багате архітектурою, а внизу протікає бистра річка Прут. Чернівчани – веселі та гостинні. Дивовижне переплетення мов, культур вносило свій певний шарм у життя міста, виховувало повагу та толерантність у взаєминах.

Склавши успішно екзамени, Володю зараховують до медичного інституту, а першого вересня на урочистих зборах посвячення в студенти (!) його виключили за "ганебний вчинок", допомогли "доброзичливці", надіславши анонімного листа в ректорат. Для сім'ї це був стрес. Володя пішов працювати слюсарем на завод "Легмаш", але й там встиг організувати самодіяльний хор, одночасно навчався в музичному училищі по класу скрипки, серйозно цікавиться гармонією та теорією музики/. 1967 року Володя вдруге вступає до медичного інституту, навчання поєднує з музикою, створює камерний оркестр, сольно, як скрипаль, виступає на інститутських вечорах, концертмейстер оркестру інститутського ансамблю пісні і танцю "Черемош". Батьки наші мали святе терпіння, адже неодноразово репетиції камерного оркестру проводили вдома, в двокімнатній квартирі, де проживало нас семеро чоловік. Хата наша була життєрадісна, повна жартів, веселих медичних анекдотів, до нас завжди приходили

друзі, розумні та високоосвічені татові колеги. Тунель брами будинку, де ми жили, був високий і довгий, мав прекрасну акустику, Володя, акомпонуючи на гітарі, часто використовував його як концертний зал, випробовуючи звучання своїх пісень. Сусіди не гнівалися, а тільки тішилися з цього, казали, що мають задурно концерт. Брат красиво співав, мав дуже приємний тембр голосу. Володю захопили розповіді друзів про Кавказ та Ельбрус, то ж склавши екзаменаційну сесію, пішов працювати художником, щоб заробитити гроші на дорогу, і з приятелями вирушив на Кавказ. Повернувся засмаглий, веселий, зачарований красою кавказьких гір, з великою кількістю фотографій та любительським кінофільмом. І знову подорожує горами Гуцульщини, Буковини та пише пісні. Понад усе любить гори і море, його вабить високе і чисте, можливо, тому й в своїй творчості він прагнув досягнути цього.

13 вересня 1970 року зі старовинної, дуже красивої Театральної площі наш улюблений брат дарує Україні і нам “Червона руту” та “Водограй”. Це було прекрасно, ми були такі щасливі!

Батьки отримали чотирикімнатну квартиру, яка була комунальною і в ній проживало три сім’ї, то ж стан її був відповідним. Ми з ентузіазмом, всією енергією молодих взялися її шкребти, циклювати та мити. Вікна ззовні Володя помалював незвично – в голубий колір з білими рамочками, вийшло досить ефектно. І хата наша з австрійськими скляними дверима та красивими печами, стала сонячна, затишна та весела. Знайомство з ансамблем “Смерічка” Левка Дутківського, Василем та Назарієм, улюбленицею Чернівців Софією Ротару переростає в щиру дружбу і міцну творчу співпрацю на все життя. Створюється ансамбль “Червона рута”, в мальовничій Яремче знімається телевізійний музичний фільм “Червона рута”, який здивував і зачарував мільйони глядачів. Пісні “Червона рута” та “Водограй” – лауреати телеконкурсів “Пісня–71” та “Пісня–72”, і уже тоді оркестровий супровід для естрадно-симфонічного оркестру Володя написав сам. Молоді буковинці, в стилізованих національних костюмах, роботи художника–модельєра Али Дутківської, такі самобутні, такі патріотичні вразили країну. У них не було іміджмейкерів, продюсерів та охорони, а були молодість, амбітність та талант, почуття великого обов’язку за прихильність і любов народу, яскраво виражена національна приналежність. Популярність нечувана і, очевидь, не випадкова, зобов’язувала. Володя розумів, що йому потрібна серйозна музична освіта, ґрунтовні знання, щоб стати професійним композитором. Відповідальність за свій талант, за все, що в нього було в душі, що він міг зробити для людей, він повністю взяв на себе і вступає до Львівської консерваторії.

Восени 1972 року починається львівський період життя Володі – він стає студентом підготовчого курсу композиторського факультету та навчається в медичному інституті на шостому курсі. Львів зачарував його своєю історією, багатющою архітектурою, українськістю, красою та охайністю, музеями, театрами. Захоплюється викладачами, лекціями живого класика Станіслава Людкевича.

У 1974 році Софія Ротару повинна їхати на міжнародний Сопотський фестиваль з “Водограєм”. Володя щасливий, але й трохи розгублений, бо пісня повинна виконуватись у супроводі великого естрадно-симфонічного оркестру. То ж Володя замовив та оплатив аранжування пісні в Москві, а коли отримав партитури – жахнувся: “Боже, а де ж мої скрипочки, де мої водограї, де колорит?!”. І всю партитуру, від першої до останньої ноти, написав сам і красиво все оформив. Софія – висока, струнка, в буковинському строї, артистична, вишукана в міміці та жестах, блискуче виконала “Водограй”.

Шквал оплесків, привітань, всі були збуджені, щасливі, приголомшені успіхом. Диригент польського радіо і телебачення Генріх Дебіх був вражений молодістю та талановитістю брата, а у Софії, оглядаючи її, все питав: "А звідки ж у тебе береться такий голос?". Це було вперше – сучасна українська естрадна пісня прозвучала на міжнародному фестивалі, а Володі було тільки 25 років! У Сопот брат поїхав за свій кошт, але це й було добре, бо дало змогу бути незалежним, подорожувати, відвідати Щецін, Мальборк, Варшаву, Краків, походити по музеях. Це була єдина закордонна поїздка брата.

Володя був красивим, широкоплечим, з лагідною посмішкою, теплою і м'якою рукою, веселий і дотепний, імпонував своєю культурою, вишуканістю і подобався дівчатам. Він часто закохувався. Навіть тексти його пісень самі говорять про ті пристрасті, які вирували в його ще юній душі. З ним було легко в побуті, зробити для нього будь-що – приємно, бо сприймалося ним з великою вдячністю, радісною усмішкою і завжди зі щирою похвалою, а які ми були "господині" – смішно згадувати. Він встигав слідкувати за нашою освітою, розвитком, впливати на наш музичний смак, купувати нам красиві прикраси, одяг. З якою радістю і щирістю він робив подарунки нам, сестрам і батькам, і друзям!

На пропозицію Сергія Данченка написав музику до вистави Олеся Гончара "Прапороносці". Поет Роман Кудлик згадує: "Вистава пройшла з тріумфом. І гра акторів, і режисерська інтерпретація – все зворушувало, хвилювало. Та таки чи не найбільше – музика Володимира Івасюка. Без неї вистави не уявляю". А через рік – музика до вистави "Мезозойська історія". Володя дуже хотів, щоб у музичному супроводі звучав клавесин, але на телебаченні, де проходив звукозапис, його не було. То ж із ситуації вийшов цікаво: щоб досягнути ефекту звучання клавесину, до кожної струни роялю прикріпив по металевій канцелярській скрепці, що і дало специфічне клавесинне звучання, а лейтмотивна пісня "Запроси мене у сни свої" зазвучала щемко і неповторно. Виходять збірник пісень Володі "Моя пісня" і знаменита платівка-гігант "Софія Ротару виконує пісні Володимира Івасюка". Їх співпраця була унікальною: Софія з потужним, сильним голосом, великим діапазоном, дуже вимоглива до себе і музикантів, до роботи в студії, щира і така естетична на сцені, миттєво вловлювала ті інтонації та акценти, які так хотів досягнути в пісні Володя. Вони розуміли одне одного з півслова.

Створення та записи нових пісень, роз'їзди – все це величезна, кропітка і невтомна праця, яка забирає багато часу і сил. Володю за пропуски занять виключають з консерваторії. Цей факт він пережив дуже тяжко, був легковразливим. Почалися головні болі, з'явилися апатія, безсоння, загальна втома, то ж ліг до лікарні, полікувався, згодом відпочив з мамою у Трускавці і з новими силами поновився в консерваторії.

І знову, вдруге в Сопоті – успіх, тріумф! За виконання його пісні "У долі своя весна" на слова Юрія Рибчинського Софія отримує першу нагороду. У Сопот, на цей раз, Володю чомусь не запросили, але він був такий радий і щасливий, його очі горіли, як софіти. Ми були горді і дуже пишалися своїм братом, адже це був прорив піснею через ґрати, які народу вимурували після Другої світової війни.

Яким він був? Прекрасним у всьому: синьоокий, статний, цікавий і барвистий співрозмовник, дуже вимогливий у творчості до себе, поетів і виконавців. Імпонував своєю вишуканістю, стриманістю, високою культурою без жодної зверхності, зате – з внутрішньою гідністю. У ньому красиво поєднались скромність і талант. Великий життєлюб і романтик. Відпочиваючи, ми іноді читали "Лиса Микиту" та "Абу-Касимові капці"

Івана Франка в ролях, реготу була повна хата! Дорослі, а як діти… Володя говорив, що було б колосально створити такі потужні мультфільми, і нічого шукати і вигадувати не треба, все є, тільки візьми і зроби!

Володя продовжує навчання в консерваторії, їздить на записи до Києва і Москви, пише твори для камерного оркестру, варіації на теми народних пісень. Влітку подорожує Прибалтикою, відвідує Ленінград, відпочиває на Піцунді. Любив Планерське біля Коктебелю, куди по черзі брав нас з собою, відпочинок там був аскетичний, в наметах, в Долині Троянд біля підніжжя Кара-Дагу, де било джерело з чистою, неймовірно смачною водою. Риба, яку треба було зловити, мідії, які треба було назбирати, дині та фрукти – основний наш раціон. Володя багато плавав, а нас познайомив з фантастичним підводним світом, навчивши плавати з маскою і трубкою, пірнати, до того ж досить глибоко.

У лютому 1979 року у Москві став дипломантом серед молодих композиторів за краще аранжування твору – "Балада про Віктора Хару" на слова Богдана Стельмаха. Львівський період був щедрий, яскравий і плідний в його творчості. Нові плани, нові задуми…

24 квітня Володя повернувся з Хмельницька, де був членом республіканського журі молодіжного фестивалю. О 13 годині, йдучи до консерваторії, сказав, що повернеться через дві-три години і …більше не повернувся. В нашій сім'ї ми завжди знали, де і хто перебуває, як себе почуває, що робить, у нас так було заведено, так ми були виховані! А далі – жахливе, нестерпне чекання, розпука впродовж 24 діб. Батьки благали, щоб дали оголошення в газетах по радіо та телебаченню – відмовили. Обдзвонили всю рідню, всіх друзів, всіх знайомих по всіх містах. Кидалися всюди, навіть їздили до ворожок та віщунів. Слідчі органи поводили себе з батьками дуже брутально.

19 травня між 9 і 10 годинами маму повідомили, що, здається, знайшли тіло сина, але допустили на опізнання тільки о 15 годині. На що розраховувала влада – на інфаркт, божевільну розпуку батьків чи на те, що таке довге, нестерпне чекання та відчай притуплять увагу і хоч якийсь логічний хід думок? Тата не допустили на опізнання і тільки після телеграми Генеральному прокурору СРСР дали дозвіл. А через декілька днів в пресі з'явилися статті про творчий занепад, мистецьку вичерпаність та неспроможність, депресію митця. Смерть молодої талановитої людини – це велика трагедія і знущатися, розповсюджуючи цинічні здогадки, тлумачення, псевдообізнанність – це гріх! Радянські чиновники не давали дозволу на поховання на Личаківському цвинтарі. Та рідні і близькі відстояли гідне поховання брата.

Хоронили Володю 22 травня. Дубовий гріб родина відомого художника Володимира Патика прибрала калиною та вишиваним рушником. Рідні, друзі, колеги, знайомі приїхали з усієї України, сотні телеграм співчуття. Таксисти не брали грошей з приїжджих на похорон, а ввечері музиканти не грали в ресторанах. Львів був у глибокій і щирій жалобі. Домовину друзі понесли на раменах. Оксана Патик, донька художника, йшла попереду скорботної громади в національному строї з портретом Володі в міртовому вінку. Це була небачена на ті роки процесія, це була непокора владі, адміністрації, судовим органам, адже були дані серйозні рекомендації у ВУЗах, театрах, творчих спілках не йти на похорон! Останню дорогу Володі від хати до могили люди вистелили живими квітами. Пристрастні, болючі, такі щирі та патріотичні виступи Ростислава Братуня та Романа Кудлика, багатотисячний хор гідно, печально провів свого митця піснею "Чуєш, брате мій". Через два місяці Ростислав Братунь – безробітний, виступи батька

і сина Січко закінчились тюремним увя'язненням. Чому? Адже народ ховав свого співця, який чесно і віддано служив йому. Він піднімав нашу гордість за свою мову, поезію, музику, відкидаючи зневажливі поняття "хохляцтва" та "хуторянства". Мабуть, творчим кредо Володі було: "Краще я зберу джерела й зроблю з них цимбали". І збирав він прекрасних поетів та чудесних виконавців на крила своєї пісні, яка органічно та генетично поєднала в собі східно – та західноукраїнські мелоси

Внесок Володимира Івасюка – понад 100 пісень, музика до вистав, камерні твори, зібрано 75 народних пісень у цикл "З -над Черемоша й Прута". То ж чому так дуже хочеться трактувати його як автора однієї пісні? Якщо за великим рахунком і чесно, то й одна поезія у народу з почуттям власної гідності та гордістю за свою культуру – це надбання. Про внесок Володимира Івасюка в нашу культуру – це вже праця фахівців, бо Платон Майборода на з'їзді композиторів мав сміливість сказати: "Івасюк – це ганьба нашої музики", отак, з президії. Чому? Заздрили? Звичайно. Ненавиділи? Так, не могли вибачити його творчості без "паравозів", його громадянської позиції, популярності та успіху. Володя творив чесно і віддано, він уже вписав, як зумів, свою сторінку в історію України.

Після смерті брата нас цуралися, не впізнавали, не віталися. "Ми закриваємо нашу хату, ми в фортеці", – сказав тато. Прийти в нашу хату – це був вибір. Залишилися з нами найвірніші та найулюбленіші – родини Братунів, Дончиків, Казімірських, Криси, Кудликів, Патиків, Лемиків, Люба Козак, Марта Кінасевич, Степан Пушик, Юрій Рибчинський, Лєшек Мазепа. Володині пісні перестали виконуватись та звучати по радіо та телебаченні, але Василь Зінкевич та Назарій Яремчук, аристократи в українській музиці, у своїй творчості були вірні йому, своєму побратимові.

І тільки в березні 1989 року до 40-річчя від дня народження Володі товариство "Лева" організовує величезний концерт, повертаючи його із забуття, проводиться перший знаменитий фестиваль "Червона рута". Час розставляє все на свої місця. Володя своєю творчістю заклав міцний підмурівок на майбутнє. І уже в Незалежній Україні проходять конкурси Володимира Івасюка, присуджують Державну премію імені Тараса Шевченка (посмертно), нагороджують міжнародним орденом святого Миколи-чудотворця "За примноження добра на землі". У нашій квартирі, улюбленому родинному гнізді, в Чернівцях, відкривають музей імені Володимира Івасюка, де ми залишили рояль, прекрасну бібліотеку батька, меблі, рукописи, партитури, архівні матеріали. Створюються телевізійні фільми про творчість брата, видаються камерні твори. А в Кіцмані, на тому місці, де Володя копав рови, тепер стоїть його пам'ятник.

З глибоким сумом та печаллю ходимо на цвинтар, до могили, яка тричі була сплюндрована, спалена (один раз у червневу зливу горіли квіти!), до пам'ятника, який вистраждав львівський творчий колектив – Микола Посікіра, Любомир Яремчук та Михайло Федик. 10 років пам'ятник стояв у майстерні скульптора, бо влада не дозволяла його відлити та встановити на могилі!

Ми щиро вдячні за шану й любов людей до нашого брата, його могила завжди у квітах, і приходять на думку слова геніальної Ліни Костенко: "Слава – це прекрасна жінка, що на могилу квіти принесе".

Ми низько вклоняємось світлій пам'яті наших мами і тата, які подарували нам Брата, а всій українській родині – Володимира Івасюка.

Галина і Оксана Івасюк.
Львів – Чернівці, 2008 р.

Подружжя Івасюків, 1949 р.

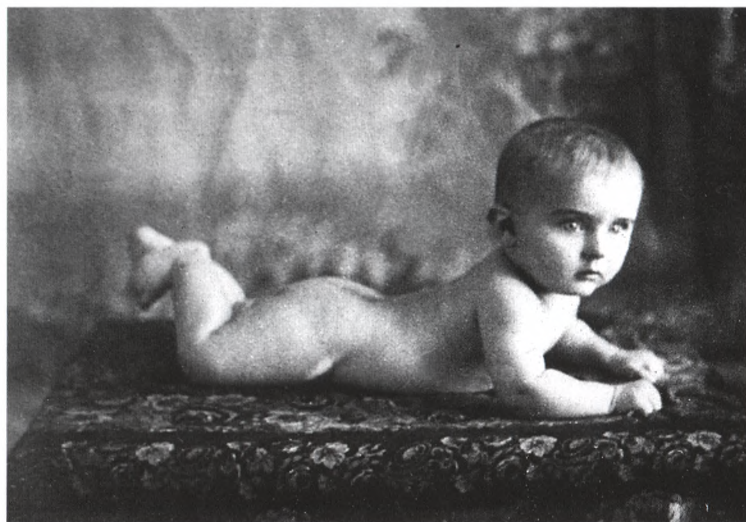

Хата, в якій народився Володимир Івасюк

ЖИТТЄВИЙ ШЛЯХ КОМПОЗИТОРА

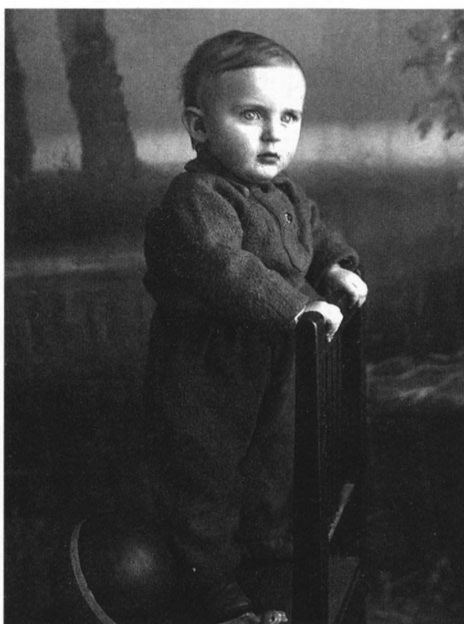
* Зимі, здається, немає кінця. Уже початок березня, а сніги метуть, як навіжені. Насипано стільки, що люди начебто не ходять, а плавають у білому озері, розлитому поміж будинками. Наше районне містечко Кіцмань погрузло до самого пояса. З хати не хочеться носа висунути. Та я з легкістю проходжу по тих кучугурах — ніби лечу, ледь торкаючись їх черевиками. Я молодий, збентежений, щасливий — чекаю ж сина: моя дружина в пологовім будинку. Та я їй ні півслова про те, що чекаю сина. Кажу, що буду радий, якщо народиться і донечка.

** Михайло Івасюк "Монолог перед обличчям сина"*

Маленький Володя (2 жовтня 1949 р.)

Азовське море 1949 р.

Весна 1950 р.

Батько з сином. Кіцмань, 1950 р.

Мама з Володею. Кіцмань, 1952 р.

Володя з сестрою Галею. 1953 р.

Володя. 1953 р.

Сім'я Івасюків. 1950 р.

Володя. 1952 р.

Бігаю по тих снігах до лікарні, а в голові весь час зринає гарне, мелодійне ім'я — Володимир, Володько...

... Вся велич, краса і поезія світу — у цій крихітній істоті, яку я несу, мов найкоштовніший скарб, у нашу хату. Це мій син...

...Нашу домівку заповнює сліпуче весняне світло і музика дитячого голосу, що диктує нам закони, яких ми повинні дотримуватися. Відчуваю болісно-приємний щем від кожного доторку ручки дитини. Десь у глибині свідомості щось постійно промовляє, що ця земля, небо, ліси, хати, вулиці містечка, обличчя людей, їх душі повинні стати кращими, бо мій син буде їх споглядати, линути до них, милуватися ними.

Михайло і Софія Івасюки з дітьми та друзями. 1954 р.

Оточений турботою батьків, няньки й бабусі, Володько росте здоровим, життєрадісним. До нього чи не щоднини навідується великий приятель — дядько Дмитро, мій старший брат, приносить гостинці й веселить його кумедними казками. Часто наспівує дитячі пісеньки, а ще частіше бере Володька на плечі і бігає з ним попід дерева, як коник, або видає на все подвір'я різні звуки, наслідуючи домашніх тварин і лісових звірів. А Володько так сміється, що аж заходиться.

... Хлопчик росте добрим, щедрим, ласкавим. Його вдача особливо виразно проявляється після того, як народжується Галинка. Він дуже уважний до неї. Коли підростає Галинка, вони стають нерозлучними.

У гарну погоду ми залюбки йдемо в гості до бабусі Олександри, моєї матері, що проживає з родиною брата Дмитра в рідній хаті, найбільш

Володя 1955 р.

1957 р.

віддаленій од центру частині Кіцманя, споконвіку названій Комаревим рогом. Володько завжди лине до неї...

... Бабуся Олександра розквітала, коли Володько зводив до неї рученята... Він ходив хвостиком за нею, зазирав у всі куточки. Його увагу особливо притягала низька, темна, дуже загадкова буковинська піч, у якій бабуся тримала свої гладуни й макітри.

Містечко Кіцмань схоже на своєрідний парк. З одного боку до нього прилягає старовинний ліс, в якому водятся кабани, олені, бурсуки, лисиці, зайці...

З другого боку його охоплює блакитний ланцюг ставків, що тягнуться від села Вителівки до Южинця.

Батько і син. Весна 1956 р.

Сім'я Івасюків з нянею Мілею — Магдаленою Колотилюк. 1955 р.

Перша скрипка. 1955 р.

Хата, в якій ми мешкаємо, збудована на тому місці, де колись зеленіла левада і сад Михайла Воробкевича, дідуся відомого письменника і класика української музики Сидора Воробкевича. Повз той сад дзвінко дзюркотить потік.

Ми часто ходимо з дітьми на прогулянку в той сад або в ліс. Діти охоче бігають і граються на узліссі. Там ніхто їм не заважає, і вони нікого не дратують. Вечорами й ранками у саду і лісі заливаються солов'ї. Просто чудо заводять. Один птах замовкає на мить, а пісню уже підхоплює інший, потім третій прилучає свій голос, і виходить таке багатоголосся, що і в сні не присниться. Здається кожна яблуня, груша, слива, тополя мають свого власного співця. Ми широко відчиняли вікна... Діти засинали під солов'їні колискові.

У чотири рочки Володькові починає набридати вічна залежність від батьків та дядька Дмитра, які йому найчастіше читають книжки. Вони зайняті газетами, підготовкою до уроків, перевіряють цілі стоси учнівських зошитів, пишуть різні плани, листи...

Мати ставиться прихильно до його бажання і показує як складати дві літери докупи, як їх вимовляти. І ця наука скоро увінчується успіхом.

Володько ніколи не сидить без роботи. Його завжди займає щось цікаве, хвилююче. Вабить, дивує... Він уміє захоплюватися так, що непомітні речі набирають значущості.

Дитячий санаторій "Мала Долинка" поблизу Одеси.1955 р. (Володя п'ятий зліва в нижньому ряду)

Дорога мамочко.

Ми вже зовсім знудьгувались за тобою. Ти вже мабуть відпочила добре. Ми вчора ходили по гриби. Я назбирав багато грибів.

Володя. 9 липня 1957 р.

Дорога мамочко.
Ми вже зовсім знудьгува-
лись за тобою. Ти вже мабу-
відпочила добре. Ми вчора
ходили по гриби. Я наз-
бирав багато грибів.
Валодя

Музична школа в Кіцмані в 50-х роках минулого століття, в якій навчався Володя

На заняттях у музичній школі з вчителем Юрієм Михайловичем Візнюком. 1955 р.

Ми мешкаємо в центрі містечка, в комунальному будинку. Навпроти нашого будинку височить середня школа, де ми з дружиною працюємо вчителями. Зранку Володько простує до цієї школи, де в учительській кімнаті стоїть піаніно. Присуває стілець, сідає і вдаряє пальчиками по клавішах. Аж сяє від радості. Виразні співучі звуки, мабуть подобаються йому, бо коли я входжу, він біжить мені назустріч із словами:

— Татку, купи мені піаніно!

У нього сильний потяг до музики, а це примушує мене замислитися й уважніше придивлятися до нього.

Хлопчик відвідує разом з нами учительський хор, у якому співають майже всі вчителі, який очолює директор школи.

... Хочеться побігати і постирибати разом з іншими дітьми, пограти у м'яча на шкільному подвір'ї чи на зеленій толічці. Але все це між іншим. Головне — музика. Вона живе у скрипці Івана Лазаровича (Ковблик, учитель співів, керівник шкільного оркестру народних інструментів) в акордеоні, баченому в кіно, співах солов'їв та інших пташок, що густо заселяють Воробкевичів сад і поетичний ліс, що ніби дивиться з-під нахмурених брів на Кіцмань. Музика зачаїлася у шкільному піаніно і десятках платівок, що лежать у кімнаті на шафі і час від часу їхня душа здобуває голос і приносить нам море задоволення.

Приношу скрипку з Чернівців, виймаю з брунатного чохла й кладу на стіл і вся родина уважно її розглядає. Це не іграшкова, а справжня навчальна скрипка для ще маленьких рук мого сина. Вона пестить зір своїм святковим блиском і ніби промовляє до Володька: "Не журися, що я така маленька, один-два роки минуть, я виросту і ти виростеш разом зі мною. Як би ти не жив, на цім світі я буду твоєю долею. Бери ж мене назавжди, навіки...".

У Володька блищать очі, а на устах грає щаслива усмішка. Зиркає то на нас з матір'ю, то на скрипку. Гладить її, торкає пальцями струни і сяє від утіхи.

Перший учитель Володі по класу скрипки Юрій Олександрович Бруєвич пише: "Як тепер стоїть перед моїми очима маленький, по-дитячому пухкенький хлопчик з розумними очима.

Треба сказати, що перші кроки в опануванні гри на скрипці — дуже трудомістка робота, що потребує систематичних, упертих занять, як у школі, так і вдома.

Володя, маючи гарні музичні дані, з великою любов'ю й інтересом ставився до занять, виявляв зацікавленість, завжди був підготовлений до уроку.

За один навчальний рік він виконав дворічну програму. Безперечно, треба віддати належне батькам Володі, які дуже любили музику, прищеплювали синові любов до неї, організовували його працю.

Я відчував, що цей учень при серйозній і систематичній праці доможеться великих успіхів. А це й підтвердилося у подальшому.

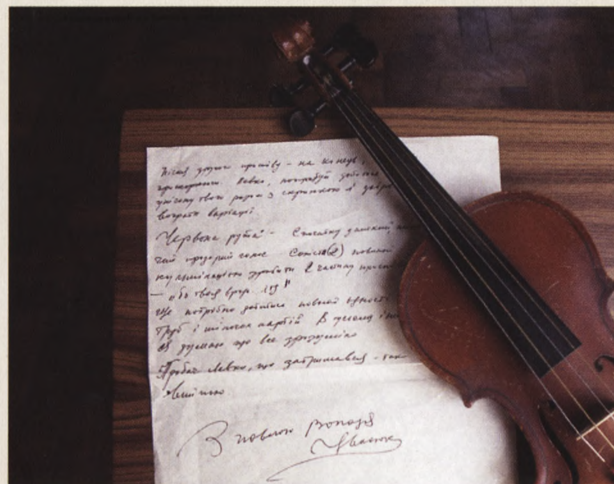
На жаль, Володя учився у мене лише один рік, але залишив по собі яскраве враження".

...Восени 1956 року музична школа готує великий концерт для батьків. Володько дуже хвилюється. Щодня працює над своїми п'єсами, шліфує кожен такт. І здобуває успіх. Присутній на концерті журналіст В. С. Волівач у статті "У майбутніх музикантів", видрукуваній 14 грудня 1956 року в обласній газеті, "Радянська Буковина", пише:

"Не менше люблять юнаки й дівчата скрипку, яку здавна називають у народі „царицею музики". Ось із нею в руках на середину виходить Володя Івасюк — учень першого класу, педагог Ю. Візнюк. Він притиснув

Володя і Галя. 1957 р.

Скрипка Володі, яка виставлена в експозиції меморіального музею ім. В. Івасюка в Чернівцях.

Сім'я Івасюків. 1957 р.

Володя і Галя на Азовському морі. 1958 р.

Випускники музичної Кіцманської школи. 1958 р. (Володя біля вчительки)

Володя і Галя. 1959 р.

Закінчення 4 класу середньої школи. Кіцмань, 1960 р. (Володя четвертий зліва у нижньому ряду)

гостреньким підборіддям до плеча інструмент, хитнув білявою головою і зіграв "Концертино" композитора Н. Бакланової, потім "Серенаду" Ф. Шуберта. Чарівна мелодія заполонила присутніх".

У нього проявляється ще одне захоплення — любов до малювання. Накупив безліч кольорових олівців, наборів акварельних і олійних фарб. Малював би вдень і вночі.

Отакі його дні і майже всі вечори. Дві школи — дві турботи. Все кружляє, вирує довкруж одного епіцентра його неспокійного дитинства — музики, носієм і виразником якої є скрипка. Її звуки Володя не тільки чує, а й бачить їх, вони плавають у повітрі, переливаються різними кольорами, набирають подоби різних істот, серед яких виріс, зоряне небо, що поривало його у хвилини дитячої замрії.

1960 р. в нашій родині відбуваються великі події: переходимо в інше помешкання, народжується сестричка Володі Оксаночка; у видавництві "Молодь" виходить у світ мій роман "Червоні троянди", і я у Чернівцях купую дітям рояль.

Володя — скрипаль з великим майбутнім

Володя і Галя з дядьком Іваном. Кіцмань, 1958 р.

Володя з сестрою Галею і друзями слухають музику. 1961 р.

Володя-жартівник

Володько не розлучається з роялем. Без кінця-краю імпровізує. Зрештою то цілком природна річ — у нього з'являється потреба самовираження. Однак бувають дні, коли він по декілька разів повторює ті самі мелодійні фрази, надовго вирізьблює їх у своїй пам'яті. І стороння уважна людина може легко вловити провідну світлу стежечку, яка ніби прорізується у хаосі звуків і вражає слух чимось зворушливо-сповідальним і водночас піднесеним. Ось він простягає нарешті руку за олівцем і пише в учнівському нотному зошиті. Кінчиком ока бачу його розпашіле обличчя і неспокійні очі...

...Буває, що Володя довго просиджує за роялем, не маючи перед собою ні зошита, ні книжки. Наодинці зі своїми думками і мріями. А пальці, ніби птиці, літають над клавішами. Він перемішує свої почуття з повінню звуків.

...Інколи записує, а через деякий час рве і кидає папірці у грубку. Отже, у нього немає ніяких амбіцій, а є лише одне бажання — самовиразитися. Він відтепер має що сказати людям. Це видно і з того, що у вільні хвилини він залюбки малює. Навіть дуже непогано. Позаторік кіцманська середня школа урочисто відзначила ювілей Т. Г. Шевченка. Було обладнано ювілейну кімнату, для якої Володько намалював аквареллю гарний портрет великого поета, що привертав увагу всіх відвідувачів. Про Володька завуч школи О. В. Цибульська висловилася так: "Я знала, що Володя здібний учень, обдарований музикант. Виявляється, він ще й справжній художник".

Ось і Галинка добре встигає по класу віолончелі й фортепіано. У неї, як і у Володька, теж добрий слух. І все це тільки для її загальної освіти? Хай буде так...

Восени 1964 року Володя згуртовує кіцманських хлопців і дівчат з музичної школи і створює вокально-інструментальний ансамбль "Буковинка" — один із

Володя з батьком. Яремче, 1962 р.

Володя і сестра Галя. Кіцмань, 1963 р.
Друзі і сусідські хлопці Володі. Кіцмань
Володя з сестрою Оксаною. Кіцмань

Михайло Григорович з мамою Олександрою і дітьми — Галиною та Оксаною. Кіцмань, 1963 р.

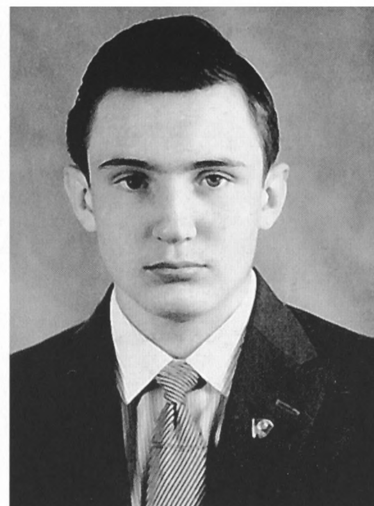

Шкільний театральний гурток, в якому займався Володя: Сидір Клевчук, Анатолій Івасюк, Віталій Кузь, Оксана Івасюк

Галя. 1964 р.

Володя. 1964 р.

Концерт у школі — Володя і Галя. Кіцмань, 1964 р.

Сімейне музичне тріо

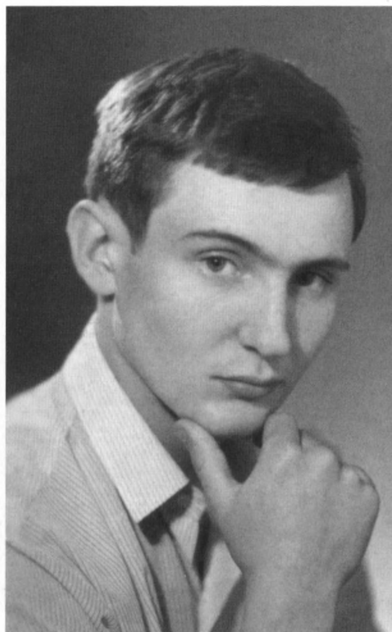
перших колективів республіки на початку 60-х років. До його складу входять, між іншим, дівчата з гарними голосами: Л. Шкуркіна і Л. Сазонова, а також тенор приємного тембру М. Калинчук і ін. На фортепіано грає сестра Галинка, на скрипці й гітарі Володя, кларнеті — С. Клевчук, баяні — Синько.

Молодих виконавців запрошують до Києва на великий концерт. Вони справляють добре враження на киян, їх знімають на кінострічку, показують по Центральному телебаченню. На Буковині починають цікавитися ансамблем, запрошують цього до Чернівців, дають змогу виступити там у філармонії, телебаченні. Обласна газета "Радянська Буковина" прихильно відзначає 21 листопада 1965 р. його роботу. А про одну з тогочасних пісень Володі автор пише: "Чи не найбільше сподобалася присутнім "Моя пісня" (Слова і музика В. Івасюка), якою дебютував перед чернівчанами вокально-інструментальний ансамбль "Буковинка". Відгуки преси хвилюють, бентежать Володю.

У десятому класі він створює пісні "Колискова для Оксаночки" і "Лісові дзвіночки". Володя дуже любить своїх сестричок Галю і Оксаночку, всіляко догоджає їм, нерозлучний з ними. Володя цікавиться народними піснями. Він старанно збирає українські народні пісні на Буковині, записує їх від селян, своїх родичів і товаришів по класу, а згодом використовує кожну поїздку в села, щоб „поживитися" там, як він казав народними шедеврами.

Оксана, Володя. Кіцмань, 1962 р.

Кіцмань, 1963 р.

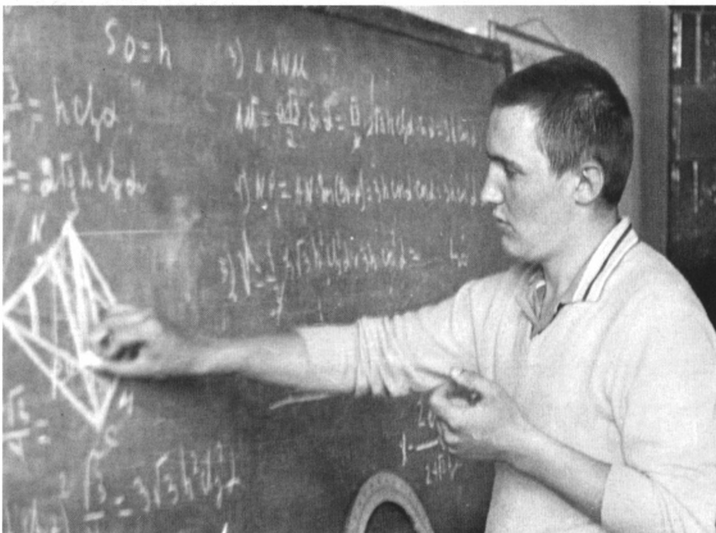
Кіцмань 1964 р.

Володя з ансамблем "Буковинка". 1964 р.

Вокально-інструментальний ансамбль "Буковинка"

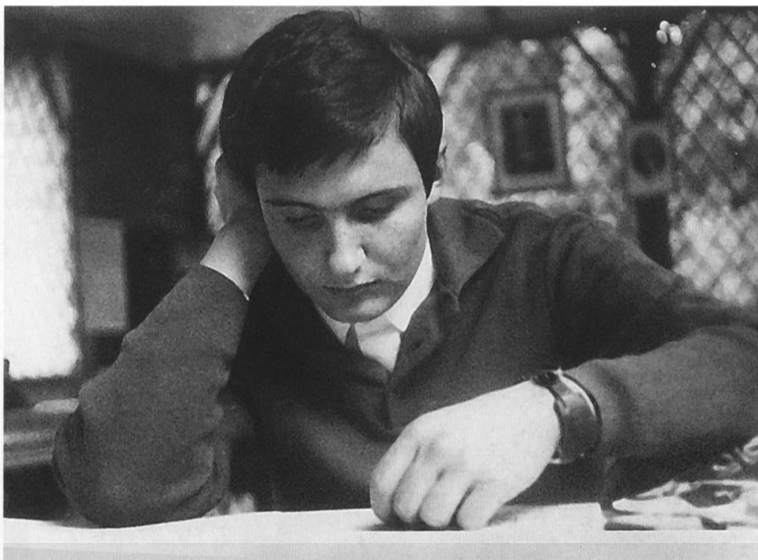
На шкільних заняттях

На репетиції. Кіцмань, 1964 р.

Перші композиції...

...серйозне чтиво

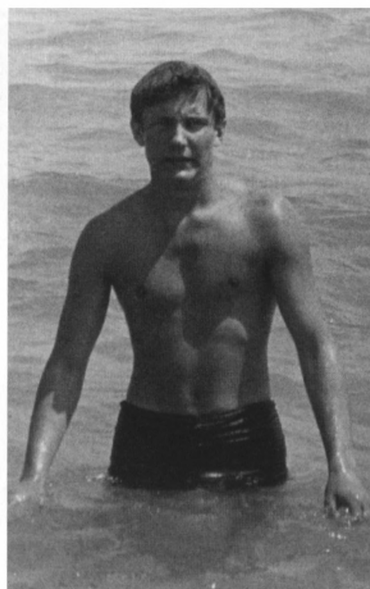

Володя з однокласником Валерієм Маначинським. 1966 р.

Кіцмань, 1966 р.

З Оксаночкою. 1964 р.

З друзями на Пруті

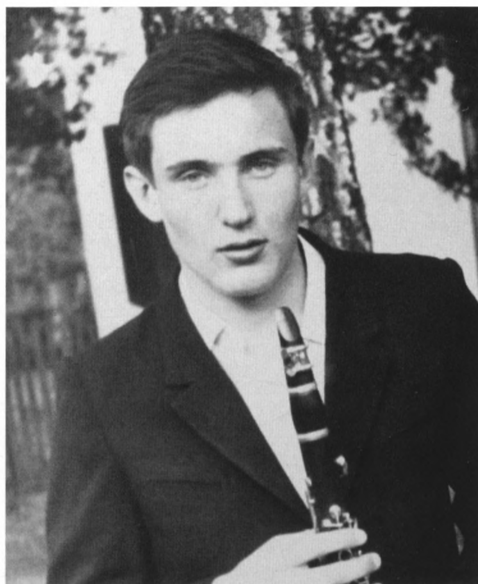
Я уже працюю старшим викладачем кафедри історії української літератури Чернівецького університету.

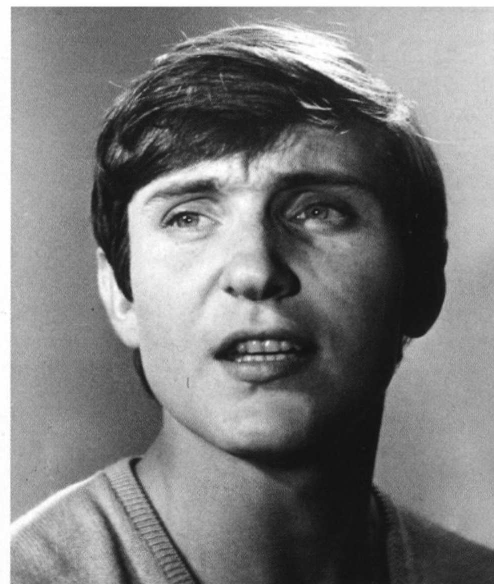
На вулиці Б. Хмельницького одержую помешкання з двох кімнат і кухні, але ще не кваплюся забирати свою родину до Чернівців. Хочеться щоб Володя там закінчив середню школу, він є одним з найсильніших претендентів на золоту медаль. У школі всі впевнені, що він її одержить.

... Переїжджаємо до Чернівців. Володя і Галя подають заяви до музичного училища. Дочка до класу віолончелі, а син — скрипки.

Наше помешкання невеличке, але в центрі міста. Роботи у нас багато. Треба розібрати речі і розкласти їх на місця, розпакувати чималу бібліотеку, знайти місце для кожної книжки, купити нові меблі й позбутися старих. Значна частина цієї мороки впаде на Володю, і він не ремствуючи, порається з усім найкращим чином. Володя вправно володіє пилою, молотком, гимблем і долотом, у нього несхибний естетичний смак.

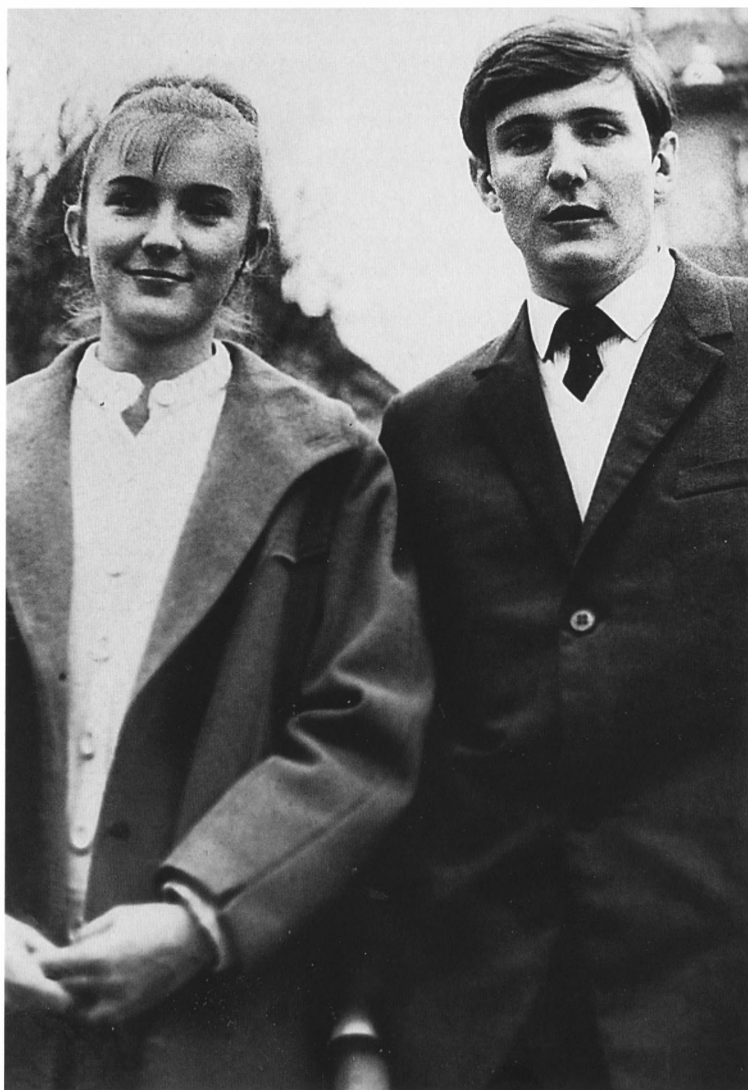
24 серпня 1967 року Володя одержує листівку з повідомленням про те що його зараховано студентом першого курсу Чернівецького медичного інституту.

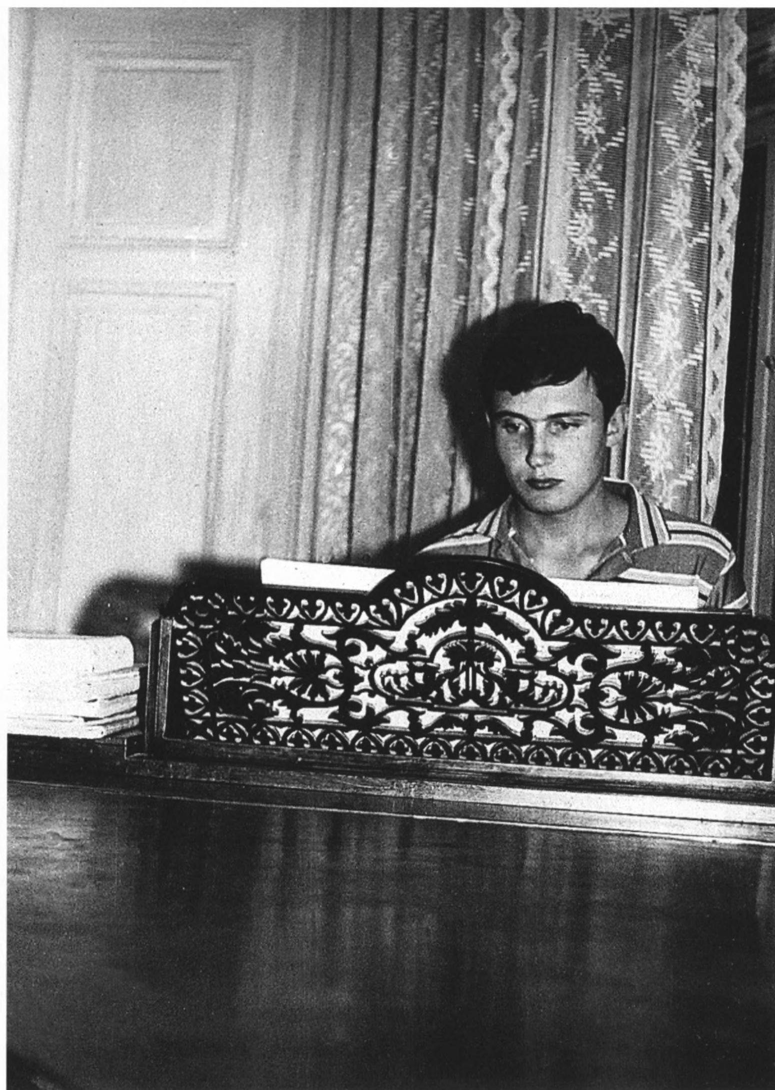

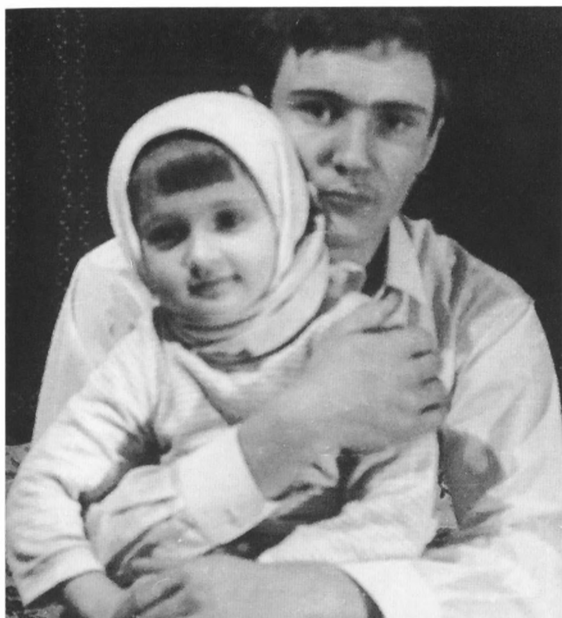
На шкільній перерві

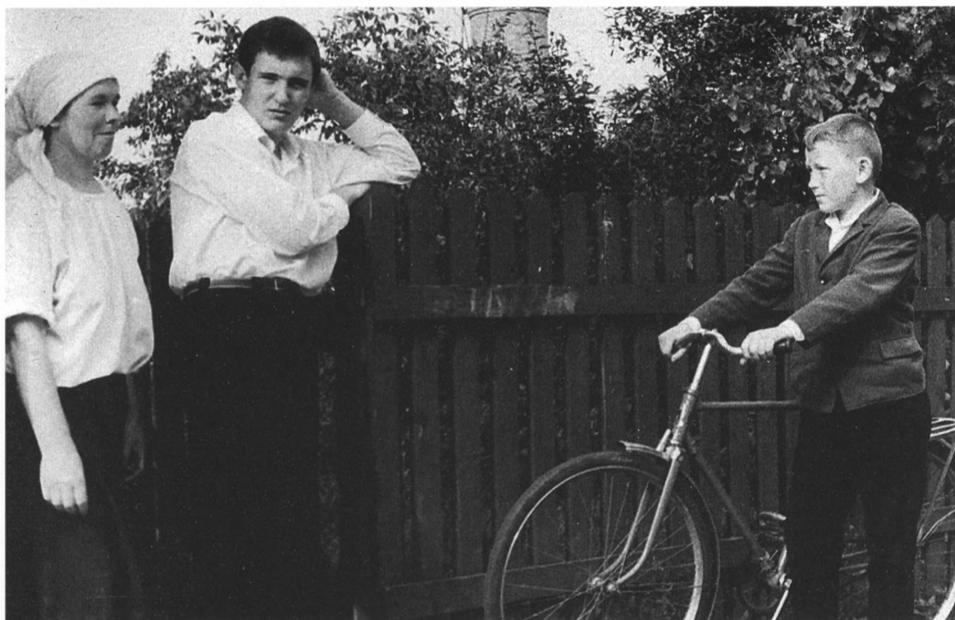
Володя і Галя. 1966 р.

Наодинці з роялем

З Оксанкою

Міля (Магдалена Колотилюк) з Володею. Кіцмань

Галя, Володя і Анатолій Івасюки з друзями

Перші святкування...

Проходження колони школярів на Першотравневій демонстрації в Кіцмані.
Фото Володимира Івасюка

З першого ж тижня навчання у медичному інституті Володя грає в оркестрі ансамблю. Оркестранти ставляться до нього з симпатією. В цей час у нього зароджується мрія — створити камерний оркестр.

І ось Володя знаходить гарних скрипалів серед студентів, піаніста, а на віолончелі грає Галинка. Камерний оркестр має неабиякий успіх. Навесні 1968 року оркестр уже виступає на радіо і телебаченні.

Володя і далі записує народні пісні від різних людей. Ми бачимо й наслідки захоплення фольклором: ним написані на народні мотиви пісні “Там за горою, за крем’яною” і “Капелюх”. А тепер пише “Ой зацвіла рожа”.

Володя любить подорожувати. На Буковині і Гуцульщині вже, мабуть, немає такого куточка, де б він не побував. Цього року він мріє про Кавказькі гори. Він їде на Кавказ, його вабить Ельбрус. Повернувшись з Кавказу після нетривалого відпочинку, він знову пускається у мандри по карпатських селах, полонинах, записує народні пісні.

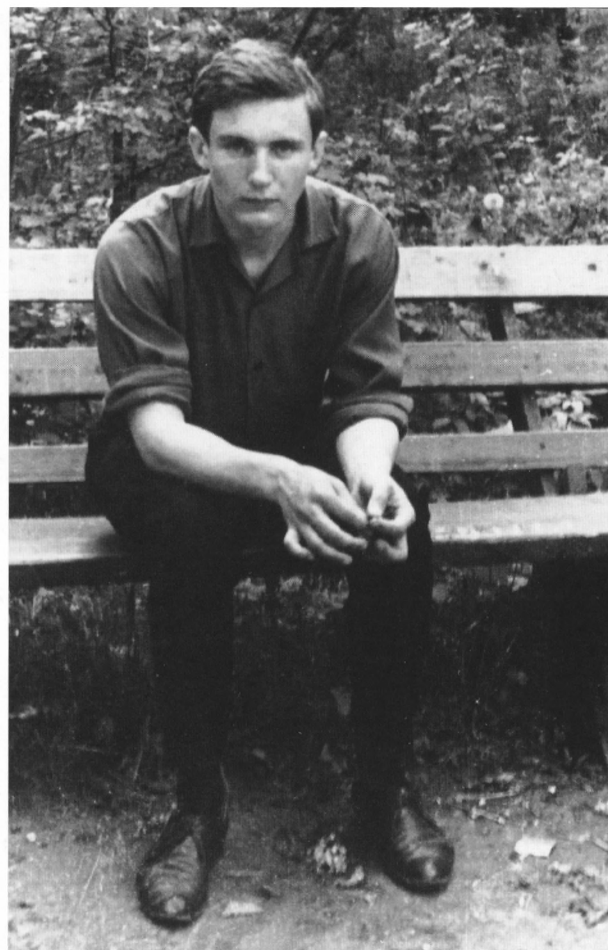
Ціною будь-яких зусиль йому хочеться знайти тлумачення поетичної загадки — червоної рути, яка зав’язла

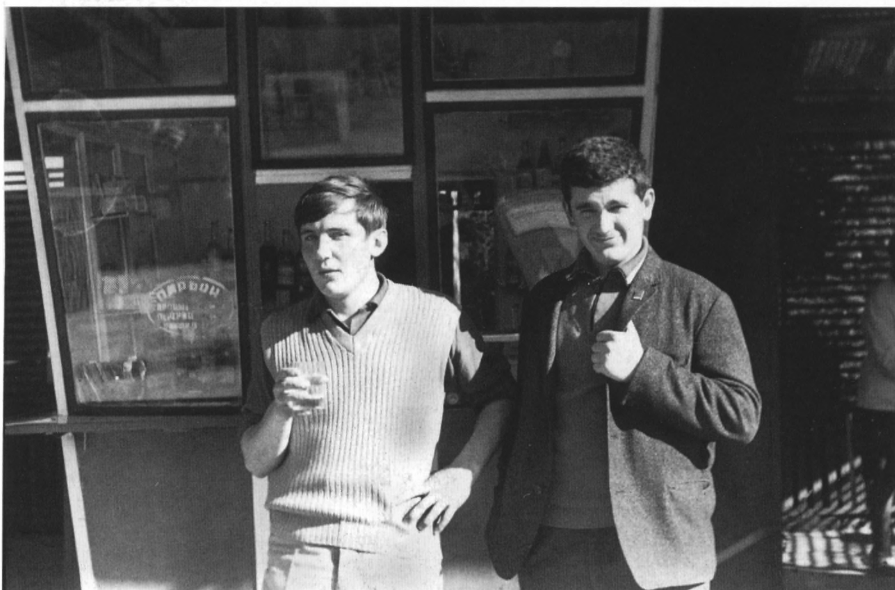

Володя з ансамблем “Буковинка” — фотожарт
Володя (крайній зліва) на лижних змаганнях

Сторінки з життя в Кіцмані

На земляних роботах після випадку з пам'ятником пролетарському вождеві. Кіцмань, 1966 р.

З бабусею Олександрою

Філософські роздуми на цвинтарі

Випускний бал у школі. Кіцмань, 1966 р.

З шкільною подругою Людмилою Шкуркіною

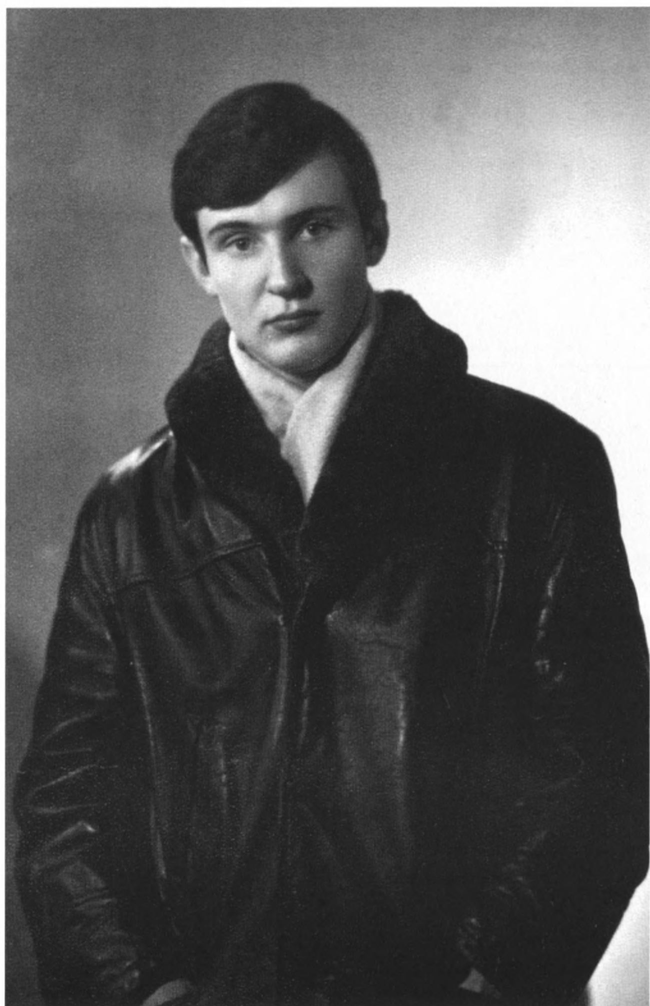

З двоюрідною сестрою Гортензією

Випускний шкільний бал

Закінчення школи, початок нового життя. Кіцмань, 1966 р.

Випускне табло Кіцманської середньої школи. 1966 р.

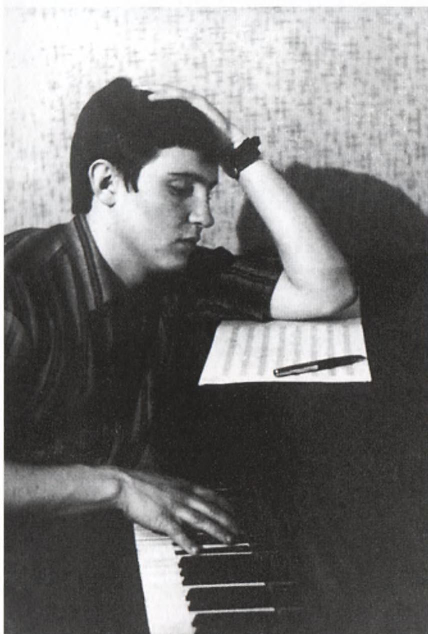
Шкільний дует

Самодіяльний шкільний ансамбль пісні і танцю "Буковинка".

Володя грав також і на контрабасі

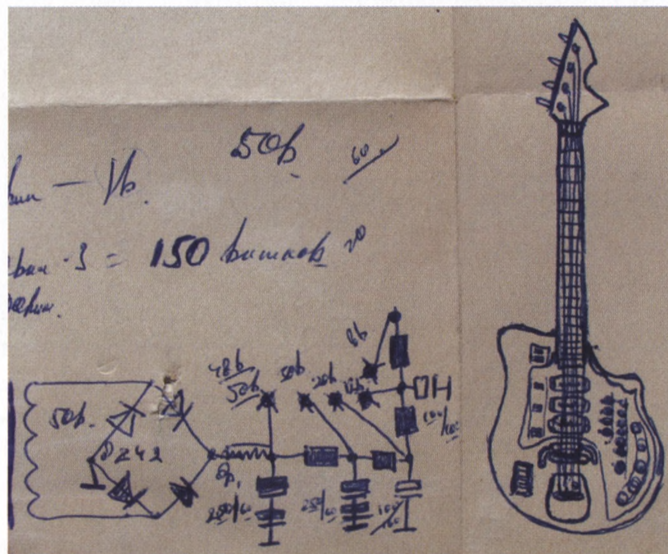

Схема електричної гітари, яку намалював Володя і яку він мріяв зробити

Володя любив фотографувати своїх друзів

З сестрою Галею, Чернівці

З братом Анатолієм

Члени команди КВК (клуб веселих і кмітливих) Чернівецького медінституту: Івасюк Володимир, Івасюк Галина, Івасюк Анатолій. Івано-Франківськ, 1970 р.

Володя з двоюрідною сестрою Гортензією Івасюк і однокласницею.

З товаришами завжди весело

Відпочинок після репетиції

Прогулянка в Карпатах

"Фото на пам'ять" перед проводами товаришів на службу в армію (Володя — другий зліва у верхньому ряду)

Володя і Анатолій Івасюки в Карпатах

ЧЕРНІВЕЦЬКА МІСЬКА РАДА

Місто Чернівці — столиця зеленої Буковини, місто, яке любив всією душею Володимир Івасюк і воно відповідало йому взаємністю. Тут до нього прийшло велике визнання як композитора-пісняра, з цієї площі на всю Україну полинули знамениті "Червона рута і "Водограй".

Пам'ятні місця Чернівців: пам'ятники Т. Шевченку, С. Воробкевичу, Ю. Федьковичу, університет (фрагмент).

йому в серці, мов засколина. Володя стежив за творами, що з'являлися у нашій родинній бібліотеці, перечитував їх. У подарованій мені книжці Володимира Гнатюка "Коломийки" видання 1906 він і натрапив на рядки:

Назбирала троєзілля, червону рутоньку,
Та схотіла згарувати мене, сиротоньку.

Для вісімнадцятирічного музики, закоханого в рідний фольклор, чутливого до всього нового, образ червоної рути був хвилюючою знахідкою, справжнім одкровенням. Та квітка не давала йому спокою майже три роки.

Володя з юнацьким завзяттям і пристрастю працює над "Червоною рутою" і "Водограєм". Переписує їх безліч разів, постійно шліфує тексти творів. Задум "Водограю" навіяв Володі косівський водоспад "Гук".

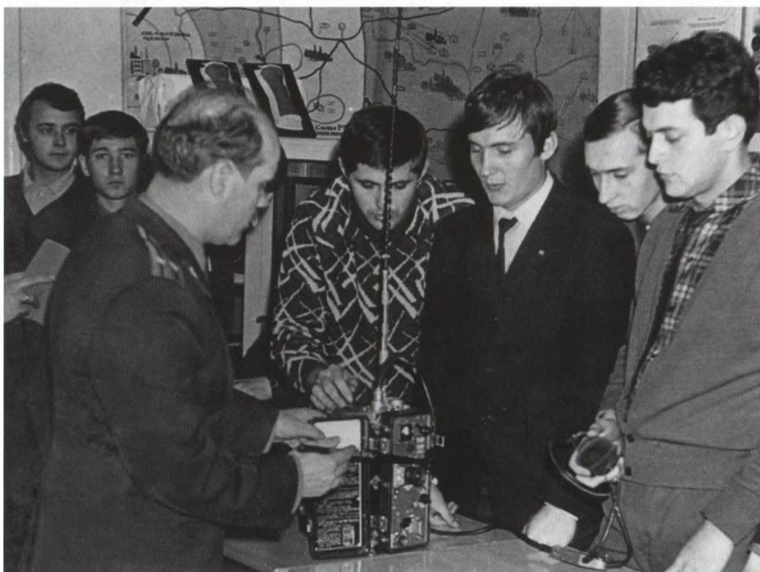
На обласному телебаченні Володя має бобрих друзів. Це — головний режисер Василь Селезінка та звукооператор Василь Стріхович, яким при зустрічі каже, що в нього готові дві пісні. В. Селезінка цікавиться новинками і висловлює готовність пустити їх в ефір.

Володя запрошує до телестудії оркестр ансамблю "Карпати", (керівник Валерій Громцев) і молоду вчительку музики Лялю Кузнецову.

Починається запис... Спочатку записують оркестр, потім накладають голос. Володя дуже добре зіспівується з Лялею Кузнецовою. Виходить гарний дует. Галя, яка була присутня на записі, згадує: "Не можна було сприймати з байдужістю той запис... Усе так хвилювало, що плакати хотілося з радості.

Вони стояли одне перед одним і, приплющивши очі. співали немов у якомусь глибокому поетичному самозабутті, тільки легкими й економними жестами, ніби креслили в повітрі ритм творів. Видавалося, що вони заглибилися в якусь фантастичну казку..." Справжнє свято Володиної музики

Будинок у Чернівцях по вул. Б. Хмельницького, 68, в якому проживала сім'я Івасюків з 1968 по1971 роки.

В. Івасюк — студент Чернівецького медінституту

Інструктаж перед походом у гори

В горах

У двох із скрипкою

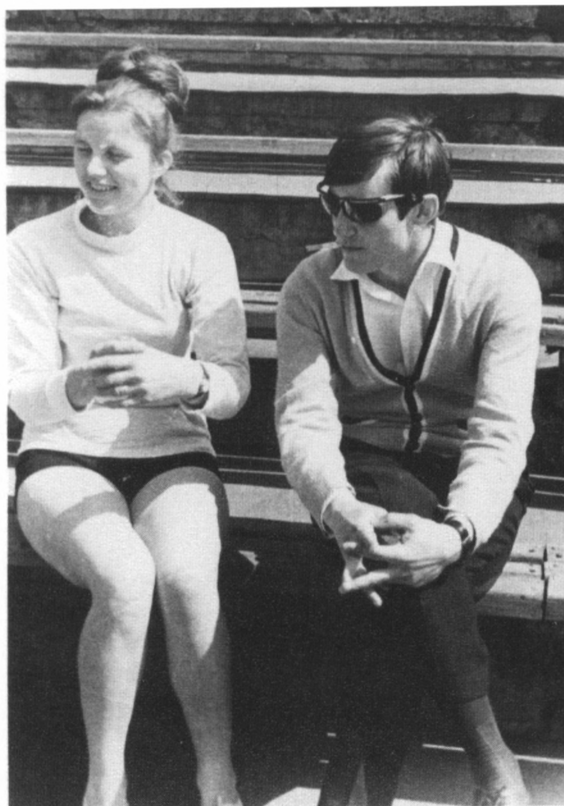

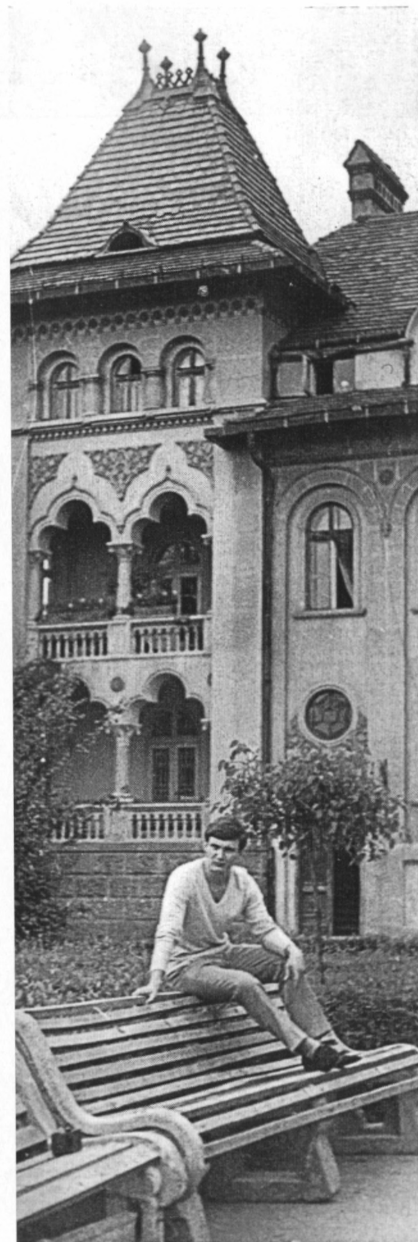

Пам'ятні фотографії з подорожі на Кавказ

Чернівці, 1971 р.

Володя, Василь Селезінка. Чернівці

Володя і звукорежисер Василь Стріхович на телестудії. Чернівці

й поезії — 13 вересня 1970 року. Пополудні з Театральної площі, з-поперед Медичного інституту і театру ім. О. Кобилянської Чернівецька телестудія транслює на всю Україну, поряд з іншими піснями, і твори Володі "Червону руту" і "Водограй".

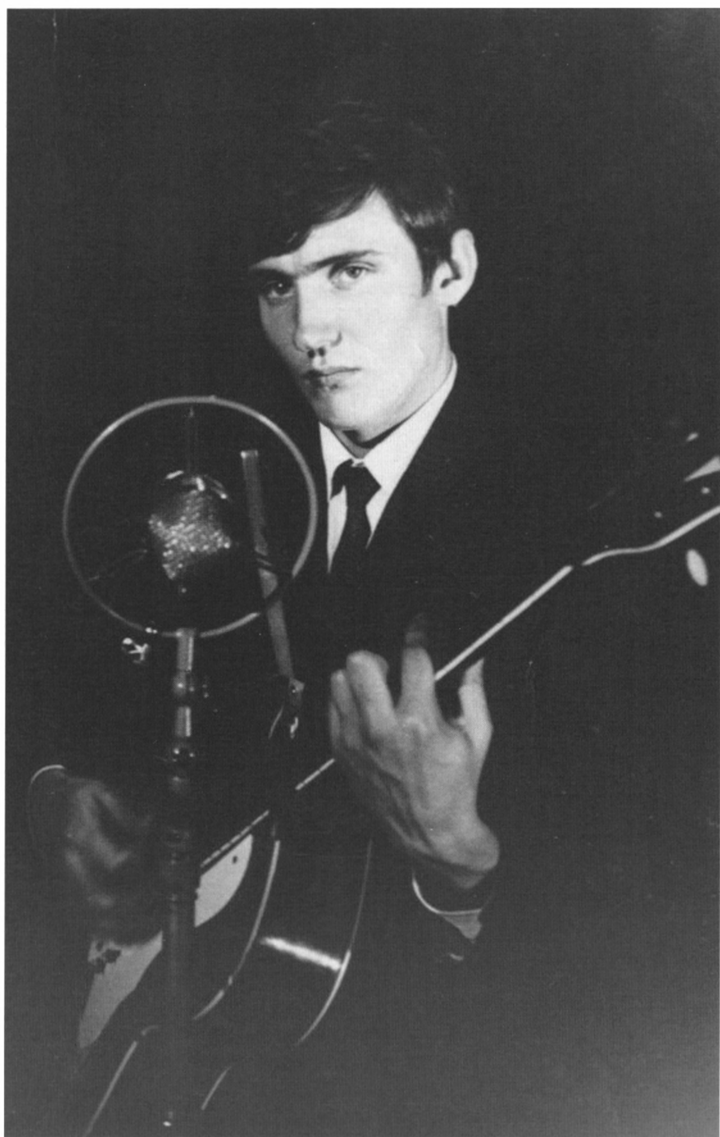
Отак молодий музикант утвердив свій захист перед очима мільйонів, а образ червоної рути з першого дня набуває у поезії й музиці сили високопоетичного символу.

Пісні заполонюють слухачів, вони назавжди залишаються у народній пам'яті.

"Музика увійшла в Володине життя зовсім рано, коли йому було тільки... п'ять років. Це та щаслива пора, коли немає меж між казкою і дійсністю.

Митець починається з тієї пісні, яку забирають у нього, як свою, вдячні люди, і вже не повертають. У Володимира вони забрали "Казку гір", "Відлуння твоїх кроків" і "Червону руту", яка стала помітною подією у мистецькому житті Буковини". Отаку влучну характеристику дає Володі в газеті "Молодий Буковинець" 30 жовтня 1970 року поетеса Галина Тарасюк.

Осінь 1970 року щедра на події. У Володі з'являються нові друзі. Славний вокально-інструментальний ансамбль "Смерічка" з молодим композитором Левком Дутківським, бере до свого репертуару "Червону руту", "Водограй". Володя зацікавлений у тому, щоб ці твори виконувалися, так, як йому хочеться, тому він часто виїздить до Вижниці на репетиції ансамблю ("Смерічка" в цей час була підпорядкована Вижницькому

На записах у Чернівецькій телестудії

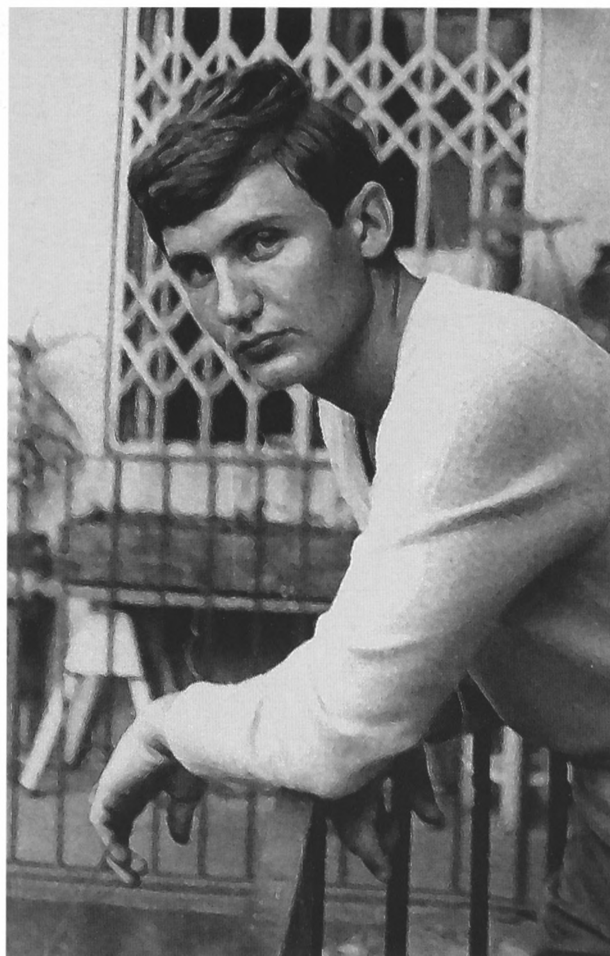

Юнацькі романтичні зустрічі і прогулянки

В Карпатах на зйомках сюжету до пісні "Червона рута": Мирослава Івасюк, Віра Хом'юк, Володя Івасюк і Юрко Балагурак. Косів, 1970 р.ї

Володя (перший зліва) серед музикантів естрадної групи "Карпати"

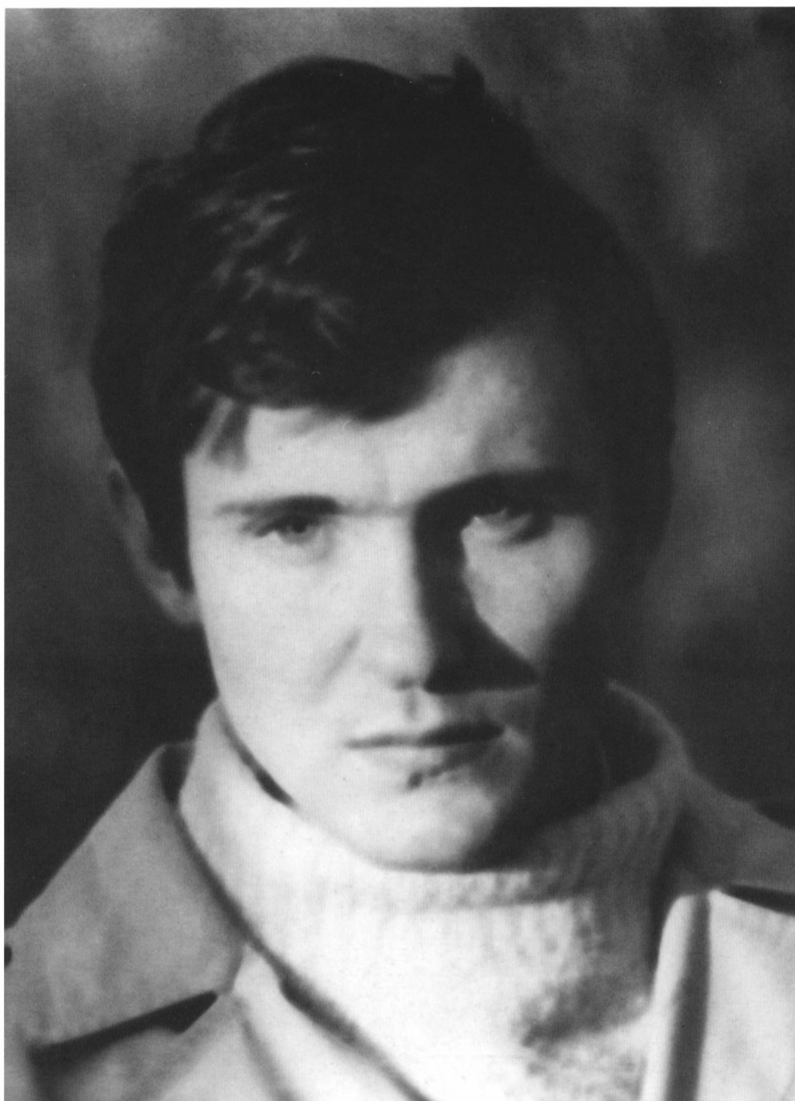

Володя з Оленою Кузнецовою на Театральному майдані Чернівців під час трансляції концерту в програмі “Камертон доброго настрою” 13 вересня 1970 р.

На Чернівецькому телебаченні з головним режисером Василем Селезінкою. 1970 р.

Володимир Івасюк. 1970 р.

Будинку культури. — прим. Л. К.). Тоді ж зав'язується міцна дружба, щире творче побратимство з солістами "Смерічки" Назарієм Яремчуком та Василем Зінкевичем, які своїми високими виконавськими якостями завоювали велику славу для ансамблю і стали улюбленцями шанувальників української пісні в Україні й далеко за її межами, їхня велика дружба тривала аж до самої смерті Володі.

Назарій Яремчук згадував:

"Коли кінчаються розмови, починається пісня. Володя був її творцем, її лицарем. Я бачив у піснях його душу — вона здається мені блакитноокою. Такою, як сам Володя. Ми часто називали його Вольдемаром — мабуть, тому, що він непогано знав французьку мову, наспівував пісні тією мовою та любив Джо Дасена і Жерара Філіпа.

На репетиціях, концертах чи звичайних зустрічах я відчував його небуденність, інтуїція підказувала мені, що маю справу з непересічною людиною. Та він завжди був для мене невпізнанним і незбагненним, як і кожна людина великого таланту. Як і кожна видатна особистість".

Спогадами також ділиться Василь Зінкевич:

"До нас, у Вижницю, на репетиції тоді ще самодіяльної "Смерічки," приїжджав вечірнім потягом з Чернівців Володя. У роботі час летів непомітно, переходило за північ, а ми все не могли розлучитися, все говорили і говорили про музику. Стояли на березі Черемошу, а навкруг були Карпати, ніч і зорі. Минуло вже відтоді багато часу. Ті ж зорі світять нам ночами з неба так само, як і тоді. І незгасним сяйвом променіє людям зірка Володимира Івасюка, один раз зійшовши на небокрай пісенної культури і назавжди залишившись там.

Пісня була його любов'ю, його життям. У тій своїй безмежній любові не зраджував і завжди обстоював раз і назавжди обрані мистецькі і громадянські позиції. Все найкраще, чисте, людське я взяв від нього. Не буде перебільшенням, якщо скажу, що пісні Володі — це справжній посібник, школа для кожного співака. Це — музика самого серця. Я вдячний долі за те, що став співаком на його піснях". "Співуча трійця з Вижниці" — Василь Зінкевич, Назарій Яремчук та Марійка Ісак як Володя їх називає у хвилини доброго настрою — це його друзі, побратими, порадники й виконавці. Вони часто гостювали в нашій хаті — веселі, голосисті, вродливі й добре виховані. Хата наша лунала від сміху, дотепних розмов і нових пісень.

Пісні злетіли на дужих крилах своїх мелодій, які милували не лише слух, а зворушували серця молодих і старших. Про "Водограй" згадували менше, рідше, а фантастична "Рута" всіх приголомшила своєю неординарною суттю, подіяла на уяву, по-справжньому здивувала. Її широка популярність викликана передусім новим образом, новим символом у літературі й пісні. Вона дуже скоро починає обростати романтичними оповіданнями, легендами, казками, її піддають найрізноманітнішим інтерпретаціям. І це не дивина — вона ж сама споконвіку жила в легенді на нашій землі, чекаючи, щоб хось, молодий і сміливий, відкрив її і дав їй місце в людській свідомості.

...Ці дві пісні настільки близькі, зрозумілі, доступні людям, що їх навіть не перекладають, усюди виконують лише мовою оригіналу. Володя

Інститутський ансамбль пісні і танцю (Володя третій зліва у другому ряду)

Прогулянка на природі

Володя з учасницею інститутського ансамблю Людою Козловою. 1970 р.

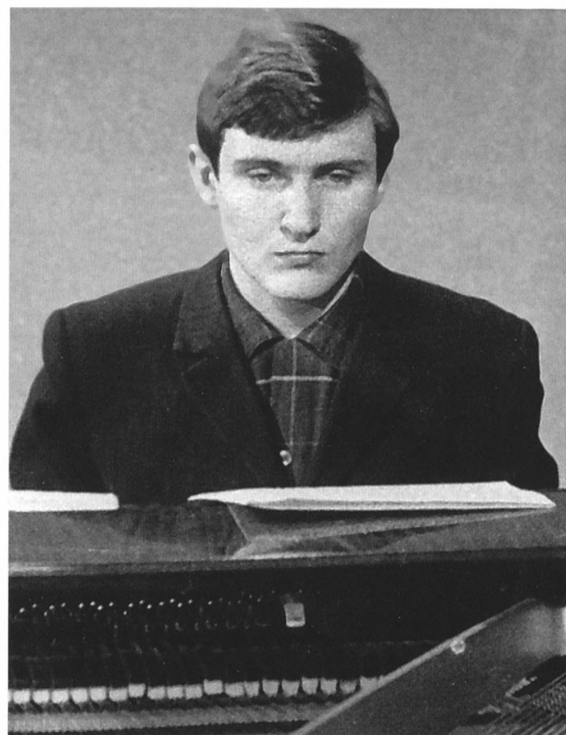

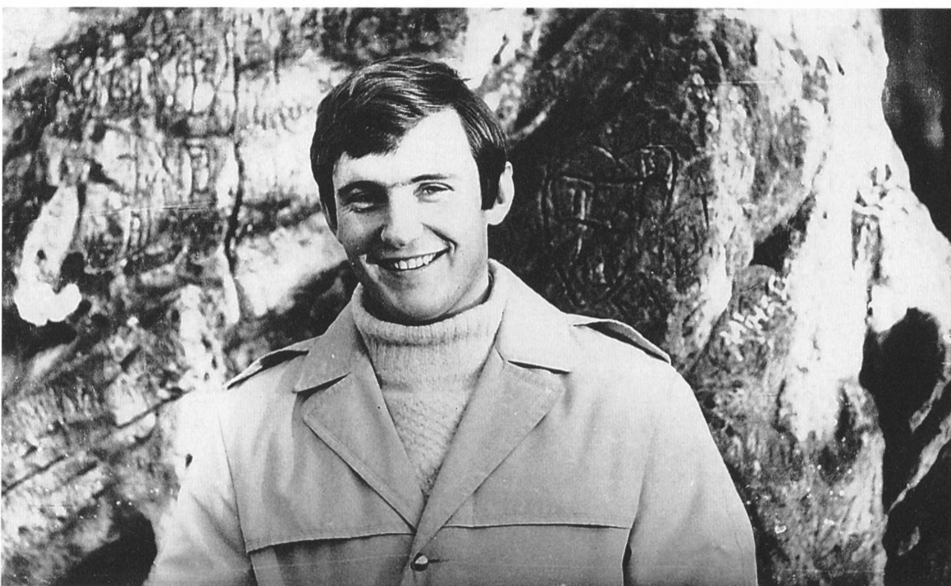

Фотожарт брата Анатолія Івасюка

Володя серед учасників інститутського ансамблю пісні і танцю "Черемош"

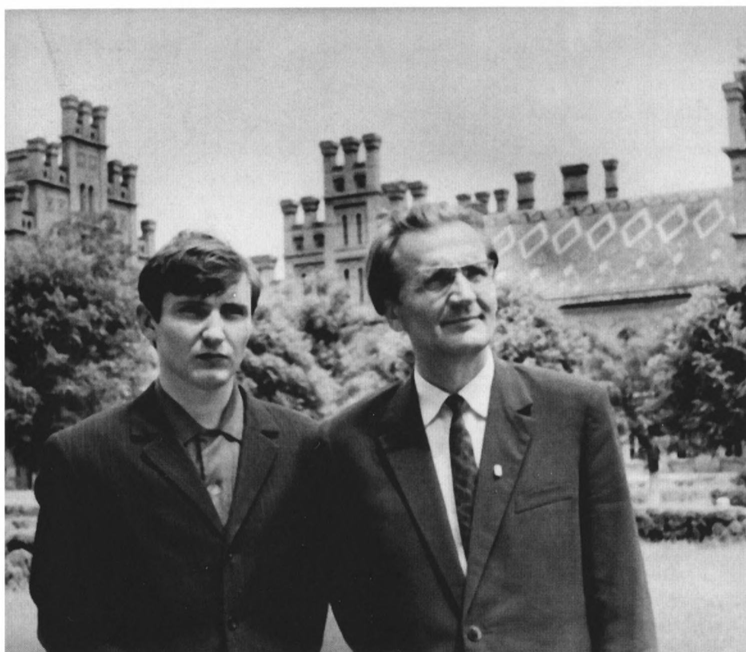

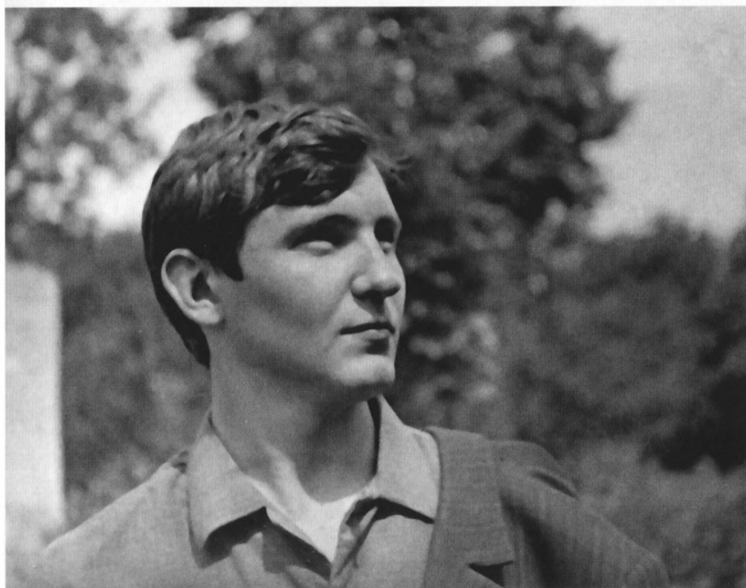

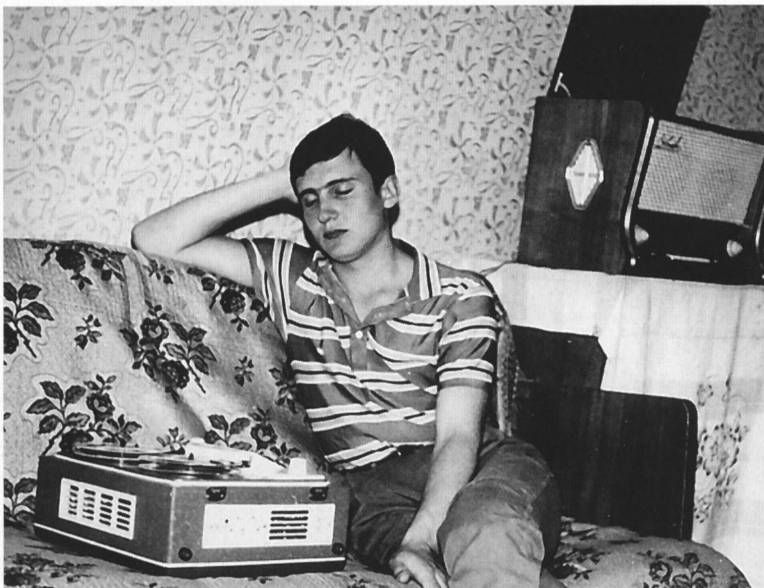
Володя з друзями — Марійкою Соколовською і Володимиром Новицьким

Портрети Володимира Івасюка. 1969–71 рр.

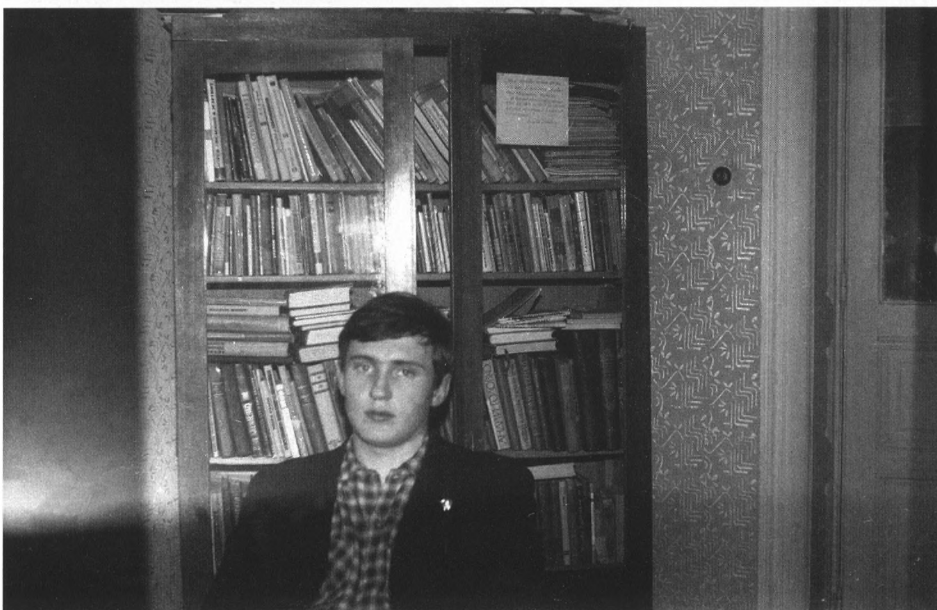

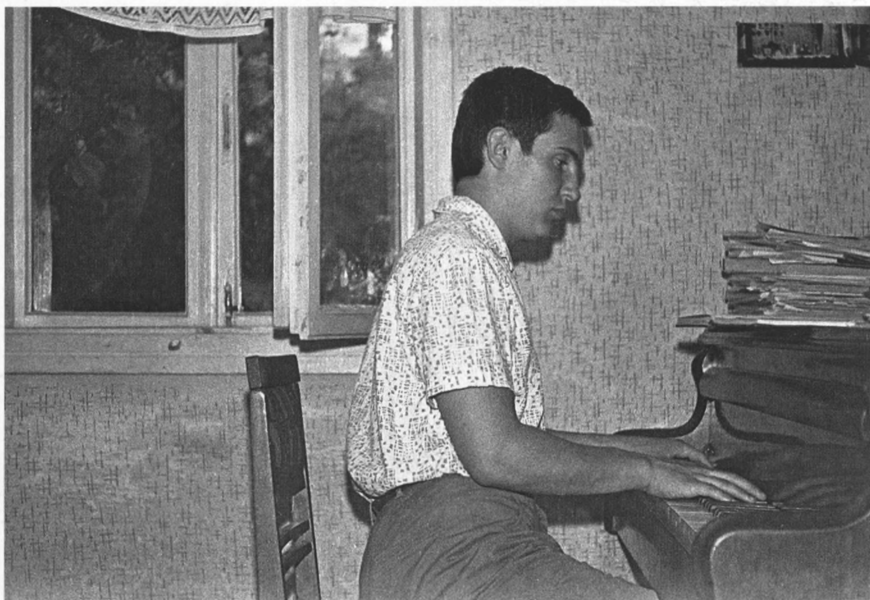

Вдома Володя завжди відчував любов рідних і підтримку батьків, у сім'ї панувала творча атмосфера

Тільки в цілеспрямованій праці кожного дня народжувалося єднання музичної і поетичної довершеності у композиторській творчості

Популярні ансамблі, з якими співпрацював Володимир Івасюк:

Софія Ротару з ансамблем “Червона рута”. 1970 р.

Назарій Яремчук і Василь Зінкевич з ансамблем “Смерічка”

Ансамбль “Смерічка”, солісти: Назарій Яремчук, Марійка Ісак, Василь Зінкевич

Володимир Івасюк з керівником ансамблю "Смерічка" Левком Дутківським, 1970 р.

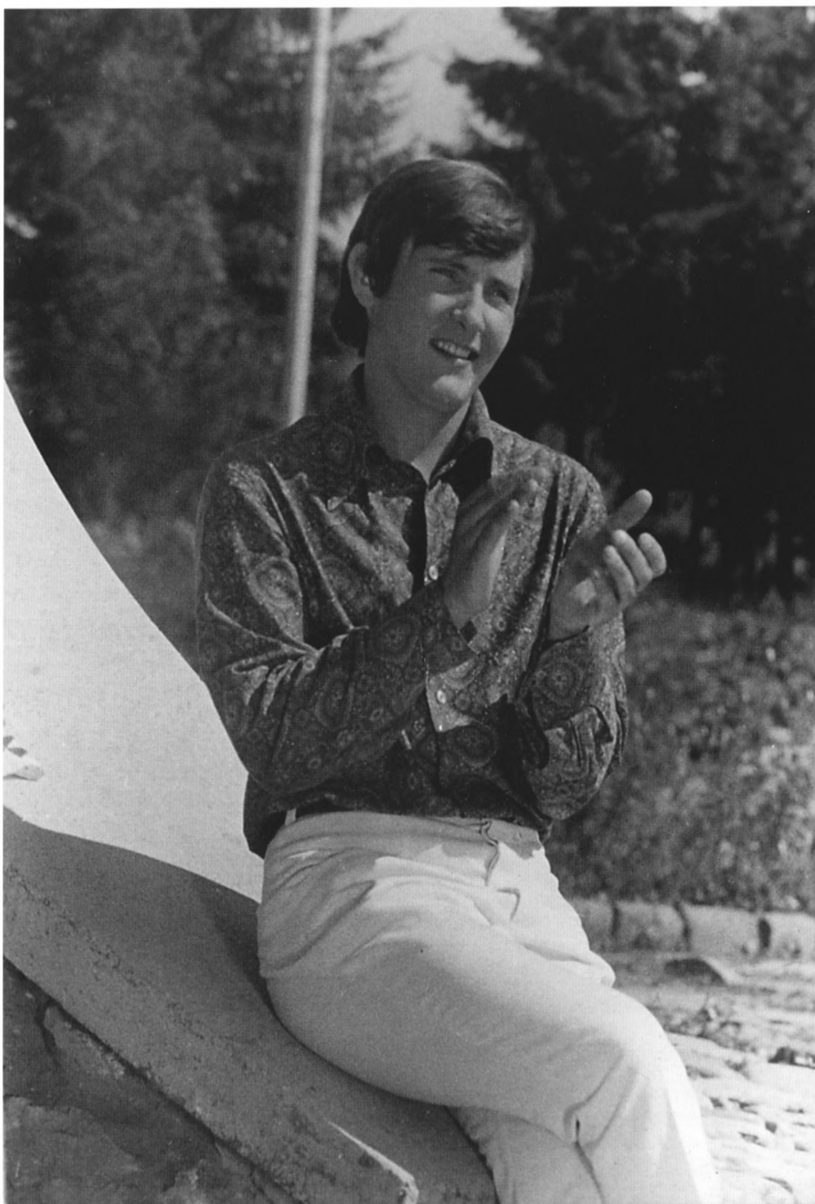
Володимир Івасюк з Софією Ротару на Чернівецькій телестудії. 28 червня 1972 р.

Володимир Івасюк на Чернівецькій телестудії

"Співуча трійця" з Вижниці: Назарій Яремчук, Марійка Ісак, Василь Зінкевич

Володя в Яремче підчас зйомок музичного фільму "Червона рута" 1971 р.

пишається, що його твори стають духовним здобутком молоді, незалежно від її національності.

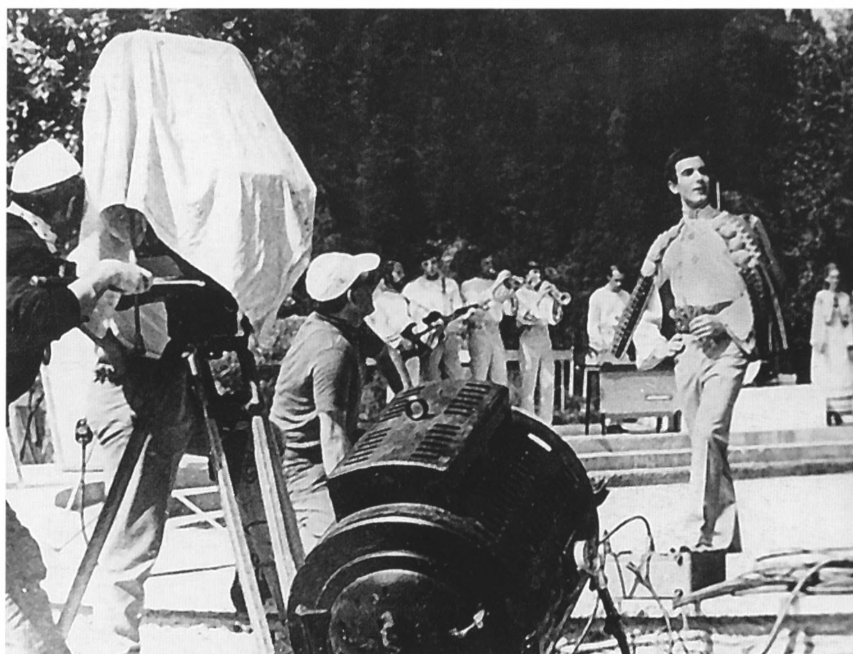
"Якось на вулиці я почув свою пісню. Її співали солдати. Це було так несподівано, що мимоволі рушив за стороєм. Одверто кажучи, стало трохи сумно. Чому? Мабуть, від того, пісня уже не належала мені. Знаєте, це почуття важко передати словами. Щоправда, відразу подумав: хіба можна стримати птаха у клітці? Йому потрібна просторінь. Для польоту". Це спогад Володі про ті часи.

...Красномовним свідченням популярності пісень Володі може послужити те, що він одержує за короткий час понад тисячу листів з усіх куточків країни. Виявляється, що немає на Україні міста, містечка чи просто села, звідки б щодня не сипалися листи. Сотні листів прилітають у нашу хату чи не з усіх республік Союзу. Вони тішать і хвилюють Володю, викликають море думок про те, що в нього є про кого співати — його ж аудиторія найшляхетніша у світі. Листи переконують його в тому, що він правильно вибрав свій шлях у житті: служити людям як лікар і композитор. Хіба можуть існувати на світі більш благородні спеціальності?

Пісню вносять до свого репертуару вокально-інструментальні ансамблі "Пісняри", "Сеспель", "Корабели", "Веселі мушкетери", "Кобза" та ін.

При Чернівецькій філармонії створено вокально-інструментальний ансамбль "Червона рута" під керівництвом молодого, здібного організатораі музиканта Анатолія Євдокименка. До цього колективу запросили випускницю Чернівецького музичного училища, уже тоді широко популярну в Україні співачку, лауреата міжнародного фестивалю молоді і студентів у Болгарії Софію Ротару.

Робочі моменти зі зйомок кінофільму "Червона рута" в Яремчі. 1971 р.

Робочі моменти зі зйомок кінофільму “Червона рута” в Яремчі. 1971 р.

Кадри з кінофільму "Червона рута"

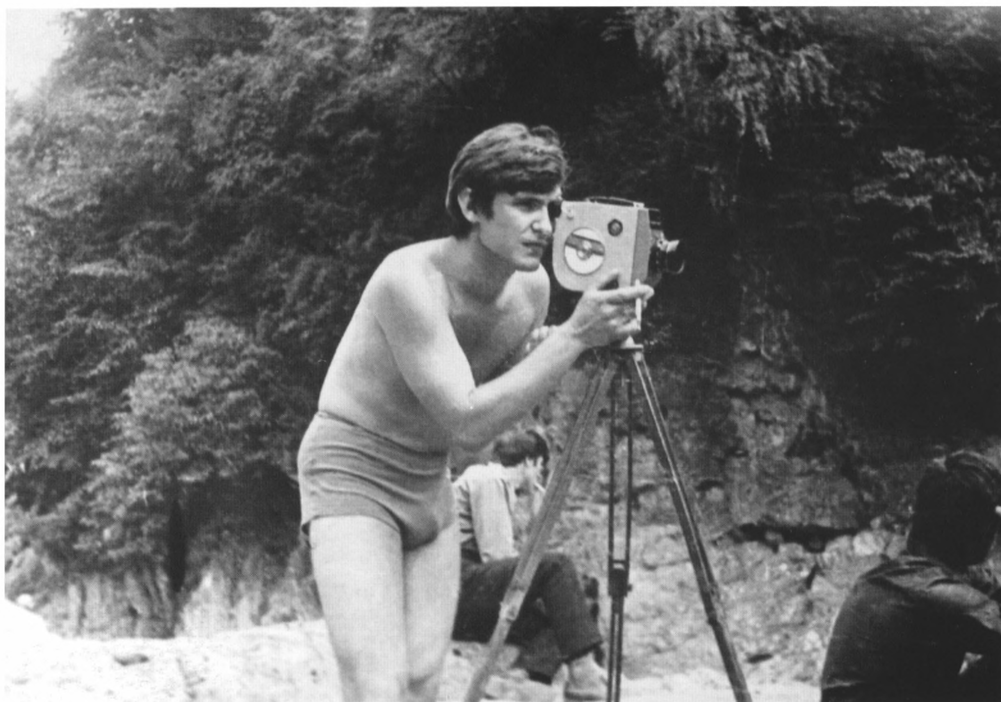
Василь Зінкевич, Володимир Івасюк, Назарій Яремчук. Яремча, 1971 р.

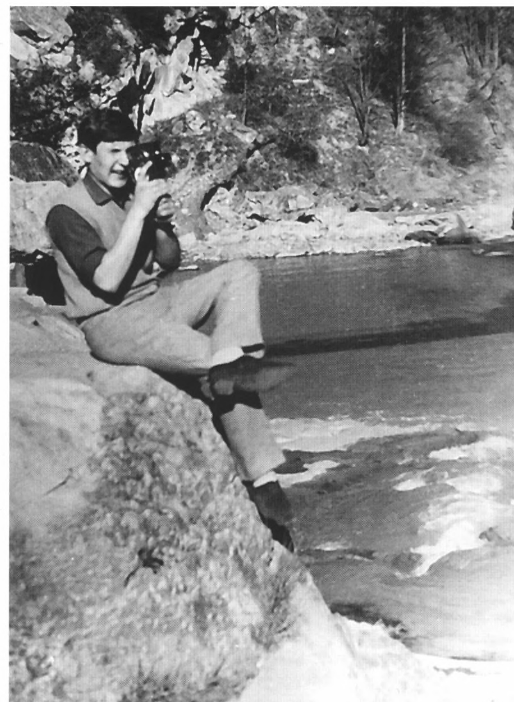

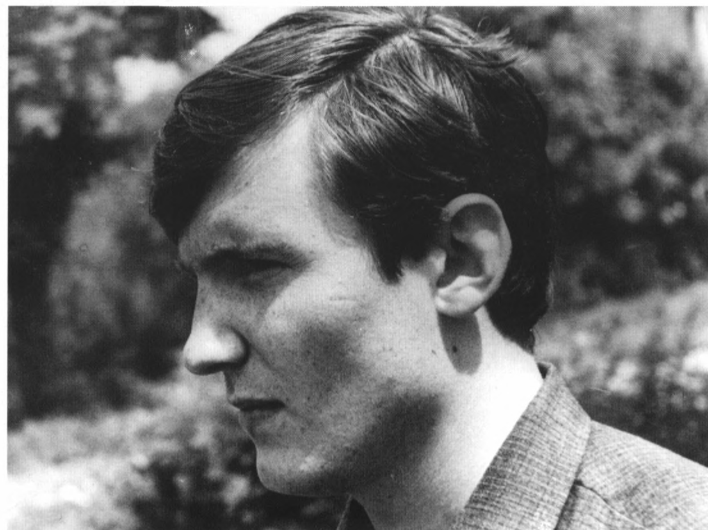

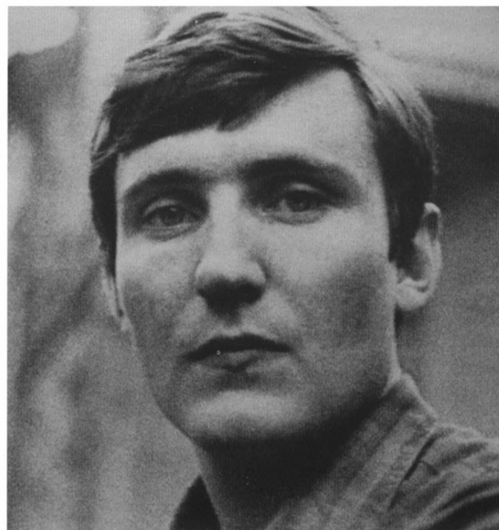

Володимир Івасюк (другий зліва) серед творчої інтелігенції на зустрічі з композитором П. Майбородою.Чернівці, 1972 р.
◄Портрети Володимира Івасюка 1971 р.

Володя багато знімав кінокамерою:

на водопаді "Гук" в Косові, 1970 р.

Зйомка в Яремчі, 1971 р.

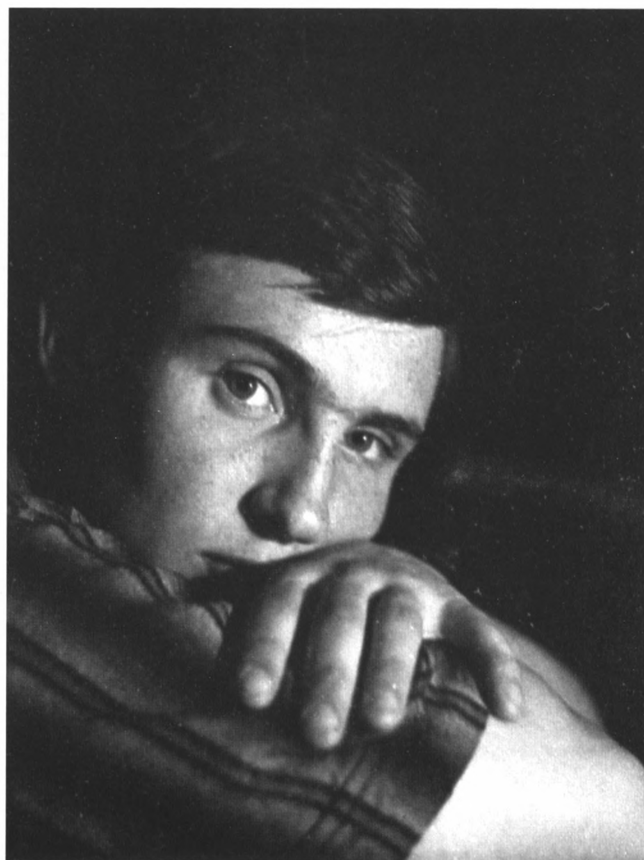

Володимир з батьком. 1972 р.

Володя (крайній праворуч) у Севастополі на святкуванні Дня Військово-Морського Флоту. 1972 р.

Володимир на Чернівецькому телебаченні

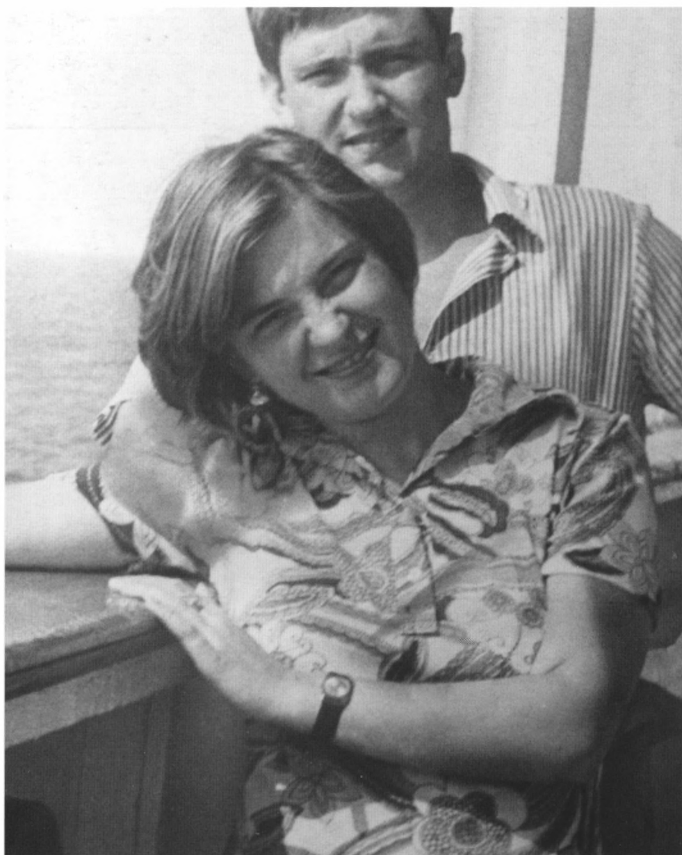

Володя в Чернівецькому парку з сестрою Галею та друзями

З студентським ансамблем який Володя створив у роки навчання в медінституті. 1970 р.

Подорож на теплоході "Колхіда" до Бердянська. 6.08.1973 р.

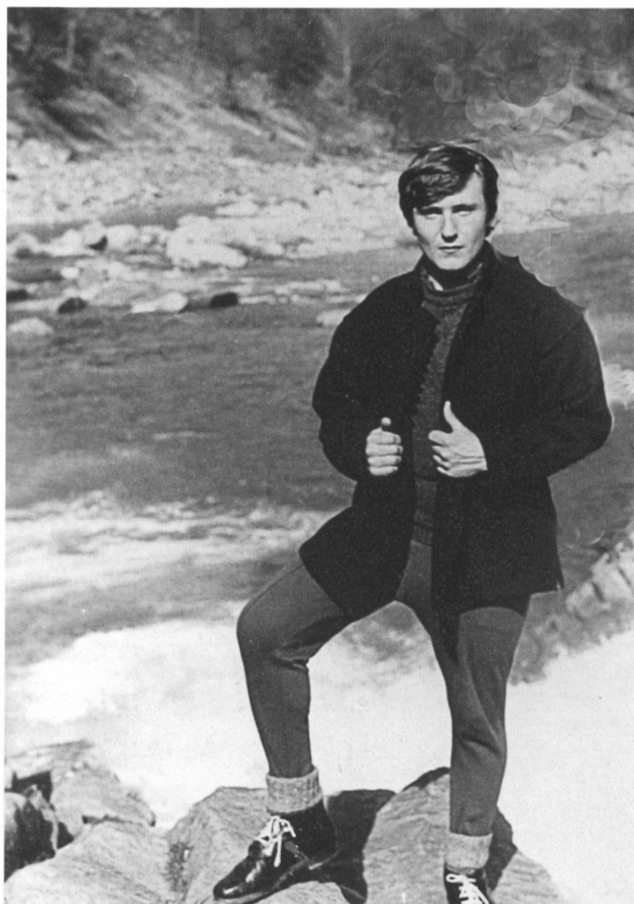
На буковинській землі з друзями: Оля Івасюк, Левко Дутківський, Галина Івасюк, Леонід Первомайський. Весна 1971 р.

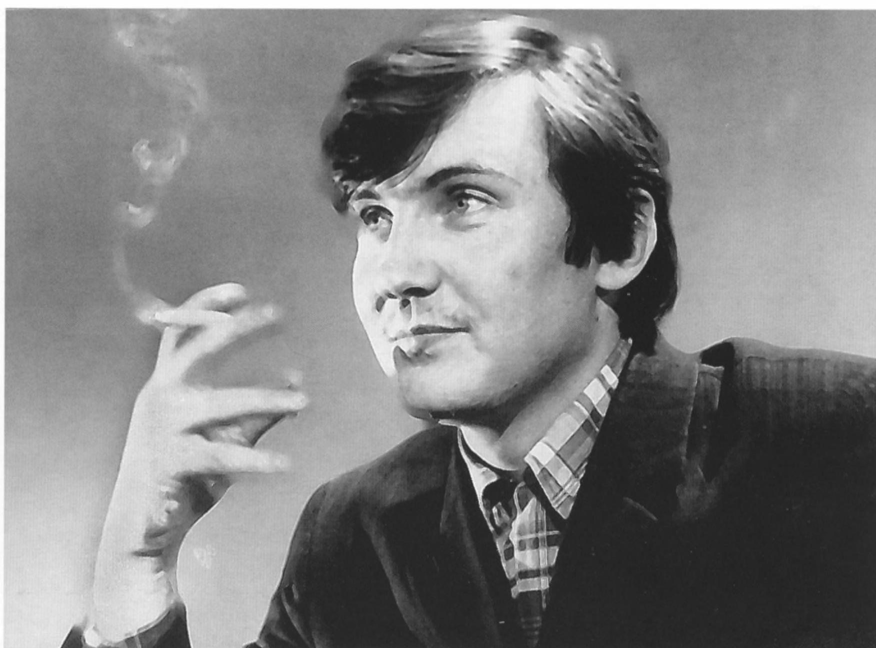

З мамою — Софією Іванівною. Весна 1971 р.

В Яремчі. Літо 1971 р.

Яремче, літо 1971 р.

Портрет з сигаретою. 1971 р.

З друзями в Чернівцях

Однак твори популярного композитора імпонують не лише вітчизняним шанувальникам ліричної пісні, а виходять за межі нашої країни, полонять молодь соціалістичних країн — Югославії, Болгарії, Чехословаччини, Румунії, Куби…У Польщі "Червону руту" опубліковано в часописі "Пшиязнь" у прекрасному перекладі Януша Лясковського. Поряд із цим перекладом уміщено нарис В. Лозового "Знайдеш квітку, знайдеш любов", у якому розповідається про творчий шлях автора пісні.

Прославлені польські вокально-інструментальні колективи "Но то цо" і "Скальдови" беруть "Червону руту" до свого репертуару, випускають навіть платівки.

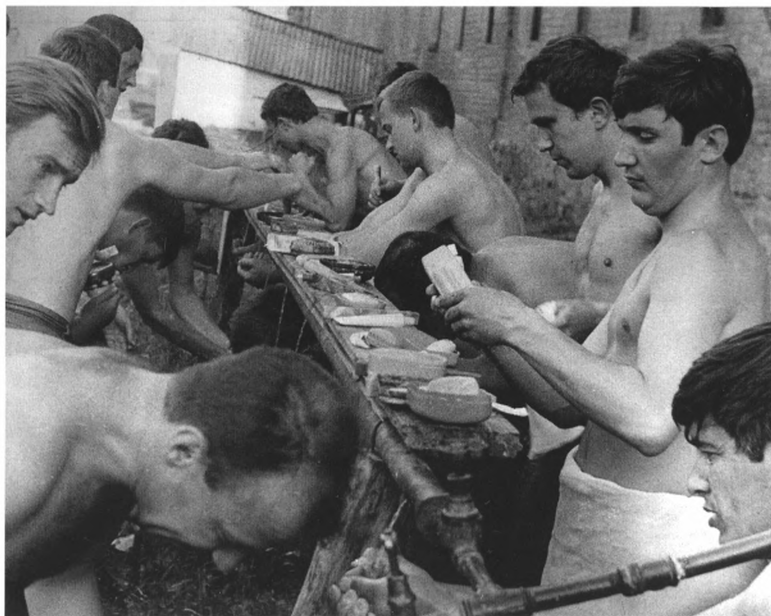
Чехословацьку молодь з піснею познайомив журнал "Дружно вперед", що виходить українською мовою.

Газета "Вісті з України" надрукувала на своїх сторінках пісні "Я піду в далекі гори" і "Червону руту" в англійському перекладі. Чимало зробила для популяризації творів композитора і відома кубинська співачка Нерейда Наранхо.

Телевізійний музичний фільм "Червона рута" створюють молоді ентузіасти. Фільм стає своєрідним вибухом туги за чимось вищим, чистішим у житті. У ньому напрочуд злагоджено спрацьовуються львівський сценарист Мирослав Скочеляс із режисером-постановником Романом Олексівим. До них горнуться звукооператор з чернівецької студії телебачення Василь Стріхович та оператор студії "Укртелефільм" Аркадій Дербінян.

За жанром "Червона рута" — фільм-концерт, короткометражний, з п'яти частин. У ньому беруть участь колективи: буковинські —"Червона рута", "Смерічка", "Карпати"; Івано-Франківські — "Росинка" та "Еврика".

м. Новоград-Волинський
в ч 22185 "С".

... Я вже писав, що режим тут "залізний", весь час займаємося спортом і воєнним ділом — вивчаємо зброю, тактику, стройову службу, військову медицину і т. д.

Сьогодні вранці приймали військову присягу — була гарна погода, нам дозволили поспати на дві години довше, ніж завжди.

Пробую працювати над композицією "Пісня буде поміж нас". Наступним листом я, можливо, вишлю декілька фото, якщо встигну зробити.

Володя. літо 1972 р.

Сьогодні знову приходив представник Львівського медінституту й дві години переконував мене, що тобі буде набагато краще у Львові, ніж у Чернівцях чи Києві.

Львівський медінститут обіцяє золоті гори. У листі не буду вдаватися до деталей.

Обнімаю тебе, мій любий сину.

Твій тато. 19 липня 1979 р.

Володя на військових зборах у Новоград-Волинському. Літо 1972 р.

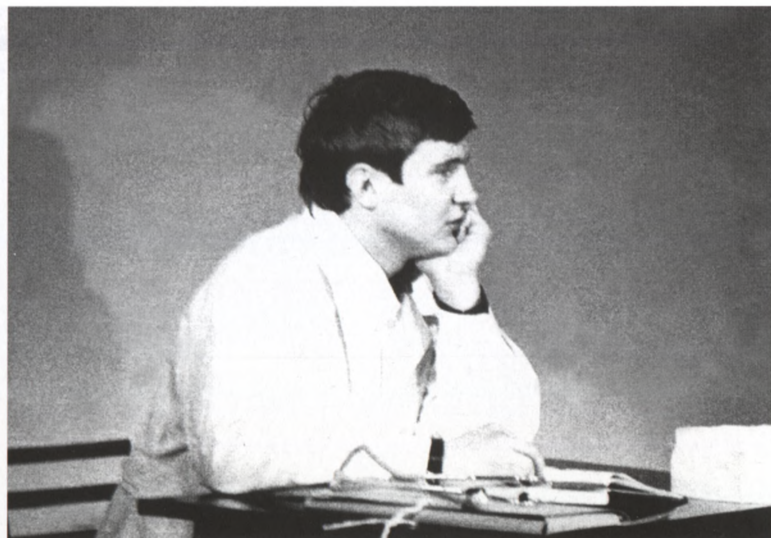
Львів — місто, яке стало новим етапом в житті Володимира Івасюка. Він пише у Львові понад сім десятків пісень, романсів, балад, які стають окрасою його творчості. На превеликий жаль воно стало і останнім містом у його надто короткому земному шляху. Львів'яни завжди шанували талант композитора — по сьогоднішній день тут витає дух Івасюкової пісні, його люблять і передають цю любов прийдешнім поколінням.

Будинок на вул. Солодовій у Львові, в якому тимчасово проживав Володимир Івасюк після переїзду з Чернівців

На лекціях у мединституті

◄Львівський мединститут

З сестрою Галею. 1972 р.

Володимир у Москві і Ленінграді під час записів оркестровок пісень 1972 – 1973 рр.

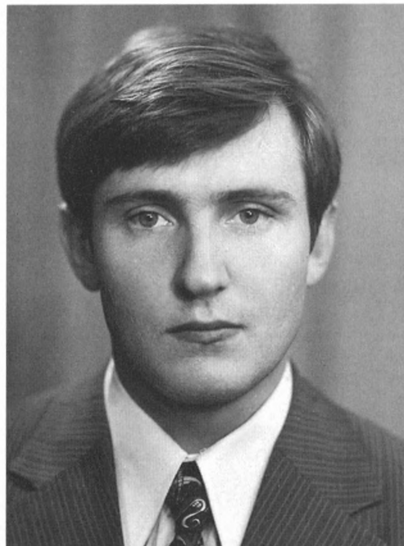

Інтерв'ю для популярної телевізійної передачі в Радянському Союзі "Алло ми шукаємо таланти". Лютий 1972 р.

Володя з ведучим передачі "Алло ми шукаєм таланти" Олександром Масляковим

Студентські роки.

Ансамбль "Червона рута", як і "Смерічка", стане відтепер близьким і рідним Володі й супроводжуватиме його впродовж багатьох років. Творча співпраця з зіркою "Червоної рути" Софією Ротару окрилює його, наснажує духовно.

... Свято закінчилося.

Настають дні, насичені працею і неспокоєм. І пошуками нових тем, образів мелодій. Успіх — це болісна спонука до дії. Музика стає стихією, поза якою він жити не може. Щодня студіює секрети теорії музики, однак болісно відчуває нагальну потребу поглиблювати й розширювати свої знання в консерваторії — мріє ж про симфонії, виношує тему опери "Дарина", уже навіть почав накреслювати її сюжетні лінії. Він розуміє, що без ґрунтовної теоретичної підготовки складні музичні форми йому недоступні, він просто їх не подужає. Це непокоїть його, навіть гнітить.

Про устремління неспокійного музики веде мову поет і пісняр Юрій Рибчинський, який познайомився з ним 1971 року в Чернівцях. Поет приїздить разом із композитором Ігорем Покладом. Вони гостюють у нас дома, потім часто зустрічаються з Володею у Києві.

"Коли я ставлю собі запитання, що було головним у Володі-людині, приходжу до думки, що стержнем його високої мети, не розрахованої на близький і короткий час було бажання стати Великим Композитором. Тому він ніколи не говорив про славу, ніколи не спекулював своїм іменем, яке було тоді в мільйонів людей на устах, був скромний як справжній художник, який працює на майбутнє,

На відпочинку в Бердянську, 1973 р.

З однокурсниками консерваторії на екскурсії. Львів, 1973 р.

Володимир Івасюк на вул. Полтавській. яка тепер носить його ім'я. Львів, 1974 р.

а не купається у теплій ванні сьогоднішньої слави доти, доки вона не стане крижаною. Ні жестом, ні словом він ніколи не підкреслював свою перевагу над іншими, а це було особливо дивним для хлопчиська, на якого зненацька звалилася слава... Він не дався їй, славі, яка могла збити молодого композитора на шлях легкого успіху, кожна його нова пісня не була нітрохи схожа на попередню". Справді, Володя одержимий жадобою великої творчості, хоч не ігнорує пісню, романс, баладу.

Твори цього періоду "Світ без тебе", "Балада про дві скрипки", "Пісня буде поміж нас", "Передвістя", "Балада про мальви" та інші, виконують окремі колективи, ансамблі, солісти, а це свідчить досить-таки переконливо про те, що "Червона рута", "Водограй", "Я піду в далекі гори", "Відлуння твоїх кроків", "Відлітають журавлі" та "Елегія для Марії" не були спалахом юнацьких емоцій, а проявом болісної потреби самовиразитися.

Улітку 1972 року, коли Володя був на перепідготовці у війську, ми отримали пропозицію від керівництва львівського медичного інституту про переїзд сина у Львів для продовження навчання у львівському вузі, де він буде оточений увагою і матиме змогу вступити на композиторське відділення Консерваторії імені М. В. Лисенка.

Володя і Галя стають львів'янами, мешкають тимчасово у студентському гуртожитку по вулиці Солодовій.

Володі особливо важко: щодня треба розриватися між інститутом і консерваторією. Але він сприймає усе те не як прикрий тягар, а як корисну справу, яку треба виконувати сумлінно, з радістю.

На Личаківському цвинтарі у Львові біля могили Володимира Гнатюка

Володимир з Любомиром Крисою на відпочинку в Карпатах 1973 р.

Нові львівські друзі: Дарія Тимчук і Леся Певна. Глинна-Наварія. Весна 1973 р.

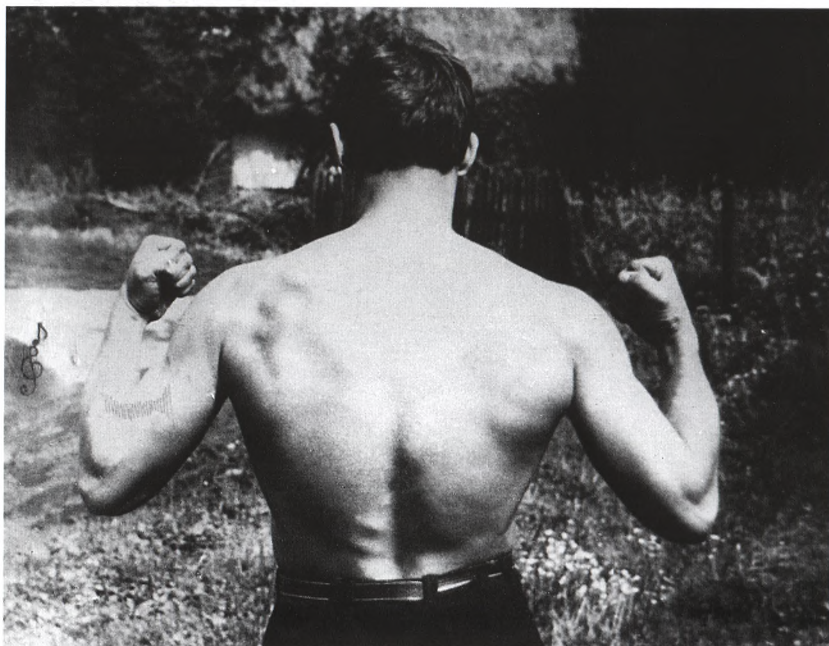

Екскурсія в Карпатах, с. Тухля. 15.03.1973 р.

Володимир з сім'ями Тимчуків і Крис. 1973 р.

Відпочинок на Чорному морі (Долина Троянд) з сестрою Галиною. Літо 1973 р.

У листопаді Володя довідується, що його "Водограй" визнаний на Центральному телебаченні однією з найпопулярніших пісень Радянського Союзу в 1972 році. Його, автора, і ансамбль "Смерічку" запрошують на новорічний конкурс "Пісня-72".

До Москви Володя приїжджає добре підготовленим. Передусім із ґрунтовно розробленою оркестровкою для естрадно-симфонічного оркестру. Всі партитури, переписані сумлінним, вправним переписувачем, мов надруковані у друкарні — не соромно давати їх диригентові Юрію Силантьєву — світлій постаті у творчій біографії Володі. Маестро завжди привітно зустрічає Володю, запрошує до себе в гості, радить перебратися до Москви, де також матиме змогу закінчити медичний інститут і навчатися в консерваторії. Тоді ж, на Центральному телебаченні, у Володі була радість від зустрічі з композиторами Л. Пахмутовою та А. Бабаджаняном. Володя завжди з теплотою й захопленням розповідав про ту зустріч.

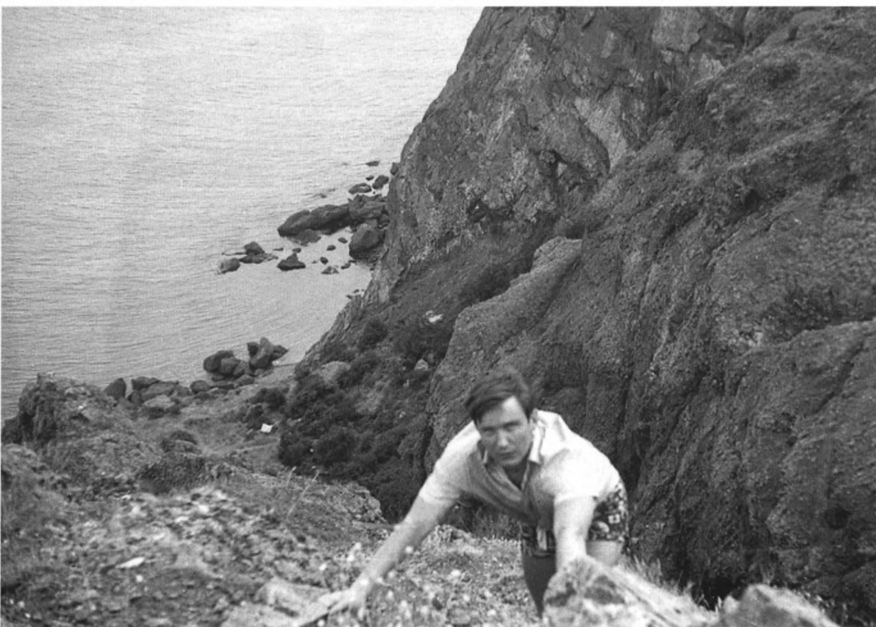
Перед творчістю Л. Пахмутової він уже давненько схиляється — добре знає її пісні, що виходили друком, старанно вивчав їх, задумувався над неперевершеною майстерністю окремих з них. І ось чудова майстриня сучасної ліричної пісні сама підходить до нього, простягає руку й каже:

— У вас, Володю, мільйони шанувальників — я одна з них, може, найщиріша. І ви цього заслуговуєте, бо ви хлопець дуже здібний. Хай вам таланить, Володю, і надалі.

Настали дні, сповнені напруги. Навчання, творчі турботи. Медицина і музика — життєві

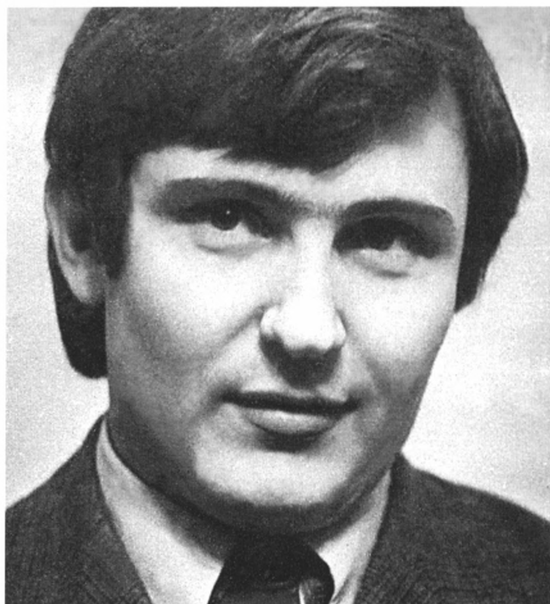

Карпати (Славсько) 1974 р.

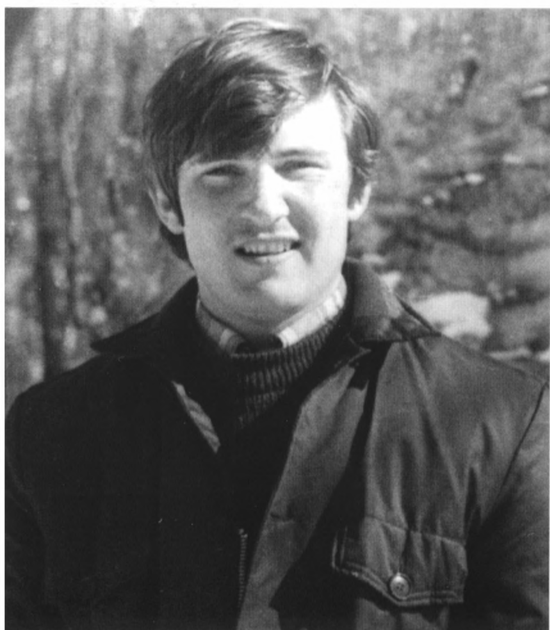
Біля музею українського мистецтва у Львові, 1973 р.

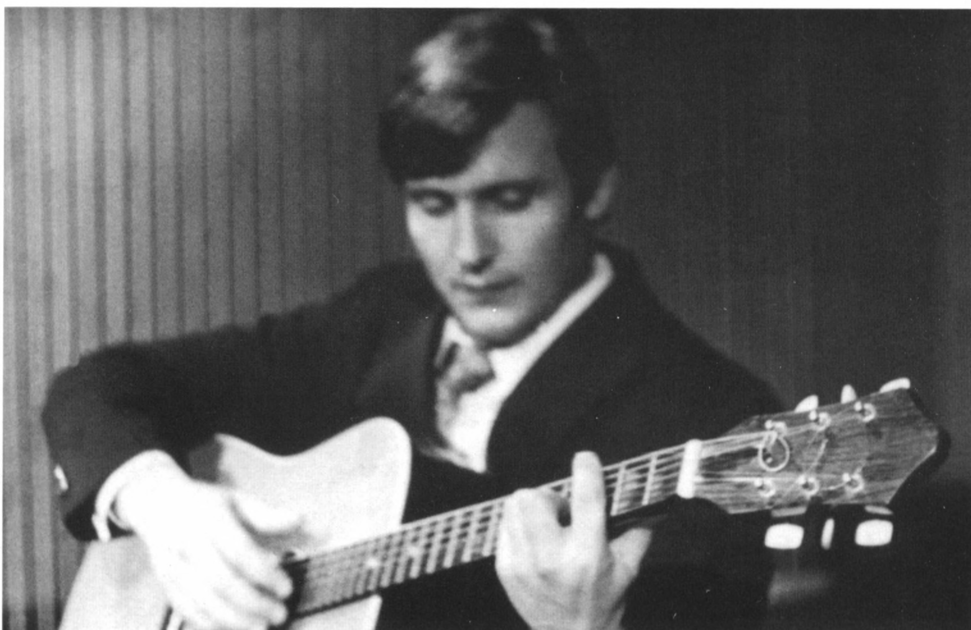

З сестрою Оксаною на прогулянці вулицями Львова.

крила Володі. Долають думки про закінчення інституту, Володя дорожить своїм престижем доброго студента і прихильним ставленням з боку оточення, особливо окремих викладачів.

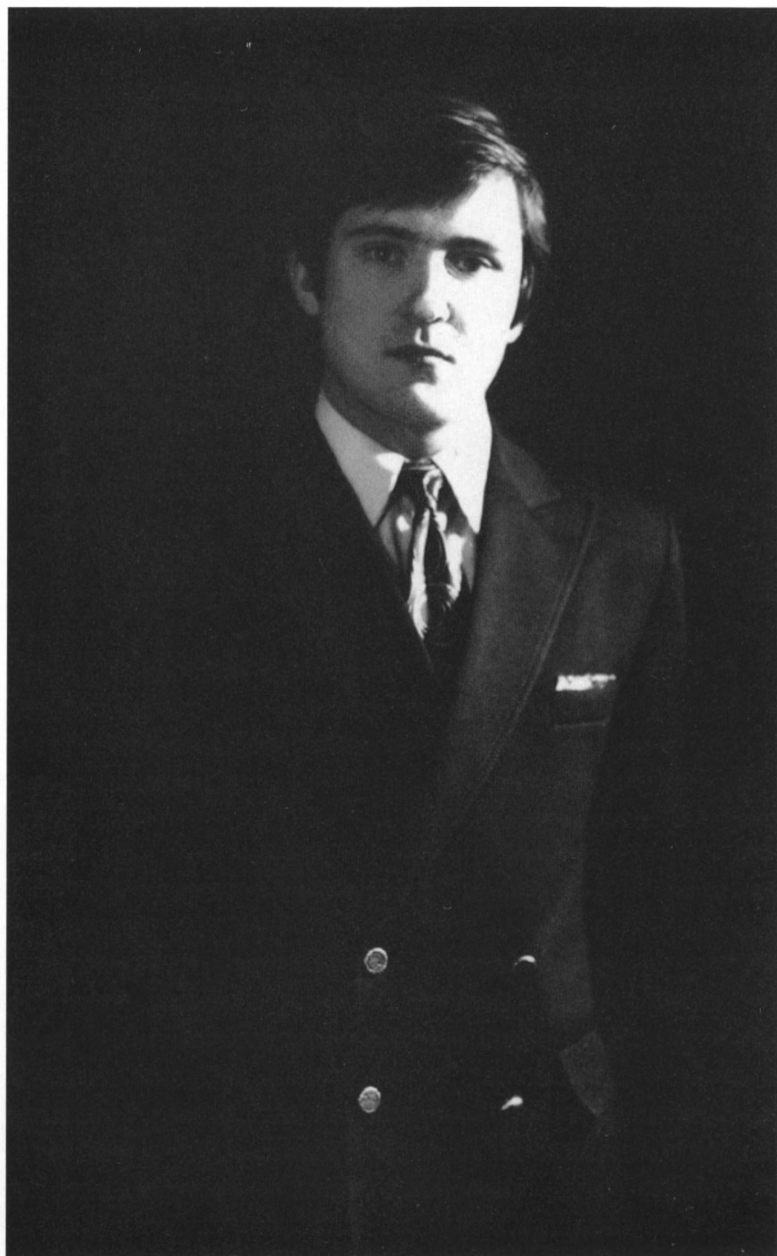
Його педагог і друг доцент Лешек Зигмундович Мазепа пише у своїх спогадах: "У 70-х роках Володимир Івасюк був одним із найбільш популярних композиторів-піснярів нашої країни. Будучи непрофесіональним композитором, силою свого неабиякого таланту він зумів створити такі пісенні твори, які стали явищем у сфері пісенної частини музичної культури України".

Феномен Володимира Івасюка, що дав нам яскраві твори пісенного жанру, став приваблювати багатьох інших молодих самодіяльних авторів, які, проте, у переважній більшості були і є носіями "одежі з чужого плеча", а то й бездарними примітивістами, що засмітили пісенний жанр низькопробним "ширпотребом".

З творчістю Ростислава Братуня Володя познайомився ще на початку 60-х років в Чернівцях, коли він охоче виконував пісні Мирослава Скорика на його слова. У нашій бібліотеці були майже всі поетичні книжки молодого ще тоді поета. До переїзду до Львова Володя навіть написав пісню на його слова — "Коли між нами не було нічого"— до якої повертається у Львові, дещо змінює у ній, і вона стає відомою під заголовком "Передвістя".

Вже у Львові Володя знайомиться з Ростиславом Братунем і починається їх велика творча дружба, яка триває до смерті Володі. Спостереження й думки про Володю, — людину і Композитора, — поет висловлює у своїх спогадах. Наводжу уривок із них:

"Володя належить до тих людей. які не вміють прокладати собі дорогу ліктями. Прекрасно знаючи собі ціну, він скромний аж до дрібниць. Це впадало в око

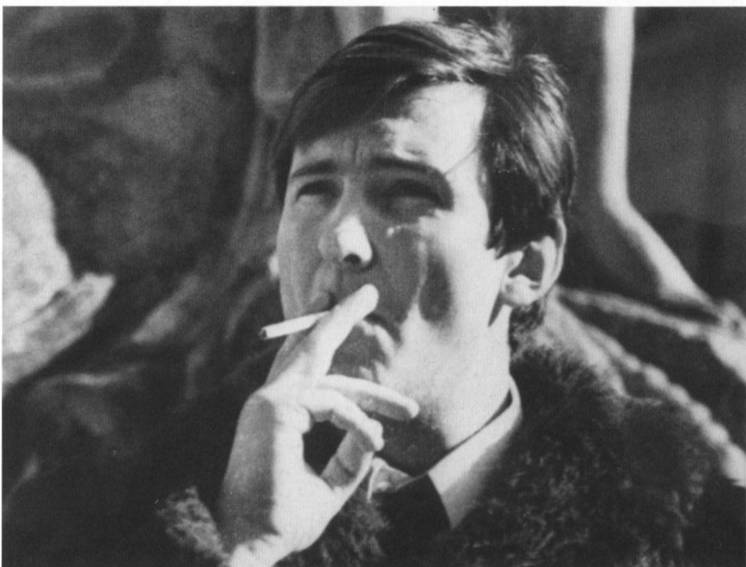

З журналістом Богданом Гнатовським

З Богданом Стельмахом і Дмитром Герасимчуком

Володя на львівській площі Ринок

Володя на весіллі у Богдана Гнатовського

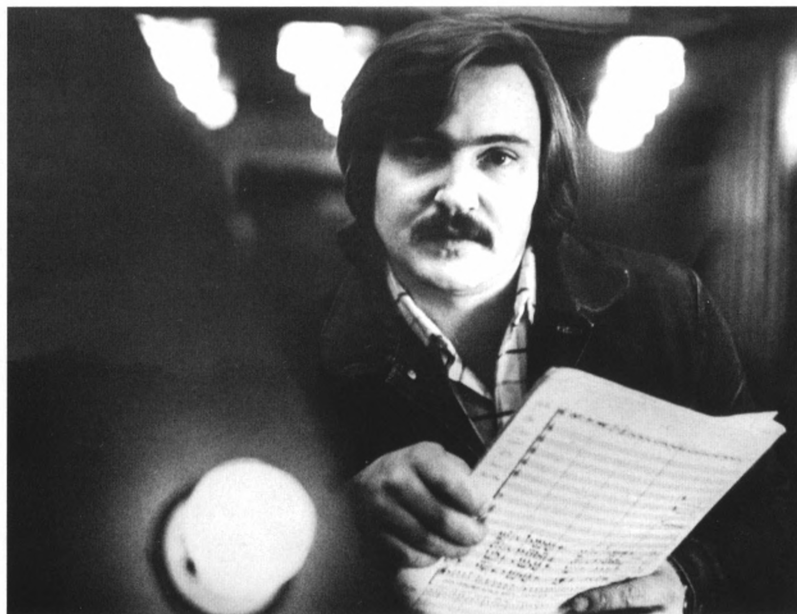
у буденному й громадському житті, не кажучи вже про творче життя. Мені хотілося зустрітися з Володею і, правду кажучи, мріялося про те, щоб він написав на мої поезії якусь пісню, хоча б одну.

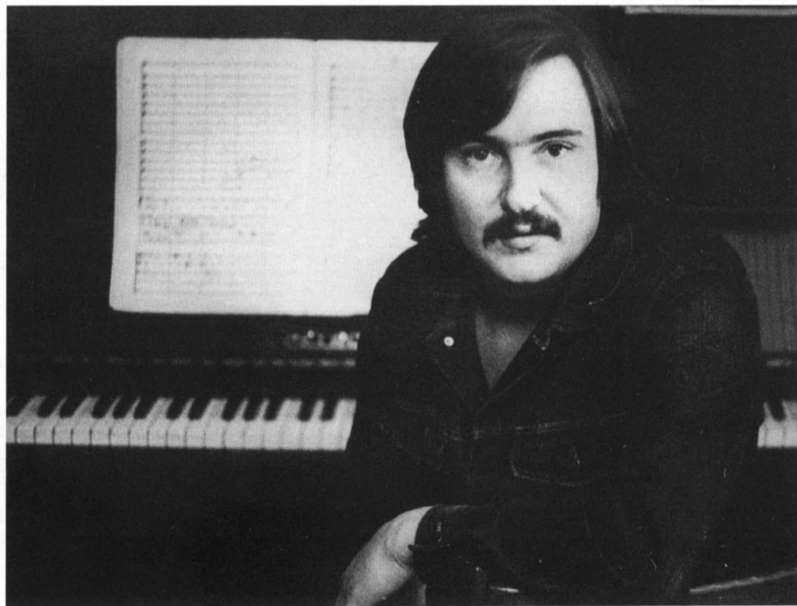
Феномен Володимира Івасюка полягає в тому, що він інтуїтивно і формально зумів створити своєрідний кодекс української пісні, до якого його молодші і старші колеги бояться звертатися, бо ж у ньому закладене майбутнє національної специфіки — саме української ліричної пісні.

... Хоч щоб там казали, але існує в українській музичній культурі напрямок Володимира Івасюка. У нього вчаться навіть ті, хто не хоче цього визнавати. То ж повернімося до Володимира Івасюка! До його водограю, кришталево-чистого таланту, до чарзілля вічної червоної рути. Водограй не замулився. І червона рута не прив'яла. Вони зачаровані таїною, ім'я якій — українська пісня!". 1973 рік багатий на незабутні події. Володя уже має своє помешкання на вулиці В. Маяковського, 106, неподалік від медичного інституту і Львівської консерваторії ім. М. Лисенка, складає на "відмінно" державні екзамени, отримує диплом лікаря і вступає в аспірантуру на кафедру паталогічної фізіології.

Володя втомлений, настає час канікул в учбових закладах. Частину своєї відпустки проводить у Бердянську разом з усією родиною, а потім купує намет і разом з Галею збираються "у далекі гори". Вони їдуть за Планерське і Коктебель і зупиняються у чудовій Долині Троянд. Тут починаєся справжній відпочинок.

Володя добре плаває, любить маску і ласти. Вправно пірнає, витривалий під водою, де милується морською флорою і фауною. Щоправда, часто пірнає

Володимир Івасюк і Софія Ротару в с. Ростоки Путильського р-ну Чернівецької обл. на зйомках фільму "Пісня завжди з нами". 1975 р.

не лише заради спорту, а й задля того, щоб підстрелити якусь рибину, — Галя навчилася готувати дуже смачну юшку. Вимріяний напівголодний відпочинок на кримській землі їх, медиків і музикантів, цілком задовольняє. Долина Троянд зостанеться назавжди в їхній пам'яті. Там Володя створив пісні "Два перстені" і "Наче зграї птиць".

У цей час Володя знайомиться з талановитим львівським поетом Романом Кудликом, поезія якого входить свіжим струменем у його творче та інтелектуальне життя. З інтересом читає його поетичні збірки, спілкується з ним, запрошує його з дружиною на родинні свята, а з часом пише кілька яскравих пісень на його слова, — це "Я — твоє крило", "Освідчення" і "Нам, друже, спокій тільки сниться". У своїх спогадах поет пише:

"Разом з Володею ми створили не так уже й багато пісень — п'ять чи шість, та робота над кожною з них назавжди залишилась у пам'яті. З ним приємно було спілкуватися: багато знав, мав витончений смак, а про обдарованість я вже й не кажу... Володя мав рідкісний, як на мене, композиторський талант — він чудово вловлював ритми, співзвучні своєму часові, а зумів, як влучно сказав колись поет, підняти їх "до рівня вічних партитур". Умів із миттєвого створити непроминальне.

Володя був інтелігент у найвищому значенні цього слова. Ерудиція, тактовність, доброзичливість до співрозмовників, стриманість і аргументованість у дискусіях — таким знав його не тільки я..."

Нові пісні злітають лихоманкою одна за одною з клавіш інструмента. Це глибокопатріотичні твори "Пісня про тебе", "Батьківська балада", "Вогні Львова"

За роботою над новою піснею з Софією Ротару. 1975 р.

Група творчих працівників фільму "Пісня завжди з нами"

Виступ Софії Ротару на всесвітньому фестивалі естрадної пісні "Сопот-74" з піснею Володимира Івасюка "Водограй"

Мирослав Скорик з Галиною Івасюк і Софією Ротару в Лісовій опері

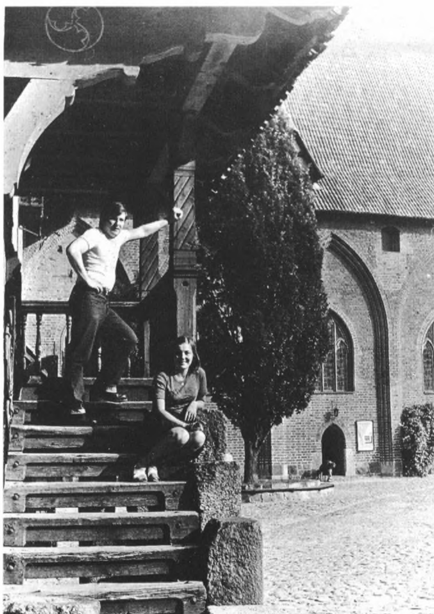
Софія Ротару. 1974 р.

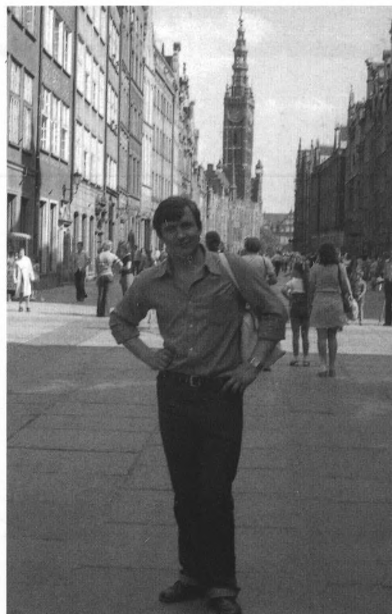

Володимир у Кракові. 1974 р.

Володимир з сестрою Галиною на сопотському фестивалі

(сл. Р. Братуня); роздуми про життя і неспокій людини в сучасному суспільстві: "Далина" (сл. Д. Павличка), "Кленовий вогонь" (сл. В. Івасюка та Ю. Рибчинського), "Ноктюрн осіннього міста" (сл. Р. Братуня). В інших йдеться про красу і велич почуття любові: "День з тобою", "В тебе тільки раннє літо", "Незване моє кохання" (сл. Р. Братуня), "Калина приморожена" (сл. М. Петренка), "Запроси мене у сни" і "Тільки раз цвіте любов" (сл. Б. Стельмаха), "Золотоволоска" (сл. А. Драгомирецького) та ін.

На початку серпня 1974 року Володя телефонує до Бердянська, де Галя відпочиває разом із батьками, щоб вона негайно приїжджала до Львова — він їй оформив паспорт для поїздки разом із ним на Сопотський фестиваль пісні, на якому виконуватиметься і його "Водограй".

Фестиваль починається 21 серпня 1974 року, в славнозвісній Лісовій опері. Наступного дня Софія Ротару, зодягнена в буковинський народний стрій, виглядає дуже ефектно й оригінально, пісню "Водограй" співає чудово з піднесенням. У величезному залі довго гримлять оплески публіки. Володю вітають з успіхом М. Скорик і всі його колеги, члени жюрі і учасники фестивалю.

Галя розповідає:

"Ми щасливі, бо не сподівалися такої бурхливої реакції з боку різних гостей, які під впливом пісні здавалися єдиним живим організмом. Ось які чудеса може створити справжнє мистецтво. Дивлюся на свого брата, 25-річного лікаря і композитора, і радію, як дитина. З Лісової опери йдемо пішки, нам ніби не хочеться, щоб гудіння автобуса і людський гамір розвіювали чи приглушували безконечне

Володимир Івасюк на площі в Кракові

1974 р.

лопотіння оплесків майже трьох тисяч незнайомих шанувальників пісні. Адже ті оплески — щире визнання обдарованості мого брата, утвердження української пісні у свідомості цілком сторонніх людей". До цього треба додати, що в серпні 1977 року на Сопотському міжнародному фестивалі знову прозвучить Володина пісня "У долі своя весна", теж у виконанні Софії Ротару.

Для Володі було справжнім святом, те що у Львівському театрі ім. М. Заньковецької Б. Антків та С. Данченко інсценізували роман О. Гончара "Прапороносці" й доручили йому написати музику до вистави. Поет Р. Лубківський у рецензії "Прапороносці перемоги", вміщеній у газеті "Літературна Україна" 18 квітня писав:

"Глибоко оригінальну, хвилюючу музику до вистави створив молодий талановитий композитор Володимир Івасюк".

Здобутком його є також пісня, написана на текст О. Гончара "Знамено полку". Промовиста доля цього твору, з якого, власне, й почалася переможна хода "Прапороносців".

Улітку 1976 року я збирався провести кілька тижнів у Будинку творчості в Гаграх і вирішив придбати путівку і для Володі. Він дав згоду поїхати в Гагри, але без путівки, бо не хотів бути зв'язаним з добре упорядкованим режимом...

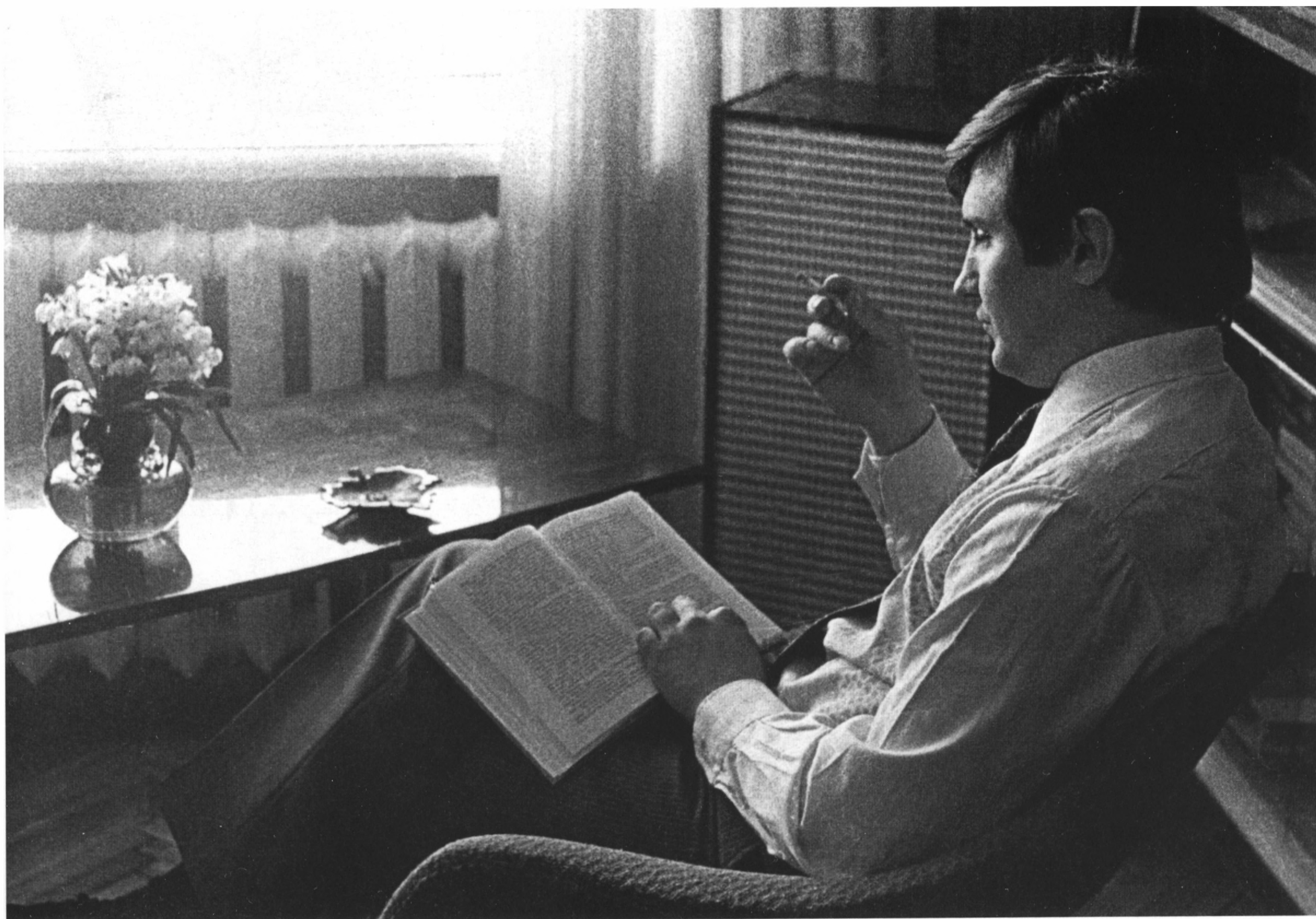
...Разом з Володею прибули туди і дочка Галя зі своїм чоловіком Любомиром. Вони всі троє винаймили помешкання в місті. Я з дружиною та дочкою Оксаною мав кімнату в Будинку творчості. Ми проводили всі разом свій час на пляжі, що простягався перед нашими вікнами. На концерти, літературні вечори та в кіно теж ходили гуртом...

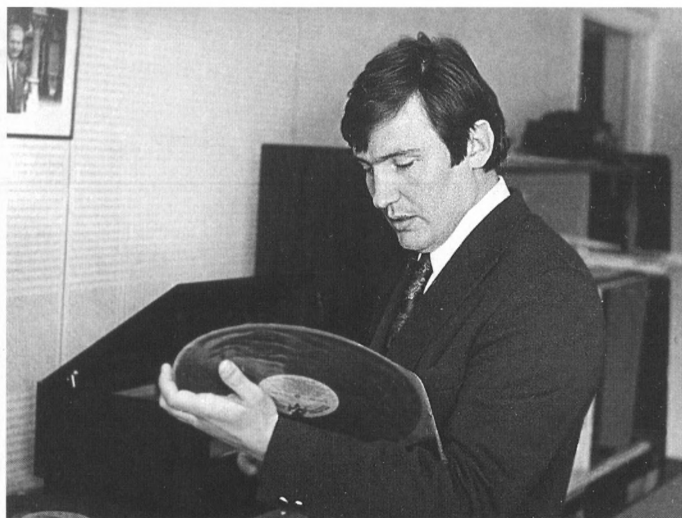
Володимир у Львові. 1974 р.

За роботою. Весна 1974 р.

Відпочинок. 1974 р.

Портрети 1974 року.

...У Гаграх Володя познайомився з Віталієм Дончиком та його чарівною дружиною Євгенією Андріївною, що також відпочивали тут зі своїми синами Максимом і Андрійком. Подружжя Дончиків ділилося з нами останніми київськими літературними новинами, розповідало про нові книги, які варто придбати, про різні зібрання письменників та всілякі літературні пристрасті. Опісля про Віталія Григоровича, світлу особистість, інтелектуала високої проби і талановитого критика й історика літератури, ми часто вели розмови в родині...

...Дні, проведені Володею в товаристві Віталія Дончика, залишилися незабутніми в його пам'яті і серці. Після того він часто зустрічався з ним у Києві та щиро приймав його у своїй львівській домівці.

Закінчивши це тритежневе перебування в Гаграх, Володя з Оксаною поїхали до Криму. Зупинилися на одну добу в Феодосії, а звідти подалися до Коктебелю, де затрималися недовго — їх вабила Долина Троянд, що розкинулася в підніжжі Карадагу, найвищої кримської гори. Розташувалися на березі моря, щоб відпочити ще два тижні під блакитним небом, пекучим сонцем і в хвилях чистої морської води. Володя, як завжди, шукав хоч на кілька днів самотини...

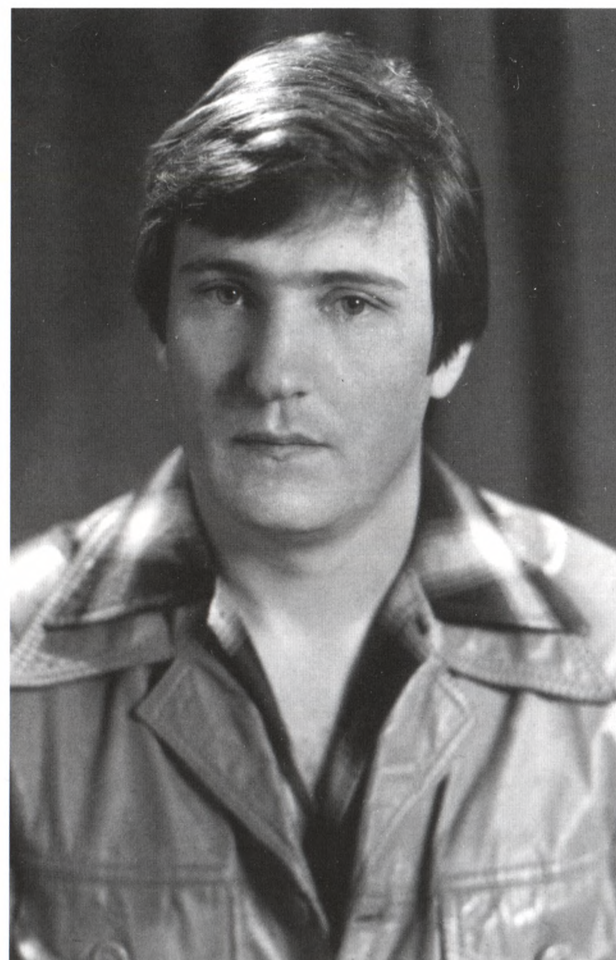
...Володя усвідомлював те, що незабаром його навчання в консерваторії закінчиться, треба буде складати державні екзамени та захищати дипломну роботу. І ось він вирішив написати твір великої форми, який

Портрети Володимира і Галини Івасюків у Шевченківському гаю. 1974 р.

Весна у Львові. 1973 рік.

З батьком та дядьками Дмитром і Юрієм, нянею Мілею (Магдалена Колотилюк). Чернівці, 1974 р.

Володя. 1974 р.

можна виконувати зі сцени і вважати дипломною роботою. Він почав обдумувати оперу на дві дії та дві картини. Вона має бути гостросюжетною, цікавою людськими характерами, драматично напруженою. Її музика повинна полонити серця слухачів...

...Сюжет для опери "Дарина" Володя вже мав. Він прочитав "Думу про княгинюкобзаря" Б. Грінченка і п'єсу "Княгиня Любов" С. Яричевського і дійшов висновку, що кращої теми він ніде не знайде і напруженішого сюжету годі шукати. Треба тільки написати лібрето... І він почав його обдумувати, виношувати.

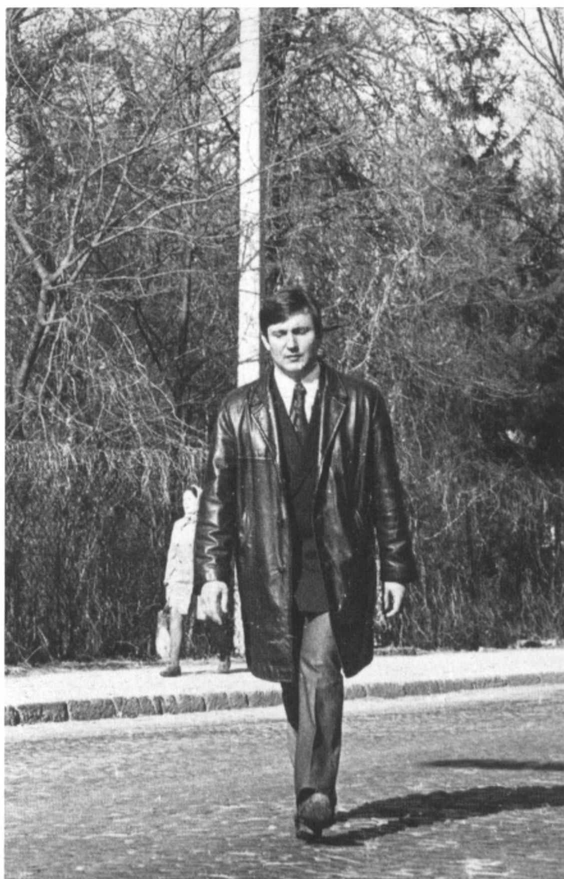
...Однак Володя припустився прикрої необережності. Докладний план-конспект цієї опери він показав своєму педагогові А. Кос-Анатольському. Той вислухав свого студента і взяв план майбутнього лібрето з собою, прочитав його. Наступне заняття присвятив розбору його змісту. Він поклав машинопис тієї праці перед Володею і сказав категоричним тоном:

— Це — ваша фантазія... У нас немає порядної традиційної опери, а ви хочете морочити голову людям усілякими новаціями.

...Володя часто згадував ту розмову з викладачем і шкодував, що поділився з ним своїм задумом про написання опери "Дарина". Він добре розумів роздратованість А. Кос-Анатольського: після спектаклю за романом О. Гончара "Прапороносці", до якого Володя написав музику, давня неприхильність викладача ще більше загострилася. Такі взаємини не могли сприяти розв'язанню якихось навчально-творчих проблем.

З мамою. 1977 рік

Володимир Івасюк. Весна 1974 р.

...Атмосфера в консерваторії згущувалася, ставала важкою для Володі, інколи й нестерпною. Володя почував себе погано, але не припиняв роботу над своїми творами. На замовлення театру м. Дрогобича він пише музику до спектаклю “Мезозойська історія” за п’єсою Рустема Ібрагімбекова і теж здобуває успіх у глядачів. Це розвіяло до певної міри поганий настрій Володі. У той же час він пише ще низку вокальних творів — “Батьківська балада”,”Балада про отчий дім” та ще кілька пісень, між якими виокремлюється “Пісня про тебе” (слова Р. Братуня), що є натхненним освідченням у любові до своєї матері України. Тоді ж здає до видавництва “Музична Україна” збірку пісень, до якої входять такі твори: “Освідчення” (сл. Р. Кудлика), “Балада про мальви” (сл. Б. Гури), “Тільки раз цвіте любов” (сл. Б. Стельмаха), “Далина (сл. Д. Павличка), “Кленовий вогонь” (сл. В. Івасюка та Ю. Рибчинського), “Запроси мене у сни свої” (сл. Б. Стельмаха), “Балада про дві скрипки” (сл. В. Марсюка) та “Під селом Бояни” (сл. О. Соловйова).

Ця збірка ще більше закріпила добре ім’я молодого композитора, його яскравий професіоналізм, всупереч поширюваному слову “самодіяльник”, яке чіпляли на Володю як ярлик меншовартості. Це робили в той час безперспективні професіонали, про яких народ не знав, бо ніде не чув їхніх творів.

Володя — дружба на весіллі сестри Галі.
Львів, 12.07.1975 р.

Львів, 12.07. 1975 р.

Майже водночас із книжкою у всесоюзній фірмі "Мелодія" з'являється і чудова платівка-гігант "Пісні Володимира Івасюка співає Софія Ротару". Вона складається, як і збірка творів, з нових пісень, написаних переважно у Львові. Це такі: "Я — твоє крило" (сл. Р. Кудлика", "Балада про мальви" (сл. Б. Гури), "Пісня буде поміж нас" (сл. В. Івасюка), "У долі своя весна" (сл. Ю. Рибчинського), "Колиска вітру" (сл. Б. Стельмаха), "Лиш раз цвіте любов" (сл. Б. Стельмаха), "Кленовий вогонь" (сл. В. Івасюка та Ю. Рибчинського),"Запроси мене у сни" (сл. Б. Стельмаха), "Два перстені" (сл. В. Івасюка), "Далина" (сл. Д. Павличка), "Пісня про тебе" (сл. Р. Братуня).

Він тішився мов дитина, якій випало тримати в руках річ, про яку він мріяв багато років. Однак його радість була затьмарена коротеньким повідомленням, отриманим поштою з Львівської консерваторії ім. М. Лисенка. У ньому йшлося про те, що Володю, студента композиторського відділення, виключено з консерваторії за пропуски занять.

...Володя ліг у лікарню, де пролежав кілька тижнів. Там він вилікувався, оклигав від консерваторського удару. Виписавшись, поїхав з матір'ю до курортного містечка Трускавця. Після майже місячного перебування у Трускавці Володя повернувся до Львова і почав готуватися з матір'ю до тривалої мандрівки по Україні.

Оксана Івасюк. 12.07. 1975 р.

Родина Івасюків і гості після весілля Галини і Любомира. Львів, 13.07.1975 р.

Галина Івасюк з батьком. Львів. 1975 р.

Володимир з братом Анатолієм. Львів, 12.07.1975 р.

...Натомившись мандрами по рідній землі, вони охоче поїхали до Бердянська, де чекала привітлива сім'я Євдокії Гулевської, рідної сестри дружини. Володя любив південь України, зокрема, Запорізьку область. Та любов яскраво відбилася в його "Баладі про дві скрипки", де він дуже вдало об'єднує два мелоси — наддніпрянський та західноукраїнський, гуцульський.

...Володю поновили в консерваторії. До нього повернулася бадьорість і він ставився з гумором, до всього, що довелося йому пережити. Впродовж літа відпочивав, набрався сил, начитався і тепер з неприхованою радістю йде до Лєшека Зигмунтовича Мазепи, з яким починаються серйозні і продуктивні заняття.

Володя напружено працює — намагається засвоїти те, що пропустив, і скласти кілька екзаменів та заліків. За короткий час ліквідовує свою академзаборгованість — літня ж екзаменаційна сесія була пропущена. Але все це не заважає йому розгорнути активну творчу роботу. Пише низку нових пісень та інструментальних творів.

Володя активно працює над своїми інструментальними творами — цього вимагає його теперішня ситуація та навчальна програма. Хотілося також урізноманітнити жанрово свою творчість. Впродовж одного тижня пише "Сюїту-варіації" на тему української народної пісні "Сухая верба". Цей твір приніс йому неабиякий успіх.

...Успіх "Сюїти-варіації" підбадьорив Володю, і він невдовзі пише п'єси для двох скрипок і фортепіано, потім "Мелодію", яка відзначається глибоким

Володя з батьком. Львів. 1975 р.

Михайло Івасюк з Юрієм Рибчинським і його дружиною. 1975.

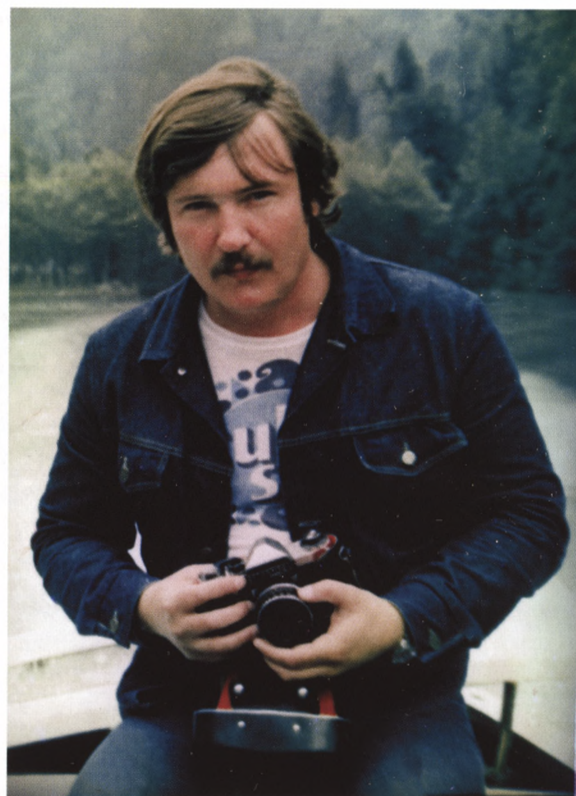

Подорож на озеро Ріца в Грузії. 1976 р.

Кавказ, озеро Ріца. Липень 1976 р.

ліризмом. Володя залюбки виконував її. Крім цих інструментальних творів, Володя пише цілий ряд пісень на слова свого старшого друга поета Р. Братуня... Приємною подією було й те, що республіканське міністерство культури замовило Володі кантату на слова Павла Тичини та Максима Рильського. Це ще більше підносить дух Володі. Він з усією серйозністю ставиться до замовлення. З вимогливістю, навіть прискіпливістю підбирає тексти поетів, а відтак багато часу проводить за інструментом.

...Весною 1978 року відбулася приємна подія. В Єреванській консерваторії оголосили конкурс для студентів-композиторів на кращий інструментальний твір. Володі порадили в консерваторії взяти участь у тому змаганні, але він завагався, хоч і мав уже декілька інструментальних творів. Після деяких вагань він запропонував свою "Сюїту-варіації". Твір, хоч і був позитивно оцінений у консерваторії, викликав у нього невдоволення. "Поліфонічна сюїта" і "Квартет" тоді були ще у чернетковій стадії. Він, будучи дуже прискіпливим до своїх творів, відкинув думки про них.

Володя був щирим шанувальником великої вірменської літератури, зокрема чудової лірики, яку знають у багатьох країнах. Любив і знав непогано твори О. Туманяна та С. Капутікян.

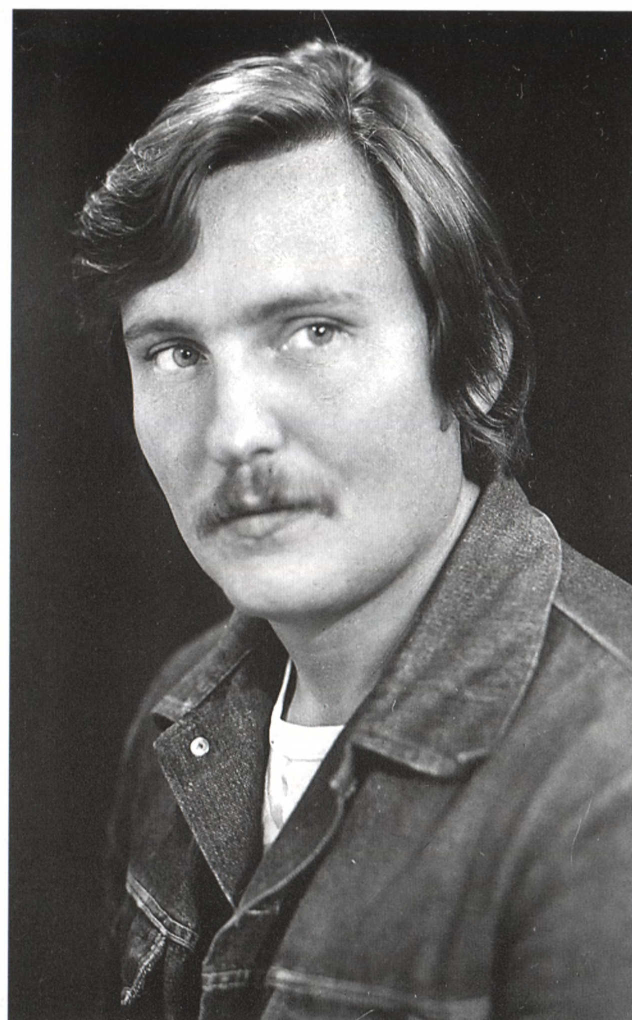
На конкурсі "Сюїта-варіації" прозвучала досить таки непогано, її похвалили за оригінальність, слухали з інтересом і навіть відзначили прекрасне виконання піаністки М. Десяткіної з Львівської консерваторії.

Володя з сестрою Галею. Гагра, липень 1976 р.
Сім'я Івасюків і Дончиків у Гагрі, липень 1976 р.

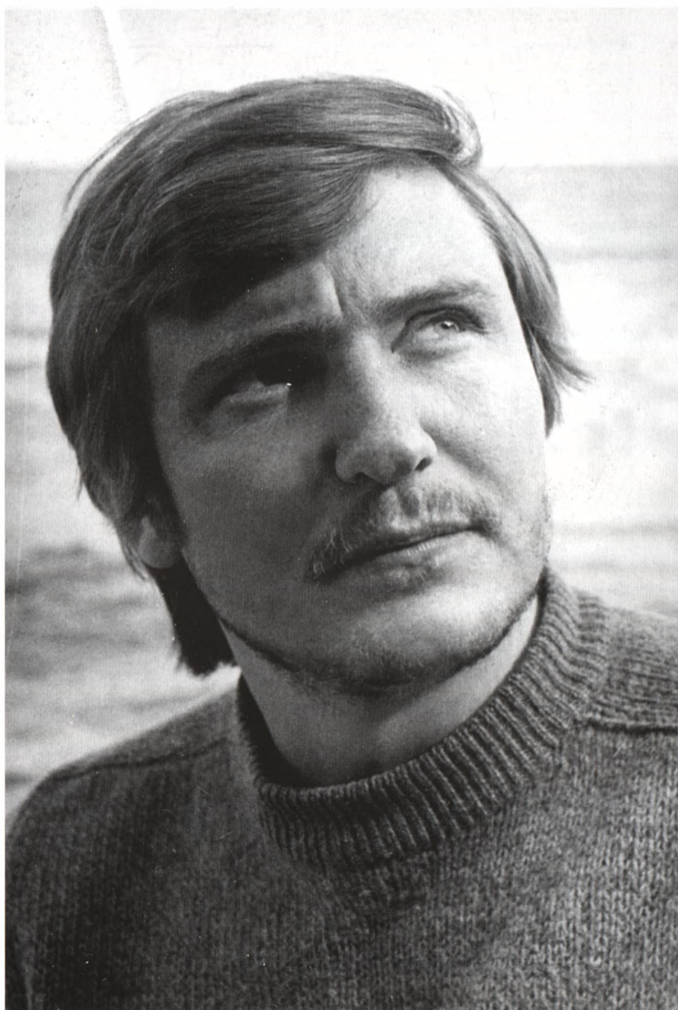

Львів, 1976 р.

Володя з сестрою Оксаною. Львів, 1976 р.

Київські друзі (кінорежисер Віктор Стороженко з дружиною) в гостях у Володі у Львові. 1976 р.

Крим. Карадаг, 1976 р.

На відпочинку в Криму з сестрою Оксаною. 1976 р.

Подорож на Буковину. 1975 р.

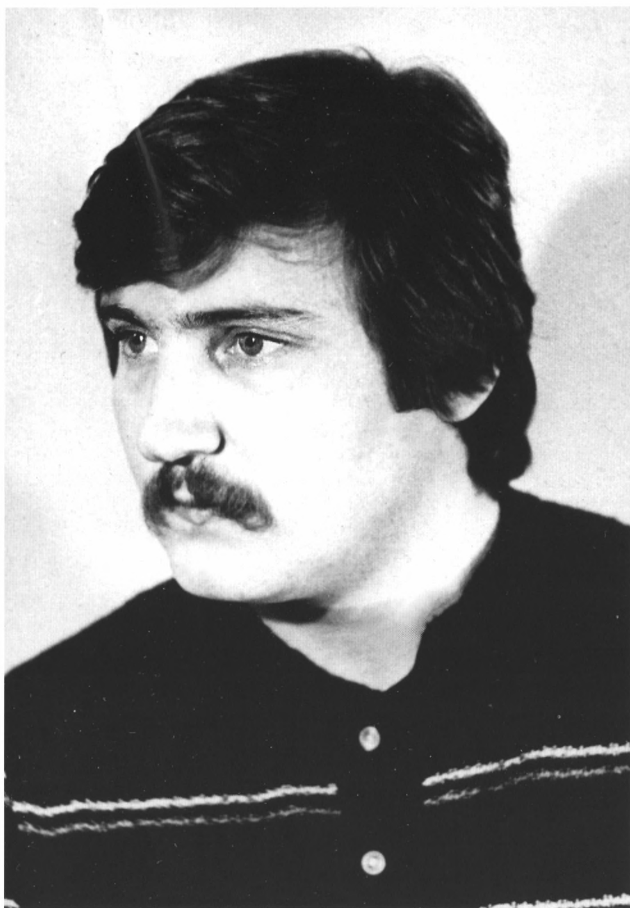
З друзями на буковинській землі. 1975 р.

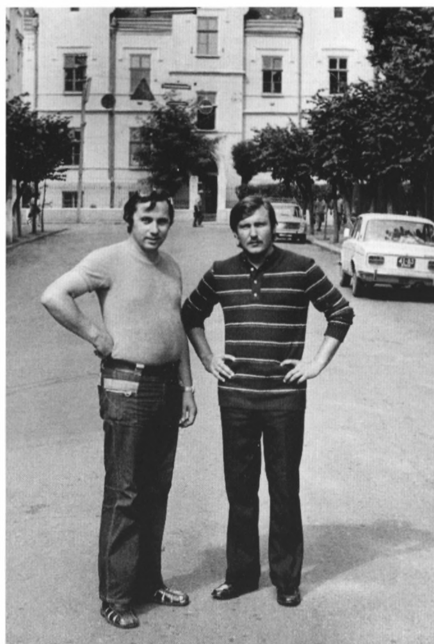
Вірменія залишила глибокий слід у його пам'яті. Кожну вільну годину він блукав вулицями столиці, відвідував усе, що характеризувало багатовікову культуру напрочуд талановитого народу.

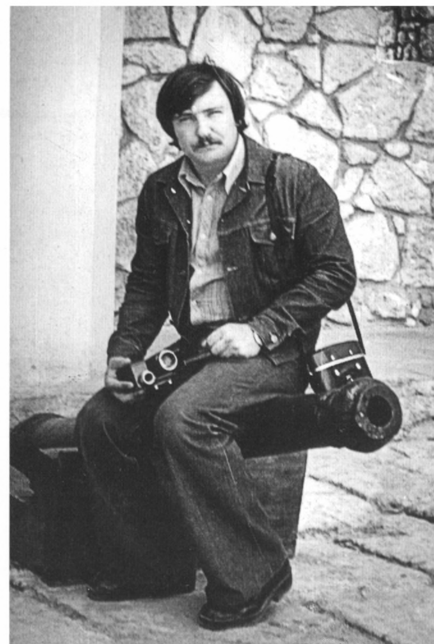
...Щоденна робота над програмним матеріалом, змістовні заняття з Лєшеком Зигмундовичем та іншими викладачами консерваторії не гальмували його творчості і старань у популяризації та поширенні набутків серед своїх шанувальників. Він, як і раніше, часто виїздив до Києва, де, на жаль, треба було постійно долати опір людей, що відали столичними оркестрами, які могли виконати на доброму рівні його твори, зробити більш-менш якісну фонограму.

...Тогорічна продуктивність Володі у жанрі вокальної музики свідчить про його внутрішню зібраність і творчу цілеспрямованість. Він створив низку пісень і романсів на вірші Ростислава Братуня: "Перший сніг", "Вернись із спогадів", "Білий серпанок", "Роки вже відшуміли", "А ти подумай", "Елегія".

В останні роки свого життя він налагоджує добрі стосунки і творчу співпрацю з талановитим письмеником і фольклористом Степаном Пушиком, захоплюється його поезією. Починає писати пісні на тексти його віршів. Часто навідується до Івано-Франківська, буває у родині друга, де ведуться палкі, нескінченні розмови про Гуцульщину, фольклор, сучасну поезію і пісню.

Портрет Володі. 1975 р.

З Васілем Стріховичем. Чернівці, 1975 р.

Володя в Олеському замку поблизу Львова, 1975 р.

Володя, Галя, Оксана Івасюки
з сім'єю Левка Дутківського. Чернівці, 1975 р.

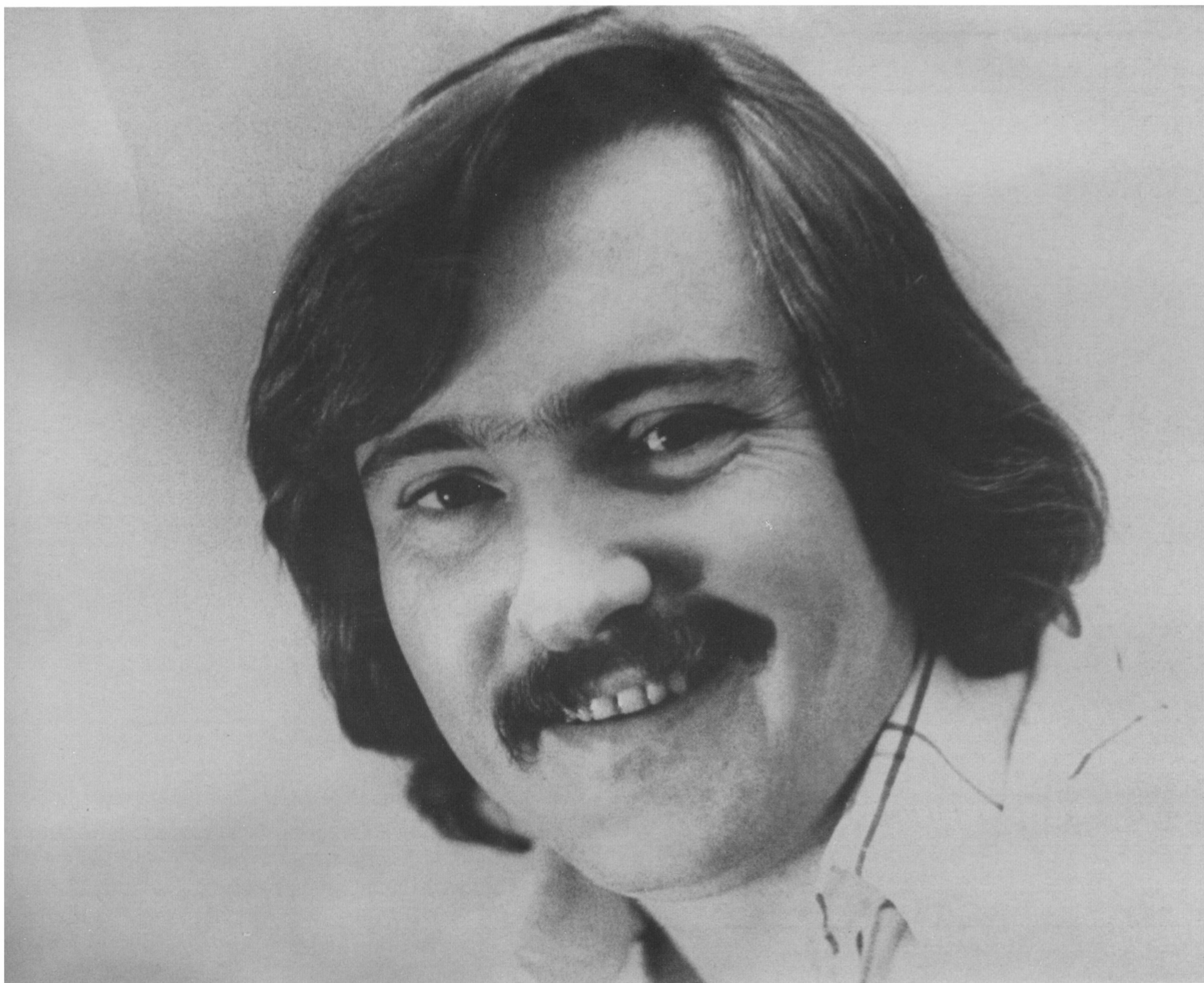

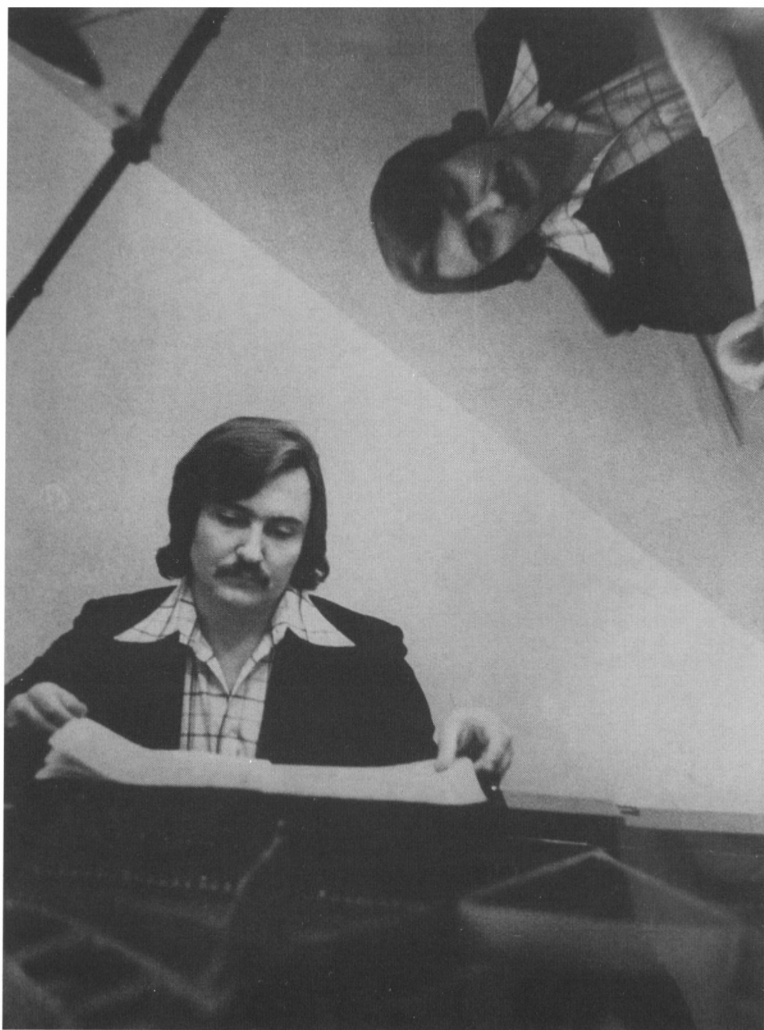
Зустріч з Софією Ротару у Львові:

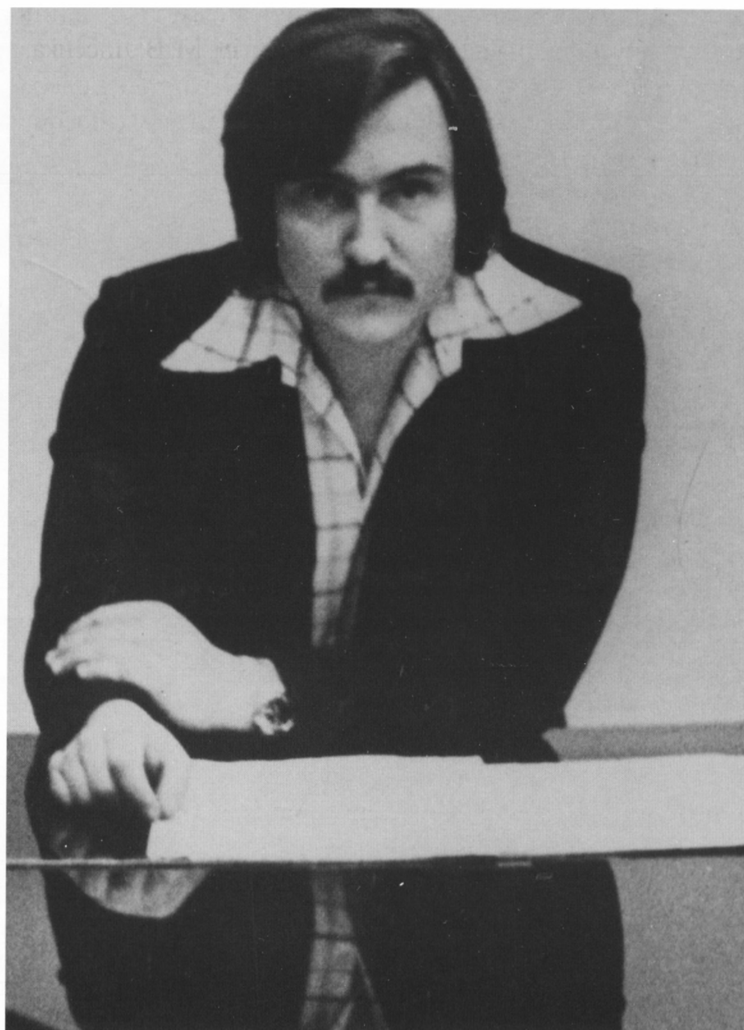
Любомир Криса, Анатолій Євдокименко, Оксана Івасюк, Іван Тимчук, Софія Ротару, Михайло Даниленко, Володимир Івасюк. 20.08.1976 р.

Софія Ротару і Володимир Івасюк.

Володя на відпочинку. 1977 р.

Зібраність і творча цілеспрямованість у кожному музичному творі завжди були притаманні Володі

Таким же гарним другом був йому і молодий співак, випускник Львівської консерваторії ім. М. В. Лисенка, нині соліст Львівського оперного театру Ігор Кушплер. Володя любив його прекрасний голос і прагнув познайомити з ним широкі кола шанувальників співу. Ігор Кушплер так характеризує твори Володі:

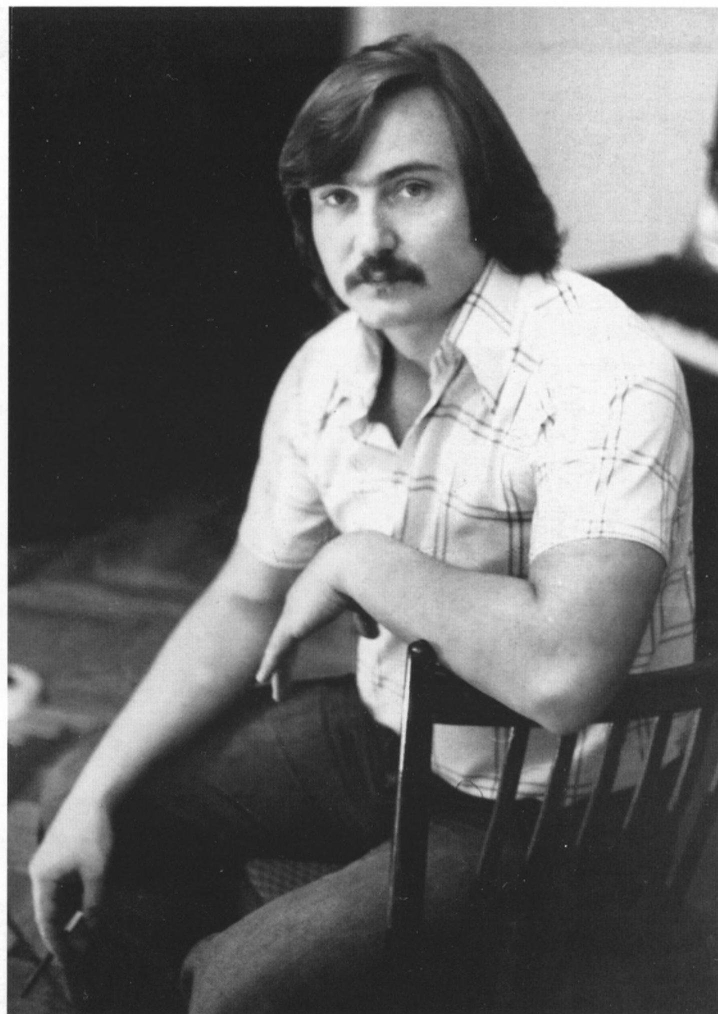
"Він не писав просто пісню із заспівом і приспівом, а цілі музично-драматичні сцени. Часом важко збагнути, що ж головне: слово, мелодійна лінія чи оркестрова гама. Усе це в нього переплітається, взаємно доповнюється, створюючи єдину драматургічну лінію. Ми з друзями часто називали його українським Шубертом. Вслухайтесь у його "Баладу про мальви". Скільки ніжності й драматизму звучить у віолончелі і скільки динаміки у мелодичній лінії солоспіву.

Я щасливий, що доля моя торкнулася цього видатного таланту".

Володю приваблює талановита молодь, яка вважає творчість життєвою потребою, покликанням, важкою виснажливою працею. Він ставиться до них з увагою, називає їх своїми друзями, побратимами. Ось як про це розповідає в своїх спогадах поет Р. Братунь:

"Володя ніколи не відмовлявся від громадських доручень. У Львові організував Клуб творчої молоді — перший у нашій країні. Мені доручили керувати ним. Я запропонував, щоб Володю обрати одним із членів правління, а це декому не сподобалося. Треба підкреслити, що з перших місяців перебування у Львові, коли його пісні лунали переможно по всьому Радянському Союзу, щодня звучали по радіо і телебаченню, йому заздрили малограмотні чиновники і незабаром зненавиділи його талант.

Мені на все життя запам'ятався виступ Володі в залі Львівської консерваторії, де йшла мова про творчі проблеми. Володя говорив про музику. Скільки почуття любові було в кожному реченні, які глибокі думки висловлював!

Львів, 1976 р.

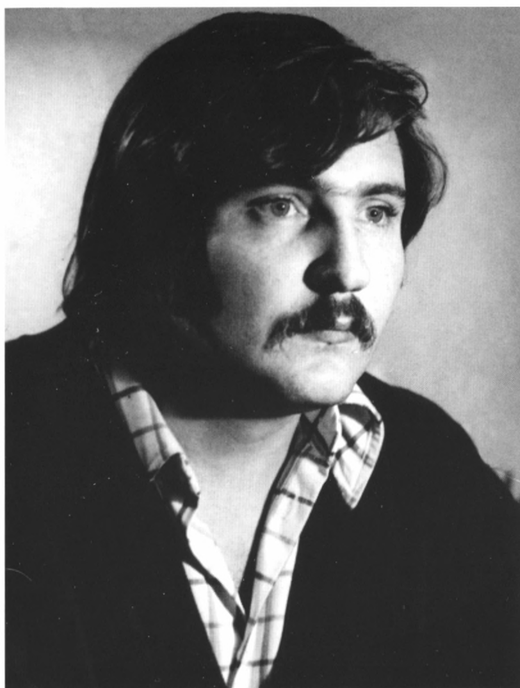

Олексій Гургенович Екім'ян

Екім'ян Олексій Гургенович

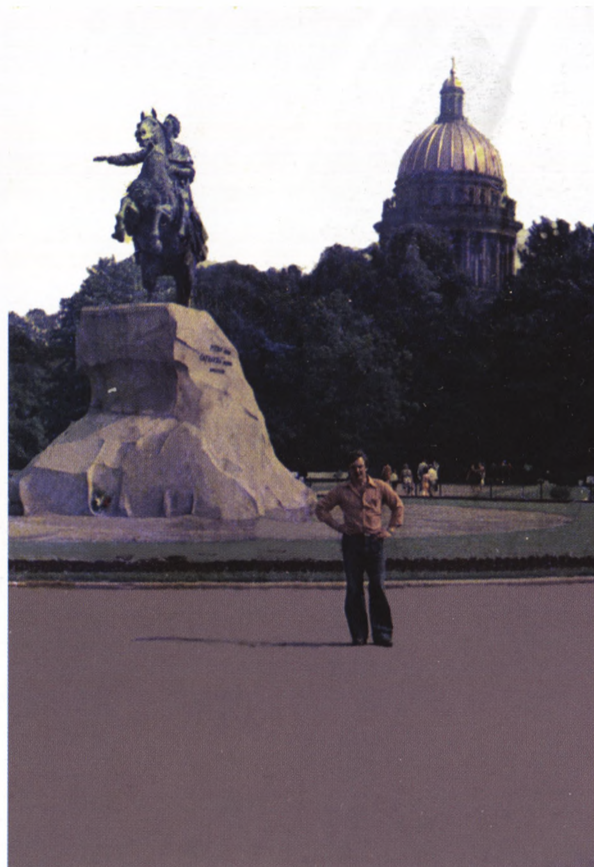
Вірменин за походженням, генерал-лейтенант Олексій Екім'ян під впливом творчості В. Івасюка написав декілька популярних пісень українською мовою. А щоб відчути дух і мелодику української пісні вирішив познайомитися з Володею. Згодом їхнє знайомство переросло в міцну дружбу. За сприяння Івасюка чотири українські пісні О. Екім'яна („Сонячний дощ", „Вишнева сопілка", „Катерина" та „Довга дорога") виконував один з найкращих українських гуртів 70-х років минулого століття — ВІА „Арніка". За спогадами Віктора Морозова (соліста гурту) композитори багато сперечались, адже у піснях Екім'яна мелодії були з вірменським відтінком, а Івасюк наполягав на українському звучанні...

Після смерті Володимира, високий професіонал (начальник карного розшуку м. Москви) у розслідуванні кримінальних справ, у тому числі самогубств і вбивств, Екім'ян зробив усе від нього залежне, щоб пролити хоч якесь світло на справжню причину загибелі В. Івасюка і... зазнав фіаско!..

Портрети Володимира. 1977 р.

Подорож Володимира з сестрою Оксаною в країни Прибалтики: Карелія, співоче поле в Таллінні, Ленінград, літо 1978 р.

Таллінн, літо 1978 р.

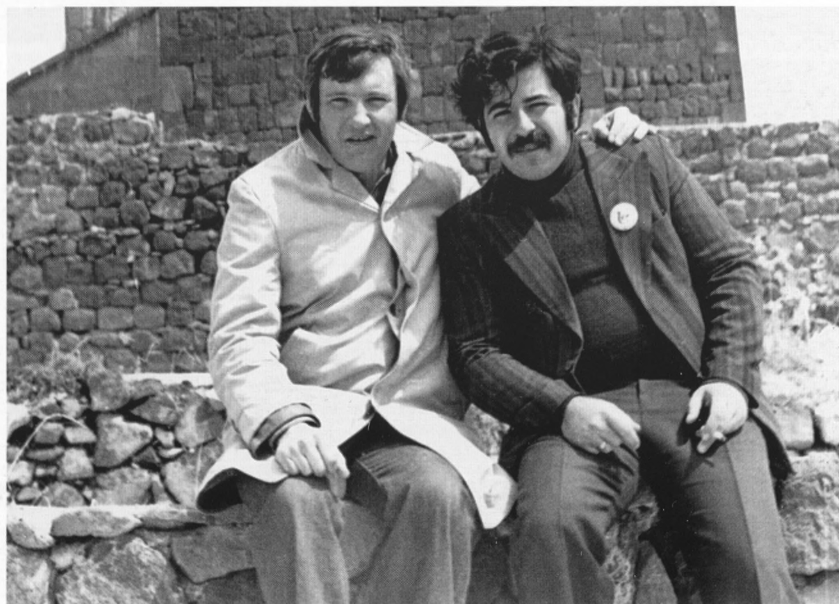

Подорож по Вірменії, весна 1978 р.

Серед перлин вірменської культури з новими друзями. 1978 р.

Вірменія, 1978 р.

Він не був оратором, але промовляв щиро, викликаючи у слухачів той заряд емоцій, який вибухав у його творах.

Він був стриманий, але його слова пробуджували нові думки, потребу замислитися над розвитком нашої пісні, нашої естради". Володя звертається до нових, незвичних для нього жанрів інструментальної музики, створює низку п'єс великих і малих форм, зокрема варіації на теми українських народних пісень, "Сюїту для камерного оркестру" та ін.

Однак його улюбленими жанрами залишаються ліричні.

Він пише у Львові понад сім десятків пісень, романсів, балад, які стають окрасою його творчості.

Настала весна, яка привела з собою і день його тридцятиріччя — 4 березня 1979 року. Володя не хотів ніяких помпезних, багатолюдних зібрань, гучних промов і похвали. День народження був приводом для роздумів над пройденим, пережитим і здобутим.

Він приїхав до Чернівців. Ми сиділи за столом і тихо розмовляли. Син був засмучений, що за свої три десятиріччя не написав ні опери, ні оперети, ні симфонії... Навіть інструментальні твори, які йому давалися важче, ніж пісні та романси, не завершив так, як йому хотілося б. Одне тішило: у нього вже є понад сто пісень, романсів і балад.

Коли Оксана пішла спати, Міля доводила кухню до ладу, Володя спитав мене:

Сім'я Івасюків на відпочинку в Брюховичах під Львовом, літо 1978 р.

— Таточку, я все-таки щось зробив?

Він ніколи не задавав мені таких запитань. Я відповів категоричним тоном:

— Ти, сину, зробив дуже багато. Закінчив медичний інститут, написав багатенько вокальних творів. А це прекрасно! Однак добре ім'я тобі принесли якісь тридцять пісень. Решти твої шанувальники не знають...

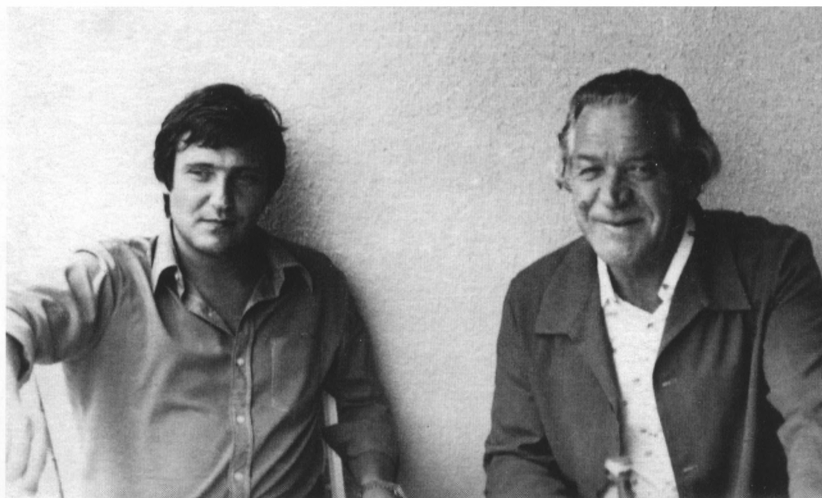
Володя засміявся, потім сказав з гіркотою:

— Решта залишиться для майбутнього, якщо воно в мене буде. Мені страшенно хочеться написати оперу, таку, як я замислив. Вона дасть мені широченну можливість самовиразитися, як кажуть. Її трохи затримали мої консерваторські непорозуміння, але вона живе в моєму серці і мозку, хоч ще не зодягнена в словесні шати. Як тільки впораюся з програмою консерваторії, то негайно візьмуся за справжню роботу над нею. І за короткий час вона буде в руках виконавців. Дуже важка й складна її частина — лібрето. А я ще й не звертався з усією серйозністю до поетів, крім, розуміється, Ростислава Андрійовича.

Наступного дня він узяв мій подарунок: два відрізи із красивої високоякісної матерії, привезені дядьком Іваном з Торонто, і подався до найкращого майстра-кравця, щоб йому пошив дві пари модних, у той час, брюк. Окрім того, я купив йому світлий весняний плащ польського виробництва.

Незадовго Володя був призначений членом журі на фестивалі молодіжної пісні, що відбувся в м. Хмельницькому. З Хмель-

З професором Петром Виходцевим (Росія), Піцунда, 1978 р.

◄Володя з батьками і сестрою Оксаною на відпочинку (Кавказ, Піцунда), 1978 р

Кавказ, 1978 р.

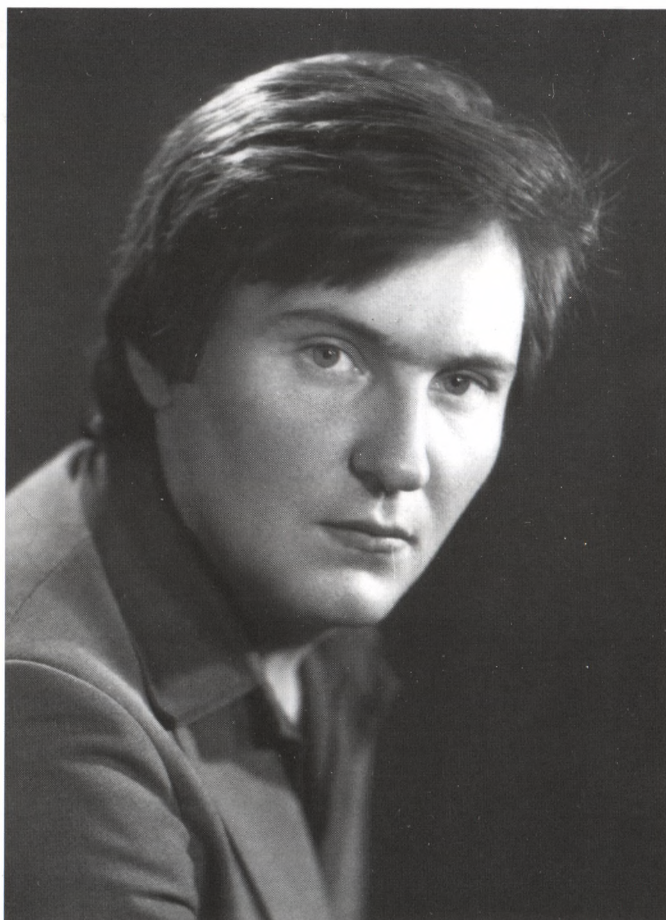

Подорож з мамою по Дніпру до Канева, 1978 р.

Володя в Клубі творчої молоді. Львів, 1977 р.

Михайло Івасюк і Іван Тимчук в гостях у батьків Софії Ротару в с. Маршинцях Чернівецької обл 1976 р.

Володя з друзями, 1976 р.

Володя в львівському помешканні, січень 1979 р.

З батьком і сестрою Оксаною біля будинку в якому проживав художник Микола Івасюк у Чернівцях, весна 1978 р.

Улюблене місце відпочинку Володі на Погулянці у Львові, осінь 1978 р.

Володя на вулиці Маяковського у Львові, 1978 р.

З батьком і Лілею Яковенко на Погулянці, 1978 р.

Прогулянка по зимовому Шевченківському гаю, 1977 р.

ницького він повернувся додому вранці — 24 квітня. Він був у доброму настрої, але нічого не розповідав матері про фестиваль, про зустріч з людьми. Він чомусь квапився. Помився, поголився, переодягнувся в чисту білизну, взяв свій портфель, з яким майже не розлучався, і близько першої години дня сказав матері:

— Я йду, мамо, до консерваторії. Затримаюся там півтори-дві години.

— І Володя вийшов..

22 травня 1979 року хоронили Володю... До будинку, в якому проживав Володя, прийшло добрих п'ятдесят тисяч людей... Молоді львів'яни понесли труну на своїх раменах. Люди устеляли дорогу квітами шани і любові до композитора. Похорон перетворився у всенародну маніфестацію любові і болю, викликаних загадковою загибеллю співця.

Володя прожив лише тридцять років. Але ті роки були напрочуд змістовні, осяяні мрією про добро і красу на землі. У житті він мав щастя від творчості і від того, що зла нікому не чинив, ніколи не заздрив і невтомно працював для своєї доби і рідного народу, що дав йому сили бути виразником почуттів і дум свого покоління.

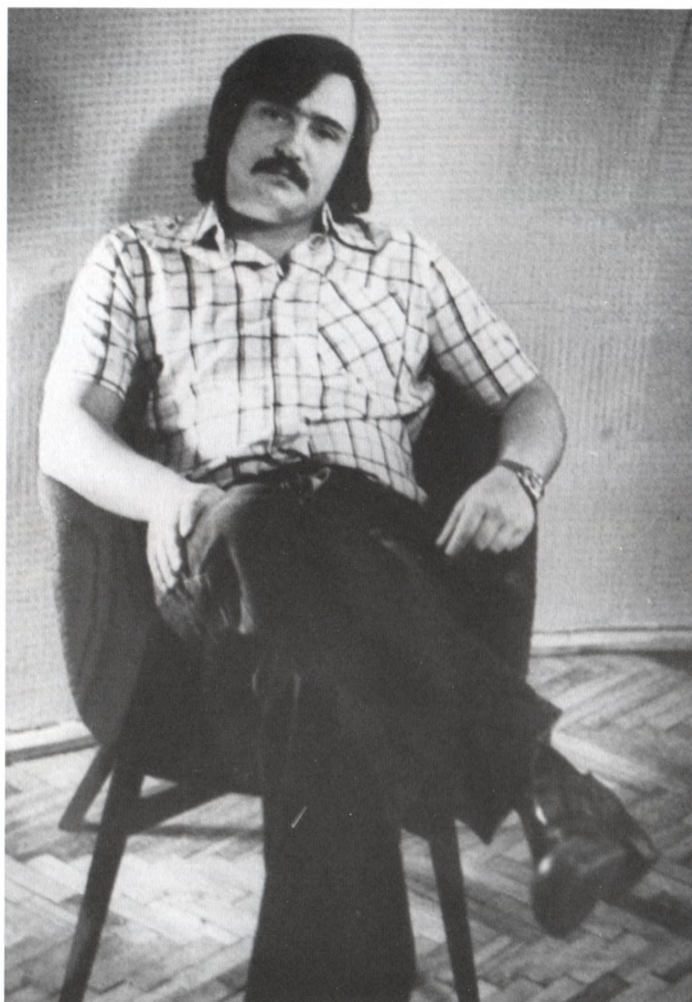

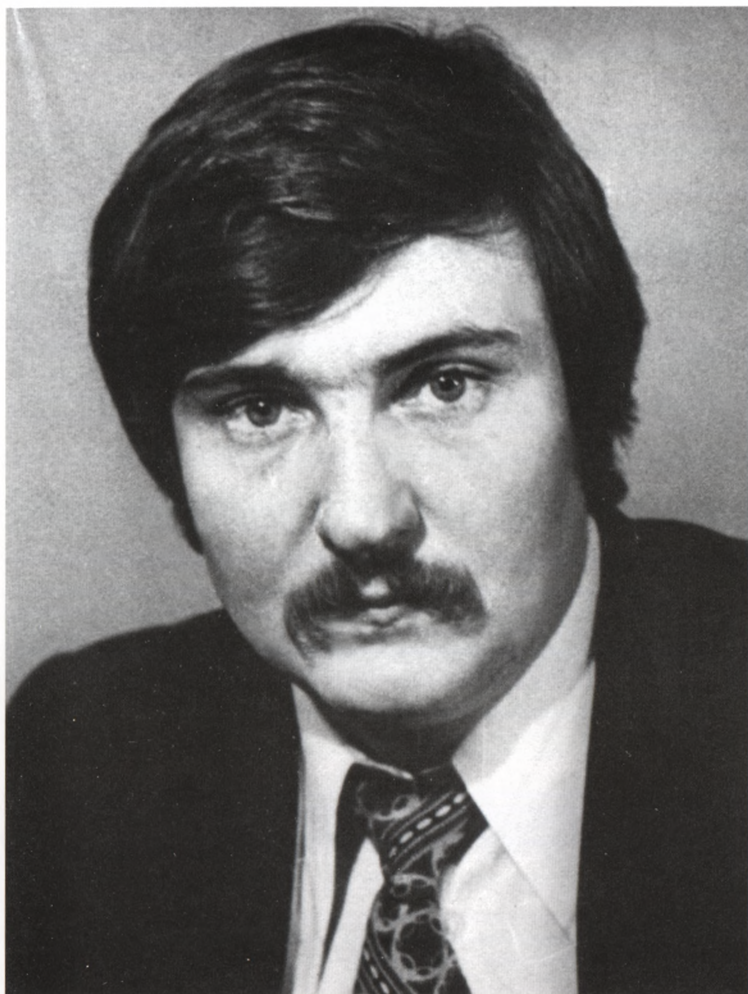
З батьком, 1978 року.
З композитором Вадимом Ільїним по дорозі в Олесько, 1977 р.
На оглядовому майданчику Високого замку. Львів, 1978 р.

Портрети Володі 1977–78 років.

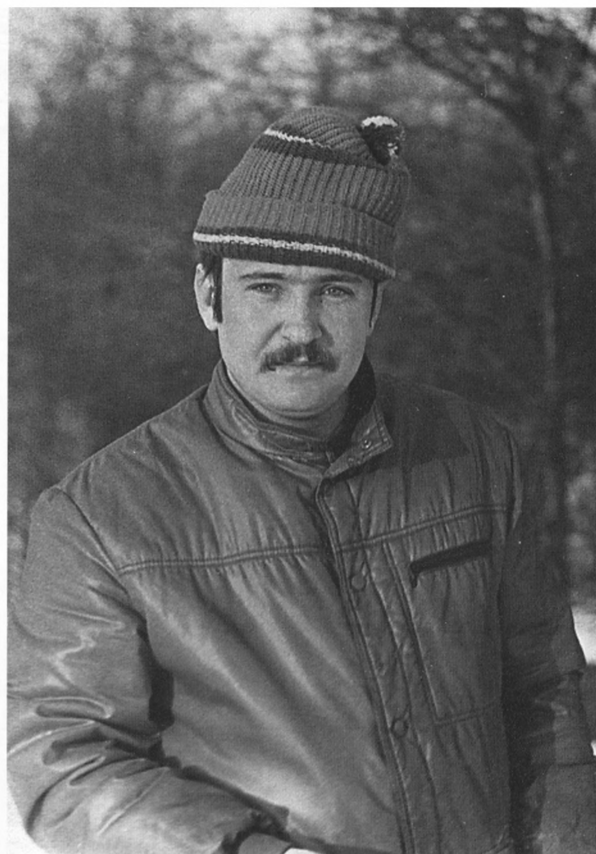

В. Івасюк. Львів, 1976 р.

З племінником Олегом. Кіцмань, 1976 р.

Біля улюбленого піаніно "Petrof". 1977 р.

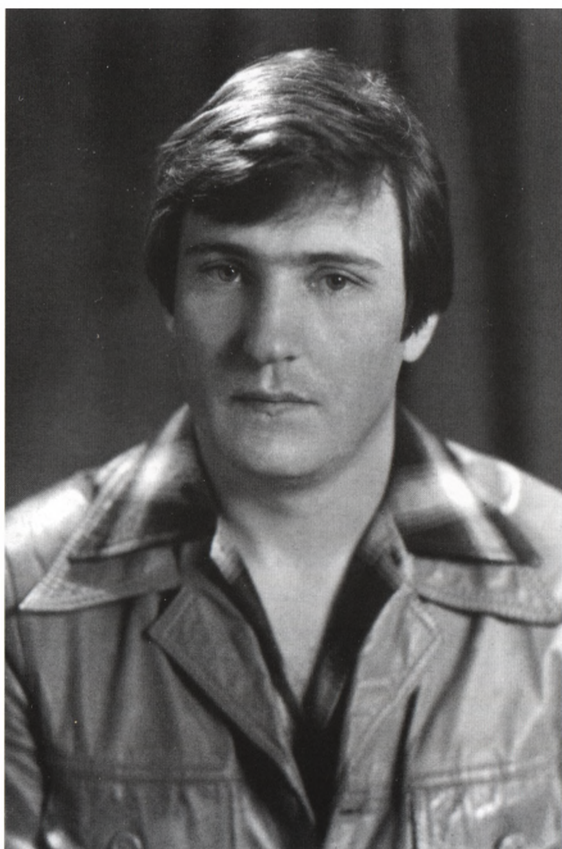

З оператором ТБ Геннадієм Зубановим (Москва) в Шевченківському гаю. Львів, 1977 р.

З сестрою Оксаною в Чернівцях, 1978 р.

Портрет в Шевченківському гаю. Львів, 1977 р.

Останні прижиттєві фотографії Володимира Івасюка:

Портрет 1978 р.

На Погулянці з батьком і Ростиславом Братунем, березень 1979 р.

У ПРОКУРАТУРІ ОБЛАСТІ

Деякі громадяни звернулись у прокуратуру області із запитами про обставини смерті студента консерваторії Івасюка Володимира Михайловича.

Слідством, яке проводиться органами прокуратури, встановлено, що Івасюк В. М., згідно з висновком, підписаним завідуючою кафедрою психіатрії Львівського медичного інституту професором О. П. Даниленко і лікуючим лікарем кандидатом медичних наук В. В. Веселовським, протягом останнього часу терпів від захворювань психіки. До 1977 року протягом двох років перебував від наглядом кафедри психіатрії медінституту з приводу неврастенії, астено-депресивного синдрому, а з 18 квітня по 6 червня 1977 року стаціонарно лікувався у третьому відділенні Львівської обласної психіатричної лікарні.

В анамнестичних відомостях історії хвороби та карті стаціонарного хворого Івасюка В. М., прийнятого у Львівську психіатричну лікарню 18 квітня 1977 року і виписаного 6 червня того ж року, записано: «Протягом двох останніх років дуже інтенсивно працював, мало спав, однак продуктивність поступово почала спадати. Важко переживав «творчий спад», намагався працювати ще більше. Поступово появилась роздратованість, гарячковість, зовсім не міг спати, швидко втомлювався, відчував головні болі, різко спадав настрій, іноді з'являлись думки про самогубство, не бачив виходу із становища, яке склалося. Звертався по допомогу у клініку Львівського медінституту, приймав амбулаторно різноманітне лікування, однак без достатнього ефекту».

6 червня 1977 року Івасюк був виписаний з лікарні з діагнозом: «неврастенія, астено-депресивний синдром».

18 травня 1979 року труп Івасюка В. М. був знайдений у лісовому масиві селища Брюховичів. Оглядом місця випадку криміналістами та судовим медиком ніяких видимих ушкоджень, як і слідів боротьби на трупі і на одязі не було виявлено.

19 травня цього року було зроблено розтин трупа експертною судово-медичною комісією у складі завідуючого кафедрою судової медицини Львівського державного медінституту, доцента, кандидата медичних наук В. М. Зеленгурова, обласного судово-медичного експерта, заслуженого лікаря УРСР К. І. Тищенко, завідуючого відділом обласної судово-медичної експертизи В. М. Нартикова.

Встановлено, що причиною смерті громадянина Івасюка В. М. було самоповішання.

Поширювані чутки про інші обставини смерті Івасюка В. М. є вигадкою.

Редактор О. КОСОВАН.

Двір будинку в якому проживав Володимир Івасюк 22 травня 1979 року.

Дорогому Воло

Похорон Володимира Івасюка 22 травня 1979 року

Похорон Володимира Івасюка 22 травня 1979 року

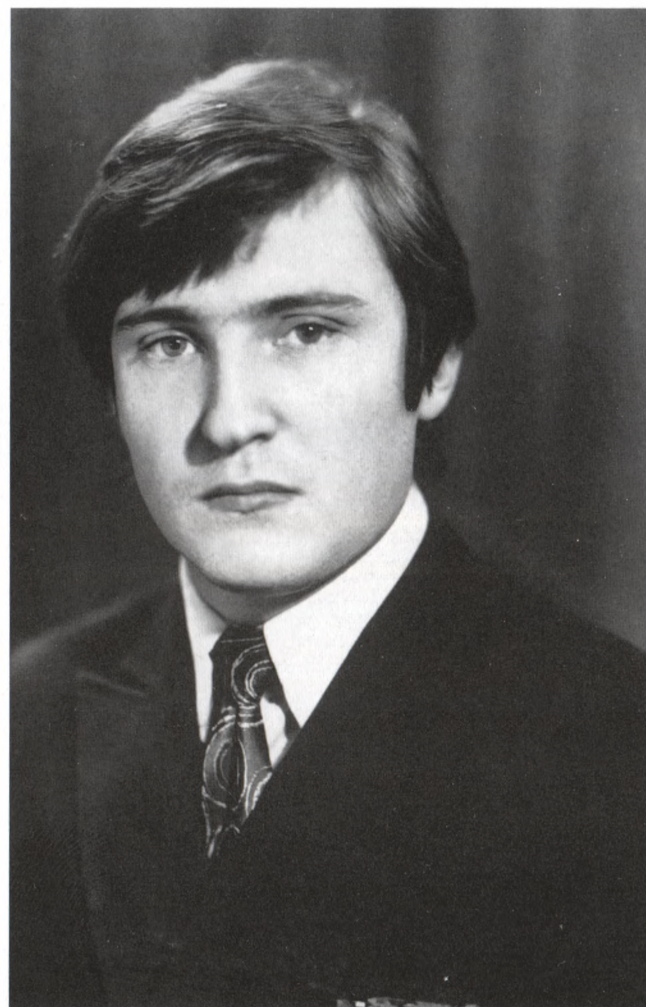

Похорон Володимира Івасюка 22 травня 1979 року

Могила Володимира Івасюка в перші дні після похорону

Батьки на могилі сина

Батьки і сестра Галя на могилі Володі. Травень 1979 року.

"Сьогодні сповнилося рівно чотири місяці, як ми поховали нашого любимого Володька. П'ять місяців (з 24 квітня), невиспаних ночей, болючих думок. Не було жодної хвилини без думки, згадки, мрії про нього. Вже п'ять місяців стримую свій крик, свій розпач, щоб не діяти на домашніх. Мати ледве ходить, ночами не спить, ходить по кімнаті, як примара. Намагаюся з нею говорити про сторонні речі, які б не викликали ні спогадів, ні асоціацій, пов'язаних із нашим єдиним Сином. Доля наша страшна, зла, жорстока... Важко мені буде, але якщо я не вмер від розриву серця 19, 20, 21, і 22 травня, то, може, й тепер не вмру. Зрештою, життя втратило свою доцільність, своє значення... Живу сподіванням, що я зможу бути потрібним своєму Синові. Мушу написати книгу про нього".

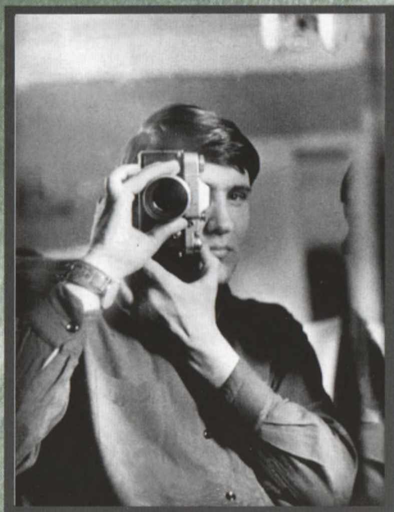
З щоденника Михайла Івасюка. Вересень 1979 р.

"...Ах синоньку, як тяжко, неможливо записувати спогади, душа горить, а рука не слухається. Та мушу писати, бо татові потрібно до його книжки про тебе. Він мужчина, він сильний, а моя сила, хоч і невелика була — пішла від мене. Соромно перед сім'єю, ходжу як тінь... та треба писати.

...Сину мій любий, вчора з Києва, на всю нашу країну, передавали концерт української пісні. "Смерічка" — ансамбль під керуванням твого друга Левка Дутківського, теж виступав з віночком сучасних пісень, співав Назарій Яремчук. У цьому віночку були й твої пісні. Такого успіху "Смерічка" напевно ніколи не мала, Назарія п'ять разів викликали оплесками, він цвів. А ми всі в хаті (тато, Оксана, я і Міля) біля телевізора плакали. Чому наша доля така, чому ти не чуєш цього успіху твоїх пісень?"

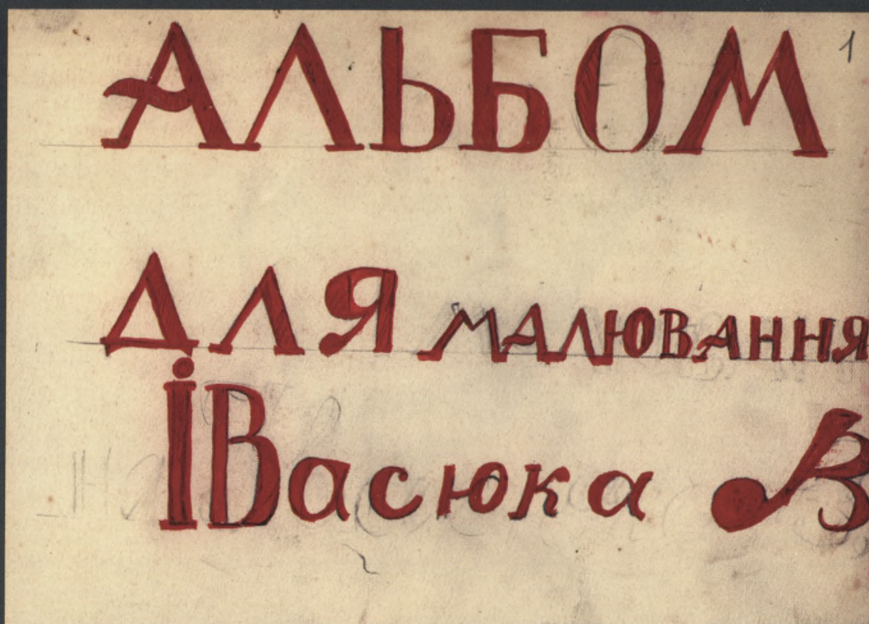
Із спогадів Софії Івасюк. Жовтень 1979 р.

Три
дерева.
29.V-60.

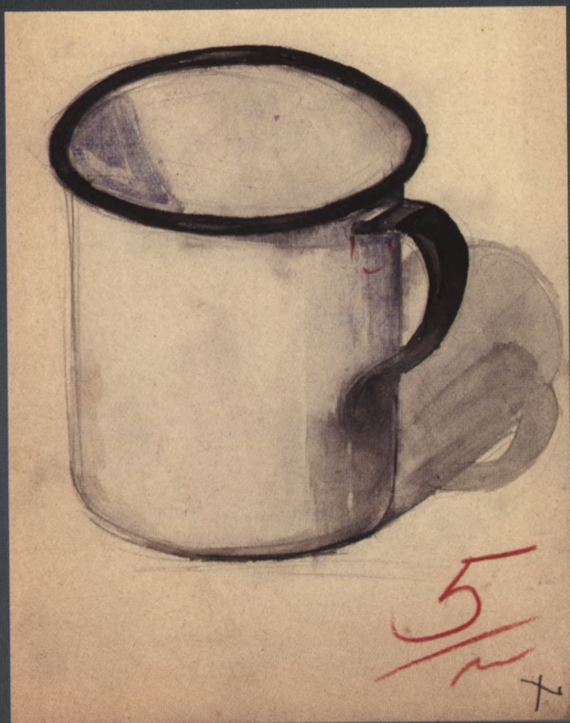
КРИЛА ТВОРЧОСТІ

Дитячі малюнки Володі Івасюка

Шкільні малюнки

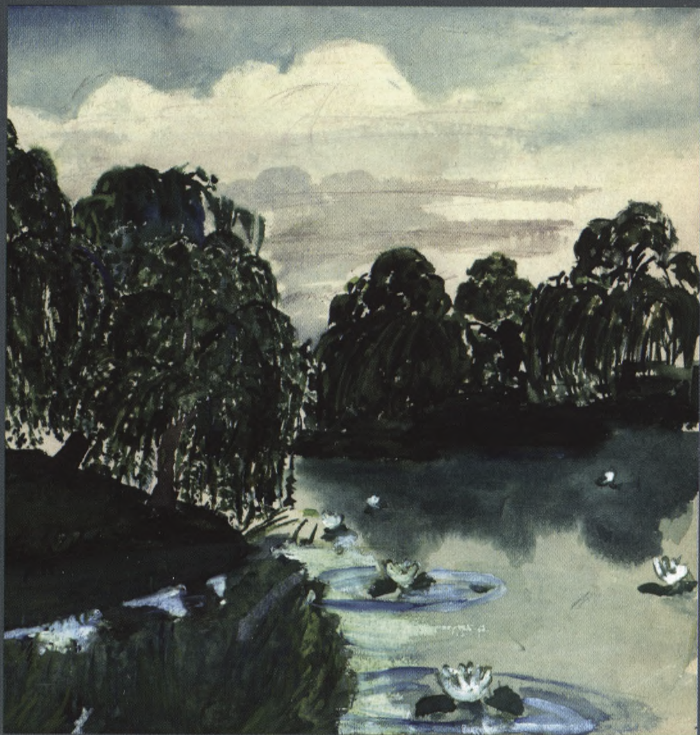
Автопортрет
Рисунки з натури

Портрет письменника М. Гоголя
Кавказькі мотиви

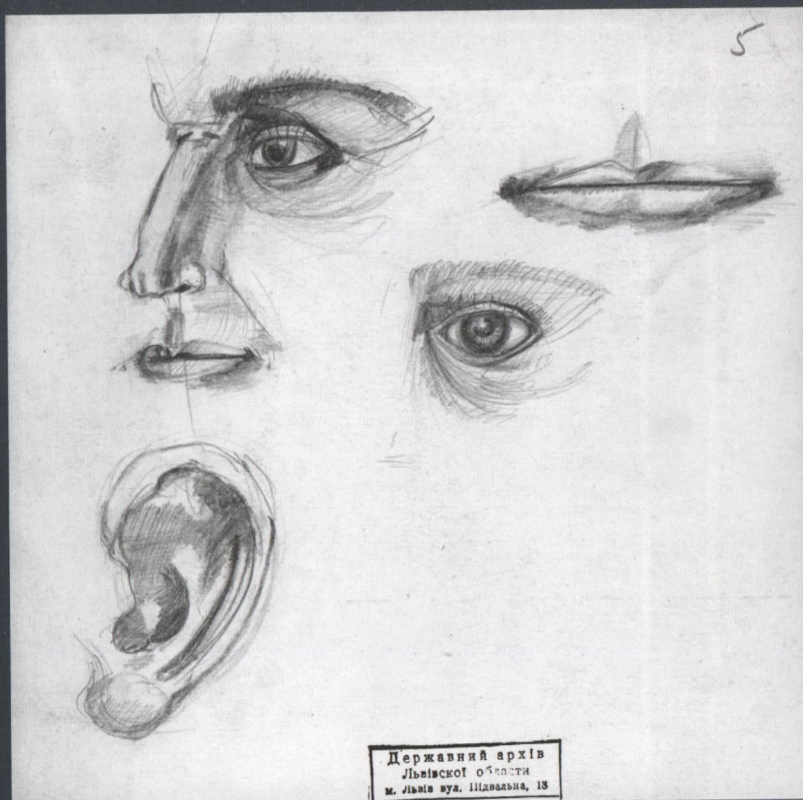
Малюнки на вільну тему

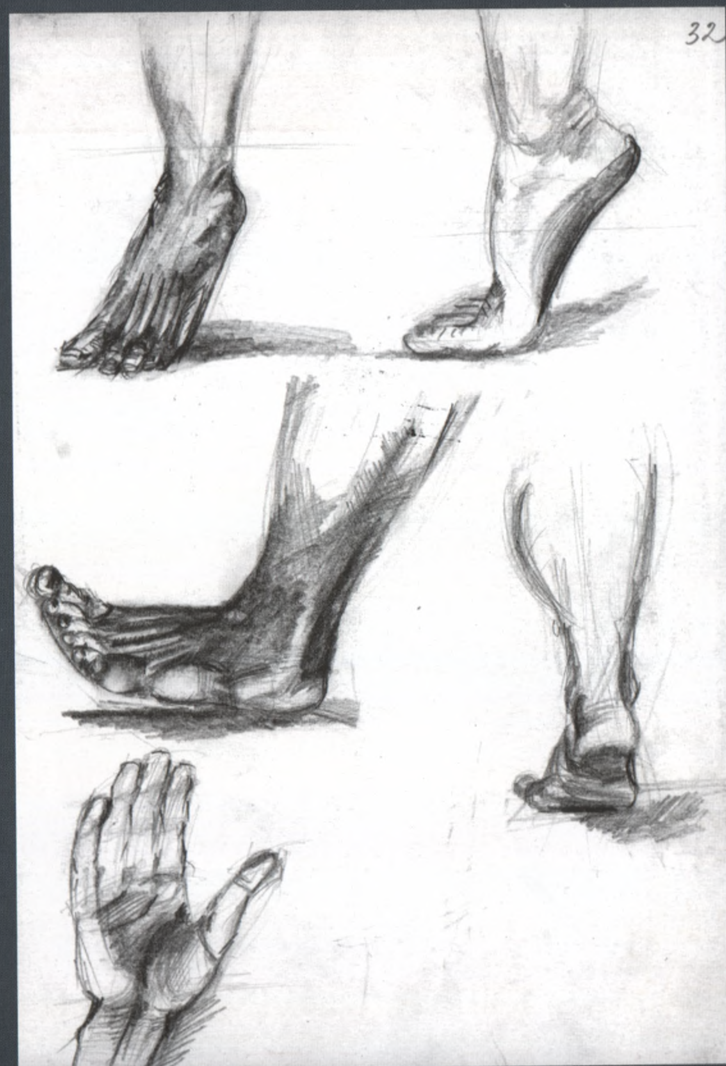

Портрети батьків

Потрети рідних: сестри Оксани, батька.

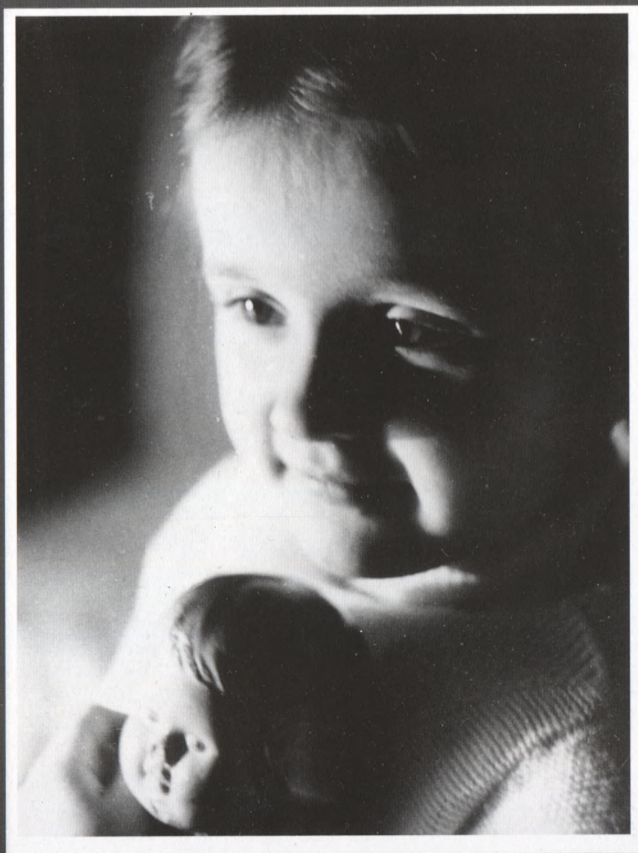

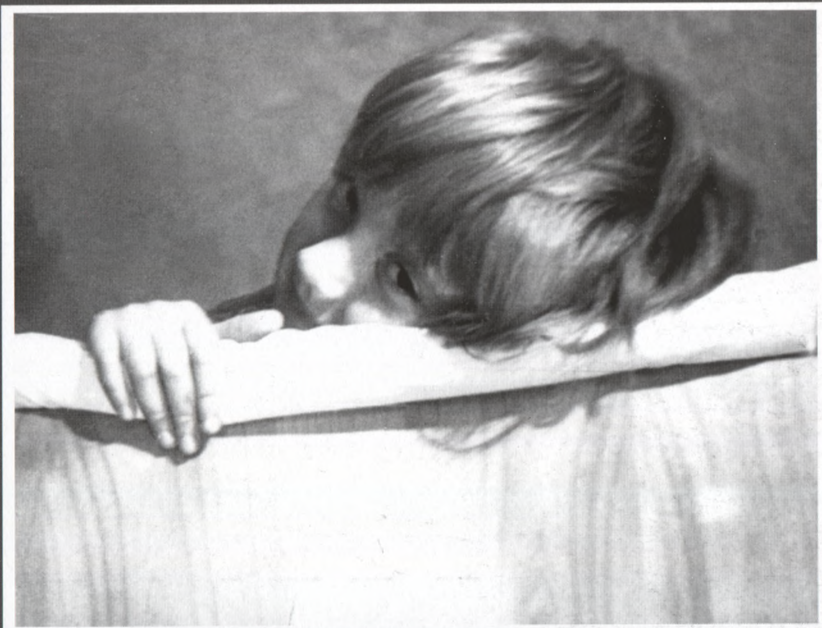
Студійні рисунки з анатомії людини.

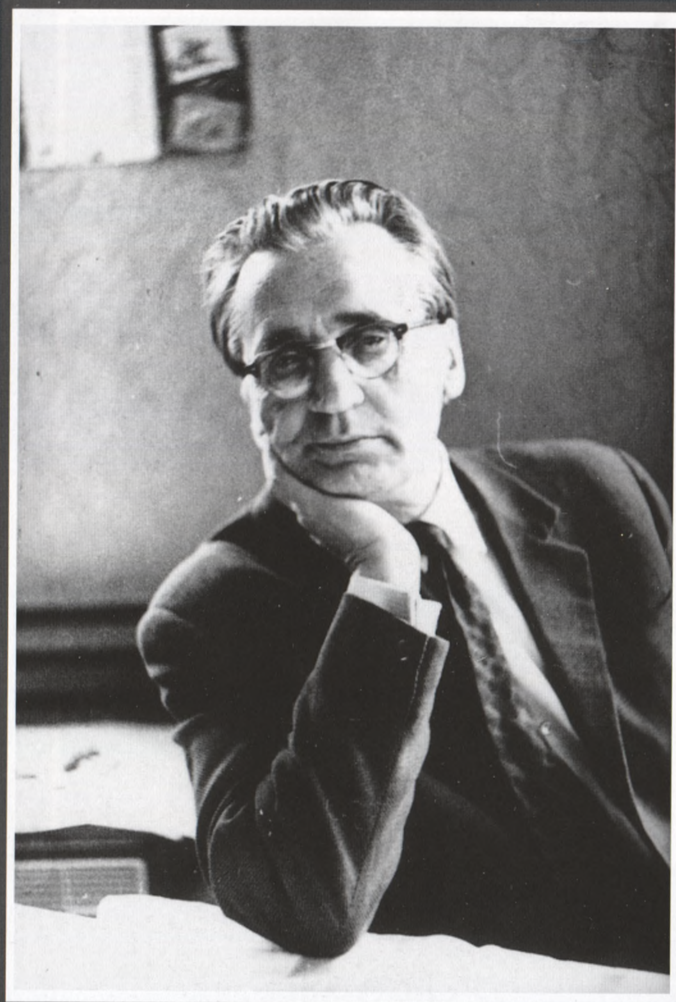
Автопортрет
Груповий портрет сім'ї Івасюків

Молодша сестра Оксаночка

Оксаночка
Портет батька

Сестра Галя
Мама з Оксаночкою

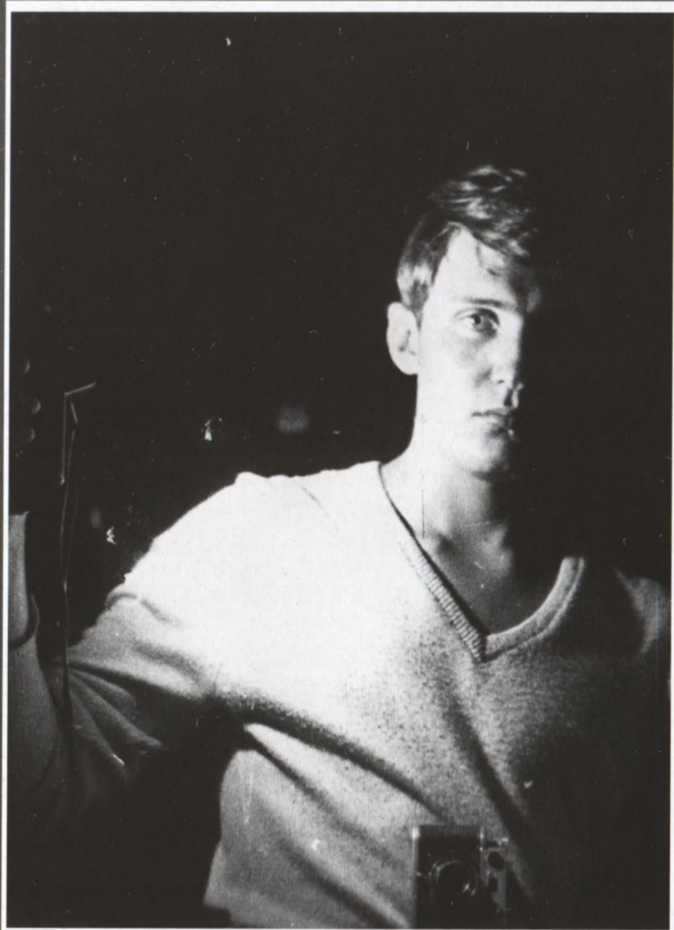

Сім'я Івасюків
Інсценізація за Марком Твеном
Бабуся Олександра з Оксаночкою

Сестра Галя

Автопортрет
Батько з бабусею Олександрою

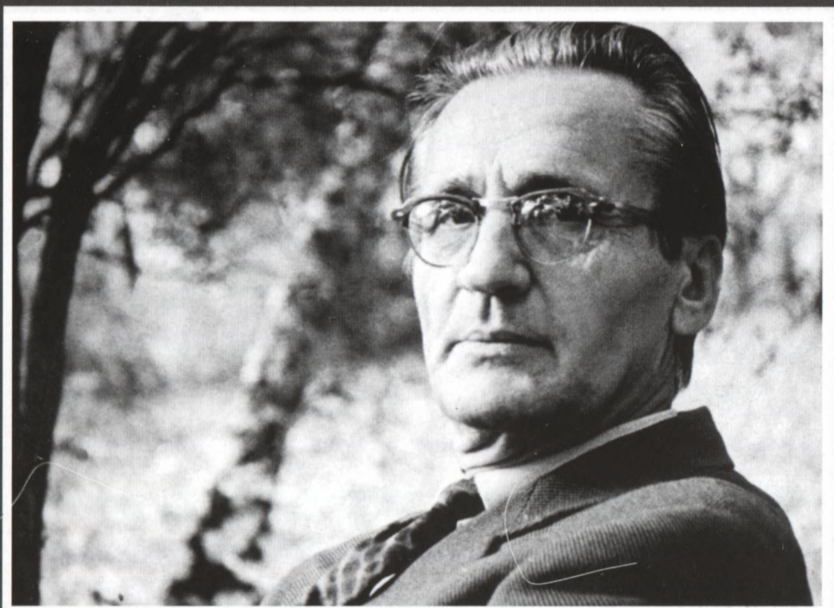

Шкільна подруга — Люда
Сестра Галя

Люда Шкуркіна
Оксаночка

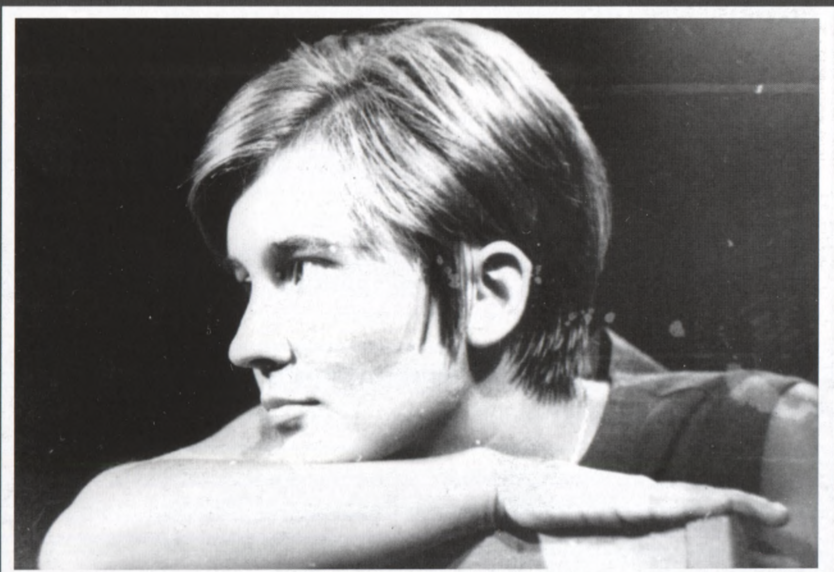

Фото сестри Галі
Портрет батька

◄ *Сестра Галя*
Люда Шкуркіна
Мама з Галею

▲ *Сестра Оксана*
Тато з Галею

Портрети сестри Галі
Студентка з Вірменії

*Назарій
Яремчук з
Оксаною*

Сестра Галя
Батько з сестрою Оксаною
Галя і Оксанка

Портрети сестер Оксани і Галини
Портрет двоюрідного брата Анатолія з дружиною Ольгою

Портрет подружжя Братунів
Потрет Володимира Івасюка
Потрет Оксани з квіткою
Сім'я Івасюків

Галя у Карпатах

Галя восени

Сімейний портрет

Кобзар у Каневі

ВІДЛУННЯ ТВОЇХ КРОКІВ

10 · 2 - 17 · 3
8 · 2 - 13 · 3
5
17 березня
8 · 2 · 4 · 20   4 · 4 · 2 · 18
7 · 2 · 3 · 17   3 · 6 · 1 · 19
5 · 4 · 6 · 14   3 · 5 · 5 · 10
7 · 2 · 14
8 · 2 · 16
9 · 2 · 18
10 · 2 · 20   5 17/III
Задача №597
1) 8 л · 2 · 16 л.

2) 16 л · 4 л · 20 л
2 · 4 · 8   2 · 9 · 18
4 · 2 · 8   9 · 2 · 18
2 · 7 · 14   3 · 5 · 15
7 · 2 · 14   5 · 3 · 15
4 · 5 · 20
5 · 4 · 20   5 18/III - 1959 р.
14 : 2 · 11 · 18
16 : 2 · 12 · 20
20 : 2 · 7 · 17

Характеристика
Івасюк Володя Михайлович
хороший, здібний учень
Сам завжди чистий, охайний.
Охайні в нього зошити і підручники. Велику охоту має до малювання. На уроках проявляє велику активність, має гарну пам'ять, багато читає, трохи непосидючий.
Програмовий матеріал засвоїв добре.
Переведений до другого класу з відзнакою.
Класовод [signature]
У 2 класі Івасюк Володя виявив глибокі знання програмового матеріалу. Багато читає художньої літератури, що допомагає йому розвиватись

УРСР
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
ПОХВАЛЬНА ГРАМОТА
Видана учню 5-я -го класу Кіцманської середньої школи м Кіцмань, Чернівецької обл. Івасюку Володимиру
ЗА ВІДМІННІ УСПІХИ В НАВЧАННІ І ЗА ЗРАЗКОВУ ПОВЕДІНКУ
12 червня 1961 року
№
М. П.
Директор школи
Учителі
Московская типография Гознака. 1961.

Навчання у школі проходило без особливих проблем. Переглянувши збережені батьком табелі, можемо впевнитись, що шкільна програма не становила для Володі якихось труднощів. Більше того, в архіві зберігаються неодноразові подяки директора школи Михайлові Григоровичу за належне виховання сина.

ВІДОМІСТЬ ПРО УСПІШНІСТЬ, ВІДВІДУВАННЯ Т…

№№ п.п.	Предмети	Чверті I	II	III	IV	Екзаменаційна оцінка
1.	Спеціальність	5	4	5-	5	5
2.	Сольфеджіо	4	5	5-	5	-
3.	Елементарна теорія музики	-	-	-	-	-
4.	Музлітература	5	5-	5-	5	-
5.	Хор	-	4	5-	5	-
6.	Загальне фортепіано	4	4	5-	4-	5-
7.	Ансамбль	5	5	5	5	-
8.	Виступи на академічному концерті	5	-	5	-	-
9.	Поведінка	5	5	5	5	-
10.	Пропуски					
	Підпис викладача					
	Підпис батьків					

Підсумки навчального року переведено, залишено, випущено, виключено.

в п'ятий клас з подякою

М. П. Директор школи: Зав. учбо…

Кіцмань, райдрук 10/XI-1950 року. Зам. 891—500

Предмети	Оцінки: Чверті I	II	III	IV	Річна	Екзаменаційна	Випускна (перевідна)
Українська мова	5	5	5	5	5	5	5
Українська література	5	5	5	5	5		5
Російська мова	5	5	5	5	5		5
Російська література	5	5	5	5	5		5
Французька мова (назва іноземної мови)	5	5	5	5	5		5
Арифметика	5	5	5	5	5	5	5
Алгебра							
Геометрія							
Тригонометрія							
Природознавство	5	5	5	5	5		5
Основи політичних знань							
Історія	5	5	5	5	5		5
Географія	5	5	5	5	5		5
Фізика							
Астрономія							
Хімія							
Праця (ручна праця, практичні заняття в майстернях і на пришкільній навчально-дослідній ділянці, виробниче навчання)	5	5	5	5	5		5
Фізичне виховання	5	5	5	5	5		5
Малювання	5	5	5	5	5		5
Креслення							
Музика і співи	5	5	5	5	5		5
Поведінка	5	5	5	5	5	×	5
Кількість пропущених уроків						×	×
Кількість запізнень						×	×
Підпис класного керівника							
Підпис батьків							

Ухвала педагогічної ради (переведено до наступного класу, випущено із школи, нагороджено похвальною грамотою, залишено на повторний курс. Призначено повторні екзамени і з яких предмет(в)): Переводиться до VI класу з похвальною грамотою.

М. П. Директор / Завідуючий школи

Предмети	Оцінки: Чверті I	II	III	IV	Річна	Екзаменаційна	Випускна (перевідна)
Українська мова	5	5	5	5	5	5	5
Українська література	5	5	5	5	5		5
Російська мова	5	5	5	5	5		5
Російська література	5	5	5	5	5		5
Французька мова (назва іноземної мови)	5	5	5	5	5		5
Арифметика							
Алгебра	5	5	5	5	5	5	5
Геометрія	5	5	5	5	5		5
Тригонометрія							
Природознавство	5	5	5	5	5		5
Основи політичних знань							
Історія	5	5	5	5	5		5
Географія	5	5	5	5	5		5
Фізика	5	5	5	5	5		5
Астрономія							
Хімія	5	5	5	5	5		5
Праця (ручна праця, практичні заняття в майстернях і на пришкільній навчально-дослідній ділянці, виробниче навчання)	5	5	5	5	5		5
Фізичне виховання	5	5	5	5	5		5
Малювання	5	5	5	5	5		5
Креслення							
Музика і співи	5	5	5	5	5		5
Поведінка	5	5	5	5	5	×	5
Кількість пропущених уроків						×	×
Кількість запізнень						×	×
Підпис класного керівника							
Підпис батьків							

Ухвала педагогічної ради (переведено до наступного класу, випущено із школи, нагороджено похвальною грамотою, залишено на повторний курс. Призначено повторні екзамени і з яких предмет(в)): …з похвальною грамотою.

М. П. Директор / Завідуючий школи

Паралельно Володимир навчався у Кіцманській середній дитячій музичній школі — на струнному (скрипковому) відділенні до 5 класу, й оркестровому відділенні з 6 класу, яку закінчив з відзнакою по класу скрипки і фортепіано. Характеризуючи табелі успішності, слід сказата, що оцінка «4» була іноді лише з предмета «загальне фортепіано» і «хор».

ПРОПУСК № 1975

Ф. Ивасюк

И. Владимир

О. Михайлови

Д. шлифовщ

Нач. ОК

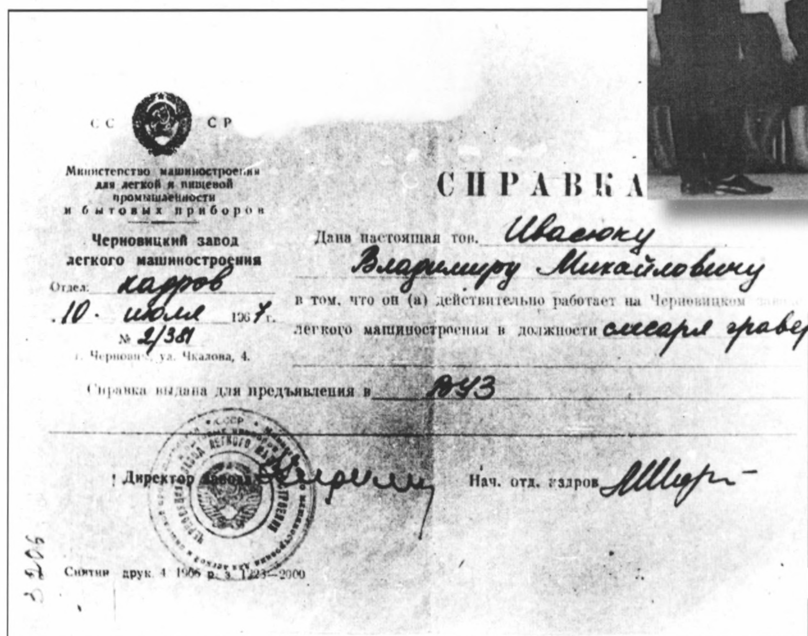
Таб. №

Подпись владельца пропуска

Снятин, друк. з. 1357—

Володимир Івасюк - диригент хору на заводі "Легмаш"

СССР

Министерство машиностроения для легкой и пищевой промышленности и бытовых приборов

Черновицкий завод легкого машиностроения

Отдел: кадров

10 июля 1967 г.

№ 2/381

г. Черновцы, ул. Чкалова, 4.

СПРАВКА

Дана настоящая тов. Ивасюку Владимиру Михайловичу в том, что он (а) действительно работает на Черновицком заводе легкого машиностроения в должности слесаря гравера

Справка выдана для предъявления в ВУЗ

Директор завода

Нач. отд. кадров

Снятин друк. 4 1966 р. з. 1223—2000

Львівська державна консерваторія ім. М. В. Лисенка

СТУДЕНТСЬКИЙ КВИТОК № 70

Прізвище Івасюк

Ім'я Володимир

По батькові Михайлович

Час вступу 26.VII 1974 р.

Факультет

Відділ денний

Дата видачі квитка 1/IX 1974 р.

Директор

2621

В 1974/75 уч. р. є студентом курсу

Декан ф-ту

В 19 уч. р. є студентом курсу

Декан ф-ту

В 19 уч. р. є студентом курсу

Декан ф-ту

Зак. 1723—700.

Місце печатки

(Особистий підпис студента)

Дублікат

УРСР

Міністерство культури

ЛЬВІВСЬКА ДЕРЖАВНА КОНСЕРВАТОРІЯ імені М. В. Лисенка

Залікова книжка № 71

Прізвище, ім'я, та по батькові Івасюк Володимир

Відділ підготовчий

Вступив (переведений) на курс

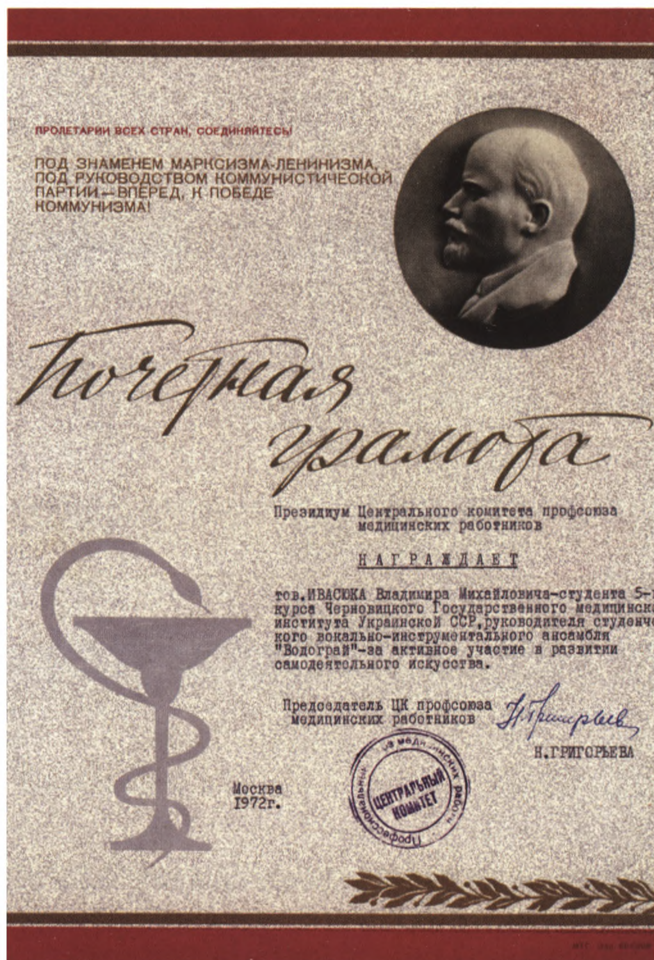
Проректор по науковій і учбовій роботі

Декан факультету

Дата видачі залікової книжки 31 травня

3225

Документи і довідки з різних місць праці і навчання В. Івасюка

ПРОЛЕТАРИИ ВСЕХ СТРАН, СОЕДИНЯЙТЕСЬ!

ПОД ЗНАМЕНЕМ МАРКСИЗМА-ЛЕНИНИЗМА, ПОД РУКОВОДСТВОМ КОММУНИСТИЧЕСКОЙ ПАРТИИ — ВПЕРЕД, К ПОБЕДЕ КОММУНИЗМА!

Почетная грамота

Президиум Центрального комитета профсоюза медицинских работников

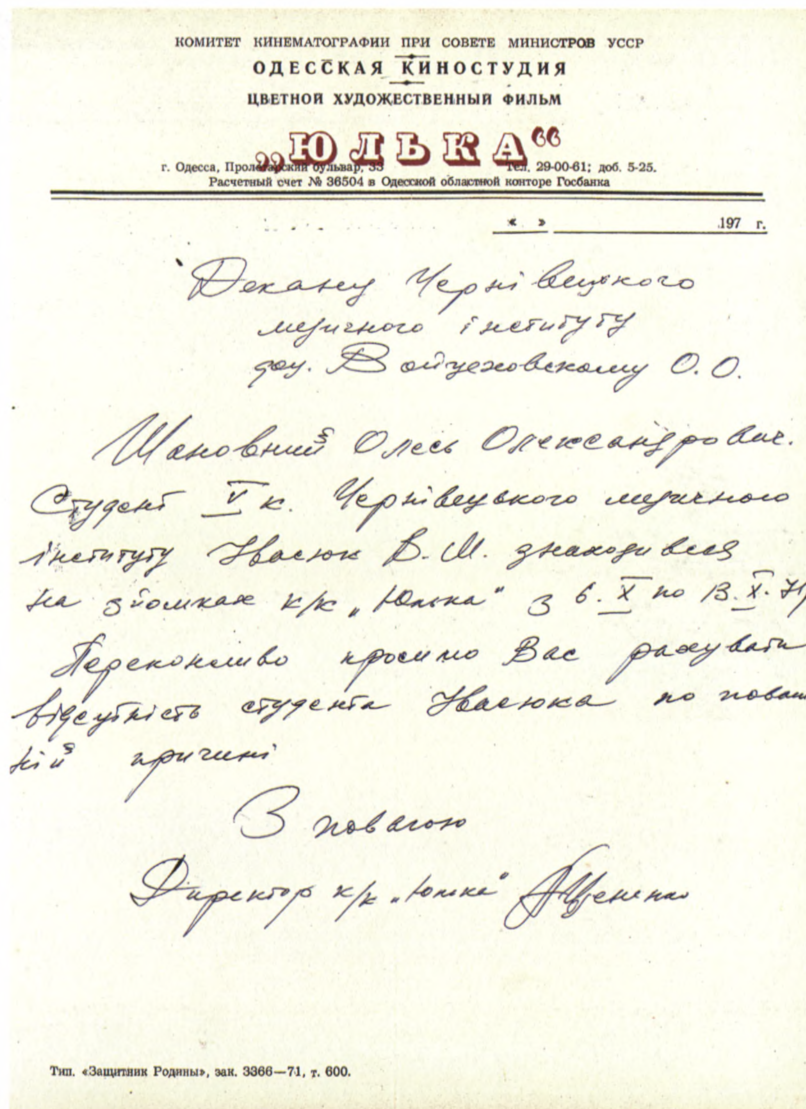
НАГРАЖДАЕТ

тов.ИВАСЮКА Владимира Михайловича-студента 5-г курса Черновицкого Государственного медицинско института Украинской ССР,руководителя студенче кого вокально-инструментального ансамбля "Водограй"-за активное участие в развитии самодеятельного искусства.

Председатель ЦК профсоюза медицинских работников

Н.ГРИГОРЬЕВА

Москва 1972г.

КОМИТЕТ КИНЕМАТОГРАФИИ ПРИ СОВЕТЕ МИНИСТРОВ УССР

ОДЕССКАЯ КИНОСТУДИЯ

ЦВЕТНОЙ ХУДОЖЕСТВЕННЫЙ ФИЛЬМ

„ЮЛЬКА"

г. Одесса, Пролетарский бульвар, 33 Тел. 29-00-61; доб. 5-25.

Расчетный счет № 36504 в Одесской областной конторе Госбанка

« » 197 г.

Декану Чернівецького медичного інституту доц. Войцеховському О.О.

Шановний Олесь Олександрович.

Студент V к. Чернівецького медичного інституту Івасюк В.М. знаходився на зйомках к/к „Юлька" з 6.X по 13.X.71р.

Переконливо просимо Вас рахувати відсутність студента Івасюка по поважній причині.

З повагою

Директор к/к „Юлька"

Тип. «Защитник Родины», зак. 3366—71, т. 600.

Під час літніх канікул 1971 року Одеська кіностудія знімала кольоровий художній фільм "Юлька", про життя учнів і студентської молоді. В одному з епізодів знімався Івасюк. Брав участь у зйомках Володимир і раніше: як танцюрист у сцені "Весільний танець молодої" у фільмі "Білий птах з чорною ознакою" (с. Розтоки).

magazyn ilustrowany

przyjaźń

Muzea wśród lasów – str. 7

nr 38 (1337) 22 września 1974 cena 5 zł

W numerze: Pełny sukces ■ Kosmonauta i żeglarz ■ „Warszawska Jesień" ■ Zagadka XX wieku ■ Specjalizacja wielkiego rolnictwa ■ Miasto „czajek" i... serów ■ „Maria" ■ Czym oddycha huta? ■ Żar ptak

Dwoje popularnych

Śpiewa profesjonalnie od trzech lat, ale jej twórcza biografia obfituje w zdarzenia, których mogłaby pozazdrościć niejedna, dużo starsza stażem estradowym, piosenkarka. Tytuł Zasłużonej Artystki Ukraińskiej SRR, sukces na Festiwalu Młodzieży i Studentów w Bułgarii (gdzie za wykonanie mołdawskich pieśni ludowych otrzymała Złoty Medal), występy w Czechosłowacji, Polsce, RFN i Finlandii, wiele nagrań telewizyjnych, płytowych, radiowych (jej piosenki zajmują czołowe miejsca na radzieckich listach przebojów)...

Sofia Rotaru urodziła się w Czerniowcach, tam uczęszczała do szkoły muzycznej na wydziale dyrygentury chóralnej, śpiewała w zespołach ludowych, w zespole Uniwersytetu Czerniowieckiego. Potem ukończyła kiszyniowski Instytut Sztuki. Ale nie została w stolicy Mołdawii, wróciła do rodzinnych Czerniowiec, gdzie między innymi wystąpiła w telewizyjnym filmie „Czerwona ruta". Od roku 1972 Sofia Rotaru jest solistką zespołu o tej samej nazwie.

Kiedy przyjechała w tym roku po raz drugi do Polski, tym razem już jako uczestniczka Międzynarodowego Festiwalu Piosenki w Sopocie, wzbudziła powszechne zainteresowanie i odjechała oczywiście z nagrodą. Śpiewała między innymi bardzo melodyjną, przebojową piosenkę „Wodograj" ukraińskiego kompozytora Władimira Iwasiuka.

Muzyka Iwasiuka, tekst Iwasiuka, aranżacja Iwasiuka... Zaintrygował mnie ten fakt, szczególnie że Sofia Rotaru ma w swoim repertuarze kilka piosenek kompozytora „Czerwonej ruty". Kiedy więc zaczęliśmy rozmowę, młody radziecki kompozytor siłą rzeczy musiał być jednym z jej tematów. Zapytałem o współpracę z nim. Sofia — zamiast odpowiedzi — wskazała na siedzącego w pobliżu młodego mężczyznę. — To właśnie Iwasiuk — powiedziała. A zaczęła się ich współpraca w czasie realizacji filmu „Czerwona ruta".

W początkach swojej kariery Sofia śpiewała mołdawskie pieśni ludowe, potem odkryła folklor ukraiński, który bardzo jej przypadł do serca. „Ukraińskie pieśni ludowe to jakby moja druga młodość" — powiedziała. — Chociaż obecnie śpiewa najczęściej piosenki przebojowe, nie są one bynajmniej pozbawione ludowych akcentów.

Iwasiuk z kolei komponuje w manierze folklorystycznej. „Czerwona ruta", „Dwoje skrzypiec", „Wodograj" to typowe przykłady przebojów, dla których inspiracją stał się ukraiński folklor. „Dobrze znam tę muzykę, ale jej nie opracowywuję — powiedział kompozytor. — Interesuje mnie ona i ulegam zawsze jej urokowi podczas pracy. Kiedy coś napiszę, to Sofia zawsze zaśpiewa tak, jak wyobrażam sobie, jak powinno to być wykonane".

Obecnie Sofia nagrywa nowego long-play'a, na którym większość utworów to kompozycje Iwasiuka. Ale śpiewa również piosenki innych kompozytorów — poetycką „Balladę o matce" Jewgienija Martynowa do słów Andrieja Diemientiewa, „Bez granic" mołdawskiego kompozytora Jewgienija Dogi. Są to nawet jej ulubione utwory. Tyle że tandem Iwasiuk—Rotaru wydaje się bezkonkurencyjny. Zbyt dużo już mają wspólnych przebojów. A ile jeszcze ich będą mieli? Oboje są przecież młodzi, zdolni i popularni.

(cp)

Fot. JANUSZ URBAN

Sofia Rotaru na sopockiej estradzie

Władimir Iwasiuk

Dodatkowe zajęcia piosenkarki

Jej portret

piosenka

KASKADA CZEREMOSZU

Muzyka i słowa ukraińskie: W. IWASIUK
Słowa polskie: JANUSZ LASKOWSKI

Srebrne fale Czeremoszu
niosą nasze pieśni w dal,
gdzie kaskady naszych losów —
usiądź razem ze mną.
Słuchaj pieśni Czeremoszu,
niesie radość, gasi żal.
Jak wodospad, nasza młodość
spada kropel tęczą.

REFREN:

Hej, rzeko, zagraj nam,
graj tęczą, graj.
Hej, rzeko, jeszcze raz
swe pieśni daj!

Rozdzwoni swą radość na cały świat
kaskada szczęścia, szczęścia wszystkim brak.

Hej, wiosną zagraj nam,
co tylko chcesz,
i w złotą jesień graj,
nuć dla nas pieśń.

Śpiewnie poniesie, hej, filut-wiatr,
tęczowe melodie na cały świat.

Nasza miłość i muzyka
wodospadem wiecznym jest,
sypie tęczę, dzwoni cicho,
daje chwile szczęścia.

Niby rzeka, losy wikła,
ale zawsze niesie pieśń,
daje radość, słońca promień
naszym młodym sercom.

REFREN:

Hej, rzeko, zagraj nam... itd.

●

Котить хвилі наш Черемош,
А куди — не знає,
Поміж гори в світ широкий
Тече, не вертає.
Ми зустрінемось з тобою
Біля водограю,
І попросим його щиро —
Хай він нам заграє.

Приспів:

Ой, водо-водограй,
Грай, для нас, грай...
Танок свій жвавий
Ти не зупиняй.

За красну пісню на всі голоси
Що хочеш, водограю, попроси.
Струни дає тобі кожна весна,
Дзвінкість дарує їм осінь ясна.
І ми заграєм на струнах твоїх —
Хай розіллють вони радісний сміх.

Подивись, як сіру скелю
Б'є вода іскриста,
Ти зроби мені з тих крапель
Зоряне намисто.
Краще я зберу джерела
Й з них зроблю цимбали,
Щоб, тобі, дівчино мила,
Вони красно грали.

Приспів:

Успіх пісень Володимира вилився в так звану "Івасюкоманію". Твори композитора набули шаленої популярності в Україні і поза її межами. Ноти цих пісень з'являються в чехословацьких, румунських, канадських, польських (особливо після перемоги Софії Ротару з піснею „Водограй" у 1974 році на Сопотському фестивалі естрадної пісні) виданнях;

Польський журнал "Пшиязнь" зі статтею про великий успіх композитора Володимира Івасюка і виконавицю його творів Софію Ротару.

ПІСНІ СИНИХ ГІР

Червона рута

Слова і музика Володимира Івасюка

ПРИСПІВ

СТОРІНКА В КЛІТИНКУ

КІТ І КОСМОС

Хоч як кидай кота, він завжди впаде на чотири лапи. Ця стара істина зацікавила віднедавна американських науковців, що досліджують проблеми перебування людини в космосі. На їхню думку, пізнавши механізм «котячої стабілізації», можна допомогти космонавтам утримувати певне положення свого тіла в умовах невагомості.

«ЧЕРВОНА РУТА» ЗВУЧИТЬ НА КУБІ

Нерейда Наранхо, популярна на Кубі співачка, кілька разів була в СРСР. Тут вона поповнила свій репертуар радянськими естрадними мелодіями, в тому числі піснею українського композитора Володимира Івасюка «Червона рута».

ЗАСЛУЖЕНИЙ ВІДПОЧИНОК

Близько п'ятдесяти років має слониха на ім'я Ахам, що живе нині в ханойському зоопарку. У неї почесний «трудовий стаж»: на лісорозробках щодня транспортувала на 3 — 4 кілометри десятки дерев вагою до шести тонн, а під час війни понад двісті разів перетягувала вантажні автомобілі через ділянки дороги, пошкоджені американськими бомбами, з величезним вантажем на спині перепливала річки. Тепер Ахам на заслуженому відпочинку втішає в'єтнамських дітлахів.

НЕЛЕГКО БУТИ МУЗИКАНТОМ

Навантаження на серце у музикантів таке саме, як у лісорубів, землекопів та інших, хто зайнятий важкою фізичною працею. Цього висновку дійшли науковці з австрійського інституту гігієни праці, дослідивши показники датчиків, прикріплених під час звичайного концерту до тіла двадцяти чотирьох музикантів симфонічного оркестру Віденської філармонії. З'ясувалося, зокрема, що, коли грали один із творів Брамса, частота пульсу у виконавців досягла 130 ударів на хвилину, а це вдвічі перевищує норму.

їх будуть співати радянські і зарубіжні співаки та колективи: росіяни Йосип Кобзон та Едіта П'єха, угорець Янош Коош, болгарин Бісер Кіров, українські “Кобза”, “Жива вода”, “Краяни”, “Світязь”, “Ватра”, “Опришки”, грузинські “Орера”, білоруські “Пісняри”, польські “Скальдови” та “No To Co” та багато інших.

Сторінки різних видань вітчизняної преси з нотами пісень Володі та матеріали про його творчість

Донорська книжечка Володимира Івасюка

ЛИПК
Министерства здравоохранения УССР
Ф. И. О. Івасюк Владимир Михайлович
Адрес ул. Б. Хмельницкого д. 58/6
подпись донора
Гр. крови II (II) второе
Подпись врача
Действительно при предъявлении ПАСПОРТА

ОТМЕТКИ ОБ ЭКСФУЗИЯХ

Дата	Доза	Учреждение, взявшее кровь	Подпись

ОБЛАСНА СТАНЦІЯ ПЕРЕЛИВАННЯ КРОВІ
ДОНОР СССР
ПОДЯКА

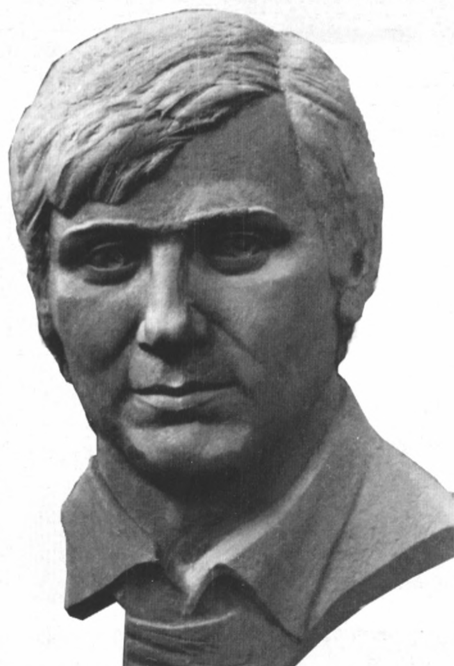
Назарій Яремчук з племінницею Володимира Івасюка — Софійкою 1982 р.

Миїхайло Григорович і Василь Зінкевич, Чернівці 1983 р.

Батьки Володимира з внуками Софією, Володимиром і Михайликом. Чернівці, 1985 р.

Барельєфний портрет В. Івасюка.
Скульптор В. Лесюк (Львів, 1980 р.)

Портрет композитора.
Скульптор І. Салевич (Чернівці, 1987 р.)

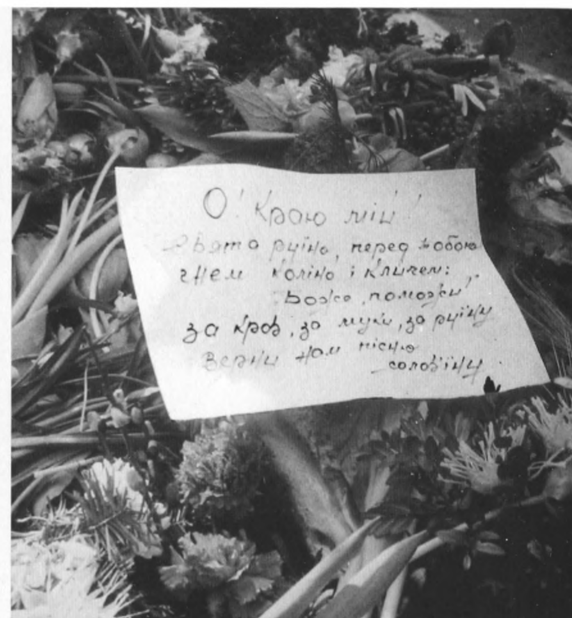
Портрет композитора В. Івасюка.
Скульптор М. Гамаль (Львів, 2000 р.)

Смерть великого композитора глибоко вразила шанувальників його творчості. Прихильники Івасюкового таланту неодноразово намагались увіковічнити образ Володимира. Хтось робив це за допомогою каменю, хтось використовував метал, дерево чи інші матеріали. Важливо одне — у людських серцях пам'ять про Володимира буде жити вічно.

Портрети-медальйони Володимира Івасюка. Скульптор невідомий. (Львів, 1979 р.).

Молодіжний похід на Личаківський цвинтар до могили Володимира Івасюка в 40 річницю його народження. 4.03.1989 р.
Могила В. Івасюка у 1989 р.

Шановн/а,ий/ ____________________

Запрошуемо Вас взяти участь в I обласному конкурсі самодіяльних колективів та окремих виконавців на краще виконання української естрадної пісні "Червона рута", присвяченого пам"яті Володимира Івасюка, який відбудеться в приміщенні гарнізонного Будинку офіцерів II березня 1989 року о 12.00 год.

Заключний концерт переможців конкурсу відбудеться 12 березня о 16.00 год.

Ряд ___7___

Місце 9,10

Оргкомітет.

Запрошення на Чернівецький обласний конкурс української естрадної пісні "Червона рута" 1989 р.

"Не стало двох композиторів — найстаршого Людкевича й наймолодшого Івасюка. Велика Україна, а замінити їх немає ким".

Олесь Гончар

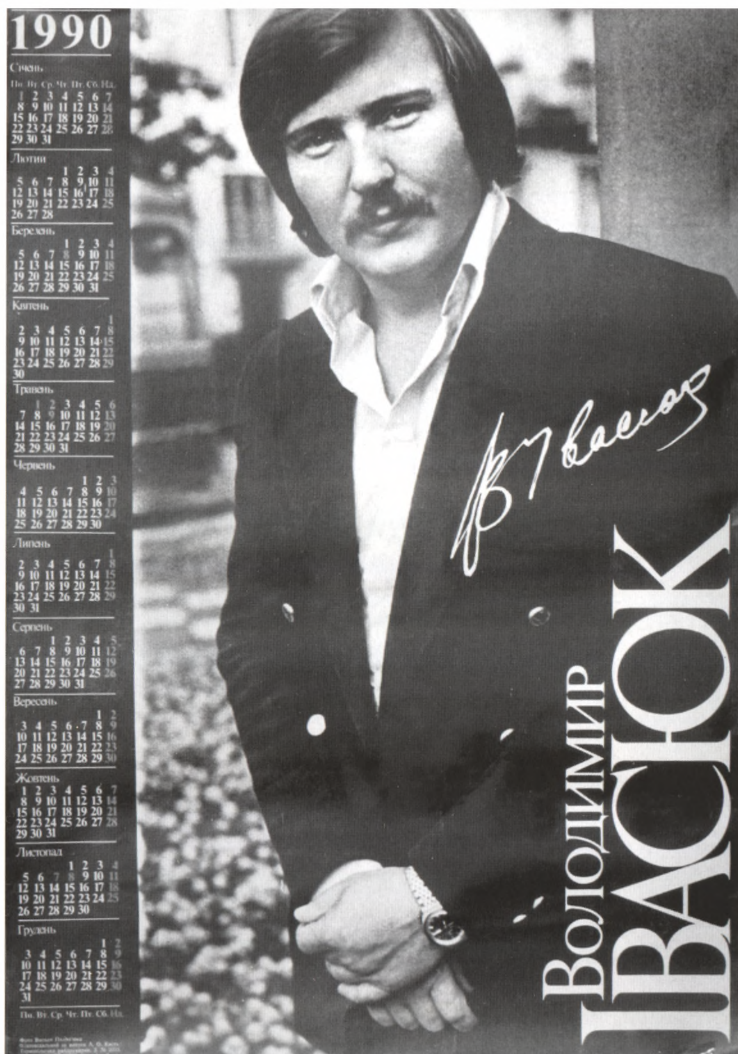

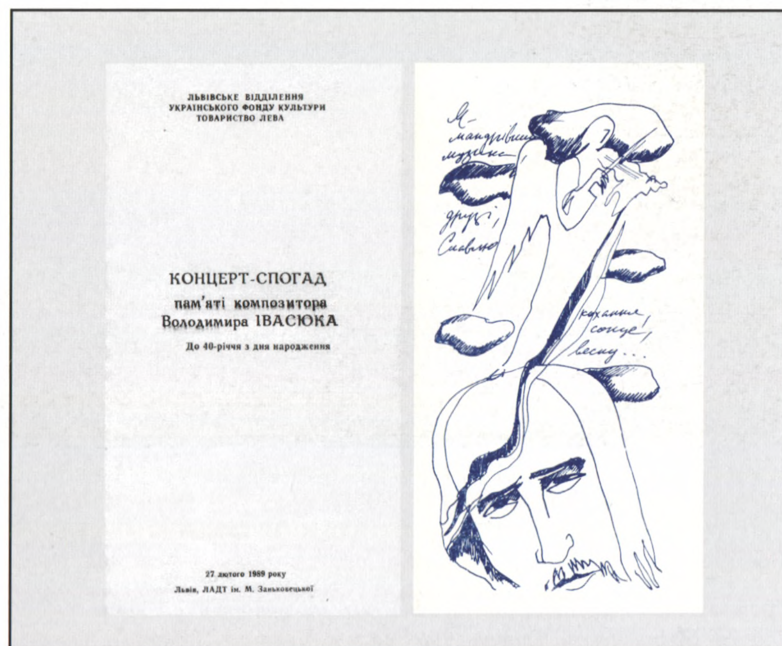
Михайло Григорович Івасюк на вечері вшанування пам'яті сина Влодимира в Івано-Франківську. 1989 р.

Маніфестація львів'ян у 10 річницю похорону Володимира Івасюка 22.05.1989 р.

ЛЬВІВСЬКЕ ВІДДІЛЕННЯ
УКРАЇНСЬКОГО ФОНДУ КУЛЬТУРИ
ТОВАРИСТВО ЛЕВА

КОНЦЕРТ-СПОГАД
пам'яті композитора
Володимира ІВАСЮКА

До 40-річчя з дня народження

27 лютого 1989 року
Львів, ЛАДТ ім. М. Заньковецької

Календар "Володимир Івасюк" фотохудожника В. Пилип'юка на 1990 рікМихайло Івасюк, режисер Сергій Проскурня і Галина Івасюк на могилі Володимира 1980 р.
Програма концерту пам'яті В. Івасюка в 40-річчя композитора у Львові в театрі М. Заньковецької

Родина Володимира Івасюка на могилі композитора з піснярем Олегом Покальчуком. Травень 1989 р.

Могила Володі у всі пори року завжди прибрана свіжими квітам і вінками від чисельних шанувальників його творчості

ЗАПРОШЕННЯ

Шановн/а,ий/ ____________________

Запрошуємо Вас взяти участь в I обласному конкурсі самодіяльних колективів та окремих виконавців на краще виконання української естрадної пісні "Червона рута", присвяченого пам"яті Володимира Івасюка, який відбудеться в приміщенні гарнізонного Будинку офіцерів 11 березня 1989 року о 12.00 год.

Заключний концерт переможців конкурсу відбудеться 12 березня о 16.00 год.

Ряд 7

Місце 9, 10

Оргкомітет.

Запрошення на перший обласний конкурс у Чернівцях "Червона рута" 1989 р.

Родина композитора Івасюка під час проведення в Чернівцях першого пісенного обласного конкурсу "Червона рута" 12.03.1989 р.

Павло Дворський композитор, співак, шанувальник творчості В. Івасюка. 1989 р.

Назарій Яремчук — пісенний побратим В. Івасюка

КІЦМАНСЬКИЙ РАЙОННИЙ КУЛЬТУРНО-СПОРТИВНИЙ КОМПЛЕКС

Пам'яті композитора
Володимира Івасюка
присвячується

ФЕСТИВАЛЬ

„ЧЕРВОНА РУТА"

26 червня–3 липня 1988 року

У ПРОГРАМІ ФЕСТИВАЛЮ:

26 ЧЕРВНЯ

Відкриття експозиції в музеї Дружби народів м. Кіцмань, присвяченої творчості Володимира Івасюка. о 15 годині

Відкриття фестивалю „Червона рута" в районному Будинку культури м. Кіцманя. о 16 годині

Тематичний перегляд документальних кінострічок „Червона рута", „Пісня буде поміж нас". о 19 годині

27 ЧЕРВНЯ — 3 ЛИПНЯ

Зустрічі в трудових колективах району з поетами і композиторами, які працювали з Володимиром Івасюком.

3 ЛИПНЯ

Гала-концерт естрадних колективів Чернівецької філармонії на міському стадіоні. о 18 годині.

На Вас чекають зустрічі з членами Спілки письменників СРСР Михайлом Івасюком, Ростиславом Братунем, Галиною Тарасюк, Марією Матіос; з композиторами Левком Дутківським, Павлом Дворським, Миколою Новицьким.

В фестивалі приймуть участь кращі колективи художньої самодіяльності Буковини, Кубані, Івано-Франківщини.

На стадіоні м. Кіцмань відбудеться гала-концерт естрадних колективів Чернівецької філармонії за участю народного артиста Української РСР, лауреата міжнародних, всесоюзних конкурсів Назарія Яремчука, заслуженої артистки Української РСР Лілії Сандулеси, лауреата республіканського конкурсу ансамблю „Черемош" з участю Лідії та Євгена Ротару.

Під час фестивалю буде організована виставка робіт прикладного мистецтва, для дітей працюватимуть в міському парку культури і відпочинку атракціони, для молоді о 20 годині розпочнеться вечір відпочинку „Пісні рідного краю".

ЗАПРОШУЄМО ВАС НА ФЕСТИВАЛЬ.

ОРГКОМІТЕТ

З 26 червня по 3 липня 1988 р. у м. Кіцмань проводився районний фестиваль “Червона рута”, присвячений пам’яті композитора В. Івасюка.

Виступ Михайла Григоровича Івасюка перед кіцманчанами (ведуча зустрічі — Оксана Савчук)
Сцена районного будинку культури де відбулось відкриття фестивалю

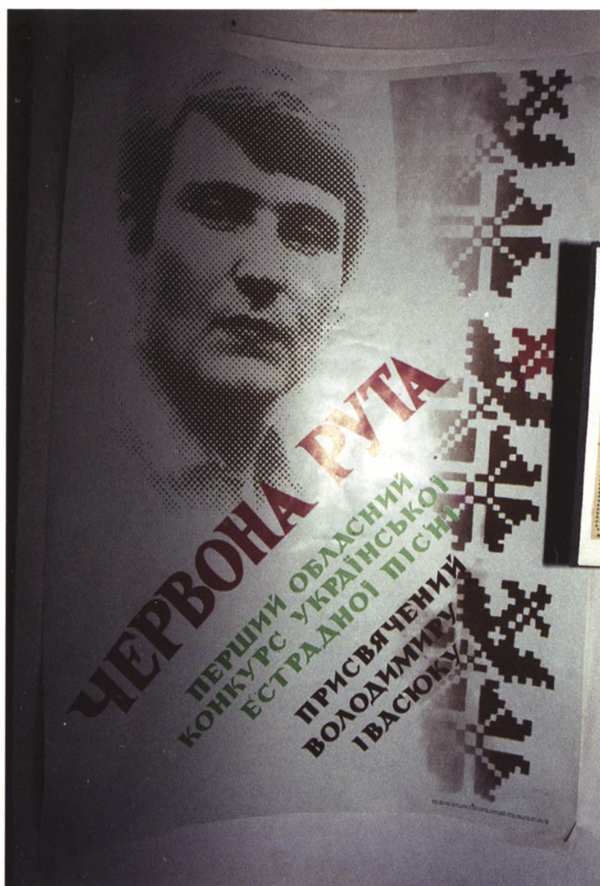

У рамках цього ж фестивалю відбулось також відкриття кімнати творчості Володимира Івасюка в приміщенні музею Дружби народів (тепер Кіцманський філіал обласного краєзнавчого музею)

Сучасний вигляд Кіцманського філіалу обласног краєзнавчого музею і експозиції кімнати творчості Володимира Івасюка

Експонати експозиції: афіша першого обласного конкурсу "Червона рута" в Чернівцях; ваза з монограмою В. Івасюка виготовлена для композитора двоюрідним братом Анатолієм Івасюком; вишиваний рушник "В. Івасюк" виготовлений відомим вишивальником з с. Космача Івано-Франківської обл. Дмитром Пожоджуком

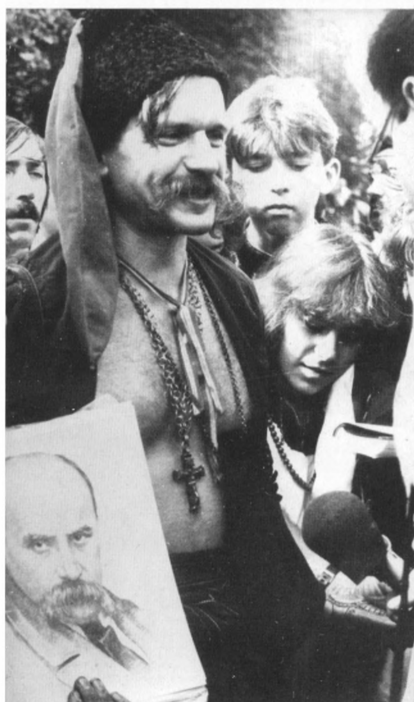
З надією на відродження української пісні, з вірою у те, що вона знову займе належне місце в сучасній вітчизняній і світовій культурі, був проведений 1989 року в Чернівцях перший республіканський фестиваль української сучасної пісні та популярної музики "Червона рута".

На відкритті меморіальної дошки Володимиру Івасюку на будинку в Чернівцях, у якому проживав композитор. Промову виголошує Назарій Яремчук

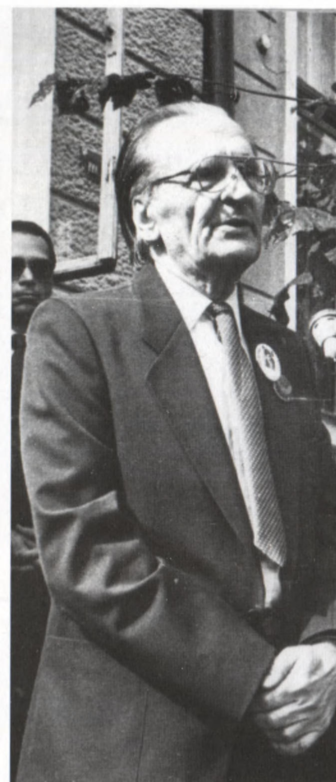
Відкриття республіканського фестивалю української пісні в Чернівцях 19 вересня 1989 р. ►
Юрій Волощак у ролі козака (Львів)

ПАЛКИЙ ПРИВІТ
УЧАСНИКАМ ПЕРШОГО
РЕСПУБЛІКАНСЬКОГО ФЕСТИВАЛЮ
УКРАІНСЬКОІ СУЧАСНОІ ПІСНІ
ТА ПОПУЛЯРНОІ МУЗИКИ
2020
0000
"ЧЕРВОНА РУТА"!

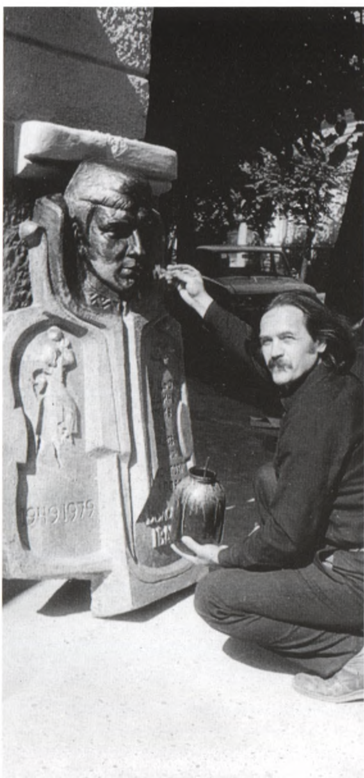

ФЕСТИВАЛЬ ЧЕРВОНА РУТА ЧЕРНІВЦІ

KOBZA
ЧЕРВОНА РУТА '89
ЗЕЛЕНИЙ СВІТ

Його ініціатори — газета “Молодь України” і республіканське радіо при активній підтримці Спілки письменників України впродовж кількох років виношували благородну ідею проведення великого музичного свята, яке сприяло б відродженню і популяризації української пісні у різних її виявах. Фестиваль був покликаний вивести українську естраду із застою, мав стати яскравим національним пісенним святом, оглядом здобутків різноманітних течій, стилів і жанрів, що з’явилися останнім часом в українській сучасній музиці.

Фестиваль “Червона рута” на вулицях і площах Чернівців
Михайло Івасюк з Дмитром Павличком і Анатолієм Матвієнком
Автор меморіальної дошки В. Івасюка — Микола Лисаківський

Найбільшим досягненням фестивалю і новим явищем в українській музиці стала, на думку багатьох, співана поезія, яка у художній формі найяскравіше відбиває громадську тему, якоюсь мірою продовжує традиції співців минулого — кобзарів, лірників, її коріння — у думках та імпровізаціях вертепу.

Значки виготовлені до фестивалю "Червона рута"

Бард Едуард Драч

Серед співаків першу премію одержали Едуард Драч з Черкас і Віктор Морозов зі Львова; другу — Андрій Панчишин (Львів) та Марічка Бурмака з Харкова.

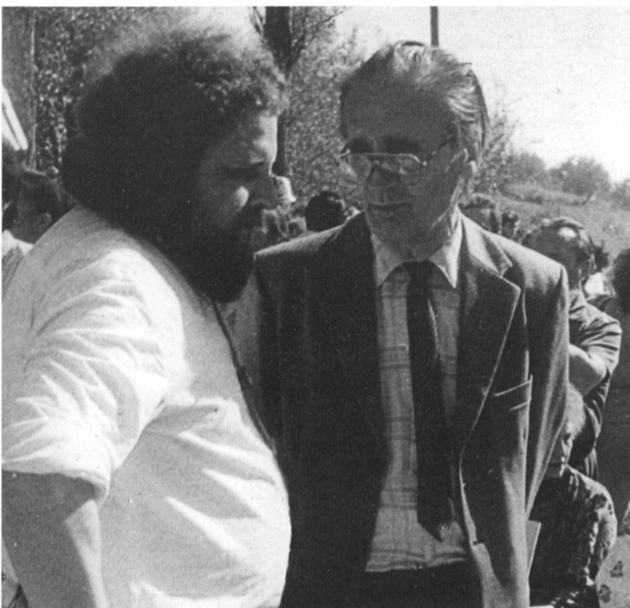

66

Михайло Івасюк з режисером Сергієм Архипчуком на конкурсі авторської пісні фестивалю "Червона рута"

фольклорне свято на площі міста;

блокування міліцією вулиць міста

Події з фестивалю "Червона рута":

конкурс авторської пісні;

відкриття меморіальної дошки В. Івасюку;

хор "Вірли" (Львів);

◄ *гості фестивалю — Любомир Криса (Львів), Марія Процев'ят керівник хору "Вірли", письменник Валерій Шевчук (Київ) з донькою Євгенією, академік Корнелій Товстюк (Чернівці);*

Пролетарі всіх країн, єднайтеся!

Червона рута

Вісник фестивалю

П'ятниця, 22 вересня 1989 р. № 4

На перехресті думок

Глядач після концерту:

— Про що зараз думаєте?
— Дуже багато сірих виступів, яким далеко до рівня сучасних вимог.
— Ви ще прийдете на концертні майданчики?
— Якщо буде така можливість, то неодмінно. Але робота — самі розумієте.
— Що негативного побачили в організації?
— Надто скромне оформлення. Мало квітів. Очам немає на чому зупинитися.

Продавець у кіоску «Соки-води»

— Що подумали, дізнавшись про проведення фестивалю?
— Що зробимо план.
— Якщо б брали участь у фестивалі, яку пісню заспівали б?
— Звичайно, «Червону руту»!
— Що найчастіше купляють?
— Хоча асортимент багатий — відбирають усе до крихітки.

Прибиральниця у парку

— На святі пісні багато людей, що служать культурі. Чи ви помітили це?
— Повно сміття. Газети валяються на доріжках. Ходять різні патлаті, та ще й кидають окурки під ноги. Урни нема, чи що? До культури їм ще далеко.
— А ви робите зауваження їм?
— Та вони тільки пискувати вміють.
— Для більшості учасників та гостей день закриття фестивалю буде сумним. А для вас?
— Та скоріше б він вже закрився...

Нас критикують

— Слабо працюєте, товаришочки,— з такими словами заходять до прес-центру акредитовані на фестивалі журналісти. Ось коротка розповідь одного з з них.

Уже на другий день фестивалю я чудово знав центграфії нікого. Хтось підказав точну адресу — Будинок політосвіти. Через півтори години після початку засідання, нарешті, на нього потрапив. І таких, як я, було чимало.

Ваша газета не відзна...

Пролетарі всіх країн, єднайтеся!

Червона рута

Вісник фестивалю

Неділя, 24 вересня 1989 р. № 6

ВіТАЄМО!

ЖЮРІ НАЗВАЛО ЛАУРЕАТІВ «ЧЕРВОНОЇ РУТИ»

ГРАН-ПРІ

Василь Жданкін (м. Львів).

ГОЛОВНІ ВІДЗНАКИ

Солісти і ансамблі поп-музики

Першої премії не присуджено.

Друга: Тарас Курчик (Львівська обл.), Андрій Миколайчук (Черкаська обл.), «Млин».

Третя: «Мальви» (Львів), Павло Дворський (Чернівці), «Заграва» (Івано-Франківська обл.).

Нагороджені дипломами: Галина і Леся Тельнюк (Київ), Олександр Гаркавий (Луцьк), Марина Музика — Беджанова (Оренбург), «Аванс» (Запоріжжя), «Край» (Закарпатська обл.), «Еней» (Ровенська обл.), Віталій Свирид (Київ), В. Грицишин (Дніпропетровська обл.).

РОК-АНСАМБЛІ

Перше місце: «Сестричка Віка» (Львів).

Другі місця: «Кому вниз» (Київ), «Брати Гадюкіни» (Львів).

Треті місця: «Зимовий сад» (Київ), «НЗ» (Луцьк).

Дипломами нагороджені: Юрко Товстоган (Київ), «Кафедра зеленої музики» (Дніпропетровськ), «Перон» (Київ), «Рок-ціп-клуня-бенд» (Київська обл.), «ВВ» (Київ), «Гуцули» (Косів), група Євгена Масловича (Донецьк).

СПІВЦІ

Перше місце. Едуард Драч (Черкаси), Віктор Морозов (Львів).

Друге місце. Андрій Панчишин (Львів), Марія Бурлака (Харків).

Дипломами нагороджені: Володимир Давидов (Кіровоградська обл.), Олег Покальчук (Луцьк), Іван Сітарський (Львівська обл.), Леся Улична і Леся Горова (Львів), Ігор Кравчук (Чернівці), Володимир Кіндратишин (Івано - Франківськ), Андрій Чернюк (Київ), Станіслав Щербатих (Івано - Франківськ), Іван Козаченко (Київ), Кость Павляк (Черкаси), Василь Чінч (ЧССР), Олесь Доля (Львів), «Рутенія» (Київ), Тарас Чубай (Львів).

ПІСНІ-ЛАУРЕАТИ

«Пролетіло літо» муз. О. Мельника, сл. О. Мозенцевої.

«Мольба» муз. Г. Гавриленка, сл. Д. Павличка.

«Я буду жити» муз. В. Грицишина, сл. І. Франка.

ДО ЗУСТРІЧІ, ФЕСТИВАЛЬ

Барвистим водограєм подій одспівує сьогодні останні акорди наш фестиваль. І передовсім хочеться осягнути безпристрасним поглядом його результати. Ні, не стільки перелічити вдалі й невдалі концерти, перерахувати нові імена майбутніх зірок. Нехай цим займуться спеціалісти, струсивши з себе пил емоцій.

Зараз мовимо про те, що «Червона рута» стала помітною подією в нашому культурному житті. І не тільки. Фестиваль допоміг піднятися над суєтою буднів, оцінити реальний стан національної музики, пісні, увиразнити перспективу розвою.

ВІДРОДЖЕННЯ ЧИ РЕАНІМАЦІЯ?

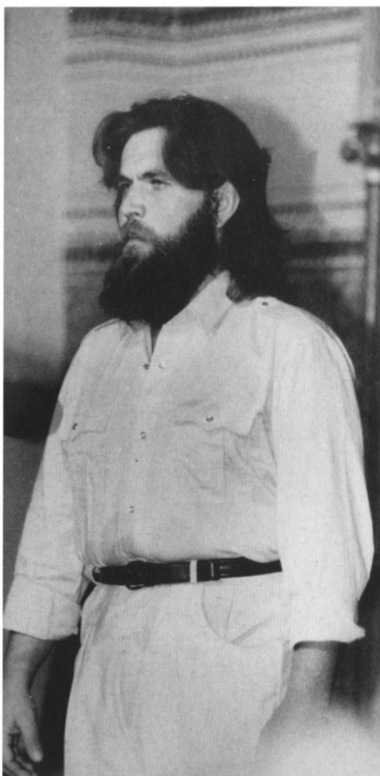
Рок довго вважався невластивим українській культурі. Деякі з груп пішли легким шляхом: просто пе... назвати відкриттям. В жанрі співаної поезії з'явилися нові імена. Це — Василь Жданкін, Едуард Драч,

Впродовж фестивалю щодня виходила газета "Червона рута". Вісник фестивалю. Всього вийшло у світ шість номерів газети. В рамках фестивалю проводились, крім пісенних конкурсів — вернісажі, творчі вечори, засідання дискусійного клубу "Народна міфотворчість та сучасна культура", ярмарок народних робіт народних майстрів і виступи фольклорних колективів.

Василь Жданкін

Марійка Бурмака

На фестиваль у Чернівці прибули сотні виконавців, зокрема: 49 вокально-інструментальних ансамблів, 36 солістів поп-музики, 30 рок-груп, 48 бардів як з України, так і з інших республік Союзу, загалом — понад 500 виконавців, а ще 10 солістів та ансамблів зі США, Аргентини, Канади, Австрії, Польщі, Чехословаччини, Югославії, плюс понад 20 митців з Оренбурга, Москви, Прибалтики, Мурманська, Ленінграда, Тюмені.

Чиновники різних рангів, що "опікувались" культурою, не одразу помітили сміливі на той час особливості фестивалю, закладені його організаторами: перше — він планувався бути лише україномовним, друге — в ньому мали значитися не лише представники поп-музики, а й рок-музики та авторської пісні, яких, як вважалось у верховнім ешелоні культурницьких діячів, просто не існувало в Україні. Схаменулися, коли до Чернівців, де розквітнув талант композитора Володимира Івасюка, почали прибувати не лише учасники фестивалю, а й численні — часом не заплановані! — гості, переважно з жовто-блакитними прапорами, коли фестиваль став оглядом не лише ліричної, а й громадської, навіть політичної україномовної пісні.

Лілія Кобільник

Віктор Морозов

Олег Покальчук

Неодноразові зміни рішень, дат, місць, про які було домовлено раніше, нові заборони та вилучення з програми паралізовували підготовку фестивалю, створювали критичну ситуацію, загрожували зривом "Червоної рути". Внаслідок цього неможливо було друкувати рекламу фестивалю, оголосити програму концертів, продавати квитки, порушувались міжнародні угоди, які уклав оргкомітет і "Супутник", а також завдавались матеріальні збитки. Створювалось враження, що декому хотілося провести фестиваль за зачиненими дверима звести важливий республіканський мистецький захід до звичного огляду художньої творчості обласного масштабу.

Закриття фестивалю, яке відбувалося 24 вересня, владі таки вдалося зірвати. Всі запрошення були передані у райони через райкоми компартії, тож місця зайняли "потрібні люди" з більшовицькими прапорами. Ватру яку запалили 17 вересня — у день відкриття, й передачу вогню учасникам фестивалю вже довелося проводити під мелодії радянських пісень на кшталт "Марш коммунистических бригад", бо служба стадіону вимкнула трансляцію подій і ввімкнула ті записи, які потребувала влада...

Однією з найцікавіших подій став на фестивалі концерт "До вогню і води батьківщини" — за участю зарубіжних українців.

Блискуче на ньому виступила Любка Білаш і група “Соловей” з Канади, а коли Віктор Ліщина, соліст групи, виконував “Посвяту Володимирові Івасюку” — запалали тисячі свічок. З виступу Юліана Китастого — бандуриста з Австралії — більшість присутніх чи не вперше дізналися про голодомор на Україні 1933 року.

ОТЖЕ ОГОЛОШЕНО
ПЕРЕМОЖЦІВ ЗМАГАНЬ!

— Володарка нагороди Міністерства культури України за краще виконання пісні Володимира Івасюка — **Оксана САВЧУК.**

— Володарка призу Музичного товариства України за кращу обробку української народної пісні — **Наталя БОНДАРЕНКО.**

Пісні-переможці:

— **«Пролетіло літо»** (О. Мельник—О. Мезенцева)

— **«Мольба»** (Г. Гавриленко—Д. Павличко)

— **«Я буду жити»** (В. Грицишин—І. Франко)

Марія БУРМАКА, Андрій ПАНЧИШИН, Віктор МОРОЗОВ, Едуард ДРАЧ, рок-групи «НЗ», «Зимовий сад», «Брати Гадюкіни», «Кому вниз», рок-солістка Віка, ансамблі: «Заграва», «Мальви», «Млин», співці: Павло ДВОРСЬКИЙ, Андрій МИКОЛАЙЧУК, Тарас КУРЧИК.

ВОЛОДАР ВЕЛИКОГО ПРИЗУ
ВАСИЛЬ ЖДАНКІН!!!

ПЕРШИЙ РЕСПУБЛІКАНСЬКИЙ ФЕСТИВАЛЬ УКРАЇНСЬКОЇ СУЧАСНОЇ ПІСНІ ТА ПОПУЛЯРНОЇ МУЗИКИ

ПРОГРАМА

Хор Товариства Лева — "Вірли" на відкритті меморіальної дошки В. Івасюку в Чернівцях
Фольклорне свято під будинком в якому проживав В. Івасюк

Кордони фестивалю “Червоної рути” сягали і міста Кіцмань — батьківщини Володимира Івасюка. Відомі співаки і колективи радо приймали участь у концертних програмах і зустрічах з земляками композитора освячених його світлою пам’яттю.

Вокальний квартет “Явір” (Київ) на сцені кіцманського будинку культури

Фестиваль вже в минулому. Він став надбанням історії. Стираються враження, забуваються подробиці — стрімкий темп життя, його мінливий лик, немов завісою, відділяє нас від дивовижної події, ім'я якій перша — "Червона рута".

Родина Володимира Івасюка з друзями і учасниками фестивалю під меморіальною дошкою композитора

Освячення пам'ятника (скульптори М. Посікіра, Л. Яремчук, архітектор М. Федик) на могилі В. Івасюка. 17.04.1990 р.

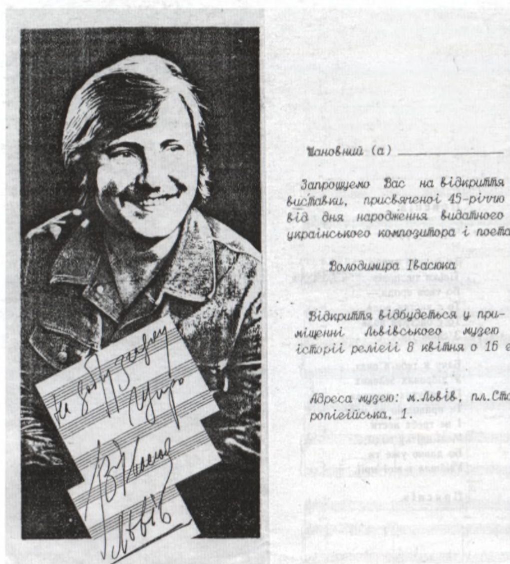

Мітинг біля могили В. Івасюка на Личаківському цвинтарі у Львові в день освячення пам'ятника. Промову виголошує поет Ростислав Братунь. 17.04.1990 р.

Вечір памяті В. Івасюка в будинку культури ім. Кузнєцова (тепер палац ім. Г. Хоткевича) 5.04.1990 р. На сцені естрадний колектив "Мальви"

Шановний (а) ______________

Запрошуємо Вас на відкриття виставки, присвяченої 45-річчю від дня народження видатного українського композитора і поета

Володимира Івасюка

Відкриття відбудеться у приміщенні Львівського музею історії релігії 8 квітня о 16 г

Адреса музею: м.Львів, пл.Ставропігійська, 1.

Відкриття виставки, присвяченої В. Івасюку в Львівському музеї історії релігії. 8.04.1994 р.

Патріарх УАПЦ Мстислав Скрипник (США) на могилі В. Івасюка. 29.10.1990 р.

Відкриття й освячення меморіальної дошки В. Івасюку у Львові на будинку, в якому він проживав з 1973 по 1979 рр. 6.08.1991 р.

Промовляють: поет Ростислав Братунь;

Поет Ігор Калинець;

Викладач Лєшек Мазепа;

Поет Богдан Стельмах

Творчий колектив митців, авторів пам'ятників і меморіальної дошки В. Івасюку: Л. Яремчук, М. Посікіра, М. Федик з Михайлом Івасюком 6.08. 1991 р.

Монтаж меморіальнї дошки 2.08.1991 р.

Урочистості біля меморіальної дошки Володимира Івасюка

Панахида на могилі В. Івасюка в день його 45-ї річниці від дня народження.
Концерт до 45-ї річниці від дня народження В. Івасюка у театрі ім. М. Заньковецької

Концерти, присвячені творчості В. Івасюка в Перемишлі (Польща) і Сіднеї (Австралія)

24 квітня 1979 року за телефонним викликом Володимир Івасюк пішов з дому й більше не повернувся...

Мріяв про український мюзикл та оперу — як синтез традицій і новаторства. Шукав свій стиль в інструментальній музиці, знову ж таки з опорою на народні джерела, але без цитування.

Працював над партитурою кантати "Чуття єдиної родини", замовленої Міністерством культури України на слова Павла Тичини та Максима Рильського, творив пісню для Ірини Вільде на слова львівського поета Василя Мартинова, писав романси, працював над історичною оперою "Дарина" (оригінальний твір із 30 пісень-арій, розрахованих на голос Софії Ротару), планував одружитися та вступити у Спілку композиторів... Були у нього і заготовки до творів О. Прокофьєва та О. Блока. З усього того скарбу вціліла тільки частина кантати — "Зустрічайте мене" на слова Р. Братуня та лібрето на вірші П. Тичини і М. Рильського. Решта заготовок творів безслідно пропали, бо знайдений після смерті Володимира портфель виявився порожнім.

Освячення хреста на символічному місці загибелі Володимира Івасюка в селищі Брюховичі поблизу Львова 22.05.1994 р.

Личаківський цвинтар у Львові біля могили В. Івасюка. Останні відвідини могили сина Михайлом Івасюком 17.12.1994 р.

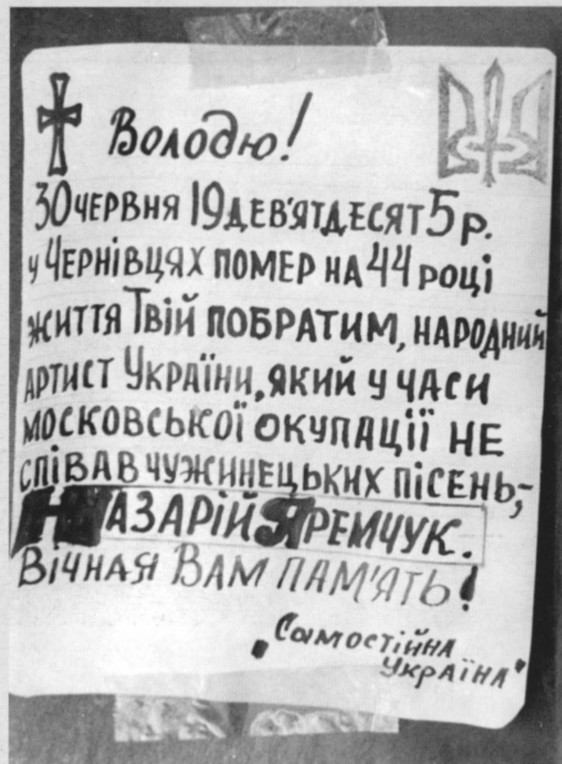

Вшанування пам'яті митця працівниками музею В. Івасюка разом із друзями та сучасниками Володимира 15.05.1996 р.

Вечір присвячений спогадам і творчості Володимира Івасюка у львівському університеті перед студентами вузу 17.12.1996 р. Сестра Володимира — Галина і друзі композитора Р. Кудлик, Л. Козак, М. Кінасевич, Н. Самотос

Володю!

30 червня 19 дев'ятдесят 5 р.
у Чернівцях помер на 44 році
життя Твій побратим, народний
артист України, який у часи
московської окупації не
співав чужинецьких пісень, –
Назарій Яремчук.
Вічная Вам пам'ять!

„Самостійна
Україна"

Записка залишена на могилі Володимира Івасюка у день смерті Назарія Яремчука

Похорон Назарія Яремчука у Чернівцях 2.07.1995 р.

Чужої Долі Назарій Яремчук не жадав. Хоча його власна доля не була до нього ласкавою, розгойдала на зоряних вервечках — і випустила його молоду душу у синє небо до брата "по долі і по крові" — до Володимира Івасюка.

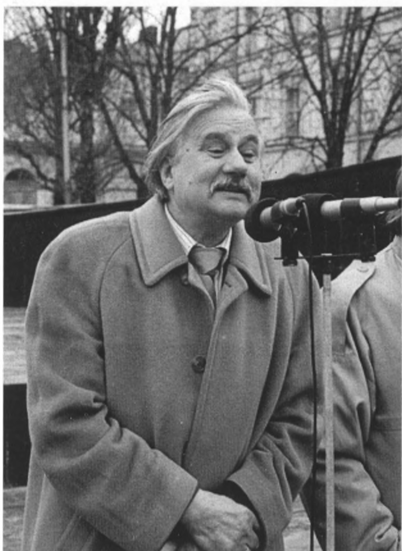
Микола Жулинський

Концерт-реквієм у Львові до 40-го дня смерті Назарія Яремчука. На сцені народний арист України Василь Зінкевич. 9.08.1995 р.

Навесні, в унісон гірським потокам, якось особливо голосно лунають Його пісні. Він повертається зі спогадів і легенд, молодий, усміхнений. Його згадують численні шанувальники, друзі. На відміну від зірок сучасної естради, Володя Івасюк ходив без охорони і його можна було багато кому зупинити і запросити на каву. Разом з тим, його високу професійність шанували скрізь. Диригент естрадно-симфонічного оркестру Центрального радіо і телебачення у Москві Юрій Силантьєв ще у ті часи, звертаючись до Володі, з повагою називав його “пан Івасюк”. Кликали працювати до Москви — відмовився. Замислився хіба над пропозицією переїхати до Києва, ближче до естрадно-симфонічного оркестру Українського телебачення і радіо.

Віче у Львові присвячене річниці народження Володимира Івасюка. 20.04.1997 р. З промовами виступили поети Роман Кудлик і Ігор Калинець

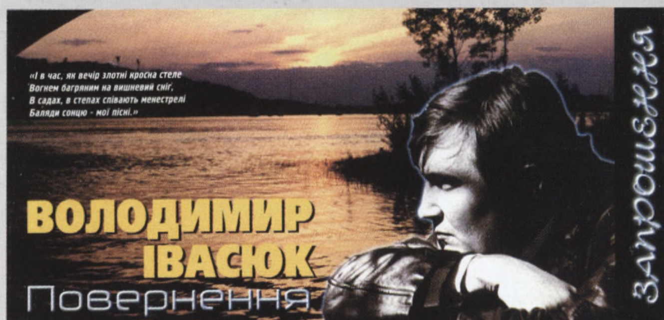

Мама Володимира Івасюка — Софія Іванівна з онуками Михайликом та Володимиром. 1997 р.

Урочисте засідання колективу Чернівецького університету з нагоди 80-річчя Михайла Івасюка

Відкриття кімнати-музею Михайла Івасюка в музеї Івасюків у Чернівцях. 24.11.1997 р.

1998 року відбувся концерт «Володимир Івасюк. Повернення». Метою цього проекту було сучасне осмислення творчості Володимира Івасюка через виконання як добре відомих, так і раніше неопублікованих (тобто, абсолютно невідомих) пісень. Все це, реалізоване через серця найталановитіших виконавців тогочасної української сцени (Тараса Петриненка, Олександра Тищенка, Марійки Бурмаки, Таїсії Повалій, Ані Лорак, Анатолія Матвійчука, гуртів „ВВ", „Кому вниз", „Табула Раса" та ін.), повинно було привернути увагу найширшої слухацької аудиторії та дати новий поштовх інтересу до найвизначнішої постаті української музичної культури.

"...Справді мистецьким став концерт з Твоїх пісень торік навесні у Києві, в палаці Україна. Задум був такий, що пісні Твої не минулися, що творча молодість тих, хто зійшов після Тебе на небосхил української естрадної культури, відсвічують променями Твоїх пісень. Так воно й було..."

Богдан Стельмах *"Ми друзі, земні й небесні..." Молода Галичина, 4.03.1999 р.*

Палац "Україна" 29.05.1998 р., на сцені:

народна артистка України Ані Лорак;

музиканти В. Морозов і К. Стеценко;

учасники концерту

народний артист України Василь Зінкевич;

◄ *лауреати Національної премії ім. Т. Г. Шевченка гурт "Пікардійська терція";*

УКАЗОМ
Президента України

від 2 березня 1994 року присуджено Державну премію України імені Т. Шевченка

ІВАСЮКУ Володимирові Михайловичу,

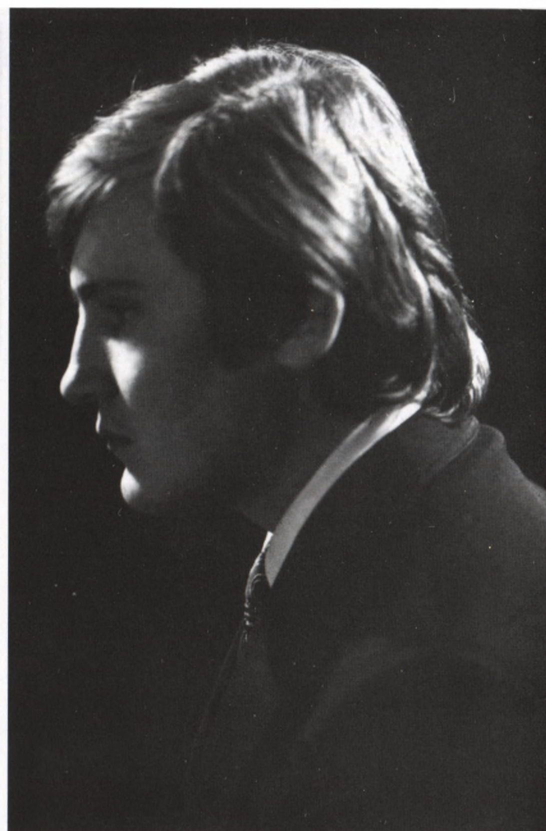
композиторові (посмертно),

— за видатний внесок у розвиток українського національного музичного мистецтва.

Голова Комітету по Державних преміях України імені Т. Шевченка
академік О. ГОНЧАР

Вчений секретар Комітету по Державних преміях України імені Т. Шевченка
... ОЛЕКСАНДРЕНКО

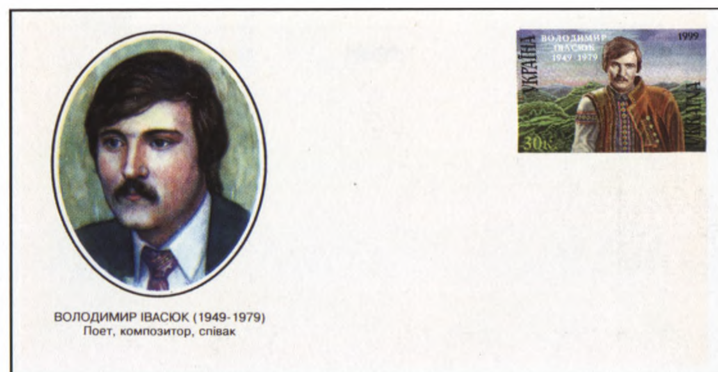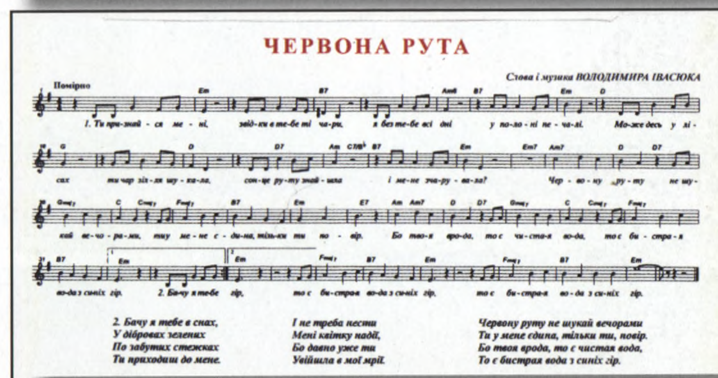

2 березня 1994 року Президент України Леонід Кравчук (за поданням правління Львівського міського Клубу творчої молоді ім. В. Івасюка) підписує Указ про присудження Володимиру Михайловичу Івасюку (посмертно) Державної національної премії України ім. Т. Г. Шевченка в галузі музики — за видатний внесок у розвиток українського національного музичного мистецтва. Другою нагородою був орден святого Миколая-Чудотворця "За примноження добра на землі".

Орден святого Миколая-Чудотворця з написом “За примноження добра на землі”

До 50-річного ювілею Володимира Івасюка Укрпоштою було випущено поштову марку і конверт

Наша гордість, наш біль невигойний

У ці дні, коли йому могло б виповнитися п’ятдесят років, знову і знову вертаюся до його пісень, вслухаюся в його м’який, проникливий голос, намагаюся відгадати, про що вони гомонять удвох, залишившись наодинці — Митець і фортепіано, перечитую щирі, схвильовані рядки його поезій і мимоволі думаю: який же красивий і мудрий був цей закоханий у музику юнак, який неоцінимий скарб залишив він нам у спадок, як багато зробив він для нашого сьогодення, і як, зрештою, мало зробили ми усі і для нього, і, головним чином, для тої святої справи, якій він самозречено віддав усе своє коротке, многотрудне життя...

...Володимир Івасюк був глибокоосвіченим музикан-том, професіоналом у найвищому значенні цього слова, а насамперед вірним сином свого народу. Він завше з нами як наша національна гордість, наш мистецький паспорт перед світом. Відшумлять, минуться усілякі моди і наслідування, а створене ним залишиться, бо це — вічне.

Доцент Чернівецького Національного університету
ім. Ю. Федьковича
Анатолій Добрянський

Доля пісень Володимира Івасюка — видатного українського композитора і поета, одного із основоположників української естрадної музики (автора ста семи пісень, п'ятдесяти трьох інструментальних творів, музики до кількох спектаклів), життя якого стало легендою, а ім'я — синонімом геніальної творчості, — легка та крилата. Його творіння співають мільйони, а "Червона рута" стала еталоном Пісні для кожного пісенного майстра в нашій країні...

Вшанування 50-річчя Володимира Івасюка в Чернівецькому університеті ім. Ю. Федьковича

Святкування 50-річчя Володимира Івасюка в Чернівцях, у драматичному театрі ім. О. Кобилянської. 3.03.1999 р.
Звукорежисер чернівецького телебачення Василь Стріхович
Ведучі концерту: Ліда Вовкун і Василь Ілащук Виступ сестри Оксани Івасюк

Відкриття меморіальної дошки В. Івасюку на будинку в м. Кіцмані, де народився композитор. 4.03.1999 р.

Виступ двоюрідного брата Володимира, Анатолія Івасюка

Привітальне слово на відкритті дитячої школи мистецтв ім. В. Івасюка у смт Брошневі-Осада Івано-Франківської обл. Галини Івасюк

Загальний вигляд дитячої школи мистецтв ім. В. Івасюка в смт Брошневі-Осада

Учасники XVII обласного дитячого конкурсу-фестивалю української естрадної пісні "Водограй"

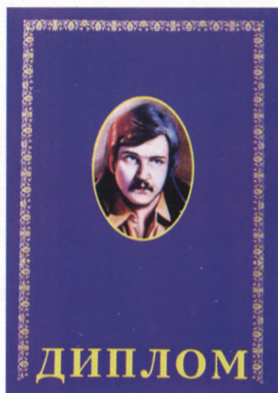

Композиція "В. Івасюк" на фасаді школи в смт Брошневі-Осада

Заняття в класі сольфеджіо.

ГРАМОТА
Управління культури Івано-Франківської облдержадміністрації
Рожнятівська райдержадміністрація
НАГОРОДЖУЄТЬСЯ
учасник обласного фестивалю естрадної пісні присвяченого
Володимиру ІВАСЮКУ
ГОЛОВА ЖУРІ

Потрет В. Івасюка виконаний невідомим гуцульським художником і подарований дитячій музичній школі в смт Брошневі

"Школа — наче писанка", — так мовилося на урочистостях з нагоди відкриття школи, в грудні 2000 року. Школа велика, світла — на 250 учнів, з багатьма класами, хореографічною та актовою залами і навіть музеєм Володимира Івасюка. Його світлим ім'ям і назвали брошнівці мистецьку школу для своїх дітей. Вже сім разів тут відбувався обласний дитячий конкурс-фестиваль української естрадної пісні "Водограй".

Музей Володимира Івасюка в дитячій школі мистецтв в смт Брошневі-Осада Івано-Франківської обл.

11.03.1999 р. у львівській спеціалізованій школі (для сліпих) відбувся вечір "Пісня буде поміж нас", присвячений творчості В. Івасюка

Галина Івасюк-Криса з подружжям професора Л. Мазепи, викладача Володимира Івасюка. Львів, 1999 р.

Вшанування пам'яті композитора у Дрогобицькому педінституті 20.05.1999 р. Почесними гостями вечора були сестра митця Галина Івасюк та Неоніла Братунь

Галина Івасюк серед учасників і виконавців концерту-пам'яті Володимира Івасюка у Львівській консерваторії

Меморіальний музей Володимира Івасюка у Чернівцях

17 лютого 1993 р. в газеті "Чернівці" було опубліковано звернення інтелігенції міста до керівників краю про відкриття меморіального музею Володимира Івасюка у Чернівцях. І вже 26 лютого було підписано постанову тодішнім Представником Президента України в Чернівецькій області Іваном Гнатишиним. Було вирішено розташувати музей у помешканні письменника Михайла Івасюка, де Володимир Івасюк проживав з червня 1971 по серпень 1972 р., переїхавши згодом до Львова. Проте аж до своєї передчасної трагічної загибелі він не забував батьківський дім. Саме тут він відсвяткував останній, 30-й день народження. А свої почуття залишив у прекрасній "Баладі про отчий дім" на слова незабутнього Ростислава Братуня.

Вулиця Маяковського, на якій стоїть будинок під № 40, а тепер музей Володимира Івасюка, була улюбленим місцем прогулянок композитора. Саме на цій вулиці часто можна було його зустріти з батьками чи сестрами і саме тут він зробив багато фотографій, що увійшли в сімейний архів. Гордістю сім'ї Івасюків був будинок-садиба художника-родича Миколи Івасюка, яка на початку вулиці. У вересні 1989 року тут, на цій вулиці, під час відкриття меморіальної дошки Володимиру Івасюку, чи не вперше у Чернівцях, було піднято національний синьо-жовтий прапор, що став провісником нашої державної незалежності.

Кімната, робочий кабінет Володимира Івасюка. Центральне місце експозиції займає давній австрійський рояль, за яким митцем було створено кілька десятків пісень

Кімната батьків. У цій кімнаті Михайло і Софія Івасюки прожили з 1971 по лютий 1995 років, їхній шлюб тривав майже 48 років в злагоді й взаєморозумінні

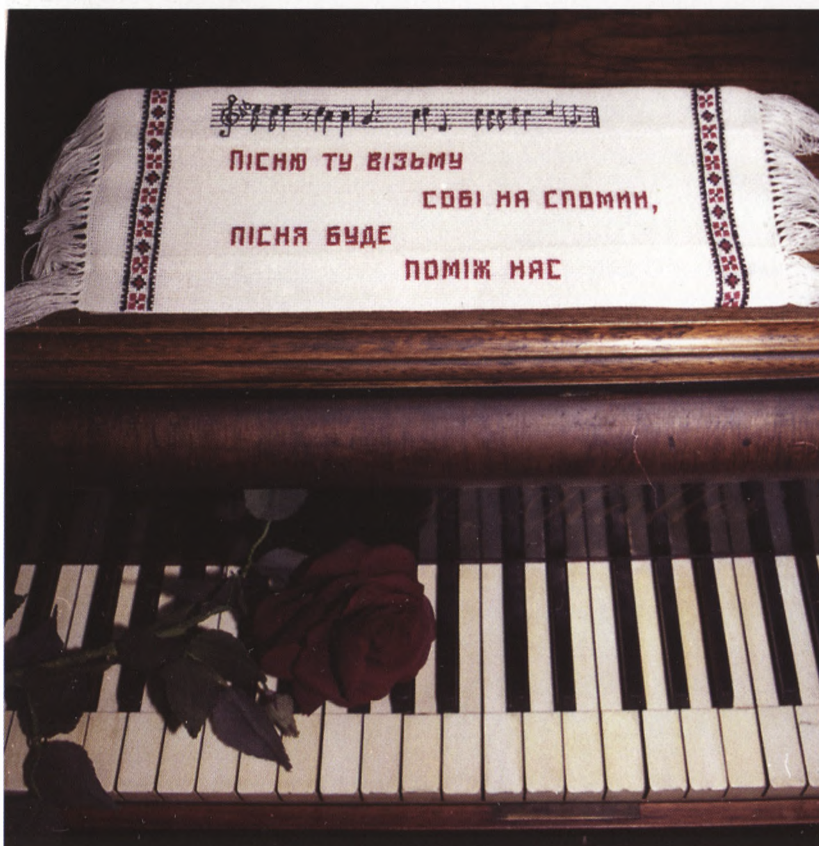

Експозиція кімнати "Спогад, що не поверне" — огляд життя й творчості Володимира Івасюка. Тут багато фотографій, документів, листів, особистих речей

Президент України Віктор Ющенко за роялем композитора, з сестрою Оксаною та племінником Михайликом в музеї. 27.09.2003 р.

Фрагменти експозиції музею

Афіша та ескіз сцени з вистави "Прапороносці" О. Гончара поставленої в театрі ім. М. Заньковецької у Львові

Ікона Богоматері-Троєручиці (XVIII ст.), подарована Президентом України Віктором Ющенком музею Володимира Івасюка

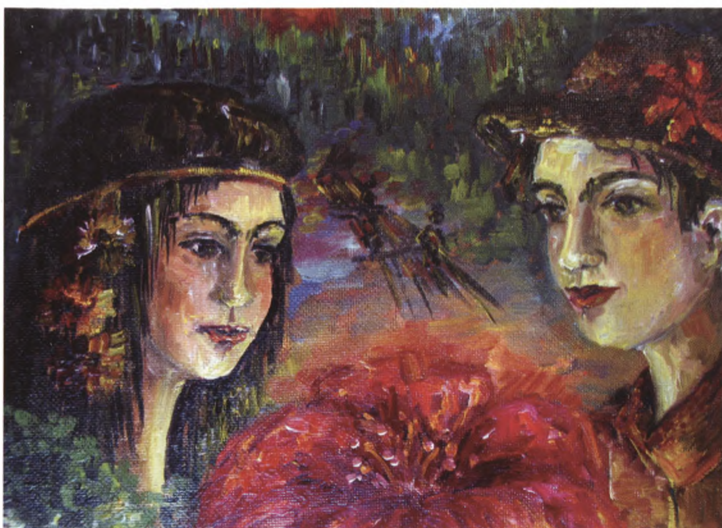

Віче у Львові, присвячене пам'яті Володимира Івасюка. 25.04.1999 р.

Живописне панно-триптих "Червона рута" та його автор — художник Микола Горда

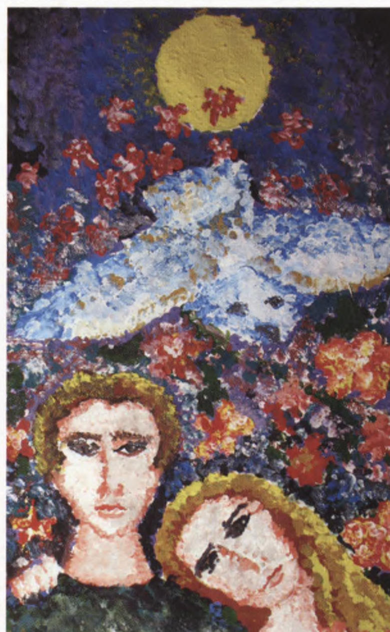

З метою популяризації імені композитора музей Володимира Івасюка проводить чимало цікавих заходів. У березні 1999 р. в Києві був проведений конкурс на кращу ілюстрацію серед школярів до пісень Володимира Івасюка.

Журі конкурсу: Левко Дутківський, Олександр Злотник, Галина Івасюк, Юрій Рибчинський

Ілюстрації до пісень Володимира Івасюка представлені на конкурс дітьми з Буковини

Концерт-реквієм присвячений 50-річчю Володимира Івасюка в Національному палаці "Україна" в Києві, 10.11.1999 р.

Виступи співаків: народного артиста України Василя Зінкевича, народного артиста України Віктора Шпортька, заслуженої артистки України Ольги Сумської
Родина композитора з друзями в палаці

"Шановна Софіє Іванівно!
Ми пам'ятаємо, шануємо й будем шанувати
Вашого сина. Ми вдячні Вам за нього!
Многая Вам і Вашій родині літа!"

В останні роки життя, проживаючи у Львові, мама Володимира Івасюка анонімно отримувала весняні квіти і привітальні листівки. Невідомі шанувальники творчості Володі, перед будинком з меморіальною дошкою композитора, посадили рідкісне дерево — магнолію.

Від усієї душі щиро вітаю всіх працівників меморіального музею імені Володимира Івасюка з його 10-річним ювілеєм. Володимир Івасюк назавжди залишив світлу пам'ять про себе у мільйонах сердець українців, він завжди поряд зі мною — у моїй душі, у моєму серці, в моїх думках — він продовжує жити у моїх піснях. Володимир у музиці був і залишається для мене головним камертоном та творчим натхненням, моїм головним вчителем, я не можу розлучитися з жодною із пісень написаних для мене і вони ніколи не зникнуть з мого репертуару. Я хочу щоб ці пісні знало та любило кожне наступне покоління українців, адже мистецтво Володимира Івасюка вічне. Бажаю Вам великих успіхів у шляхетній справі збереження історичного імені Володимира Івасюка для нащадків, нехай велич і краса його мистецтва надихають та супроводжують Вас у всіх творчих починаннях.

З глибокою повагою та любов'ю, завжди Ваша — Софія Ротару.

Призи першого фестивалю "Червона рута" і "Таврійські ігри"
Свічник, подарований Назарієм Яремчуком родині Івасюків

Лауреати Національної премії України ім. Т. Г. Шевченка гурт “Пікардійська терція” на концерті, присвяченому пам'яті композиторів В. Івасюка та І. Білозіра у Львові. 18.03.2001 р.

Найвища шана для пісні — не тільки її визнання, коли вона стає шлягером, хітом. Іноді люди співають якусь пісню і навіть гадки не мають, що вона створена конкретним композитором та поетом. При цьому вона настільки гармонує з нашим народним менталітетом, що сприймається цілком фольклорною, природною. І хіба пісня, яку співають роками, не є народною?

Вечір пам'яті композиторів В. Івасюка та І. Білозіра у львівській філармонії. 18.03.2001 р.

26 квітня 2004 року
Міністерство культури і мистецтв України
Львівська опера
початок 19[00]
гала-концерт пам'яті
ВОЛОДИМИРА ІВАСЮКА
присвячений 55-річчю від дня народження митця
За участю зірок української естради
Інформаційна підтримка:

Шановні добродії!

Запрошуємо Вас на вечір пам'яті, присвячений 55-річчю від дня народження ВОЛОДИМИРА ІВАСЮКА, який відбудеться 4 березня 2004 року в Національному палаці "Україна".

Початок о 19 годині

Запрошення

Щорічно, починаючи з 1993 року, в Чернівцях проводиться Міжнародний конкурс молодих виконавців сучасної української естрадної пісні ім. Володимира Івасюка.Пісні "Червона рута", "Пісня буде поміж нас" дали назви найбільшим фестивалям в Україні. Крім цих конкурсів ще існують: конкурс юних композиторів "Мандрівний музика", фестиваль "Володимир Івасюк. Модерн", а також фестиваль молодих талантів в Оттаві (Канада). Всі ці музичні дійства спрямовані на виявлення молодих талантів і пропаганду української пісенної творчості України і зарубіжжя.

Концерт у Дрогобицькому педінституті Львівської області до 55 річниці В. Івасюка. 18.04.2004 р. Ініціатор всіх святкувань – доцент інституту Лілія Кобільник

Гості урочистостей у Дрогобичі: сестра композитора Галина Івасюк-Криса, викладачі Львівської консерваторії професор Лєшек-Мазепа, Дарія Личковська, Дарія Тимчук

Щорічно в березневі дні родина В. Івасюка отримує запрошення на зустрічі з шанувальниками таланту композитора. Одна з таких зустрічей у львівській бібліотеці на вул. Ш. Руставелі м. Львова. Провели зустріч сестра композитора Галина Івасюк-Криса та народний артист України Степан Степан. 16.05.2004 р.

Національно свідома громадськість міста Лева і політично-активні партії в дні річниць смерті В. Івасюка завжди проводять походи і віча

Панахида на могилі Володимира Івасюка в річницю його похорону. 22.05. 2004 р.

Наша Україна
блок Віктора Ющенка

Головний спонсор видання

Вельмишановн ___

______________________!

Запрошуємо Вас
на презентацію книги спогадів і есе

«Володимир Івасюк.
Життя – як пісня»,

яка відбудеться за участю
лідера блоку «Наша Україна»
ВІКТОРА ЮЩЕНКА

27 вересня 2003 р. об 11 год. 20 хв.
в палаці «Академічний»
(вул. Шіллера, 5)

Меморіальний музей Володимира Івасюка був одним з організаторів ювілейних наукових читань "Володимир Івасюк. Життя й творчість на тлі епохи" в Чернівецькому Національному університеті, а також організатором наукових читань з нагоди ювілею Івана Миколайчука — друга композитора, який мріяв про те, щоб Володя написав музику до одного з його фільмів.

Працівники музею беруть участь у різних наукових заходах, як-то конференції, V Міжнародний конґрес україністів тощо. Матеріали наукових читань опубліковані в книзі "Володимир Івасюк. Життя — як пісня". Книгу проспонсорував блок Віктора Ющенка "Наша Україна" і на її презентації був присутній лідер блоку Віктор Ющенко.

Конференція в Чернівецькому Національному університеті "Роль меморіальних музеїв у культурному розвитку України" 13 вересеня 2005 р. Доповідь доцента університету Оксани Івасюк

Олена Кузнецова на святкуванні 35-річчя "Червоної рути" на Театральній площі у Чернівцях.

Поет Богдан Стельмах, композитор Левко Дутківський і Галина Івасюк в Чернівцях у вересні 2005 року.

13 вересня 2005 року з Театральної площі міста прозвучали нині вже знакові для української естради пісні композитора Володимира Івасюка "Червона рута" і "Водограй". Саме вони 35 років тому вперше, з цього ж місця пролунали на всю Україну у виконанні молодих Олени Кузнєцової і Володимира Івасюка в програмі "Камертон доброго настрою".

Президенти України і Польщі Віктор Ющенко та Олександр Квасневський біля могили Володимира Івасюка. 24.06. 2005 р.

"Дуже важко бачити світ Володимира Івасюка без нього. Моя любов до Тебе і шана. Сподіваюся, що Господь згадає Тебе в царстві своїм"
Віктор Ющенко

СЬОГОДНІ, 22 ТРАВНЯ, МИНАЄ
26 РІЧНИЦЯ
З ЧАСУ ТРАГІЧНОЇ ЗАГИБЕЛІ
ВОЛОДИМИРА ІВАСЮКА

24.04. - вийшов з дому і вже не повернувся.
18.05. - знайдений у Брюховицькому лісі під Львовом.
22.05. - похований на Личаківському цвинтарі у Львові.

МИ НІКОЛИ НЕ ВІРИЛИ У ОФІЦІЙНУ ВЕРСІЮ ПРО ЙОГО САМОГУБСТВО.

КОЛИ МИ ДІЗНАЄМОСЯ ПРАВДУ ПРО ОБСТАВИНИ ЙОГО СМЕРТІ?!

Ім'я українського композитора Володимира Івасюка — один з найбільших міфів, і разом з тим — одна з найбільших наших таємниць минулого століття. Міфів — бо всі експерти визнають, що в його музиці закодована душа української пісні, і таємниця оскільки й дотепер не поставлено крапки у справі його зникнення.

Ми й досі не маємо достатньо правдивої інформації про загибель митця, і вже, напевно, не матимемо. Але ж — чим тоді Україна 2008-го відрізняється від УРСР 1979-го?

Заходи партії УНП з вшанування пам'яті композитора В. Івасюка в 26 річницю його смерті у Львові. 22.05.2006 р.

Книжка поезій-спогадів про В. Івасюка поета Б. Стельмаха.

6 жовтня 2006 року в музеї Володимира Івасюка та Чернівецькому Національному університеті була проведена презентація книжки відомого львівського поета, співавтора Володі Богдана Стельмаха. Ця подія викликала велику зацікавленність серед молоді і громадськості міста.

В наш час комп'ютерних технологій молодь не вихована на "живій" пісні і поетичному слові, які так любив і шанував Володимир Івасюк.

УПРАВЛІННЯ КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ ЛЬВІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
УПРАВЛІННЯ КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ

ім. С.ЛЮДКЕВИЧА
КОНЦЕРТНИЙ ЗАЛ
ФІЛАРМОНІЇ
Львівської обласної

Спеціальні гості
Галина та Оксана
Івасюк

22
березня
19^{00}

невідома камерна, естрадна,
естрадно-симфонічна музика
Володимира Івасюка

ОПТИКА НОВА

продюсер:
ДУДАРИК - НАЗАВЖДИ
мистецьке об'єднання

камерно-симфонічний оркестр
ЛЕОПОЛІС
художній керівник - Ярослав Мигаль
концертмейстер - Адріан Боднар

Етела Чуприк
фортепіано

Ярослав Мигаль
віолончель

вокальний секстет
ADLIBITUM
м.Київ

Павло Табаков
тенор

Олена Кобільник
сопрано

Лілія Кобільник

Софія Іванова

Дмитро Кацал

НЕВІДОМИЙ
ІВАСЮК

квитки
у касах
філармонії

22 березня 2007 року у Львові відбувся концерт пам'яті Володимира Івасюка "Невідомий Івасюк". Основна мета цього заходу — озна-йомити слухачів з невідомою камерною, естрадною та естрадно-симфонічною музикою композитора. Автором проекту виступила доцент Дрогобицького педінституту Лілія Кобільник.

За роялем заслужена артистка України Етела Чуприк.
Співак Павло Табаков

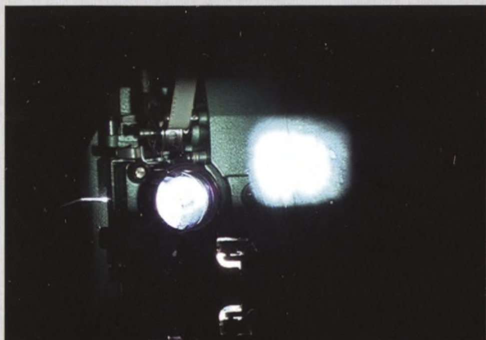

4 березня 2007 року в місті Кіцмані поблизу Чернівців відбулися щорічні урочисті заходи з нагоди 58 річниці від дня народження Володимира Івасюка. Кіцманчани завжди були горді за свого земляка-композитора і всі роки по його смерті гідно й урочисто відзначають його знаменні дати.

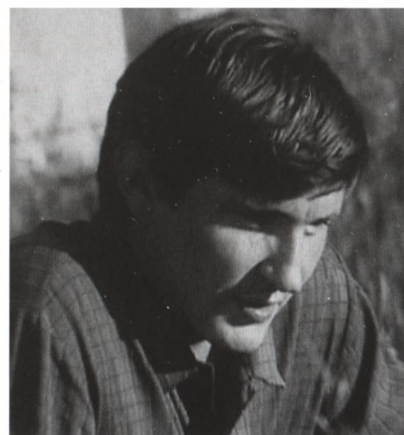
Покладання квітів до пам'ятника Володимиру Івасюку міськими керівниками.

Виступ сестри композитора Галини Івасюк-Криси.

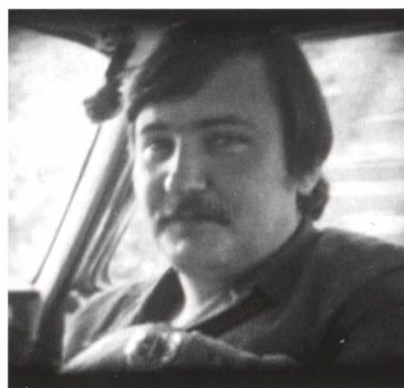

До 58-річчя від дня народження В. Івасюка відомий артист і продюсер Василь Ілащук, режисери Сергій Сотниченко і Тарас Ткаченко зняли документальний фільм "Життя моє — обірвана струна". Стрічку знімали у Кіцмані, Вижниці, Чернівцях і Львові. Це розповідь про життя композитора мовою документів і спогадів сестер Володимира Галини й Оксани, друзів: Левка Дутківського, Юрія Рибчинського, Богдана Стельмаха, Романа Кудлика.

Сестра Володимира Івасюка — Оксана

Робочий момент зйомок фільму у Львові. Запис спогадів сестри Володимира Галини Івасюк. 10.11.2006 р.

Автор фільму — Василь Ілащук

Кінорежисер Олесь Янчук на презентації фільму у Львові, березень 2007 р.

У перших числах березня 2007 р. у Львові відбувся перегляд фільму "Життя моє — обірвана струна". Окрім автора фільму виступили: сестра ком-позитора Галина Івасюк; кінорежисер Олесь Янчук (Київ); поет Ігор Калинець; популяризатор творів Івасюка доцент Дрогобицького педінституту Лілія Кобільник та інші представники львівської мистецької громади.

Львів, вулиця імені Володимира Івасюка
Кафе "Червона рута" в м. Хмельницькому
Туристичний автобус "Червона рута"

Чернівці. Алея "зірок" на площі перед драматичним театром ім. О. Кобилянської звідки, в 1970 р. на всю Україну вперше прозвучала "Червона рута"

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності
МНС України

13 червня
середа 16.00
Культурно-просвітницький центр

„Крило стає крилом
лише під час лету”

Творчий вечір, присвячений
пам`яті Володимира Івасюка

Спеціальний гість: Галина Івасюк

ЗАПРОШУЄМО ВСІХ БАЖАЮЧИХ

Організатори: III курс факультету пожежно-рятувальної справи

13 червня 2007 року у Львівському державному університеті безпеки життєдіяльності МНС України відбувся вечір, присвячений видатному композитору, поету, основоположнику української естрадної музики Володимиру Івасюку. Курсанти III курсу факультету пожежно-рятувальної справи створили справжнє свято музики та поезії.

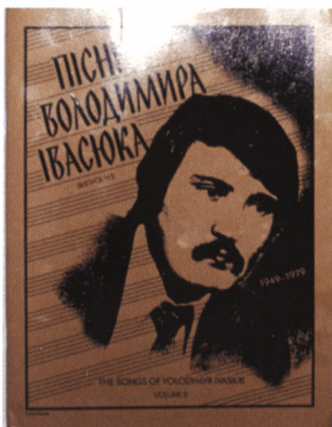

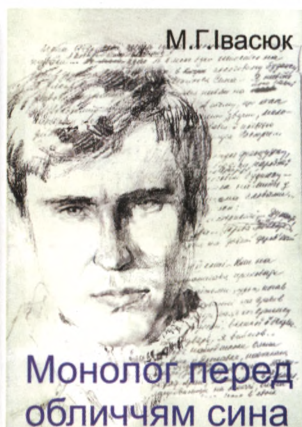
Учні львівської середньої школи № 41 у Брюховицькому лісі на місці де було знайдене тіло композитора

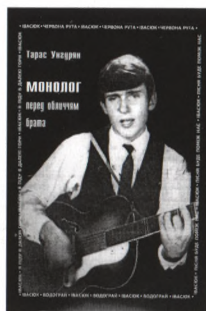

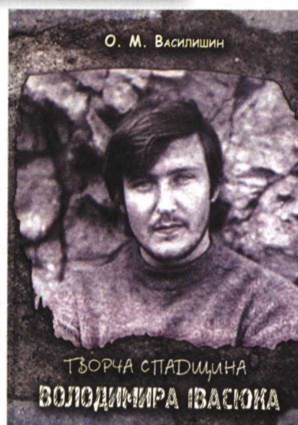

Видання, присвячені життю і творчості композитора Володимира Івасюка.

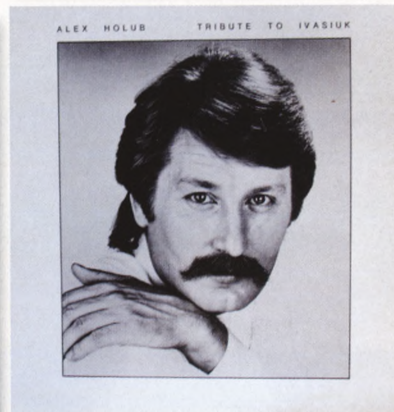

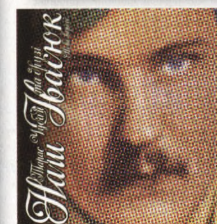

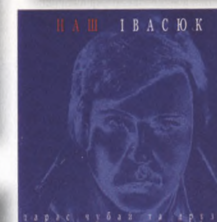

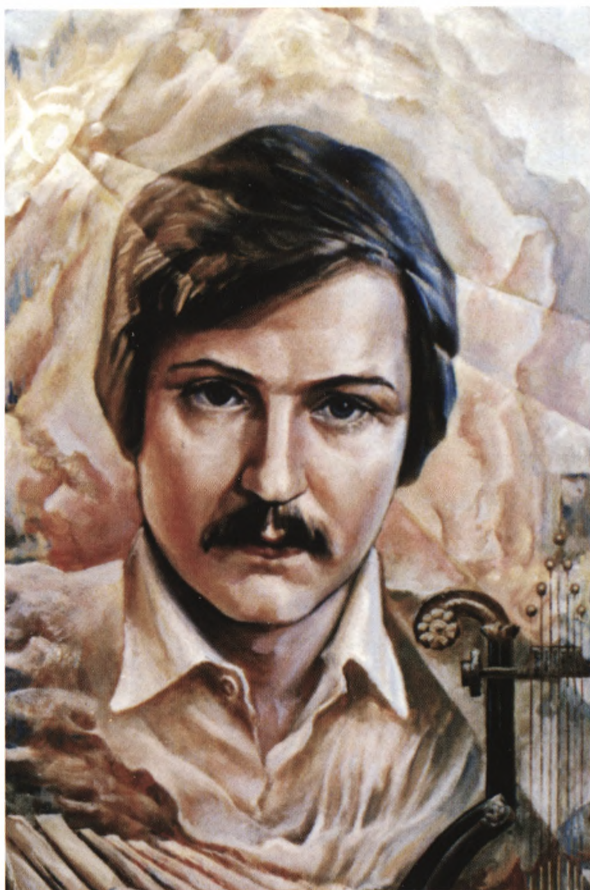

Платівки і компакт-диски з записами пісень Володимира Івасюка

Молебен на могилі Володимира Івасюка в день св. Володимира, 28.07.2007 р.

...Чи так там ангели співають,
Як ми в часи тяжких розпук?
Ти був шаленим і відвертим
З блакиттю чистою в очах,
Без тебе всі роялі — мертві,
Без тебе всі скрипки мовчать.
Як важко, брате мій, без тебе
Сучасну пісню колисать!..

Ю. Рибчинський "Реквієм"

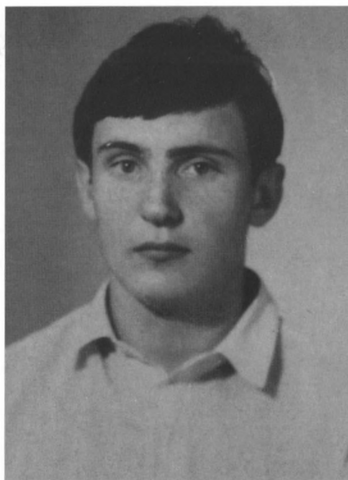

Салют Товариства “Кіш” на могилі Володимира Івасюка

ЛИСТИ ДО РІДНИХ
І ЗНАЙОМИХ

Здрастуй дорога Галочко!

Сестричко моя!

Цілую міцно, міцно і передаю привіт. Я здоровий. В суботу до мене приїжджав тато. Розповідав, що в нас майже добудували душ, що Оксаночка здорова. Приїду додому 5 липня. Тут мені дуже добре. Ходимо в ліс, граємо в волейбола, більярд. Є тут магнітофон, радіола, багато пластинок. Я вже прийняв вісім ванн, скоро закінчу всі.

Галочко! Напиши мені як там у тебе, чи часто ходите купатися? Чи дозріли вишні, малина, агрус, клубника?

Напиши мені все, що у тебе там сталося.

Цілую. Твій брат Володя. 27.07.1960 р.

Привіт Левку!

Був я нещодавно в Києві по справах батька і зустрів Л. Відаш з чоловіком. Передавали тобі вітання і просили, щоб я нагадав тобі про їхнє існування – чекають від тебе пісень. Якщо маєш щось нове і свіже – то шли на їхню адресу. Разом з тим не забувай і про мене – я зараз волею долі керівник естрадного колективу інституту. В нашому репертуарі твоє "Бажання". Шли якщо маєш, все, що вважаєш гідним – будемо виконувати.

В свою чергу у мене для твоїх "Смерічок" є нова пісня для голосу з твоїми дівчатами, тобто з "гарніром". Якщо маєш потребу в нових піснях, то я вишлю тобі її (можу зробити і оркестровку). Напиши мені чи маєш добрий голос (тенор) на якия я міг би розраховувати. Пісня називається "Відлуння твоїх кроків".

Буду чекати від тебе відповіді з надією отримати нові пісні.

З повагою Володя Івасюк. Чернівці. 26.10.1969 р.

Лист переданий Левком Дутківським для меморіального музею В. Івасюка в м. Чернівцях

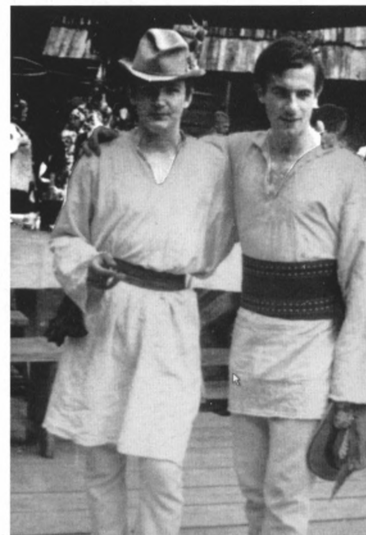
Дорогі мої сестрички!

Давно я вам не писав і вирішив надолужити згаяне. Я вже кінчаю практику – десь числа 1-2 буду вільний. До вас не поїду – буду готуватися до екзамену пат.фіз. – хочу його добре здати.

Поїду, мабуть, днів на 12 у Репужинці – всі мене туди кличуть.

Недавно був на зйомках фільму "Білий птах" у Ростоках – танцював разом з "Вітерцем" із залізнодорожників (гуцульський танець). Так що можливо моя пика десь бликне на екрані.

Життя тепер у нас нуднувате – практика, часом пляж. Недавно був у Кіцмані – на день – погода була погана, так я звідти зранку поїхав. Такі мої справи.

Володя і Василь Зінкевич, 1970 р.

Тато зараз працює, у мами відпустка. Полагодили трохи хату, щоб не така страшна була. В кінці цього місяця поїду мабуть, знову на зйомки в Ростоки. А поки що висилаю вам своє фото разом з Васею Зінкевичем (ти його, Галя, повинна знати) це ми у Ростоках разом танцювали. Відпочивайте там на повну силу.

Цілую міцно. Володя.

Лист написаний до сестер Галі і Оксани в м. Бердянськ. 25.07. 1970 р.

Дорога Галочко!

За рецептом Оксанки я потягнув білет і в результаті одержав по фармі(фармакології) "5". Всі були втішні, а я найбільше. Прогноз на майбутнє уже не такий страшний і я готуюсь до слідуючого екзамену.

10.06. ввечері ми – тато, мама і я пішли на зустріч з кіногрупою студії Довженка. Вони тепер на Буковині знімають фільм за сценарієм І. Миколайчука "Білий птах з чорною міткою". Вечір був цікавий. Іллєнко, він же режисер цього фільму, він же автор "Вечір на Івана Купала" розповів сюжет фільму, який, до речі, досить цікавий, " а наш любимый Ванюша" як співавтор – теж від себе дещо додав. До речі, мені сподобалась його зачіска, яку він викохував, по моїх скромних підрахунках, мінімум півтори року.

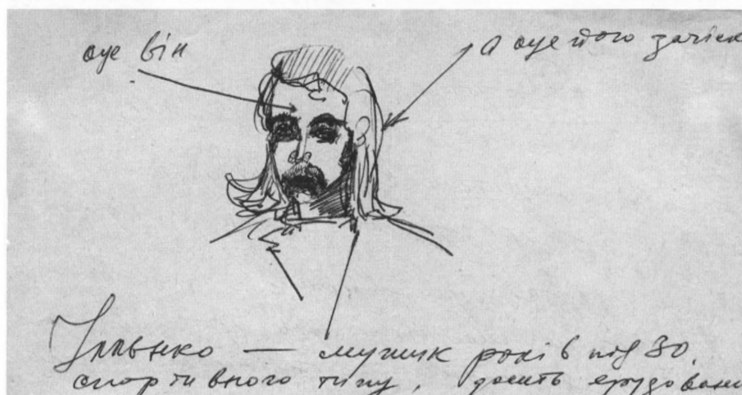

Рисунок з листа Володимира Івасюка

Іллєнко – мужик років під тридцять, спортивного типу, ерудований – мені сподобався. У нього щось єсть там...

Виступала художниця фільму, жінка Іллєнка, - артистка Кадочнікова, яка грала в "Тіні забутих предків" Марічку і артистка Наталія Наум.

Тато задав декілька питань Іллєнку по суті діла, а я хотів задати не по суті: мене весь час цікавили великі мідні гудзики на старій, потертій, чорній вельветовій піжамі Кадочнікової, в якій вона з'явилася на вечорі. Так мене цікавило те, де вона роздобула такі великі, шикарні гудзики. Я, проте, стримався.

Як ти там себе почуваєш у новій для тебе ролі. Я певен, що нічого страшного. Правда? Ну, от бачиш, а ти дурненька боялась. Головне – це "ввійти в роль", як кажуть артисти. Ти тепер Галіна Міхална і нікакіх гвоздьов.

Пиши мені про все, що там у вас.

Цілуємо всі і Володя.

Лист відісланий з Чернівців в Бердянськ, в піонерський табір 12.06.1970 р.

Тату!

За мною заїхали з телестудії Макаренко і кіношники. Вони їдуть знімати в Карпати стрічку до моєї пісні (для Макаренкової передачі).

Я не встояв перед спокусою і вирішив зробити

маленький "злочин" – поїхати з ними на сьогоднішній вечір. Повернусь вночі, або завтра вранці. Свою порцію науки на сьогодні я проковтнув на ¾, решту – завтра.

Володя.

Записка написана.... коли знімався фільм...

Дорогі наші таточку, мамочко, Оксаночко, дядіку, Міля!

У нас усе в порядку!

Я і Галя почуваємо себе нормально і думаємо, що так буде і в майбутньому.

Таточку! Я попробував написати дещо з тих текстів, про які я тобі в свій час говорив. Прочитай, будь ласка, те, що я собі надумав відносно "Кленового вогню". Тільки, якщо будеш правити, то май на увазі, будь ласка, що музика вже написана і ритміка не повинна порушуватись. Також, якщо у тебе виникнуть якісь думки відносно другого заспіву, то напиши мені про них.

Цілуємо всіх міцно-міцно, ваші Галя і Володя.
11.02.1973 р.

„Кленовий вогонь"

Срібнопероюю стрілою
Час у даль летить
Й залишає нам з тобою
Злото верховіть.

Дорогий таточку!

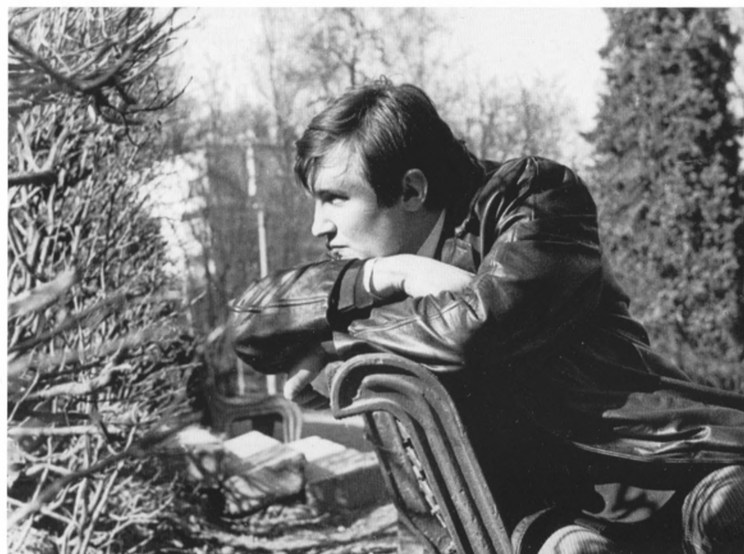
Вчора я довго розмовляв з Ростиславом Андрійовичом. Пояснив йому ситуацію з "Карпатами" і з "Жовтнем".

У Києві він буде розмовляти з Пащенком відносно переносу "Серце не камінь" на цей рік. І обіцяв, також, серйозно поговорити з Іваничуком про "Пташку піднебесну".

Я йому пояснив , що вихід у цьому році необхідний. До речі, він висунув попередню у Федоріва стосовно роману. Редакція запланувала його у перших номерах майбутнього року. Тепер все залежить тільки від Ростислава Андрійовича. Думаю, що він зможе зробити все необхідне, щоб роман вийшов у цьому році.

Подзвони мені наступного тижня. Можливо щось уже будк відомо.

Цілую усіх міцно. Володя. 18.02.1977 р.

Дорогі Галочко і Оксанко!

Як вам там відпочивається? Від вас ми не одержували листів дуже давно. Ми живемо по-старому. Я кінчив практику, учора останній день був на святі – всі хлопці з нашого курсу були там у колонах спортсменів. Свято було непогане – добре організоване, у концерті на стадіоні, співав Гнатюк декілька пісень, була чудова погода, загалом все було непогано.

Тато кінчає Шаленка. Я йому допомагаю чим можу, а 5-6 поїду, можливо, в Ужгород з рукописом на один-два дні.

8 числа Галя кінчає з парубоцтвом і потім їде на південь. Десь, можливо, тими днями я поїду в Косів подивитись на природу Карпат.

Як вам те фото, що я вислав? Правда непогане?

Ми всі за вами дуже скучили, і довго часом говоримо про вас. Мама Оксанці купила майже всі книжки і обгорнула їх тепер, Оксанко, будеш мати, що гризти цілий рік – а там є що робити. Так, що набирайся сил, маленька. Ну от і все.Відпочивайте добре.

Цілуємо вас Володя, Тато, Мама, Міля.

Добрий день, Богдане!

Радий, що пісня "Мальви" тобі сподобалась. Я її дуже довго тримав і нікому не давав для виконання – пісня настільки мені була десь близька, що я боявся за виконання погане, або незрозумілу, невдалу інтерпретацію.

Нарешті оригінал був зроблений мною до 30 – річчя. Я її сам оркестрував і сам записував з симфонічним оркестром Київського радіо та телебачення. Через декілька днів надішлю ноти для друку.

Я її послав до журналу "Україна", а також думаю її включити у свій авторський збірник.

Якщо маєш щось для мене надсилай якнайшвидше, бо ціле літо буду у роз'їздах.

З повагою Володимир Івасюк. 23.04.1975 р

Лист написаний до автора слів пісні "Мальви", Богдана Гури

Дорогий таточку!

У середу я не встиг тобі віддати ноти для переписки. Отож висилаю тобі зараз. Віддай їх, будь ласка, С.. (забув його прізвище) і нехай гарно перепише за півтора-два тижні.

Назву і інші діла нехай не підписує, бо це у нього виходить не зовсім добре. Тут, у Львові, багато художників знайомих, які це зроблять куди краще.

Текст віддрукуй і в кінці нот – наклей. Крім того, під текстом додрукуй адреси – свою і Кудрявцева (Хрещатик 26, Українське радіо програма "Промінь").

Цілую і обнімаю всіх міцно. Володя. 16.09.1974 р.

Дорогі наші мамочко, Оксанко, таточку, дядіку!

У нас усе прекрасно. Я працюю над «Прапороносцями» і декілька днів тому уже дещо показував головному режисерові вистави. Все було одностайно схвалено і за декілька днів буду у Києві, де запишу фонограми цієї музики.

На прем'єрі буде Гончар, будуть товариші з обкомів і т.д., так що захід серйозний.

Галя ходить на роботу, робить своє діло, весела, говірка, у неї також все добре. Сьогодні зранку ходили на природу. Я відзняв одну кольорову плівку і через деякий час її проявлю. Погода у нас на диво. Вдень у тіні 11, а на сонці 14 градусів тепла – субтропіки!

До Чернівців не знаю коли зможемо приїхати. У мене невідкладні справи, а Галя також зайнята. Думаю, не раніше ніж через місяць. Скоріше всього зустрінемось тут у Львові, на прем'єрі.

Міля здорова також і газдує.

Як у вас? Як дядіко? Оксанка?

І останні новини:

І. Я бачив татів роман! Прекрасно! Постараюсь обов'язково дістати 10 екз. Про це домовлено з Братунем і Мигалем.

ІІ. Дивіться у четверг о 16.15. передачу «Людина розправляє крила» про Ростислава Андрійовича Братуня. Я беру у ній участь. Будуть співати мої дві пісні, першу і останню.

Цілуємо вас міцно. Володя, Галя та Міля.

Лист отримано 23.01.1975 р.

Дорогі наші мамочко, Оксанко,
таточку, дядіку!
У нас усе прекрасно.
Я працюю над „Прапороносцями"
і декілька днів тому уже дещо
показував головному режисерові
Все було одностайно схвалено і
за декілька днів я буду у Києві де

Дорогі мої!

Надсилаю декілька фото Оксани, які я недавно зробив. На жаль, сам привезти їх не зможу, бо часу зовсім немає.

Мамочко! Ліки будуть через декілька днів. Справа в тому, що там, де ми завжди їх брали, повна зміна влади і це ускладнює трохи справу.

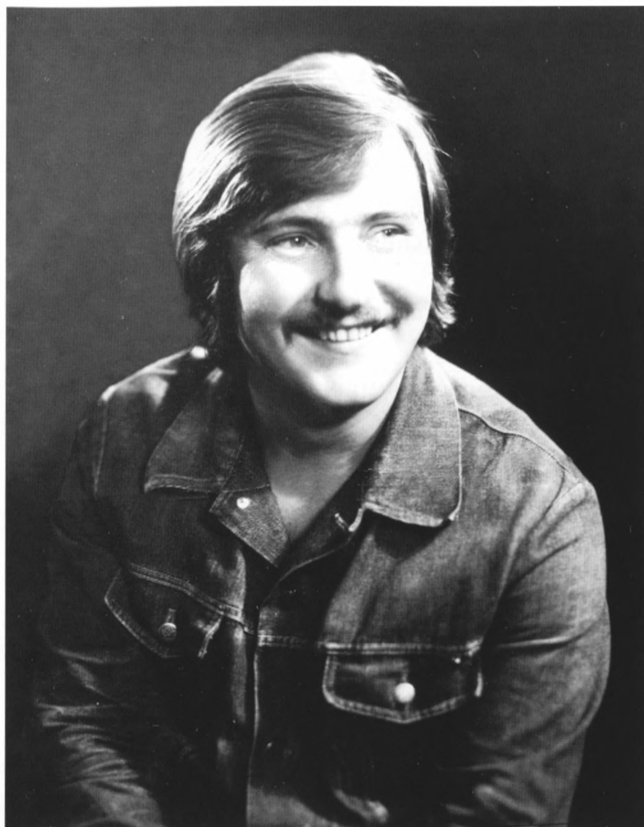
У нас все непогано. Галочка здорова, працює. У мене також все в порядку із здоров'ям. Був у Києві. Досилав дещо до збірки, бо час іде і старі пісні уже не хочеться здавати.

Мені дуже знадобилися ті матеріали, що ти таточку надіслав. Дякую. Слідкуйте за журналом «Україна». Повинна скоро бути в ньому стаття про мене. От такі справи.

Якщо ти, мамочко, захочеш приїхати на декілька днів у Львів, то дай знати хоча б за день до приїзду, щоб я тебе зустрів.

Обнімаю вас і цілую. Володя.

Лист написаний 6.10.1976 р.

ОСНОВНІ ДАТИ ЖИТТЯ І ТВОРЧОСТІ ВОЛОДИМИРА ІВАСЮКА

1949, 4 березня народився у м. Кіцмань Чернівецької області в родині учителів Михайла і Софії Івасюків.

1955-1963 навчається у місцевій дитячій музичній школі.

1956-1966 навчання у Кіцманській середній школі.

1962 бере участь у заключному концерті обласного огляду музичних шкіл Буковини.

1963 вступає до Київської музичної десятирічки ім.. М. Лисенка по спеціальності альт. Навчається першу чверть. З другої – продовжує навчання у Кіцмані.

1964 пише першу пісню – «Колискова» на вірші батька. У школі створює вокально-інструментальний ансамбль «Буковинка».

1965 ансамбль «Буковинка» за перемогу в республіканському конкурсі нагороджений поїздкою по Дніпру.

1966 вступає до медичного інституту, однак виключений з нього за участь у «політичному інциденті». Працює на заводі «Легмаш», де керує заводським хором. Надсилає на обласний конкурс свої пісні «Відлітали журавлі на вірші В. Миколайчика та «Колискову для Оксаночки» на власні слова. За пісню «Відлітали журавлі» удостоєний першої премії.

1967-1972 повертається на навчання у медичному інституті.

1970 пише пісні «Червона рута» й «Водограй», які вперше виконує з Оленою Кузнєцовою у передачі Українського телебачення «Камертон доброго настрою» 13 вересня.

1971 режисер Роман Олексів знімає в селищі Яремча перший український музичний фільм «Червона рута», в якому головні ролі виконують Софія Ротару і Василь Зінкевич. У фільмі звучать пісні Володимира Івасюка «На швидких поїздах», «Мила моя», «Червона рута», «Водограй». «Червона рута» перемагає у першому всесоюзному фестивалі «Пісня року». На заключному концерті в Останкіно її виконують Назарій Яремчик, Василь Зінкевич і Володимир Івасюк у супроводі естрадно-сифонічного оркестру під керівництвом Юрія Силантьєва. «Червону руту» друкує тижневик «Україна».

1972 на Чернівецькому телебаченні відбувається прем'єра пісні «Балада про дві скрипки», яку виконує Софія Ротару. Пісня «Водограй»перемагає в телеконкурсі «Алло ми шукаємо таланти» та «Пісня-72». Переїждає у Львів. Там продовжує навчання медичному інституті й починає студії у консерваторії на підготовчому відділенні.

У листопаді на запрошення Володимира Івасюка у Львівському театрі ім.. Марії Заньковецької його пісні

виконує ансамбль «Смерічка». Початок співпраці з поетом Ростиславом Братунем.

1973 закінчує Львівський медичний інститут, вступає в аспірантуру до професора Т. Митіної.

1974, серпень у складі делегації їде в Польщу на міжнародний пісенний конкурс Сопот-74», на якому Софія Ротару виконує його пісню «Водограй». Із сестрою Галиною здійснює коротку подорож по містах Польщі.

1974, вересень розпочинає навчання на композиторському відділенні Львівської консерваторії в класі А. Кос-Анатольського.

1974-1975 робота над музикою до вистави «Прапороносці» за однойменним романом О. Гончара. Режисер вистави – Сергій Данченко.

1975, 19 березня прем'єра вистави «Прапороносці». Музика В. Івасюка високо оцінена автором роману і критикою.

1975, серпень-вересень у селі Розтоки на Буковині знімається фільм «Пісня завжди з нами», в якому Софія Ротару виконує шість пісень Володимира Івасюка.

1976, липень В. Івасюка виключають з консерваторії за пропуски занять. Пише музику до вистави «Мезозойська історія» автора Рустема Ібрагімбекова, у Дрогобицькому обласному муздрамтеатрі.

1977 відновлює навчання у Львівській консерваторії в класі Лєшека Мазепи. Виходить платівка-гігант «Пісні Володимира Івасюка виконує Софія Ротару».

1978, квітень участь у всесоюзному конкурсі молодих композиторів у Єревані. Піаністка Л. Десяткіна виконує на конкурсі «Сюїту-варіації на тему пісні «Сухая верба» В. Івасюка.

1978, жовтень участь у всеукраїнському зльоті творчої молоді. Виконується «Сюїта-варіації для камерного оркестру» та пісні «Літо пізніх жоржин» на вірші Р. Братуня (прем'єра), «Освідчення» на вірші Р. Кудлика. Пісні виконує Ігор Кушплер – соліст Львівської опери.

1978, листопад перемога на всесоюзному конкурсі композиторів-студентів консерваторій у Москві – дипломи II ступеня за «Сюїту-варації для камерного оркестру» та «Баладу про Віктора Хару».

1979, квітень член журі першого республіканського конкурсу артистів естради у м. Хмельницькому.

24 квітня 1979 за телефонним викликом йде з дому й більше не повертається.

22 травня 1979 похорон Володимира Івасюка на Личаківському цвинтарі у Львові.

Похорон Володимира Івасюка 22 травня 1979 р. у Львові

З М І С Т

ВЕРНИСЬ ІЗ СПОГАДІВ...

ВОЛОДИМИР ІВАСЮК

Фотоальбом

Автор ідеї, макету та упорядник ***Любомир Криса***

Текст розділу "Життєвий шлях композитора" ***Михайла Івасюка***

Тексти ***Галини та Оксани Івасюк, Любомира Криси, Олега Василишина***

У фотоальбомі використано фото з сімейного архіву родини Івасюків (фото виготовлені Володимиром Івасюком), а також окремі фото Р. Островського, В. Стріховича, В. Селезінки, П. Хащіюка, Б. Шиптури, В. Верхоляка, Р. Барана, В. Дубаса, Л. Криси, І. Сенкальського, О. Кутянського, Ю. Волощака, М. Ягольника

Редактор ***Ярослав Тучапський***
Коректор ***Дарія Василишин***
Художнє оформлення ***Любомир Криса, Тарас Стефанишин***
Комп'ютерний набір ***Софія Ковальська***

Видавництво: ДП "Видавничий дім "УКРПОЛ"
офіс: м. Львів, вул. В. Великого, 4, офіс 218
тел/факс: + 38 032 2954192, e-mail:ukrpol@lviv.gu.net
друкарня: Львівська обл., м. Стрий, вул. Новаківського, 7
тел.: +38 03245 41354, 41266

ISBN 978-966895510-5
9 789668 955105 >